

Jay Asher

Tizenhárom

okom volt...

Első kiadás
Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2010

Írta: Jay Asher
A mű eredeti címe: Thirteen Reasons Why

Fordította: Farkas Orsolya
Szerkesztette: Széchenyi Tibor

A művet eredetileg kiadta: Penguin Group (USA), 2007

Jelen kiadás a Razorbillel, a Penguin Group (USA) Inc., Penguin Young Readers Group egyik részlegével kötött megállapodás eredményeképpen jelent meg.

This edition published by arrangement with Razorbill, a division of Penguin Young Readers Group, a member of Penguin Group (USA) Inc.

Copyright © 2007 by Jay Asher

Borítót tervezte: Balogh József

ISSN 2060-4769
ISBN 978 963 245 261 6

© Kiadta a Könyvmolyképző Kiadó, 2010-ben
Cím: 6701 Szeged, Pf. 784
Tel.: (62) 551-132, Fax: (62) 551-139
E-mail: info@konyvmolykepzo.hu www.konyvmolykepzo.hu

Felelős kiadó: A. Katona Ildikó

Műszaki szerkesztő: Balogh József
Nyomta és kötötte a Kinizsi Nyomda Kft. Debrecen
Felelős vezető: Bördös János ügyvezető igazgató

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a mű bővített, illetve rövidített kiadásának jogát is. A kiadó írásbeli engedélye nélkül sem a teljes mű, sem annak része semmilyen formában – akár elektronikusan vagy mechanikusan, beleértve a fénymásolást és bármilyen adattárolást – nem sokszorosítható.

JoanMarie-nek

– URAM? – ISMÉTLI MEG A HÖLGY. – Milyen gyorsan szeretné, hogy odaérjen?

Két ujjammal erősen megdörzsölöm a homlokomat a bal szemöldököm felett. A lüktető fájdalom erősödik. – Mindegy – válaszolom.

A postáskisasszony átveszi a csomagot. Ugyanazt a cipősdobozt, ami kevesebb, mint huszonnégy órával korábban a verandámon feküdt; most is barna papírzacskó borítja, és celluxszal van leragasztva, mint amikor én kaptam. Viszont ezúttal más névre szól a címzés. A következő embernek Hannah Baker listáján.

– Az elátkozott péktucat¹ – motyogom. Aztán elszégyellem magam, amiért ez eszembe jutott.

– Elnézést?

Megrázom a fejem. – Mennyibe kerül?

Egy mérlegre helyezi a dobozt, és leüt néhány számot a billentyűzeten.

A pultra teszem a benzinkúton vásárolt kávémat, és a képernyőre pillantok. Kihúzok pár bankjegyet a tárcámból, kikotrok egy kis aprót a zsebemből, és azt is a pultra teszem.

– Nem hiszem, hogy hatott már a kávé – mondja a hölgy. – Még kell egy dollár.

---

¹ A péktucat vagy hosszútucat egyes helyeken a 13 megjelölése. *Baker's dozen*, pék tucatja. Boucca eredetileg cornwalli természetszellem volt, aki a kereszténységben ördöggé vált. Az ördög tucatjából csak azért lett pék tucatja, mert a Boucca és a baker szavak kiejtése hasonló.

Odaadom a hiányzó pénzt, és kidörzsölöm az álmot a szememből. Belekortyolok a langyos italba, és nagy nehezen le is nyelem. Valahogy fel kell ébrednem.

Vagy talán mégsem. Talán jobb lenne, ha félálomban csinálnám végig a napot. Talán ez az egyetlen mód, hogy átvészeljem.

– Holnapra valószínűleg megérkezik a címzetthez – mondja a postáskisasszony. – Vagy talán holnapután. – Azzal bedobja a dobozt egy mögötte lévő kosárba.

Várom kellett volna a tanítás végéig. Adnom kellett volna Jennynek még egy napnyi nyugalmat.

Bár nem érdemli meg.

Mikor holnap vagy holnapután hazaér, egy csomagot talál a küszöbön. Vagy ha az édesanyja, vagy az édesapja, vagy valaki más ér haza először, talán az ágyán találja meg. És izgatott lesz. Én izgatott voltam. Egy csomag feladó nélkül? Elfelejtették, vagy szándékosan nem írták rá? Talán egy titkos imádótól jött?

– Szeretné a blokkot? – kérdezi a postáskisasszony.

Megrázom a fejem.

A kis nyomtató így is, úgy is kidobja. Nézem a hölgyet, amint letépi a cetlit, és a szemétkosárba hajítja.

A városban csak egy posta van. Azon tűnődöm, vajon ugyanez a postáskisasszony szolgálta-e ki a többieket is a listáról, azokat, akik előttem kapták meg ezt a csomagot. Ők vajon megtartották a blokkot, mint valami beteges emléktárgyat? Betették az alsóneműs fiókba? Kitűzték egy parafa táblára?

Majdnem visszakérem a blokkomat. Majdnem azt mondom: „Sajnálom, mégiscsak megkaphatnám?” Emlékeztetőként.

De ha emlékeztetőt akarnék, lemásolhattam volna a kazettákat, vagy megtarthattam volna a térképet. De soha

többé nem akarom meghallgatni azokat a kazettákat, bár Hannah hangja örökre visszhangozni fog a fejemben. És a házak, a fák, a középiskola mindig ott lesznek, hogy emlékeztessenek.

Már nem én irányítom. A csomag úton van. A blokk nélkül távozom a postáról.

Valahol mélyen a bal szemöldököm mögött a fejem még mindig lüktet. Keserű a szám íze, és minél közelebb jutok az iskolához, annál közelebb kerülök az összeomláshoz.

Szeretnék összeomlani. El akarok esni a járdán, pont ott, ahol vagyok, és a borostyán közé vonszolni magam. Mert az út épp a borostyán mögött kanyarodik, és elhalad az iskola parkolója mellett. Keresztülvág a fűvön, egészen a főépületig. A bejárat ajtón át a folyosóra vezet, ami osztálytermek és szekrények között kanyarog, végül annak a teremnek a mindig nyitott ajtajába torkollik, ahol az első órám lesz.

A terem első részén, a diákokkal szemközt, Mr. Porter asztala áll. Ő lesz az utolsó, aki megkapja a feladó nélküli csomagot. És középen, eggyel balra, Hannah Baker padja van.

Üres.

Tegnap

Tanítás után egy órával

EGY CIPŐSDOBOZ MÉRETŰ CSOMAGOT támasztottak a bejárati ajtónak. Az ajtón van egy kis rés, ezen keresztül be tudják dobni a leveleket, de semmi olyan nem fér át rajta, ami vastagabb egy szappannál. A csomagoláson lévő sietős firkálmány szerint Clay Jensen részére címezték a csomagot, úgyhogy felkapom, és bemegyek a házba.

Beviszem a dobozt a konyhába, és leteszem a pultra. Kihúزم a kacatos fiókot, és kivesszek egy ollót. Körbevágom a papírt, és kinyitom a csomagot. A cipősdobozban egy összetekert buborékfólia van. Széthajtogatom, és hét, tok nélküli audiokazettát találok.

Mindegyik szalag jobb felső sarkára egy sötétkék számot festettek, talán körömlakkal. Minden oldalon másik szám van. Egy és kettő az első kazettán, három és négy a következőn, öt és hat, és így tovább. Az utolsó kazetta egyik oldalán egy tizenhármass van, de a másikon semmi.

Ki küldene nekem egy cipősdobozt, tele kazettákkal? Már senki nem hallgat ilyet. Egyáltalán le tudom valamivel játszani?

A garázs! A magnó a munkapadon. Az apám szinte ingyen vette egy kiárusításon. Régi, úgyhogy apát nem zavarja, ha belepi a fűrészpor, vagy összefröcsköli a festék. És a legjobb, hogy kazettát lehet rajta hallgatni.

Egy sámlit húzok a munkapad elé, a hátizsákomat a padlóra dobom, és leülök. Megnyomom a lejátszón az Eject gombot. Kinyílik a műanyag ajtó, és beteszem az első szalagot.

1. kazetta, A oldal

HELLÓ, FIÚK, LÁNYOK! Itt Hannah Baker, élőben és sztereóban.

Nem hiszem el.

Nincs visszatérítés. Nincs ráadás. És ez alkalommal abszolút nincsenek kívánságok.

Nem, ezt nem tudom elhinni. Hannah Baker megölte magát.

Remélem, készen állsz, mert most elmesélem neked az életemet. Pontosabban azt, hogy miért lett vége. És ha ezeket a kazettákat hallgatod, te vagy az egyik oka.

Mi? Nem!

Nem árulom el, melyik kazettán kapcsolódsz a történetbe. De ne félj, ha megkaptad ezt az aranyos kis dobozt, a neved fel fog bukkanni... ígérem.

Na most, miért állítana valótlan egy halott lány?

Hé! Ez úgy hangzik, mint egy vicc. Miért állítana valótlan egy halott lány? Válasz: mert ő már nem tud felállni.

Ez valami torz búcsúlevél?

Gyerünk, ne vess! Hát... azt hittem, vicces lesz.

Mielőtt meghalt, Hannah csinált egy csomó kazettát. Miért?
A szabályok elég egyszerűek. Csak kettő van. Egyes számú szabály: meghallgatod. Kettes számú: továbbküldöd. Remélhetőleg egyik sem lesz könnyű neked.

– Mit hallgatsz?

– Anya!

A magnó után kapok, és egy csomó gombot nyomok meg egyszerre.

— Anya, megijesztettél – mondom. – Semmi különös. Iskolai feladat.

A szokásos válaszom mindenre. Sokáig kimaradok? Iskolai feladat. Kell egy kis pénz? Iskolai feladat. És most, egy lány kazettái. Egy lányé, aki két héttel ezelőtt lenyelt egy marék tablettát.

Iskolai feladat.

– Én is hallgathatom? – kérdezi anyám.

– Nem az enyém – mondom. A cipőm orrával a betonpadlót kapargatom. – Egy barátomnak segítek. Történelemórára kell. Unalmas.

– Hát, ez kedves tőled – válaszolja. Áthajol a vállam felett, és felemel egy poros rongyot, az egyik régi textilpelenkámát, hogy elvegyen egy mérőszalagot, ami alatta rejtőzött. Megpusztilja a homlokom. – Békén hagylak.

Megvárom, míg becsukódik az ajtó, aztán ráteszem az ujjam a Play gombra. Az ujjaim, a kezem, a karom, a nyakam, mindenem olyan tompa. Ahhoz sincs elég erőm, hogy megnyomjak egy gombot a lejátshón.

Felkapom a pelenkát, és letakarom vele a cipősdobozt, hogy elrejtsem a szemem előtt. Bárcsak soha ne láttam volna meg azt a dobozt, vagy benne a hét kazettát! Először könnyű volt lenyomni a Playt. Egyszerű, mint az egyszeregy. Fogalmam sem volt, mit fogok hallani.

De most ez az egyik legijesztőbb dolog, amit valaha tettem. Letekerem a hangerőt, és megnyomom a Playt.

...szabály: meghallgatod. Kettes számú: továbbküldöd. Remélhetőleg egyik sem lesz könnyű neked.

Amikor meghallgattad mind a tizenhárom oldalt, mert az éremnek tizenhárom oldala van, visszatekered a kazettákat, beteszed őket a dobozba, és elküldöd annak, aki a te kis meséd után következik. És te, szerencsés tizenhármas, egyenesen a pokolba viheted a szalagokat. Attól függ, milyen vallású vagy, lehet, hogy ott majd találkozunk.

Ha megpróbálnád áthágni a szabályokat, tudnod kell, hogy lemásoltam a kazettákat. A másolatok pedig nyilvánosságra kerülnek, ha ez a csomag nem jut keresztül rajtatok.

Ez nem egy amolyan a-pillanat-hevében-történt döntés volt.

Ne vegyetek semmibe... megint!

Nem. Ezt semmiképpen sem gondolhatta.

Valaki figyel titeket.

II

A gyomrom összepréseli magát, és arra készül, hogy kiöklendeztesse velem a tartalmát, ha hagyom. A közelben van

egy műanyag vödör, fejjel lefelé fordítva egy zsámolyon. Ha szükségem lenne rá, két hosszú lépéssel elérhetem a fogantyút, és felfordíthatom.

Alig ismertem Hannah Bakert. Vagyis hát, szerettem volna. Jobban szerettem volna ismerni, mint lehetőségem volt rá. Nyáron együtt dolgoztunk a moziban. És nem sokkal ezelőtt egy partin összejöttünk. De soha nem volt esélyünk, hogy közelebb kerüljünk egymáshoz. És én egyszer sem vettem őt semmibe. Egyszer sem.

Ezeknek a szalagoknak nem kellene itt lenniük. Nem nálam. Ez biztos csak egy tévedés.

Vagy egy szörnyű vicc.

Magamhoz húzom a szemetest. Bár egyszer már megnéztem a csomagolópapírt, most újra ezt teszem. Rajta kell lennie valahol a feladónak. Talán csak elkerülte a figyelmemet.

Hannah Baker kazettái kézről kézre járnak. Valaki lemásolta őket, és viccből elküldte nekem. Holnap az iskolában valaki nevetni fog, amikor meglát, vagy vigyorogva elnéz mellettem. És akkor tudni fogom.

És mi lesz? Mit fogok csinálni?

Nem tudom.

Majdnem elfelejtettem. Ha rajta vagy a listámon, kapnod kellett egy térképet.

A csomagolópapír kicsúszik a kezemből, bele a szemetesbe.

Rajta vagyok a listán.

Néhány héttel korábban, csak pár nappal azelőtt, hogy Hannah bevette a pirulákat, valaki egy borítékot csúsztatott az

iskolai szekrényembe. Ez volt ráírva piros filctollal: TARTSD MEG, SZÜKSÉGED LESZ RÁ. Belül egy összehajtogatott térkép volt a városról. Különböző területeket jelöltek rajta tucatnyi piros csillaggal.

Általános iskolában ugyanilyen kereskedelmi térképekről tanultuk az égtájakat. A kamara adja ki őket, különböző üzleteket jelölnek rajta kis kék számokkal, a nevüket pedig a szélére írják.

A hátizsákomban tartottam Hannah térképét. Azt gondoltam, megmutatom az iskolában, hátha másnak is van ilyen. Hátha valaki tudja, mit jelent. De idővel a könyveim és füzeteim alá csúszott, és megfeledkeztem róla.

Mostanáig.

A szalagokon megfogom említeni szeretett városunk néhány pontját, azért, hogy megnézd őket. Nem kényszeríthetlek, hogy odamenj, de ha kicsivel jobb betekintést szeretnél a történetekbe, csak kövesd a csillagokat! Vagy, ha akarod, dobd el a térképet, soha nem fogom megtudni.

Miközben Hannah a piszkos hangszórón keresztül beszél hozzám, érzem, ahogy a hátizsákom a lábamhoz nyomódik. Valahol az aljában, összegyűrődve, ott van a térképe.

Vagy talán mégis. Tulajdonképpen nem tudom biztosan, hogy működik ez az egész halál dolog. Ki tudja, talán most épp ott állok mögötted.

Előrehajolok, és rákönyökölök a munkapadra. Kezembe temetem az arcom, az ujjaimat végigcsúsztatom meglepően nedves hajamon.

Sajnálom. Ez nem volt fair.

Kész van, Mr. Foley?

Justin Foley. Egy végzős. Hannah vele csókolózott először.

De ezt honnan tudom?

Justin, édes, tőled kaptam a legelső csókom. A te kezedet fogtam először. De nem voltál több egy átlagos srácnál. És ezt nem azért mondom, hogy bántsalak, nem azért. Csak volt benned valami, ami miatt a barátnőd akartam lenni. A mai napig nem tudom pontosan, mi volt az. De ott volt... és elképesztően erős volt.

Ezt te nem tudod, de két évvel ezelőtt, mikor még gólya voltam, te pedig másodikos, mindenhová követtelek. A hatodik órámban a tanulmányi irodában dolgoztam, úgyhogy mindenkit ismertem az óráidról. Még az órarendedet is lemásoltam, biztos vagyok benne, hogy megvan még valahol. És mikor átnézik a holmimat, talán eldobják, arra gondolva, hogy egy elsős fellángolásnak nincs jelentősége. Vagy talán mégis van?

Számomra, igen, van. Visszamentem egészen hozzád, hogy bevezetést találjak a történethez. És tényleg itt kezdődött.

Szóval hol vagyok én a listán, ezek között a történetek között? Második? Harmadik? Rosszabb lesz, ahogy folytatódik? Azt mondta, a szerencsés tizenharmadik elviheti a szalagokat a pokolba.

Amikor végighallgattad ezeket a felvételeket, Justin, remélem, megérted, milyen szerepet játszottál mindebben. Mert ez most talán csak apróságnak tűnik, de számít. A végén minden számít.

Árulás. Ez az egyik legrosszabb érzés.

Tudom, hogy nem szándékosan hagytál cserben. Tulajdonképpen a többségeteknek, akik ezt hallgatjátok, talán fogalma sem volt róla, mit csinál... hogy igazából mit csinál.

Én mit tettem, Hannah? Mert őszintén, nekem fogalmam sincs.

Az az éjszaka, ha arról van szó, amire gondolok, ugyanolyan furcsa volt nekem is, mint neked. Vagy talán furcsább, mivel még mindig nem tudom, mi a fene történt.

Az első piros csillag a C-4. Tedd az ujjad a C-re, aztán húzd lefelé, egészen a 4-ig! Pont úgy, mint a torpedóban. Mikor ezzel a kazettával végeztél, menj el oda! Csak egy kis ideig laktunk abban a házban, azon a nyáron, mielőtt elsős lettem, de itt éltünk, mikor a városba költöztünk.

És itt láttalak először, Justin. Talán emlékszel. Szerelmes voltál a barátnőmbe, Katbe. Tanévkezdésig még két hónap volt, és Kat volt az egyetlen, akit ismertem, mert a szomszédban lakott. Azt mondta, előző évben teljesen rámásztál. Nem szó szerint, csak bámultad, és véletlenül mindig beleütköztél a hallban.

Gondolom, azok véletlenek voltak, ugye?

Kat azt mondta, hogy az évfőző bálon végre összeszedted magad, és többet is tettél, mint csak bámultad, és nekiütköztél. Minden lassú számra együtt táncoltatok. És azt mondta nekem, hamarosan meg fogja engedni, hogy megcsókold. Élete legelső csókja. Micsoda megtiszteltetés!

A történetek biztos rosszul végződnek. Nagyon rosszul. Ez az egyetlen oka, hogy a kazetták kézről kézre járnak. Mindenki fél.

Miért akarnál nyilvánosságra hozni egy csomó kazettát, ami téged hibáztat egy öngyilkosságért? Nem akarnád. De Hannah azt akarja, hogy mi, akik a listán vagyunk, meghallgassuk a mondanivalóját. És mi tesszük, amit mond, továbbadjuk a szalagokat, ha másért nem, akkor azért, hogy távol tartsuk őket azoktól az emberektől, akik nincsenek a listán.

„A lista”. Úgy hangzik, mint egy titkos klub. Egy zártkörű klub.

És valamilyen oknál fogva tagja vagyok.

Szerettem volna látni, hogy nézel ki, Justin, úgyszólván felhívtunk tőlünk, hogy gyere oda. Azért tőlünk, mert Kat nem akarta, hogy megtudd, hol lakik..., vagyis még nem..., annak ellenére, hogy az ő házuk épp a szomszédban volt.

Valamilyen labdajátékot játszottatok, nem tudom, hogy kosárlabda volt-e, baseball, vagy mi, de csak később tudtatok jönni. Szóval vártunk.

Kosárlabda. Sokan játszottunk azon a nyáron, azt remélve, hogy beválasztanak az egyetemi edzőcsapatba. Justinra, bár csak másodéves volt, várt egy hely az egyetemen. Sokan játszottunk vele, abban a reményben, hogy tanulunk tőle valamit a nyáron. És sokan tanultunk is.

Míg mások, sajnos, nem.

Az utcára néző ablakban ültünk, órákig beszélgettünk, amikor hirtelen megláttuk, hogy te és egy barátod – szia, Zach! – közeledtek az utcán.

Zach? Zach Dempsey? Az egyetlen alkalom, amikor együtt láttam őket, akkor is csak futólag, azon az éjszakán volt, mikor először találkoztam Hannah-val.

A régi házunk előtt két utca keresztezte egymást, mint egy fordított T betű, így az út közepén sétáltatok felénk.

II

Egy pillanat. Egy pillanat, gondolkodnom kell. Egy cseppnyi odaszáradt narancssárga festéket kapargatok a munkapadon. Miért hallgatom én ezt? Vagyis, miért teszem ki magam ennek? Miért nem veszem ki a kazettát a magnóból, és miért nem dobom az egész dobozt a kukába?

Nehezen nyelek. Könnyek égetik a szemem.

Mert ez Hannah hangja. Egy hang, amiről azt hittem, soha többé nem fogom hallani. Nem tudom kidobni.

És a szabályok miatt. Ránézek a pelenka alá rejtett cipősdobozra. Hannah azt mondta, lemásolta a kazettákat. De mi van, ha mégsem? Talán ha megszakad a lánc, ha nem adom tovább a szalagokat, ennyi volt, vége. Semmi sem történik.

De mi van akkor, ha van valami ezeken a kazettákon, ami árthat nekem? Mi van akkor, ha ez nem trükk? Akkor a másolatok nyilvánosságra kerülnek. Ezt mondta. És mindenki hallani fogja.

A festékcsepp úgy válik le az asztalról, mint var a bőrről.

Ki merné kipróbálni, hogy blöfföl-e?

Az árok mellett álltál, egyik lábad már a fűvön volt. Apám egész reggel locsolt, úgyszólván nedves volt a fű, megcsúsztál, és elestél. Zach az ablakot bámulta, próbálta jobban megnézni Kat új barátnőjét – engem –, megbotlott benned, és pont melléd esett, a járdára.

Arrébb lökted, és felálltál. Aztán ő is felállt, egymásra néztetek, nem tudva, mit tegyetek. És hogy döntöttetek? Elfutottatok, míg Kat és én az ablakban hülyére röhögtük magunkat.

Emlékszem erre, Kat nagyon viccesnek találta. A bűcsűpartiján mesélte el nekem azon a nyáron.

A partin, ahol először láttam Hannah Bakert.

Istenem! Azt gondoltam, nagyon szép. És ami igazán megfogott, hogy új volt a városban. Az ellenkező nem közelében, különösen akkoriban, olyan voltam, mintha csomót

kötöttek volna a nyelvemre, még egy kiscserkész is lekörözött. De mellette én lehettem az új, tökéletesített első, Clay Jensen.

Kat iskolakezdés előtt elköltözött, és én beleszerettem a fiúba, akit itthagytam. És nem telt el sok idő, míg az a fiú elkezdett érdeklődni irántam. Ami talán annak köszönhető, hogy mindig a közelében voltam.

Nem volt közös óránk, de legalább az első, negyedik és ötödik óráink egymáshoz közeli termekben voltak. Na jó, hát az ötödik óra egy kicsit necces volt, és volt, hogy csak akkor értem oda, amikor már elmentél, de az első és a negyedik óránk legalább ugyanazon a folyosón volt.

Kat buliján mindenki az udvarban lógott, annak ellenére, hogy hideg volt. Talán az volt a leghidegebb éjszaka azon a nyáron. És persze elfelejtettem magammal vinni a kabátomat.

Egy idő után eljutottam odáig, hogy rádköszöntem. És még egy kis idő elteltével sikerült viszonznod a köszönést. Aztán egy nap elmentem melletted anélkül, hogy egy szót szóltam volna. Tudtam, hogy nem fogod érteni, és ebből indult a legelső beszélgetésünk.

Na jó, ez nem igaz. Azért hagytam otthon a kabátomat, mert azt akartam, hogy mindenki lássa az új ingemet.

Milyen hülye voltam!

– Hé – mondtad –, nem fogsz köszönni?

Elmosolyodtam, vettem egy mély lélegzetet, és megfordultam. – Miért kellene?

– Mert mindig köszönsz.

Megkérdeztem, miért gondolod, hogy ilyen jól ismersz. Azt mondtam, lehet, hogy semmit nem tudsz rólam.

Kat partiján, mikor először beszélgettem Hannah Bakerrel, lehajoltam, hogy bekössem a cipőmet. És nem sikerült. Nem tudtam megkötni a hülye cipőfűzőt, mert az ujjaim megdermedtek a hidegtől.

Hannah becsületére legyen mondva, felajánlotta, hogy megköti nekem. Persze, nem hagytam. Ehelyett megvártam, hogy Zach félbeszakítsa a kínos társalgást, aztán besurrantam, hogy folyó víz alatt kiolvasszam az ujjaimat. Milyen zavarba ejtő!

Korábban, mikor megkérdeztem anyukámat, hogy hívjam fel magamra egy srác figyelmét, azt mondta: „Légy nehezen kapható!” Tehát ezt csináltam. És elég jól működött. Elkezdtem a termék közelében lógni, ahol óráim voltak.

Úgy tűnt, mintha hetek teltek volna el, mire elkérted a számomat. De tudtam, hogy végül megteszed, úgyhogy gyakoroltam, ahogy hangosan kimondom. Teljesen nyugodtan és magabiztosan, mintha nem igazán érdekelne. Mintha naponta százszor lediktálnám.

Igen, a régi iskolámban elkérték a fiúk a számomat. De itt, az új iskolában, te voltál az első.

Nem, ez nem igaz. De te voltál az első, aki tényleg megkapta.

Nem azért, mert korábban nem akartam. Csak óvatos voltam. Új város. Új iskola. És ez alkalommal figyelni fogok arra, milyennek látnak a többiek. Végül is, hányszor kapunk második esélyt?

Előtted, Justin, akárki kérte, mindig jó számokat mondtam, de az utolsóhoz érve megijedtem, és elrontottam... valami szándékos véletlen folytán.

Az ölembe veszem a hátizsákom, és kicipzározom a legnagyobb zsebét.

Kezdem nagyon izgulni, ahogy néztem, hogy leírod a számomat, de szerencsére te túl ideges voltál, hogy ezt észrevedd. Mikor végre kinyögtem az utolsó számot – a jót! –, egy nagyot mosolyogtam.

Közben a kezed annyira remegett, hogy azt gondoltam, el fogod rontani. És én nem hagyhattam, hogy ez megtörténjen.

Kiveszem Hannah térképét, és széthajtogatom az asztalon.

Rámutattam arra a számra, amit épp írtál. – Annak hetesnek kéne lennie – mondtam.

– Az egy hetes.

Egy fából készült vonalzóval kisimítom a gyűrődéseket.

– Hát akkor jó, ha te tudod, hogy az hetes.

– Én tudom – mondtad. De aztán áthúztad, és írtál egy még remegősebb hetest.

A tenyerembe húztam a ruhám ujját, és majdnem odanyúltam a homlokodhoz, hogy letöröljem róla az izzadságot... anyám csinált volna ilyet. De hála az égnek, én nem. Soha többé nem kérted volna el egy lánytól sem a telefonszámát.

A garázsajtó másik oldaláról anya hív. Lehalkítom a magnót, készen arra, hogy kikapcsoljam, ha kinyílik az ajtó.

– Tessék?

Mire hazaértem, már hívtál. Kétszer.

– Dolgozz csak tovább – mondja anya –, de szeretném tudni, hogy velünk vacsorázol-e.

Anyám megkérdezte, ki vagy, és én azt mondtam, van egy közös óránk. Valószínűleg csak a házról akarsz kérdezni. Ő azt válaszolta, te is pontosan ezt mondtad neki.

Ránézek az első piros csillagra. C-4. Tudom, hol van. De elmenjek oda?

Nem tudtam elhinni, Justin, hazudtál az anyámnak. Szóval, miért tett ez engem olyan boldoggá?

– Nem – mondom –, elmegyek a barátomhoz. A házija miatt.

Mert ugyanazt hazudtuk. Ez egy jel volt.

– Rendben – mondja anya –, hagyok valamit a hűtőben, és később majd megmelegíted.

Anya megkérdezte, milyen közös óránk van, én azt mondtam, matek, ami nem volt teljes hazugság. Mindketten tanultunk matekot. Csak nem együtt. És nem ugyanolyan.

– Jó – mondta anya. – Ő is ezt mondta.

Azzal vádoltam, hogy nem bízik meg a saját lányában, kikaptam a cetlit a kezéből, amire felírta a számod, és felrohantam az emeletre.

Odamegyek. Ahol az első csillag van. De előtte, mikor lejár ez az oldal, elmegyek Tonyhoz.

Tony soha nem cserélte ki az autójában a rádiót CD-lejátszósra, úgyhogy az még mindig lejátszik kazettát is. Azt mondja, így ő határozza meg, milyen zene szóljon. Ha elvisz valakit valahová, és az hozza a saját albumát, nem lesz jó. „Nem kompatibilis”, ezt mondja nekik.

Mikor felvetted a telefont, azt mondtam: – Justin? Itt Hannah. Anyukám azt mondta, van egy matematikai problémád.

Tonymak egy régi Mustangja van, amit a bátyja passzolt át neki, aki az apjától kapta, aki valószínűleg szintén az apjától kapta. Az iskolában kevés ahhoz fogható szerelem van, amit Tony érez a kocsija iránt. Több lány dobta őt az autó iránt érzett féltékenységből, mint ahányan engem szájon csókoltak.

Zavarban voltál, de végül is tudtad, hogy hazudtál az anyámnak, és mint egy jófiú, bocsánatot kértél.

Bár Tony nem közeli barátom, voltak már közös feladataink, így tudom, hol lakik. És a legfontosabb, hogy van egy régi walkmanje, ami kazettákat játszik le. Sárga, vékony fülhallgatója van, és biztosan kölcsönadja. Magammal viszek néhány szalagot, és meghallgatom őket, míg körbejárom a

Tudom, mit gondoltok. Hannah Baker egy ribanc. Hoppá. Figyeltétek? Jelen időben mondtam. Ezt többé már nem tehetem.

Elhallgat.

Közelebb húzom a sámlit a munkapadhoz. A lejártszóban a füstös műanyag ablak mögé rejtett orsócskák tovább pörgetik a szalagot. Finom sípolás hallatszik a hangszórókból. Lány, nyugodt morajlás.

Mire gondol? Abban a pillanatban be van csukva a szeme? Sír? Ujja a Stop gombon, azt remélve, hogy lesz elég ereje, hogy lenyomja? Mit csinál? Nem hallom!

Nem.

Dühös a hangja. Szinte remeg.

Hannah Baker nem ribanc, és soha nem is volt az. Így felvetődik a kérdés: mit hallottatok?

Egész egyszerűen egy csókot akartam. Csak egy gólya voltam, akit még soha nem csókoltak meg. Soha. De tetszett egy fiú, én is tetszettem neki, és meg akartam csókolni. Ennyi a sztori – a teljes sztori csak ennyi.

Mi volt a másik sztori? Mert én tényleg hallottam valamit.

Mielőtt találkoztunk a parkban, néhány éjszakán keresztül ugyanazt álmodtam. Pontosan ugyanazt. Elejétől a végéig. És most szórakoztatásotokra elmondom.

De először egy kis háttér.

A régi városomban volt egy park, ami részben hasonlított az Eisenhower parkhoz. Mindkettőben volt rakéta. Biztos, hogy ugyanaz a cég készítette őket, mert egyformák voltak. Piros orr mutat az ég felé, az orrból fémrudak vezetnek végig a zöld szárnyakig, amik a föld felett tartják az űrhajót. Az orr és a szárnyak között három peron van, három létrával összekötve. A legfelső szinten van egy kormánykerék, a középsőről egy csúszda vezet le a játszótérre.

Az első itteni iskolai napom előtt sok éjszaka másztam fel az űrhajó tetejére, és a fejemet a kormánykeréknek támasztottam. Az éjszakai szellő, ami keresztülfúj a rácsokon, megnyugtató. Csak becsuktam a szemem, és az otthonomra gondoltam.

Felmásztam oda egyszer, csak egyszer, öt éves koromban. Sikítottam, sírtam, és semmi pénzért sem jöttem volna le onnan. De apa túl nagy volt, nem fért át a lyukakon, úgyhogy felhívta a tűzoltóságot, és egy női tűzoltót küldtek fel értem. Biztos sok olyan mentést csináltak már, mert néhány hete a város vezetősége bejelentette, hogy lebontják a rakétás csúszdát.

Azt hiszem, ezért volt az, hogy az álmaimban az első csókomat a rakétánál kaptam. Ez az ártatlanságra emlékeztetett. És azt akartam, hogy az első csókom pont ilyen legyen. Ártatlan.

Talán ezért nem jelölte meg piros csillaggal a parkot. Talán az űrhajót már elviszik, mire a kazetták végigjárják az egész listát.

Térjünk vissza az álmaimhoz, amik azon a napon kezdődtek, mikor először vártál a tantermem előtt. Azon a napon, mikor megtudtam, hogy tetszem neked.

Hannah levette a pólóját, és hagyta, hogy Justin a melltartójára tegye a kezét. Ez az. Ezt hallottam a parkban történetekről. De várjunk! Miért csinálta volna ezt a park közepén?

Az álom úgy kezdődik, hogy a rakéta tetején vagyok, és a kormánykerékbe kapaszkodom. Ez még mindig egy játszótéri rakéta, nem igazi, de valahányszor balra tekerem a kormányt, a parkban lévő fák megemelik a gyökereiket, és balra lépnek, és amikor jobbra tekerem a kormányt, a fák jobbra lépnek.

Aztán meghallom, amint engem szólítasz a földről.

„Hannah, Hannah! Ne játszadozz a fákkal, gyere le hozzám!”

Otthagynom a kormányt, és keresztülmászok a felső emeleti lyukon. De mikor elérem a következő szintet, a lábam olyan óriásira nő, hogy nem fér át a lyukon.

Nagy lábak? Komolyan? Nem vagyok jó az álomfejtésben, de talán kíváncsi volt, hogy Justiné nagy-e.

Átdugom a fejem a rácson, és azt kiáltom: „A lábaim túl nagyok. Még mindig azt akarod, hogy lemenjek?”

„Szeretem a nagy lábakat” – kiáltod vissza. „Csússz le, elkaplak.”

Ráülök a csúszdára, és elrugaszkodom, de a légellenállás miatt nagyon lassan haladok. Közben észreveszem, hogy a te lábad nagyon kicsi. Szinte nem is létezik.

Tudtam!

A csúszda végéhez sétálsz kitárt karokkal, készen arra, hogy elkapj. És nem tudhattad, hogy mikor leugrom, az én óriási lábam nem fog-e rátaposni a te kis lábadra.

„Látod, egymásnak lettünk teremtvé” – mondod. Aztán előrehajolsz, hogy megcsókolj. Az ajkaid közelednek... és közelednek... és... felébredek.

Egy héten keresztül mindig ugyanannál a mindjárt-megcsókolnak résznél ébredtem fel. De most, Justin, végre találkozom veled. Abban a parkban. Annak a csúszdának az aljánál. És a fenébe is, a lelket is ki fogod csókolni belőlem, akár tetszik, akár nem.

Hannah, ha úgy csókoltad vissza, ahogy a partin csókoltál, hidd el, tetszett neki.

Azt mondtam neked, hogy találkozzunk ott tizenöt perc múlva. Persze, csak azért mondtam, hogy biztosan előbb érjek oda, mint te. Fenn akartam lenni a rakéta tetején, mikor

besétálsz a parkba, pont, mint álmomban. És így is történt... kivéve a táncoló fákat és a feltűnő lábakat.

A rakéta tetejéről láttam, ahogy a park vége felől közeledsz. A csúszdához sétáltál, néhány lépésenként ránéztél az órádra, és körbe-körbe pillantottál, de felfelé nem néztél.

Megforgattam a kormányt, olyan erősen, ahogy csak tudtam, hogy hangot adjon. Hátráltál egy lépést, felnéztél, és a nevemen szólítottál. De ne aggódj, annak ellenére, hogy az álmomat akartam átélni, nem vártam el, hogy ismerd minden egyes mozzanatát, és azt mondd, hogy ne játsszak a fákkal, hanem menjek le hozzád.

„Rögtön lent leszek” – mondtam.

De azt mondtad, maradjak, majd te feljössz.

Visszakiáltottam: „Ne! Hadd csússzak le.”

Akkor megismételted azokat a varázslatos, álomszerű szavakat: „Elkaplak.”

Határozottan lepipálja az én első csókomat. Hetedik osztályban Andrea Williamsszel tanítás után a tornaterem mögött. Ebédnél odajött hozzám, a fülembe súgta az ajánlatát, nekem pedig a nap hátralevő részében merevedésem volt.

Mikor vége volt a csóknak, három eperízű-szájfényes másodperccel később, megfordult, és elfutott. Körbeosontam, és megláttam, hogy két barátnője a kezébe nyom egy-egy ötdolláros. Nem tudtam elhinni! Az ajkam egy tízdolláros tét volt.

Ez jó volt, vagy rossz? Úgy döntöttem, valószínűleg rossz.

De azóta szeretem az eperízű szájfényt.

Nem tudtam nem mosolyogni, ahogy másztam lefelé a felső létrán. Ráültem a csúszdára, a szívem kalapált. Ez volt az. Otthon minden barátom csókolózott már általános iskolában. Az én első csókom a csúszda alján várt rám, pontosan, ahogy akartam. Csak le kellett csúsznom.

És lecsúsztam.

Tudom, hogy igazából nem így volt, de mikor visszagondolok rá, minden lassan történik. Elrugaszodom. Lecsúszom. A hajam száll a szélben. Felemeled a karod, hogy elkapsz. Én felemelem az enyémet, és elkapsz.

Szóval, mikor határoztad el, hogy megcsókolsz engem, Justin? Mikor a park felé sétáltál? Vagy egyszerűen csak megtörtént, mikor a karjaidba csúsztam?

Oké, ki akarja tudni, mi volt a legelső gondolatom a legelső csókom közben? Elmondom: valaki chilis hot dogot evett.

Szép volt, Justin.

Sajnálom, annyira nem volt rossz, de ez volt az első dolog, ami eszembe jutott.

Engem bármikor magával ragad az eperízű szájfény.

Olyan ideges voltam amiatt, hogy vajon milyen lesz a csók – mert a barátaim sokféleképpen jellemezték –, és kiderült, hogy ez a szépek közül való. Nem dugtad le a nyelved a torkomon. Nem fogtad meg a fenekem. Csak egymásra tapasztottuk az ajkainkat, és csókolóztunk.

És ennyi volt.

Várj! Állj meg! Ne tekerd vissza a szalagot! Nem szükséges újra meghallgatni, mert nem maradtál le semmiről. Hadd ismétljem meg! Ez... minden... ami... történt.

Miért, valami mást hallottál?

Hideg futkározik a gerincemen.

Igen, mást hallottam. Mindannyian mást hallottunk.

Hát, igazad van. Valami tényleg történt. Justin megfogta a kezem, elsétáltunk a hintákhoz, és hintáztunk. Aztán megint megcsókolt, ugyanúgy, ahogy előtte.

Aztán? És aztán, Hannah? Mi történt azután?

Azután... elmentünk. Ő az egyik irányba, én a másik irányba.

Ó, sajnálom. Valami pikánsabbat akartatok, ugye? Azt akartátok hallani, hogyan kezdtek a nyughatatlan ujjacskáim játszadoxni a cipzárjával? Azt akartátok hallani...

Szóval, mit akartatok hallani? Mert olyan sok sztoriról tudok, nem tudom, melyik a legnépszerűbb. De azt tudom, melyik a legkevésbé népszerű.

Az igazság.

Na most, az igazság az, amit nem fogtok elfelejteni.

Még mindig látom Justint a barátaitól körülvéve az iskolában. Emlékszem, arra ment Hannah, és az egész társaság elhallgatott. Elfordították a tekintetüket. És mikor elhaladt mellettük, elkezdtek nevetni.

De miért emlékszem erre?

Mert olyan sokszor akartam beszélgetni Hannah-val Kat búcsúbuli után, de túl szégyenlős voltam. Túlságosan féltam. Ahogy aznap Justint és a barátait néztem, úgy éreztem, tapasztaltabb, mint amilyennek hittem.

Később hallottam, hogy tapizták a rakétánál. És annyira új volt a suliban, hogy a pletykák beárnyékoltak minden mást, amit tudtam róla.

Hannah felettem áll, gondoltam. Túl tapasztalt ahhoz, hogy akár csak eszébe jussak.

Szóval, köszönöm, Justin. Őszintén. A legelső csókom csodálatos volt. És abban a hónapban, amíg tartott, és minden helyen, ahová mentünk, a csókok csodálatosak voltak. Csodálatos voltál.

De aztán elkezdte hancegni.

Eltelt egy hét, és nem hallottam semmit. De végül, ahogy az lenni szokott, a pletykák eljutottak hozzám. És mindenki tudja, hogy nem lehet megcáfolni egy pletykát.

Tudom. Tudom, mire gondoltok most. Ahogy meséltem a történetet, én is ugyanerre gondoltam. Egy csók? Egy csókra alapozott pletyka készített arra, hogy ezt tedd magaddal?

Nem. Egy csókra alapozott pletyka tönkretett egy emléket, amiről azt reméltem, különleges lesz. Egy csókra alapozott pletyka olyan hírnevet gerjesztett, amiben mások hittek, és aszerint viszonyultak hozzám. És néha egy csókra alapozott pletykának olyan hatása van, mint egy lavínának.

Ez az egy csókra alapozott pletyka csak a kezdet.

Fordítsd meg a kazettát, hogy többet tudj meg róla!

A lejátszóhoz nyúlok, készen arra, hogy megnyomjam a Stop gombot.

És Justin, édes, ne menj messzire! Nem fogod elhinni, hol bukkan fel a neved legközelebb.

Az ujjamat a gombon tartom, hallgatom a lány morajt, ami a hangszóróból árad, a bágyadt nyikorgást, ahogy a kis orsók pörgetik a szalagot, arra várva, hogy Hannah hangja újra felcsendüljön.

De nem csendül fel. A sztorinak vége.

Amikor odaérek Tonyékhoz, a Mustangja a járdaszegély mellett áll a házuk előtt. A motorháztető nyitva, és Tony meg az apja épp a motor fölött görnyed. Tony egy kis elemlámpával világít, míg az apja megszorít valamit mélyen belül egy csavarkulccsal.

– Lerobbant – kérdezem – vagy csak szórakozásból szerelgettek?

Tony hátrapillant a válla felett, és mikor meglát, a zseblámpát beleejti a motorba.

– Fenébe!

Az apja felemelkedik, és olajos kezét beletörli összekent pólójába.

– Viccelsz? Ez mindig szórakozás. – Tonyra néz, és kacint. – Főleg, ha komoly.

Tony homlokát ráncolva nyúl az elemlámpa után.

– Apa, emlékszel Clayre?

– Igen – válaszolja az apja. – Persze. Örülök, hogy újra látlak.

Nem akar kezét rázni. És a pólóján lévő tetemes mennyiségű olajfoltot látva nem sértődöm meg.

De tetteti, nem ismer meg.

– Hé, már emlékszem – mondja. – Egyszer velünk vacsoráztál, ugye? Jó vagy a „kérem” és „köszönöm” terén.

Mosolygok.

– Miután elmentél, Tony anyja egy hétig szekált minket, hogy legyünk udvariasabbak.

Mit mondhatnék? A szülők általában kedvelnek.

– Igen, ez ő – mondja Tony. Egy bolti rongyba törli a kezét.

– Szóval, mi a helyzet, Clay?

Elismétlem magamban a kérdést. Mi a helyzet? Mi a helyzet? Ó, most hogy kérdezed, a postás hozott ma egy csomó kazettát egy lánytól, aki megölte magát. Nyilván van valami közöm hozzá, de nem tudom biztosan, mi az, úgyhogy érdekelne, hogy kölcsönkérhetném-e a walkmaned, hogy megtudjam.

– Semmi különös – mondom.

Az apja azt kérdezi, beülnék-e a kocsiba, hogy beindítsam nekik.

– Benne van a kulcs.

A hátizsákomat az anyósülésre dobom, és a kormányhoz ülök.

– Várj, várj! – kiabálja Tony apja. – Tony, világíts ide!

Tony a kocsi mellett áll, engem figyel. Mikor egymásra nézünk, összekapcsolódik a tekintetünk, és képtelen vagyok elfordulni. Vajon tud a kazettákról?

– Tony! – ismétli meg az apja. – A fényt!

Tony abbahagyja a bámulást, és előrehajol az elemlámpával. Pillantása ide-oda siklik köztem és a motorház között, a műszerfal és a motorháztető közti résen.

Mi van, ha rajta van a szalagokon? Mi van, ha az ő története az enyém előtt van? Ő lenne az, aki elküldte nekem a kazettákat?

Istenem, megőrülök! Talán nem tudja. Talán csak úgy nézek ki, mint aki bűnös valamiért, és ez tűnt fel neki.

Míg az utasításra várok, hogy indítsam a kocsit, körülnézek. Az anyósülés mögött, a padlón, ott a walkman. Csak úgy ott hever. A fejhallgató zsinórja szorosan a lejátszó köré van tekerve. De mi az ürügy? Miért van rá szükségem?

– Tony, tessék, itt a csavarkulcs, majd én tartom a lámpát – mondja az apja. – Te nagyon himbálsz.

Kicserélik az eszközöket, és abban a pillanatban megragadom a walkmant. Csak így. Gondolkodás nélkül. A hátizsákom középső része nyitva van, úgyhogy beleteszem, és behúdom a cipzárt.

– Oké, Clay – szól Tony apja. – Fordítsd el!

Ráadom a gyújtást, és a motor azonnal felbőg.

A műszerfal feletti résen keresztül látom az öreg mosolyát. Akármit is csinált, most elégedett.

– Egy kis finomítás, és énekel – mondja a motor felett. – Most már leállíthatod, Clay.

Tony becsukja a motorháztetőt.

– Bent találkozunk, apa.

Az apja bólint, felemel egy fém szerszámosdobozt a járdáról, összeszed pár olajos rongyot, és elindul a garázsba.

Vállamra vetem a táskám, és kiszállok a kocsiból.

– Kösz – mondja Tony. – Ha nem jössz, valószínűleg kint lettünk volna egész éjszaka.

A hátizsák másik szíjába dugom a karom, és megigazgatom a hátizsákot.

– El kellett szabadulnom otthonról – mondom. – Az anyám kezdett az idegeimre menni.

Tony a garázsra néz.

– Ne is mondd! – mondja. – Neki kell állnom a házimnak, és apa meg akar még bütykölni valamit a motorban.

A magasban felvillan az utcai lámpa fénye.

– Szóval, Clay, miért jöttél ide?

Érzem a walkman súlyát a táskámban.

– Csak erre sétáltam, és megláttalak. Gondoltam, köszönök.

Kissé hosszán néz rám, úgyhogy elnézek az autója felett.

– A Rosie's-hoz megyek, hogy megnézzem, mi újság – mondja. – Elvigyelek?

– Kösz – válaszolom –, de csak pár háztömböt sétálok.

Zsebre teszi a kezét. – Hová mész?

Istenem, remélem, nincs rajta a listán. De mi van, ha mégis? Mi van, ha ő már meghallgatta a kazettákat, és pontosan tudja, mi játszódik le bennem? Mi van, ha pontosan tudja, hová megyek? Vagy, ami még rosszabb, mi van, ha még nem kapta meg a szalagokat? Mi van, ha csak később következik a sorban?

Ha ez a helyzet, emlékezni fog erre a pillanatra. Emlékezni fog a tétozásomra. Hogy nem akartam őt figyelmeztetni.

– Sehová – válaszolom. Én is zsebre teszem a kezem. – Szóval, gondolom, holnap találkozunk.

Nem szól egy szót sem, csak nézi, ahogy megfordulok, hogy induljak. Várom, hogy egyszer csak utánam kiált: „Hé, hol a walkmanem ?” De nem teszi. Könnyen meglépek.

Az első sarkon jobbra fordulok, és megyek tovább. Hallom, ahogy beindul a motor, és megcsikordul a kavics a Mustang kerekei alatt. Aztán rálép a gázra, elhúz mögöttem az utcán, és továbbhalad.

Lecsúsztatom a hátizsákomat a vállamról, és a járdára teszem. Kiveszem a walkmant. Letekerem róla a zsinórt, a fejemre teszem a fejhallgatót, és a fülembe dugom a pici, sárga hangszórókat. A táskámban van az első négy kazetta, ami eggyel vagy kettővel több annál, mint amit ma este valószínűleg lesz időm meghallgatni. A többit otthon hagytam.

Kicipzározom a legkisebb zsebet, és kiveszem az első kazit. Aztán beteszem a lejátszóba, B oldallal kifelé, és becsukom a műanyag ajtót.

1. kazetta, B oldal

ISTEN HOZOTT ÚJRA. És kösz, hogy maradsz a második részre.

A kabátom zsebébe teszem a walkmant, és feltekerem a hangerőt.

Ha most ezt hallgatod, két dolog lehet. A: te vagy Justin, és miután meghallgattad a kis mesédet, tudni akarod, ki a következő. Vagy B: valaki más vagy, és arra vársz, hogy te leszel-e az. Szóval...

Forró izzadság gyöngyözik a homlokomon.

Alex Standall, te jössz.

Letörlek egy verejtékcseppet, ami a halántékomra úszott.

Biztos vagyok benne, hogy fogalmad sincs, miért vagy rajta, Alex. Valószínűleg azt gondolod, jól tettél, igaz? Rám szavaztál a Legjobb Segg a Gólyák Között kategóriában. Hogy lehet valaki emiatt dühös?

Figyelj!

Leülök a járdaszegélyre, a cipőm az árokba lóg. A sarkamnál néhány fűszál kandikál ki a betonból. Habár a nap

még alig kezdett ereszkedni a háztetők és a fák lombjai alá, a lámpák az utca mindkét oldalán világítanak.

Először is, Alex, ha azt hiszed, hogy nem vagyok normális, ha azt hiszed, hogy valami hülye kicsaj vagyok, aki a legapróbb dolgok miatt is felhúzza magát, és mindent túl komolyan vesz, akkor senki nem kényszerít rá, hogy meghallgasd ezt. Persze, én gyakorlok rád némi nyomást a kazetták másolataival, de kit érdekel, ha az emberek városszerte tudják, hogy mit gondolsz a seggemről, igaz?

Az ebben a háztömbben élő családok, és az enyém is néhány saroknyira innen, épp most fejezik be a vacsorát. Vagy elindítják a mosogatógépet. Vagy nekiállnak a házi feladatnak.

Azoknál a családoknál ma este minden a megszokott kerékvágásban zajlik.

Egy listányi embert tudok, akit érdekelne. Meg tudok nevezni egy listára való embert, akit nagyon is érdekelne, ha ezek a kazetták napvilágra kerülnének.

Szóval kezdjük, jó ?

Előregömbölyödve átkulcsolom a lábaimat, és a homlokomat a térdemre fektetem.

Emlékszem, aznap reggel, mikor megjelent a listád, második órán ültünk. Ms. Strummnak nyilván remek hétvégéje volt, mert egyáltalán nem adott fel semmilyen házi feladatot.

Az egyik rémesen unalmas dokumentumfilmjét kellett néznünk, hogy mi volt az, már nem tudom. De a narrátornak erős brit akcentusa volt. És emlékszem, hogy egy rég odatapadt ragasztószalagot piszkálgattam a padomon, hogy el ne aludjak. A narrátor hangja nekem csak háttérzaj volt.

Vagyis a narrátor hangja... és a suttogások.

Mikor felnéztem, a suttogás megszűnt. Aki addig engem nézett, elfordult. De láttam azt a papírt körbejárni. Egyetlen lap haladt fel és le a padsorok között. Végül utat talált a

mögöttem lévő padhoz, Jimmy Long padjához, ami megnyikordult Jimmy testsúlyától.

Valaki, aki ott volt a teremben aznap reggel, mondja meg: Jimmy sunyi pillantással benézett a székem támlája mögé, ugye? Minden, amit ki tudtam venni, hogy azt suttogta: „Mérget vehetsz rá, hogy az.”

Szorosabban markoltam a térdem. Seggfej Jimmy.

Valaki azt suttogta: „Idióta seggfej.”

Megfordultam, de nem voltam suttogós kedvemben.

– Mire vehetsz mérget?

Jimmy, aki szomjazta a figyelmet, bármelyik lánytól is kapta, vetett rám egy félmosolyt, és a padján lévő papírra pillantott. Megint jött a suttogás, „idióta”, most többen ismételték szerte a teremben, mintha senki nem akart volna bevonni a tréfába.

Mikor először láttam azt a listát történelemórán, volt rajta pár olyan név, akiket nem ismertem. Néhány új diák, akikkel addig még nem találkoztam, vagy nem voltam biztos benne, hogy jól tudom a nevüket. De Hannah, az ő nevét tudtam. És nevettem, mikor megláttam. Szép kis hírnevet szerzett magának rövid idő alatt.

Csak most jövök rá, hogy a hírneve Justin Foley képzeletében kezdődött.

Félrebiccentettem a fejemet, így el tudtam olvasni a fejjel lefelé lévő címet a papíron: GÓLYÁK-DÖGÖS/CIKI

Jimmy padja újra megnyikordult, ahogy visszaült, és tudtam, hogy Ms. Strumm közeledik, de meg kellett találnom a nevemet. Nem érdekelt, miért voltam rajta. Azt hiszem, akkor az sem érdekelt, a lista melyik oldalán vagyok. Csak az van, hogy mindenki egyetért valamiben, valami veled kapcsolatos dologban, és ez olyan, mintha egy doboz lepkét szabadon engednének a gyomrodban. És ahogy Ms. Strumm egyre

közeledett a padsorok közt, készen arra, hogy elkobozza a listát, mielőtt megtalálom rajta a nevem, a lepkék őrzöngeni kezdtek.

Hol a nevem? Hol van? Megvan!

Aznap, egy kicsivel később, összefutottam Hannah-val az aulában, és hátrapillantottam, ahogy elsétált mellettem. Egyet kellett értenem. Egyértelműen abba a kategóriába tartozott.

Ms. Strumm megkaparintotta a listát, én pedig visszafordultam a terem eleje felé. Néhány perc múlva összeszedtem magam, hogy felnézzek, és lopva vetettem egy pillantást az osztály másik felére. Ahogy vártam is, Jessica Davis dühösnek látszott.

Miért? Mert az övé pont az én nevem mellett volt, csak a másik oldalon.

A ceruzája a füzetén kopogott, mintha morzejeleket adna, az arca vörösen lángolt.

Hogy mi volt az egyetlen gondolatom? Hála istennek, hogy nem ismerem a morzeábécét.

Az igazság az, hogy Jessica Davis sokkal csinosabb nálam. Írj egy listát minden testrészeről, és lesz egy sor pipád, mivel az ő alakja minden tekintetben jobb, mint az enyém.

Nem értek egyet, Hannah. Semmilyen tekintetben.

Mindenki tudja, hogy a Legrosszabb Segg a Gólyák Között hazugság volt. Még csak meg sem fontolhatod anélkül, hogy megerőszakolnád az igazságot. De biztos vagyok benne, hogy senkit sem érdekelt, miért végezte Jessica a listádnak azon az oldalán, Alex.

Vagyis senkit, kivéve téged... és engem... és Jessicát, az három.

És gondolom, ennél sokkal több is ki fog derülni.

Talán néhányan azt gondolják, jól választottál. Én nem így gondolom. De hadd mondjam így: nem hiszem, hogy a seggem,

ahogy te nevezed, volt a döntő tényező. Azt gondolom, hogy a döntő tényező... a bosszú volt.

Kihúzogatom a fűszálakat a betonból, és feltápáskodom, hogy továbbmenjek. Ahogy elindulok, addig morzsolom a fűvet az ujjaim közt, míg ki nem hullik a kezemből.

De ez a szalag nem a te motivációról szól, Alex. Bár az is kiderül majd. Ez arról szól, hogyan változnak meg az emberek, amikor meglátják a neved egy hülye listán. Ez a szalag arról szól...

Szünet áll be. Benyúlok a kabátomba, hogy feljebb tekerjem a hangerőt. Széthajtogat egy darab papírt, és kisimítja.

Jól van, csak átnéztem minden nevet – minden történetet –, ami kitölti ezeket a szalagokat. És tudod, mi van? Azok közül, amiket itt elmondok, egyetlenegy esemény sem történt volna meg, ha te, Alex, nem írtad volna fel a nevemet arra a listára. Ez ilyen egyszerű.

Szükséged volt egy névre, amit szembeállíthatsz Jessicáéval. És mivel rólam már mindenki alkotott egy torz képet Justin kis magánszáma után, én voltam a tökéletes választás, igaz?

És a lavina tovább halad. Kösz, Justin.

Alex listája vicc volt. Igaz, hogy rossz vicc. De fogalma sem volt, hogy ilyen hatással lesz Hannah-ra. Ez nem fair.

És mi van velem? Én mit csináltam? Hogy fogja Hannah elmondani, hogy megsebeztem? Mert nekem fogalmam sincs. És miután a többiek megtudják, mit fognak gondolni, mikor meglátnak? Néhányuk, legalább ketten, már tudják, miért vagyok rajta ezeken. Most máshogyan néznek rám?

Nem. Nem tehetik. Mert az én nevem nincs összefüggésben az övékkel. Nekem nem kellene ezen a listán lennem. Biztos vagyok benne.

Semmi rosszat nem tettem!

Szóval, hogy visszakanyarodjunk, ez a szalag nem arról szól, miért tetted, amit tettél, Alex. Ez a tetted következményeiről szól. Konkrétabban, a rám vonatkozó következményekről szól. Azokról a dolgokról, amiket nem terveztél el, amiket nem tudtál eltervezni.

Istenem! Nem hiszem el.

II

Az első piros csillag. Hannah-ék régi háza. Ott van.

De nem hiszem el.

Egy másik alkalommal ez a ház volt az úti célom. Egy buli után. Most egy idős házaspár él ott. És körülbelül egy hónapja, egyik éjszaka a férj pár háztömbbel arrébb autózott, épp a feleségével beszélt telefonon, amikor összeütközött egy másik kocsival.

Becsuktam a szemem, és megráztam a fejem, hogy eltűnjön az emlék. Nem akartam látni. De nem sikerült. A férfi hisztérikus volt. Sírt. „Fel kell hívnom! Fel kell hívnom a feleségemet!” A telefonja eltűnt az ütközés során. Megpróbáltuk az enyémről visszahívni a feleségét, de az ő készüléke csak csörgött és csörgött. Össze volt zavarodva, túlságosan félt, hogy átkapcsoljon. Vonalban akart maradni, azt a vonalat akarta, amin előtte a férjével beszélt.

Rossz a szíve, mondta a férfi. A feleségének tudnia kell, hogy vele minden rendben.

Hívtam a rendőrséget, és azt mondtam a férfinak, hogy továbbra is megpróbálom elérni a nejét. De ő azt mondta, hogy muszáj megmondanom neki, az asszonynak tudnia kell, hogy ő jól van. A házuk nem volt messze.

Kisebb csoport gyűlt össze, néhányan gondjaikba vették a másik kocsiban ülő személyt. Ő az iskolánkba járt, végzős volt. És sokkal rosszabb állapotban volt, mint az idős ember. Odakiáltottam nekik, hogy maradjanak az én emberemmel, míg megérkeznek a mentők. Aztán elrohantam a házukhoz, hogy megnyugtassam a feleségét. De azt nem tudtam, hogy a felé a ház felé rohanok, ahol egyszer Hannah lakott.

Ez az a ház.

De most sétálok. Mint Justin és Zach, az út közepén megyek az East Floral Canyon felé, ahol két utca keresztezi egymást, mint egy fordított T betű, pont, ahogy Hannah leírta.

Az utcára néző ablakon behúzták a függönyöket éjszakára. De az elsős korunk előtti nyáron Hannah ott ült Kattal. Mindketten kifelé néztek, oda, ahol most állok, és két fiút figyeltek, amint az utcán sétálnak felénk. Figyelték őket, ahogy az útestre lépnek, aztán a nedves fűre, majd elcsúsznak, és felbuknak egymásban.

Az árokig megyek, a cipőm orrát a járdaszegélynek nyomva. Rálépek a fűre, és csak álldogálok ott. Egyetlen egyszerű lépés. Nem csúszom meg, és azon gondolkodom, hogy ha Justin és Zach eljutott volna a bejárat ajtóig, vajon Hannah Justin helyett Zachbe esett volna-e bele pár hónappal később. Kikerült volna Justin a képből? A pletykák sohasem kezdődtek volna el?

Hannah még mindig életben lenne?

Az a nap, mikor megjelent a listád, nem volt megrázó. Túléltem. Tudtam, hogy vicc volt. És azok az emberek is

tudták, hogy vicc, akiket az aulában láttam ácsorogni azok körül, akiknek volt másolatuk belőle. Egy nagy, zaftos vicc.

De mi történik, ha valaki azt mondja, neked van a legjobb segged a golyák között? Hadd mondjam el neked, Alex, különben sosem tudnád meg. Zöld utat ad az embereknek – néhánynak –, hogy úgy kezeljenek, mintha nem lennél több mint az a bizonyos testrész.

Mondjak egy példát? Jó. B-3 a térképen. Blue Spot Liquor.

A közelben van.

Fogalmam sincs, miért hívják így, de csak egy háztömbnyire van az első otthonomtól. Mindig oda mentem, valahányszor édességre fájt a fogam. Ami igen, azt jelenti, hogy mindennap elmentem oda.

A Blue Spot a járdáról nézve mindig koszosnak látszott, úgyhogy én sohasem mentem be.

Az esetek kilencvenöt százalékában a Blue Spot üres volt. Csak én voltam ott, és a fickó a pénztárgép mögött.

Nem hiszem, hogy sokan tudják, hogy a bolt ott van egyáltalán, mert pici, és két másik üzlet közé van passzírozva. Mindkettő zárva van, mióta ideköltöztünk. A járdáról a Blue Spot úgy néz ki, mint valami cigarettát és alkoholt reklámozó tábla. És belül? Hát, kábé ugyanaz.

Hannah régi háza előtt sétálok a járdán. Egy kocsifelhajtó mászik fel egy finom emelkedőn, mielőtt eltűnne egy patinás fa garázsajtó alatt.

A pénztárgép felett egy sodronyból készült állvány lóg, amin a legjobb édességek vannak. Egyébként azok a kedvenceim. És abban a pillanatban, ahogy kinyitom az ajtót, a fickó a kasszájánál már üti is a pénztárgépet, „csing-csing”, mielőtt még megfogtam volna akár egy cukorkát is, mert tudja, hogy soha nem távozom anélkül.

Valaki egyszer azt mondta, hogy a kasszás fickónak olyan az arca, mint egy dió. És tényleg. Valószínűleg azért, mert sokat dohányzik, de a Wally név sem sokat segít rajta.

Amióta idejött, Hannah egy kék biciklivel járt suliba. Szinte látom őt most, épp itt. Táskájával a hátán siklik le a kocsifelhajtóról. Az első kerék elfordul, és elhajt mellettem a járdán. Egy darabon nézem az útját a járdán, elhalad fák, parkoló autók és házak mellett. Csak állok, és nézem, ahogy az alakja eltűnik.

Megint.

Aztán lassan megfordulok, és továbbsétálok.

Őszintén, akárhányszor a Blue Spotban jártam, nem hiszem, hogy hallottam Wallyt beszélni. Próbálok emlékezni egy egyszerű „helló”-ra vagy „hé”-re, vagy akár egy barátságos morgásra. De az egyetlen hang, amit valaha hallottam tőle, az neked köszönhető, Alex.

Micsoda cimbora!

Alex! Így van. Tegnap valaki meglökte őt az aulában. Valaki nekem lökte Alexet. De ki ?

Aznap, ahogy máskor is, az ajtó fölötti csengő csilingelt, mikor beléptem a boltba. „Csing-csing”, nyomtatott a pénztárgép. Felkaptam egy cukrot az állványról, de nem tudom megmondani, melyiket, mert nem emlékszem.

Elkaptam Alexet, hogy el ne essen. Megkérdeztem, hogy jól van-e, de tudomást sem véve rólam felkapta a hátizsákját, és elsietett. Azon tűnődtem, csináltam-e valamit, amivel felhúztam. Nem jutott eszembe semmi.

Ha akarnám, meg tudnám mondani a srác nevét, aki bejött, míg én a pénzemet kerestem a táskámban. Emlékszem rá. De ő csak egy volt a sok bunkó közül, akibe az évek során belebotlottam.

Nem tudom, talán mindegyiket le kéne lepleznem. De ami a te történetedet illeti, Alex, az ő tette, az a borzalmas, visszataszító tett, csak a tiéd utóhatása volt.

Ráadásul neki is megvan a saját egész oldala...

Összerezzenek. Mi történt abban a boltban Alex listája miatt?

Nem, nem akarom tudni. És nem akarom látni Alexet. Holnap nem. Holnapután sem. Nem akarom látni sem őt, sem Justint. Vagy a dagadt seggű Seggfej Jimmyt. Úristen, ki van még benne ebben?

Szélesre tárta a Blue Spot ajtaját. „Hé, Wally!”, mondta. És az az arrogancia, amivel kiejtette ezeket a szavakat, az ő szájából teljesen természetesen hangzott. Könnyen megtudtam mondani, hogy nem ez volt az első alkalom, hogy így beszélt, mintha Wally kevesebb volna nála. „Ó, Hannah, helló!” mondta azután. „Nem láttam, hogy itt vagy.”

Említettem, hogy a pénztárnál álltam, ahol jól láthatott bárki, aki belépett az ajtón?

Egy apró mosollyal nyugtáztam a jelenlétét, megtaláltam a pénzem, és Wally ráncos kezébe tettem. Wally, amennyire megtudtam állapítani, semmilyen módon nem válaszolt neki. Se egy pillantás, se egy rezzenés vagy egy mosoly, pont ahogy engem szokott köszönteni.

Továbbmegyek a járdán a sarokig, a lakónegyedtől távolodva haladok a Blue Spot felé.

Elképesztő, mennyire meg tud változni egy város képe egy sarokkal arrébb. A mögöttem lévő házak nem voltak nagyok vagy luxusházak, csak középosztálybeli otthonok. De állják a sarat a városnak azon a részén, ami évek óta hullik apránként darabjaira.

– Hé, Wally, tudod, mi van? – A lélegzetét közvetlenül a vállam fölött éreztem.

A hátizsákom a pulton volt, amíg becipzároztam. Wally lefelé nézett, a pult szélén túl, a csuklóm mellé, és én tudtam, mi következik.

Egy kéz rácsapott a fenekemre. Aztán kimondta.

— Legjobb Segg a Gólyák Között, Wally. Itt, a boltodban!

Jó pár srácról el tudom képzelni, hogy ezt csinálta. A gúnyt. Az arroganciát.

Bántott ez engem? Nem. De ez nem számít, igaz? Mert a kérdés az, hogy volt-e hozzá joga, hogy ezt tegye? És a válasz, remélem, egyértelmű.

Egy gyors mozdulattal, amit minden lánynak el kellene sajátítania, félrelöktem a kezét. És ez volt az a pillanat, mikor Wally kibújt a páncéljából. Amikor valamilyen hangot hallatott. A szája zárva maradt, és nem volt több egy gyors nyelvcsettintésnél, de az a kis hang meglepett. Tudtam, hogy belül Wally forrt a dühtől.

És ott van. A Blue Spot Liquort jelző neonfény.

II

Ebben a tömbben csak két üzlet van most is nyitva, a Blue Spot Liquor és a Restless Videó az utca túloldalán. A Blue Spot ugyanolyan koszosnak látszik, mint mikor legutóbb errefelé sétáltam. Még a cigaretta- és alkoholreklámok is ugyanazoknak tűnnek. Mintha poszterek lennének az ablakon.

Rézcseggő csilingel, mikor kinyitom az ajtót. Ugyanaz a csengő, amit Hannah is hallott, valahányszor bejött egy cukorkáért. Ahelyett, hogy hagynám bezáródni magam mögött, a szélénél fogva lassan becsukom az ajtót, és figyelem, ahogy a csengő megint csilingel.

– Segíthetek?

Anélkül, hogy odanéznék, tudom, hogy ez nem Wally.
De miért vagyok csalódott? Nem azért jöttem, hogy őt
lássam.

A férfi, kicsit hangosabban, újra megszólal:
– Segíthetek?

Nem tudom rávenni magam, hogy a pult felé nézzek. Még
nem. Nem akarom elképzelni Hannah-t, ahogy ott állt.

Az üzlet hátsó részében, egy üvegfal mögött vannak a
hűtött italok. És annak ellenére, hogy nem vagyok szomjas,
odamegyek.

Kinyitom az egyik ajtót, és kiveszek egy szénsavas
narancslevet, az első üveget, ami a kezembe akad. Aztán a bolt
elejébe sétálok, és előveszem a pénztárcám.

A pult fölött lóg egy sodronyállvány, tele édességgel.
Ezeket szerette Hannah.

A bal szemem elkezd rángatózni.
– Ennyi ? – kérdezi a férfi.

A pultra teszem az üdítőt, és szememet dörzsölve lefelé
nézek. A fájdalom valahol a szemem felett kezdődik, de
mélyebbre halad, a szemöldököm mögé. Egy szorító érzés,
amit azelőtt sosem éreztem.

– Mögötted több is van – mondja a boltos. Nyilván azt
hiszi, hogy az édességet nézem.

Leveszek egyet az állványról, és az üdítő mellé teszem.
Néhány dollárt csúsztatok az embernek a pulton.

Csing-csing!

Visszaad némi aprót, és én észreveszek egy műanyag
névtáblát a pénztárgépen.

– Ő még itt dolgozik? – kérdezem.

– Wally? – A boltos kifújja a levegőt az orrán. – Nappali
műszak.

Csilingel a rézcsengő, mikor kimegyek.

Vállamra tettem a táskám, és talán azt suttogtam, „bocsi”, de mikor elmentem mellette, szándékosan kerültem a tekintetét.

Láttam az ajtót, kész voltam távozni, mikor megragadta a csuklóm, és megfordított.

A nevemen szólított, és amikor a szemébe néztem, a jókedve eltűnt.

Megrántottam a karom, de a szorítása erős volt.

Az utca túloldalán a Restless Videó neonfénye összevissza villog.

Most már tudom, kiről beszél Hannah. Láttam már ezt a csuklót megragadó mutatványt azelőtt. Ez mindig arra készítet, hogy a pólójánál fogva megrántsam, és addig lökdössem, míg hagyja a lányt elmenni.

De ehelyett mindig úgy teszek, mint aki nem vett észre semmit.

Egyébként is, mit tehetnék?

Aztán a bunkó elengedett, és a vállamra tette a kezét.

– Csak játszom, Hannah, nyugi.

Oké, elemezzük, ami történt. A Blue Spottól hazafelé végig ezen gondolkodtam, és talán ezért nem emlékszem, melyik édességet vettem meg aznap.

Leülök a Blue Spot előtti törött járdaszegélyre, az üdítőt magam mellé teszem, a csokit a térdemen egyensúlyozom. Nem mintha bármi édeset kívánnék.

Akkor miért vettem meg? Csak azért, mert Hannah ugyanarról az állványról szokott édességet venni? És ez miért számít? Elmentem arra a helyre, amit az első piros csillag jelölt. És a másodikhoz is. Nem kell elmennem mindenhová, és megtennem mindent, amit mond.

Először a szavain, aztán a tettein. „Csak játszom, Hannah.”

Lefordítva: a te segged az én játékszerem. Talán azt hiszed, van beleszólásod, hogy mi történik a seggeddel, de nincs. Legalábbis addig nincs, míg „én játszom”.

Megérintem az édesség egyik végét, és az úgy himbálózik a térdemen, mint egy mérleghinta.

Kettes számú kijelentés: „Nyugi.”

Lefordítva: ugyan már, Hannah, csak annyit tettem, hogy hozzád értem anélkül, hogy jelét adtad volna, hogy szeretnéd. Ha ettől jobban érzed magad, gyerünk, érints meg ott, ahol csak szeretnél.

Akkor most beszéljünk a tetteiről, jó?

Egyes számú tett: megragadja a fenekem.

Értelmezés: hadd menjek vissza egy kicsit, hogy elmondjam, hogy ez a srác azelőtt nem fogta meg a fenekem. Szóval most miért? A nadrágomban nem volt semmi különleges. Nem volt túl szűk. Persze, kicsit mélyen volt szabva, és láthatta a csípőmet, de nem a csípőmet ragadta meg, hanem a fenekemet.

Kezdem érteni. Látom már, mire gondol Hannah. És ettől fekete lyuk nyílik a gyomorszájam környékén.

Legjobb Ajkak. Ez egy másik kategória volt a listán.

Alex, azt mondom talán, hogy a listád adott neki engedélyt arra, hogy megfogja a fenekem? Nem. Azt mondom, hogy mentséget adott. És a mentség volt az, ami ennek a srácnak kellett.

Mielőtt megjelent az a lista, észre sem vettem Angela Romero ajkait. De utána megigézett. Mikor néztem őt órán, miközben beszélt, fogalmam sem volt róla, hogy szavakat ejt ki a száján. Csak néztem azokat az ajkakat fel-le mozogni. Hipnotizált, ahogy olyan dolgokat mondott, mint „sikamlós lejtő”, ami az ajkai mögött láthatóvá tette a nyelve alsó részét.

Kettes számú tett: megragadta a csuklóm, aztán a vállamra tette a kezét.

Ezt még csak nem is fogom értelmezni. Csak azt fogom elmondani, miért húzott fel vele. Előtte is megfogták már a fenekem, nem nagy ügy, de ezúttal azért fogták meg, mert valaki felírta a nevemet egy listára. És mikor ez a srác látta, hogy dühös vagyok, elnézést kért? Nem. Ehelyett agresszív lett. Aztán a lehető legleereszkedőbb hangnemben azt mondta nekem, hogy nyugodjak meg. Aztán a vállamra tette a kezét, mintha azzal, hogy megérint, valahogy megnyugtathatna.

Itt egy tipp. Ha megérintesz egy lányt, akár csak viccből, és Ő ellök magától, hagyd... őt... békén! Ne nyúlj hozzá! Sehol! Hagyd abba! Az érintésedtől csak rosszul lesz.

Angela többi része közel sem volt olyan igéző, mint az ajkai. Nem rossz, csak nem igéző.

Aztán múlt nyáron, egy barátom házában üvegeztünk, mert páran bevallottuk, hogy még nem játszottunk ilyet. Én nem akartam, hogy abbahagyjuk, mielőtt sikerül úgy megforgatnom az üveget, hogy Angelára nézzen. Vagy az ő pörgetése nem köt ki nálam. Amikor ez megtörtént, gyötrelmesen lassan és pontosan az ajkához préseltem az enyémet.

Odakint van pár torz, beteg ember, Alex, és talán én vagyok az egyikük, de a lényeg az, hogy ha valakit gúny tárgyává teszel, felelősséget kell vállalnod, ha mások kapva kapnak az alkalmon.

Később Angela és én a hátsó verandájukon ültünk. Nem tudtam betelni azokkal az ajkakkal.

És mindezt egy lista miatt.

Valójában ez nem igaz. Nem tettél nevetség tárgyává, igaz? Az én nevem a Dögös oszlopban volt. Jessica nevét írtad a Ciki oszlopba. Jessicát tetted nevetség tárgyává. És itt kapcsol a lavinánk nagyobb sebességre.

Jessica, kedves... te jössz!

Kinyitom a walkmant, és kiveszem az első kazettát. A hátizsákom legkisebb zsebében megtalálom a következőt. Azt, amelyik sarkára egy kék hármass van írva. Beteszem a lejátszóba, és becsukom az ajtaját.

2. kazetta, A oldal

MIELŐTT HANNAH MEGSZÓLAL, van egy kis szünet.

Lépésről lépésre. így fogunk túljutni ezen. Egyik lábat a másik után.

Az utca túloldalán, az épületek mögött a nap tovább nyugszik. Minden utcai lámpa világít a környéken. Felveszem az üdítőt a járdáról, a csokit a térdemről, és felállok.

Egy kazettát már be is fejeztünk, mindkét oldalát, szóval maradjatok velem továbbra is! A dolgok rosszabbra vagy jobbra fordulnak majd, attól függ, honnan nézitek.

A Blue Spot Liquor bejárata mellett van egy szemetes, egy kékre festett olajoshordó. Azt hiszem, képtelenség, hogy az a csoki megmaradjon a gyomromban, úgyhogy bontatlanul kidobom, és elsétálok.

Tudom, talán úgy hangzik, de nem voltam teljesen egyedül első korom kezdetén. Két másik gólya, akik szerepelnek itt, Hannah Baker toplistáján, szintén új volt a városban. Alex Standall és Jessica Davis. És ugyan soha nem lettünk közeli

barátok, az iskola első pár hetében tényleg számítottunk egymásra.

Letekerem az üdítő üveg tetejét. Halk sziszegéssel kinyílik, és iszom belőle egy kortyot.

Egy hét volt hátra a nyári szünetből, amikor Ms. Antilly felhívott, hogy bemennék-e hozzá az iskolába. Azt mondta, egy kis eligazítás lesz az új diák számára.

Ha esetleg nem emlékeznének, Ms. Antilly volt a tanácsadó konzultáns névsor szerint A-tól G-ig. Még abban az évben valamivel később átment egy másik iskolakerületbe.

Emlékszem, Mr. Porter került a helyére, azt hittük, csak átmenetileg, de még mindig ő tölti be azt a pozíciót. Egy angoltanár, aki egyben tanácsadó konzultáns is.

Ez elég szerencsétlen körülmény, ahogy majd ki fog derülni. De ez egy későbbi kazettára tartozik.

Jeges izzadságcsepp gyöngyözik a homlokomon. Mr. Porter? Valami köze van ehhez?

Megfordul velem a világ. Egy vékony fa törzsébe kapaszkodom, ami a járda mellett áll.

Ha Ms. Antilly elmondta volna, hogy a valódi oka a találkozónknak az, hogy bemutasson egy másik új diáknak, nem mentem volna el. Mármost, mi van, ha nincs bennünk semmi közös? Vagy mi van, ha szerintem nincs bennünk semmi közös, de a másik lány azt gondolja, hogy van? Vagy épp fordítva: én azt hiszem, barátok leszünk, ő viszont nem?

Egy csomó minden borzasztó rosszul alakulhatott volna.

Megdörzsölöm a halántékom, és próbálok nyugodtan lélegezni.

De a másik lány Jessica Davis volt, és ő legalább annyira nem akart ott lenni, mint én.

Mindketten arra számítottunk, hogy Ms. Antilly ránk zúdít egy nagy rakás pszichoblablát. Hogy mitől lesz valakiből

nagyszerű diák. Hogy ebbe az iskolába a legjobbak és a legokosabbak járnak. Hogy mindenkinek ugyanolyan lehetőségei vannak a sikerre, ha él velük. De ehelyett egy pajtást adott nekünk.

Behunyom a szemem. Nem akarom látni, de annyira egyértelmű. Amikor elterjedtek a pletykák Hannah magyarázat nélküli hiányzásáról, Mr. Porter megkérdezte az osztályunktól, miért hallja folyton az ő nevét a folyosón. Idegesnek tűnt, szinte rosszul volt. Mintha tudná a választ, de azt akarná, hogy valaki győzze meg az ellenkezőjéről.

Azután egy lány azt suttogta: „Valaki látott egy mentőt a házuk előtt.”

Amikor Ms. Antilly elmondta nekünk, miért hívott be minket, Jessica és én egymás felé fordultunk. Az ajkai szétnyíltak, mintha mondani akarna valamit. De mit mondhatott volna úgy, hogy ott ültem mellette? Úgy érezte, átverték, hazudtak neki. Zavarban volt.

Tudom, hogy ezt érezte, mert én is.

És soha nem fogom elfelejteni Ms. Antilly reakcióját. Két rövid, elnyújtott szó volt. „Vagy... nem.”

Szorosan lehunyom a szemem, próbálok olyan tisztán emlékezni arra a napra, amennyire csak lehetséges.

Fájdalom tükröződött Mr. Porter arcán? Vagy félelem? Csak állt ott Hannah padjára meredve. Átnézett a padon. Senki nem szólt egy szót sem, de körbenéztünk, egymásra.

Azután elment. Mr. Porter kísértelt a teremből, és nem jött vissza egy hétig.

Miért? Tudta? Azért tudta, mert tett valamit?

És mi, legjobb emlékezetem szerint, a következőket mondtuk:

Én: Sajnálom, Ms. Antilly. Csak nem gondoltam, hogy ezért hívott ide.

Jessica: Én sem. Nem jöttem volna. Mármost, biztos vagyok benne, hogy Hillaryben és bennem van valami közös, és biztos vagyok benne, hogy ő egy nagyszerű ember, de...

Én: Hannah vagyok.

Jessica: Hillaryt mondtam, ugye? Sajnálom.

Én: Semmi baj. Csak azt gondoltam, tudnod kéne a nevem, ha már ilyen nagyszerű barátok leszünk.

Azután mindhárman nevettünk. Jessicának és nekem nagyon hasonló nevetésünk volt, és ettől még jobban nevettünk. Ms. Antilly nevetése nem volt annyira szívből jövő... inkább egy ideges nevetés... de azért nevetés. Azt mondta, azelőtt soha nem próbált barátokat összehozni, és kétli, hogy valaha újra megpróbálja.

De találjátok ki, mi történt. Az összejövetel után Jessica és én tényleg együtt lógtunk.

Nagyon trükkös, Ms. Antilly. Nagggggggon trükkös. Elhagytuk az iskolát, és a beszélgetés először kínos volt. De jó volt, hogy beszélhetek valakivel a szüleimen kívül.

Egy helyi járatos busz áll meg előttem. Ezüst, kék csíkokkal.

Elmentünk a kereszteződés mellett, ahol le kellett volna fordulnom, de nem szóltam. Nem akartam abbahagyni a beszélgetést, de meghívni sem akartam magunkhoz, mert még tényleg nem ismertük egymást. Szóval egészen addig sétáltunk, míg el nem értük a belvárost. Később rájöttem, hogy ő is ugyanazt csinálta, amit én, elment az utca mellett, ahol lakott, azért, hogy tovább beszélhessünk.

Szóval hova is mentünk? E-7a térképen. Monet's Garden Café.

A busz ajtaja zihálva kinyílik.

Egyikünk sem volt nagy kávé, de kellemes helynek tűnt a csevegéshez.

A füstös ablakokon át látom, hogy szinte minden ülés üres.
*Mindketten forró csokit kértünk. Ő azért rendelte, mert azt
gondolta, vicces lesz. De én? Én mindig forró csokit iszom.*
Még soha nem ültem helyi buszon. Soha nem volt rá okom.
De minden pillanatban sötétebb és hidegebb lesz.

II

Éjszaka ingyen lehet utazni a buszon, úgyhogy felugrom rá.
Anélkül megyek el a sofőr mellett, hogy bármelyikünk
megszólalna. Még csak rám se néz.

Végigmegyek az ülések között, közben begombolom a
dzsekimet, minden egyes gombnak több figyelmet szentelve,
mint amennyit kellene, csak hogy elkerüljem a többi utas
tekintetét. Tudom, milyennek látnak. Zavarodottnak.
Bűnösnek. Mint akit éppen szétmorzsolnak.

Egy olyan ülést választok, ami körül három vagy négy is
üres, míg valaki fel nem száll. A kék műszálas huzatot
középen felhasították, kikandikál belőle a sárga szivacs. Az
ablak mellé csúszom.

Hideg az üveg, de neki támasztom a fejem, és ez segít
megnyugodni.

*Őszintén, nem emlékszem sok mindenre abból, amiről
aznap délután beszélünk. Te igen, Jessica? Mert amikor
becsukom a szemem, minden montázsszerűen történik.
Nevetés. Próbáljuk nem kiborítani az italainkat.
Gesztikulálunk beszélgetés közben.*

Becsukom a szemem. Az ablaküveg lehűti forró arcom egyik felét. Nem érdekel, hová megy ez a busz. Órákig fogok utazni rajta, ha lehet. Csak ülök majd itt, és hallgatom a kazettákat. És talán, anélkül, hogy megpróbálnám, el is alszom.

Aztán egyszer csak áthajoltál az asztal felett. „Szerintem az a srác téged bámul”, suttogtad.

Pontosan tudtam, kiről beszélsz, mert én is őt figyeltem. De ő nem engem bámult.

„Téged bámul”, mondtam.

Egy kinek-vannak-a-legnagyobb-dudái versenyben, mindannyian tudjátok, hogy Jessica nyerne.

„Ne haragudj”, mondta Alexnek, ha még nem jöttetek volna rá, ki volt a rejtélyes srác, „de melyikünket bámulod?”

És néhány hónappal azután, hogy Hannah és Justin Foley szakít, miután elkezdődnek a pletykák, Alex ír egy listát. Ki a dögös. Ki a ciki. De ott, a Monet's-ban, senki sem tudta, hová fog vezetni az a találkozás.

Meg akarom nyomni a Stop gombot a walkmanen, és visszapörgetni az egész társalgásukat. Vissza akarom pörgetni a múltat, hogy figyelmeztessem őket. Vagy hogy akár még a találkozástól is megóvjam őket.

De nem tudom. Nem lehet átírni a múltat.

Alex elvörösödött. Egy a-testében-lévő-összes-vér-elöntötte-az-arcát típusú elvörösödésről beszélek. És mikor kinyitotta a száját, hogy letagadja, Jessica közbevágott.

„Ne hazudj! Melyikünket bámultad?”

A belváros utcai világítása és neonfényei beszűrődnek a fagyos üvegen keresztül. A boltok többsége bezárt éjszakára, de az éttermek és bárók nyitva vannak.

Abban a pillanatban sokat fizettem volna Jessica barátságáért. Ő volt a legőszintébb, legnyitottabb, ami-a-szívén-az-a-száján lány, akivel valaha találkoztam.

Csendesen köszönetet mondtam Ms. Antilly-nek, hogy bemutatott minket egymásnak.

Alex dadogott valamit, és Jessica előrehajolt, az ujjait kecsesen a srác asztalára helyezte.

„Nézd, észrevettük, hogy figyelsz minket”, mondta. „Mindketten újak vagyunk ebben a városban, és szeretnénk tudni, hogy kit bámultál. Ez fontos.”

Alex még mindig dadogott. „Én csak... hallottam... csak az van, hogy én is új vagyok itt.”

Azt hiszem, Jessica és én is valami olyasmit mondtunk, hogy „Ó”. És akkor rajtunk volt a sor, hogy elpiruljunk. Szegény Alex csak részt akart venni a beszélgetésben. Szóval megengedtük neki. Azt hiszem, legalább még egy órát beszélgettünk, talán többet is. Csak három ember, aki örült, hogy az első napon az iskolában nem egyedül kell kóborolnia a folyosókon. Vagy ebédelni. Egyedül elveszni.

Nem mintha számítana, de hová megy ez a busz? Egy másik városba? Vagy vég nélkül kering ezeken az utcákon?

Talán meg kellett volna néznem, mielőtt felszálltam.

Az a délután a Monet's-ban mindhármunk számára megváltás volt. Hány és hány éjszakán aludtam el rettegve, ahogy az első iskolai napra gondoltam? Túl sokszor. És a Monet's után? Egyszer sem. Most már izgatott voltam.

És csak hogy tudjátok, soha nem úgy gondoltam Jessicára és Alexre, mint barátokra. Még az elején sem, mikor imádnom kellett volna a két spontán barátságot.

És tudom, hogy ők is ugyanúgy éreztek, mert beszélgettünk erről. Beszélgettünk a régi barátainkról, és arról, hogy ők

miért lettek a barátaink. Arról is beszéltünk, mi az, amit egy új barátban keresünk az új iskolánkban.

De azokban az első hetekben, amíg mindhárman ki nem nyíltunk, a Monet's Garden volt a biztonságos menedékünk. Ha egyikünknek nehézséget okozott beilleszkedni, vagy emberekkel találkozni, a Monet's-ba mentünk. A kert hátsó részén ültünk, jobbra az utolsó asztalnál.

Már nem tudom, ki kezdte, de amelyikünknek a legkimerítőbb volt a napja, az asztal közepére tette a kezét, és azt mondta: „Tuskómentes-övezet.” A másik kettő az övére tette a kezét, és csatlakozott. Azután hallgattunk, és az italunkat kortyolgattuk. Jessica és én mindig forró csokit ittunk, Alex pedig végigkóstolta az egész itallapot, amíg oda jártunk.

Csak néhányszor voltam a Monet's-ban, de azt hiszem, abban az utcában van, amelyiken most megy végig a busz.

Igen, édesek voltunk. És sajnálom, ha ettől a résztől rosszul leszte. Ha ez segít, kicsit nekem is túl nyálas. De a Monet's tényleg kitöltötte azt az űrt, amit akkoriban ki kellett tölteni. De ne aggódjatok... nem tartott sokáig.

Átcsúszom az ülésen a folyosóra, azután felállok.

Az első, aki elhagyta a társaságot, Alex volt. Barátságosan viselkedtünk egymással, mikor összetalálkoztunk a folyosón, de ezen túl soha nem ment a dolog.

Legalábbis velem nem.

Az ülések háttámláiba kapaszkodva a mozgó busz elejébe megyek.

Visszatérve Jessicára és rám, az egész elég gyorsan megváltozott köztünk. A beszélgetésekből csacsogás lett, és semmi több.

– Mikor áll meg legközelebb? – kérdezem. Érzem, ahogy a hangszálaimon formálódnak a szavak, de épphogy suttogásnak

tűnnek Hannah hangja és a motor zaja mellett. A sofőr a visszapillantó tükörből néz rám.

Azután Jessica már nem járt a Monet's-ba, és bár én még néhányszor elmentem oda, azt remélve, hogy valamelyik talán betéved, végül én sem mentem többet.

Egészen addig, amíg...

– Csak éppen a többiek alszanak – mondja a sofőr. Figyelmesen nézem az ajkait, hogy biztosan értsem, amit mond. – Bárhol megállhatok, ahol szeretné.

Látjátok, az a király Jessica sztorijában, hogy a legnagyobb része ugyanott történik, és ez megkönnyíti azoknak a dolgát, akik követik a csillagokat a térképen.

A busz elhalad a Monet's előtt. – Itt jó lesz – mondom.

Igen, Jessicával Ms. Antilly irodájában találkoztam először, de a Monet's-ban ismerkedtünk meg.

Erősen megkapaszkodom, míg a busz fékez, és megáll a járdaszegélynél.

És Alexszel is a Monet's-ban ismerkedtünk meg. És azután... azután ez történt.

Az ajtó kinyílik.

Egy nap az iskolában Jessica odajött hozzám a folyosón. „Beszélünk kell”, mondta. Nem mondta, hol és miért, de tudtam, hogy a Monet's-ra gondolt... és azt gondoltam, tudom, hogy miért.

Lemegyek a lépcsőn, és a járdára lépek. Megigazítom a fülhallgatót, és elkezdek visszafelé sétálni fél háztömbnyit.

Amikor odaértem, Jessica a székre roskadva ült, karjai a teste mellett lógtak, mintha hosszú ideje várna. És talán úgy is volt. Talán azt remélte, kihagyom az utolsó órát, hogy csatlakozzam hozzá.

Szóval leültem, és az asztal közepére csúsztattam a kezem. „Tuskómentes-övezet?”

Felemelte az egyik kezét, és egy darab papírt csapott az asztalra. Azután odatolta elém, és megfordította, hogy olvassam el. De nem volt szükség arra, hogy megfordítsa, mert amikor először láttam, akkor fejjel lefelé olvastam el Jimmy padján: KI DÖGÖS / KI CIKI.

Tudtam, hogy a lista melyik oldalán vagyok – Alex szerint. És az úgynevezett ellentétem éppen ott ült velem szemben. Nem máshol, mint a mi biztonságos menedékünkben. Az enyémben... az övében... és Alexében.

„Kit érdekel?”, mondtam neki. „Ez nem jelent semmit.”

Nehezen nyelek. Mikor azt a listát olvastam, gondolkodás nélkül továbbadtam. Akkor viccesnek tűnt.

„Hannah”, mondta, „nem érdekel, hogy téged választott helyettem.”

Pontosan tudtam, merre tart ez a beszélgetés, és nem engedhettem, hogy ott kössön ki.

És most? Hogy látom most?

Össze kellett volna gyűjtenem minden példányt, amit csak tudok, és ki kellett volna dobnom őket.

„Nem választott engem helyetted, Jessica”, mondtam. „Azért választott, hogy visszavágjon neked, és ezt te is tudod. Tudta, hogy az én nevem jobban fog bántani téged, mint akárki másé.”

Becsukta a szemét, és szinte suttogva ejtette ki a nevemet. „Hannah.”

Emlékszel erre, Jessica? Mert én igen.

Amikor valaki így ejti ki a nevedet, amikor még csak nem is néz a szemedbe, semmi többet nem tudsz tenni vagy mondani. Már döntött.

„Hannah”, mondtad. „Ismerem a pletykákat.”

„Nem ismerheted a pletykákat”, mondtam. És talán én voltam egy kicsit érzékeny, de azt reméltem – én kis butus –,

hogy nem lesz több pletyka, amikor ideköltözünk. Hogy magam mögött hagytam a pletykát és a szóbeszédet... egyszer és mindenkorra. „Hallhatsz pletykákat”, mondtam, „de nem ismerheted őket.”

Újra kimondta a nevem. „Hannah.”

Igen, tudtam a pletykákról. És megesküdtem neked, hogy egyszer sem találkoztam Alexszel iskolán kívül. De te nem hittél nekem.

És miért is kellett volna hinned nekem? Miért ne hinne el valaki egy olyan pletykát, ami olyan szépen illik egy régihez? Na, Justin? Miért?

Jessica sok pletykát hallhatott Alexről és Hannah-ról. De egyik sem volt igaz.

Jessicának könnyebb volt úgy gondolnia rám, mint Rossz Hannah-ra, semmint arra a Hannah-ra, akit megismert a Monet's-ban. Könnyebb volt elfogadni. Könnyebb volt megérteni.

Neki szüksége volt rá, hogy igazak legyenek azok a pletykák.

Emlékszem, hogy pár srác viccelődött Alexszel az öltözőben. Az angol dalocskát énekelték neki: „Pat-a-cake, pat-a-cake, Baker's man.” Aztán valaki megkérdezte tőle: „Meksütötted azt a muffint, Péklegény?”, és mindenki tudta, mi is hangzott el.

Amikor a ricsaj elhalt, csak Alex és én maradtunk bent. Egy icipici irigység kígyózott a bensőmben. Kat búcsúbulija óta nem tudtam kivenni Hannah-t a fejemből. De nem tudtam rávenni magam, hogy megkérdezzem, igaz volt-e, amiről a többiek beszéltek. Mert ha igaz volt, nem akartam hallani.

Megkötötte a cipőjét, és anélkül, hogy rám nézett volna, Alex elmondta, hogy nem igaz. „Csak hogy tudd.”

„Remek”, mondtam. „Remek, Jessica. Köszönöm, hogy segítettél nekem az első hetekben. Sokat jelentett. És sajnálom, hogy Alex bekavart ezzel a kis hülye listájával, de megtette.”

Elmondtam neki, hogy mindent tudok a kapcsolatukról. Azon az első napon a Monet's-ban, Alex bámulta az egyikünket. És az nem én voltam. És igen, irigy voltam. És ha az segít neki túlesni ezen, akkor elfogadok minden vádat, amivel terhelni akar, amiért ők szétmentek. De... ez... nem... igaz!

Odaérek a Monet's-hoz.

Két fickó ácsorog odakint a falhoz támaszkodva. Egyikük cigarettázik, a másik szorosan a kabátjába burkolózik.

De Jessica csak annyit hallott az egészről, hogy elfogadom a vádakat.

Felemelkedett a székéről, átható pillantással méregetett, és ütésre lendült a keze.

Szóval, áruld el, Jessica, mit akartál csinálni? Behúzni egyet, vagy megkarmolni? Mert egy kicsit mindkettőt éreztem. Mintha nem igazán tudta volna eldönteni.

És minek is nevezte? Nem mintha számítana, csak a felvétel kedvéért. Mert azzal voltam elfoglalva, hogy felemeljem a kezem, és elrántsam a fejem – attól még eltaláltál! –, és nem figyeltem, mit mondtál.

Az a pici heg, amit mindenki látott a szemöldököm fölött, az Jessica körmének formája... amit én téptem ki onnan.

Észrevettem azt a heget pár héttel korábban. A bulin. Apró folt egy csinos arcon. És azt mondtam neki, hogy nagyon helyes.

Néhány perccel később kiborult.

Vagy talán sosem láttátok. De én mindennap látom, mikor iskolába készülődöm. Azt mondja: „Jó reggelt, Hannah!” És látom minden este, mikor lefekvéshez készülődöm. „Aludj jól!”

Kinyitom a Monet's súlyos üvegajtáját. Meleg levegő áramlik ki rajta, és mindenki megfordul, dühösek a fickóra, aki beengedi a hideget. Besettenkedem, és becsukom az ajtót magam mögött.

De ez több egy puszta karmolásnál. Ez egy gyomorszájon vágás és egy arculcsapás. Ez egy kés a hátamban, mert te inkább elhittél egy koholt pletykát, mint azt, amiről eleve tudtad, hogy igaz.

Jessica, kedvesem, igazán szeretném tudni, hogy elvonszoltad-e magad a temetésemre. És ha igen, észrevetted a saját hegedet?

És mi van veletek, a többiekkel, észrevettétek a hegeket, amiket magatok mögött hagytatok?

Nem. Valószínűleg nem.

Ez lehetetlen volt.

Mert a legtöbb szabad szemmel nem látható.

Mert nem volt temetés, Hannah.

2. kazetta, B oldal

HANNAH TISZTELETÉRE FORRÓ CSOKIT kellene rendelnem. A Monet's-ban úgy szolgálják fel, hogy apró mályvacukor-darabkákat dobnak a tetejére. Úgy tudom, ez az egyetlen kávézó, ahol így készítik.

De amikor a pultoslány megkérdezi, mit kérek, azt mondom, kávé, mert nincs sok pénzem. A forró csoki egy dollárral többbe kerül.

A lány egy üres csészét tesz a pultra, és az önkiszolgáló részre mutat. Épp csak annyi tejszínt töltök a csészébe, hogy ellepje az alját, aztán felöntöm a Kalózkoktél elnevezésű kávékeverékkel, mert a hangzása alapján sok koffein van benne, és talán sokáig fenn kell maradnom, hogy befejezzem a kazettákat.

Azt hiszem, be kell fejeznem őket, és még ma éjszaka.

De tényleg ezt kellene tennem? Egyetlen éjszaka alatt? Vagy inkább várjam meg az én sztorimat, hallgassam meg, aztán a következőből épp csak annyit, hogy megtudjam, kinek kell továbbküldenem?

– Mit hallgatsz?

A pultoslány. Most mellettem áll, a rozsdamentes acélból készült kiöntőket ellenőrzi, hogy van-e bennük elég tejszín, zsírméntes és szójatej. Néhány fekete vonal, egy tetoválás, nyújtózik felfelé a gallérjától, hogy eltűnjön rövidre vágott frizurájában.

Lepillantok a nyakamban lógó sárga fülhallgatókra.

– Csak pár kazettát.

– Kazettát? – Felkapja a szójatejet, és a hasához szorítja. – Érdekes. Valaki, akiről már hallottam?

Megrázom a fejem, és három kockacukrot dobok a kávémba.

Egyik kezében a szójatejet tartja, a másikat felém nyújtja. – Két éve egy suliba jártunk. Clay vagy, ugye?

Leteszem a csészét, és kezet fogunk. A tenyere lágy és meleg.

– Volt egy közös óránk – mondja –, de nem beszélgettünk sokat.

Kicsit ismerősnek tűnik. Talán más a haja.

– Nem fogsz felismerni – mondja. – Középiskola óta sokat változtam. – Erős sminkkel keretezett szemeit forgatja. – Hála istennek.

Egy fapálcikát teszek a kávémba, és összekeverem. – Milyen óránk volt együtt?

– Technika.

Még mindig nem emlékszem rá.

– Az egyetlen, ami rám ragadt azon az órán, a faforgács volt – mondja. – Ja, és csináltam egy zongoraszéket. Zongorám még mindig nincs, de legalább a szék megvan hozzá. Te emlékszel, hogy mit készítettél?

Kevergetem a kávémat. – Egy fűszertartó állványt. – A felkavarodó tejszín világosbarnára változtatja a kávét, és egy kis zacc is úszik a felszínére.

– Mindig azt gondoltam, te vagy a legaranyosabb srác – mondja. – A suliban mindenki ezt gondolta. Olyan csendesféle, de az nem baj. Mások szerint akkoriban túl sokat beszéltem.

Egy vendég köszörüli a torkát a pultnál. Mindketten rápillantunk, de ő le sem veszi a tekintetét az itallapról.

A lány visszafordul hozzám, és újra kezét rázunk. – Hát, talán még összefutunk, mikor több idő lesz beszélgetni. – Aztán visszasétál a pult mögé.

Ez vagyok én. Aranyos Srác Clay.

Akkor is ezt mondaná rólam, ha meghallgatná ezeket a kazettákat?

A Monet's hátsó részébe tartok, a csukott ajtó felé, ami az udvarra nyílik. Az asztalok zsúfolásig teltek lábukat nyújtóztató vagy széküket billegető emberekkel, egész akadálypályát képeznek, ami szinte könyörög, hogy kiöntsem az italomat.

Egy csepp forró kávé fröccsen az ujjamra. Figyelem, ahogy lefolyik az ujjpercemen, és a padlóra cseppen. Cipóm orrával dörzsölöm a foltot, míg el nem tűnik. És felidézem, ahogy ma délután egy darabka papírt figyeltem meg, amint leesett a cipősbolt ajtajáról.

Hannah öngyilkossága után, de még mielőtt a cipősdoboznyi kazetta megérkezett volna, azon kaptam magam, hogy sokszor sétálok Hannah szüleinek cipősboltja felé. Elsősorban amiatt a bolt miatt jöttek a városba. Harminc, üzletben eltöltött év után a tulajdonos el akarta adni a boltot, és nyugdíjba vonulni. És Hannah szülei költözni akartak.

Nem tudom pontosan, miért sétáltam arrafelé olyan sokszor. Talán valamilyen hozzá vezető kapcsolatot kerestem, valami iskolán kívüli kapcsolatot, és ez volt az egyetlen, ami

eszembe jutott. Válaszokat kerestem azokra a kérdésekre, amiket fel sem tudtam tenni. Az életéről. Mindenről.

Fogalmam sem volt róla, hogy a kazetták már úton vannak hozzám, hogy mindent elmagyarázzanak.

Az öngyilkossága utáni napon találtam magam először a boltjuknál, a bejáratú ajtó előtt állva. Nem volt felkapcsolva a villany. Egy darab papírt ragasztottak az ablakba, amire vastag fekete filccel azt írták: HAMAROSA NYITUNK.

Kitaláltam, hogy kapkodva írták, mert lehagytak egy „N” betűt.

Az üvegajtón egy kézbesítő emlékeztető cédulát hagyott. A lehetőségek között a „Kézbesítést megkísérli másnap” volt bejelölve.

Néhány nappal később visszamentem. Még több emlékeztető volt az ajtóra ragasztva.

Ma délután, iskolából hazafelé menet, még egyszer elmentem a bolthoz. Ahogy olvasgattam a dátumozást és megjegyzést a papírokon, a legrégebbi levált az üvegről, és a földre esett, a cipőm mellé. Felkaptam, megkerestem a legfrissebb cédulát az ajtón, és alácsúsztattam a régebbit.

Hamarosan visszajönnek, gondoltam. Biztosan hazavitték eltemetni. A régi otthonába. Az idős korral vagy a rákkal ellentétben, senki nem lát előre egy öngyilkosságot. Ők egyszerűen csak elmennek anélkül, hogy esély lenne rendbe tenni a dolgokat.

Kinyitom a kertbe vezető ajtót, és vigyázok, hogy többet ne locsoljak ki a kávémból.

A kertben, hogy nyugodt atmoszférát teremtsenek, halvány fények világítanak. Minden asztalnál ülnek, beleértve Hannah asztalát is, a legtávolabbi sarokban. Három baseballsapkás srác van ott, jegyzetek fölé görnyednek, és egyik sem beszél.

Visszamegyek a kávézóba, és leülök egy ablak melletti kis asztalhoz. Innen látom a kertet, de Hannah asztalát pont nem, mert azt eltakarja egy borostyánnal körbenőtt téglaszlop.

Mély levegőt veszek.

Ahogya történetek követik egymást, egyik a másik után, azon kapom magam, hogy megkönnyebbülök, amikor nem említi a nevemet. Azután elkezdek attól rettegni, amit még nem mondott el, amit akkor fog mondani, amikor rám kerül a sor.

Mert rám kerül a sor. Tudom. És túl akarok lenni rajta.

Én mit tettem veled, Hannah?

Amíg az első szavait várom, kibámulok az ablakon. Kívül sötétebb van, mint idebent. Amikor visszatérek a merengésből, és élesítem a tekintetemet, meglátom a tükörképem az üvegben.

És másfelé nézek.

Lepillantok az asztalon heverő walkmanre. Még mindig nincs hang, de a Play gomb be van nyomva. Talán nem kapta el a szalagot.

Úgyhogy megnyomom a Stopot.

Aztán újra a Playt.

Semmi.

Feljebb tekerem a hangerőt. A fülhallgatóban felerősödik a morajlás, úgyhogy inkább lecsavarom. És várok.

Pszt!... ha beszélgetsz a könyvtárban.

Suttog.

Pszt!... a moziban vagy a templomban.

Jobban figyelek.

Néha senki nincs a közelben, hogy megmondja, maradj csendben... nagyon, nagyon csendben. Néha akkor is csendben kell lenned, ha teljesen egyedül vagy. Mint most nekem.

Pszt!

A zsúfolt asztaloknál, amik megtöltik a helyiséget, beszélgetnek az emberek. De csak Hannah szavait értem. A többi tompa háttérzajjá válik, amit alkalomadtán éles nevetés szakít meg.

Például jobb, ha csendben vagy, óriási csendben, ha kukkoló vagy. Mert mi van, ha meghallanak?

Kifújom a levegőt. Ez nem én vagyok. Még mindig nem én.

Mi van, ha a lány... mi van, ha én... rájövök?

Tudod, mi van, Tyler Down? Rájöttem!

Hátradőlök a széken, és lehunyom a szemem.

Sajnállok, Tyler. Tényleg. Eddig a többiek a kazettákról bizonyára mind megkönnyebbültek egy kicsit. Úgy jöttek ki ebből, mint hazugok, bunkók vagy megbízhatatlan személyek, akik kirohannak mások ellen. De a te történeted, Tyler... valahogy hátborzongató.

Belekortyolok a kávéba.

Egy kukkoló? Tyler? Fogalmam sem volt.

Én is borzongok egy kicsit, ahogy elmondom. Hogy miért? Mert épp próbálok közelebb férkőzni hozzád, Tyler. Próbálok megérteni az izgalmat, amikor belesel más hálósobájának az

ablakán. Figyelsz valakit, aki nem tudja, hogy figyelik. Próbálsz elkapni, amint épp...

Mit akartál látni, Tyler, amint épp mit csinálok? És csalódott voltál? Vagy kellemesen meglepett?

Oké, kezeket a magasba! Ki tudja, hol vagyok most?

Leteszem a kávé, előrehajolok, és próbálok elképzelni Hannah-t, ahogy épp felveszi ezt.

Hol van?

Ki tudja, hol állok éppen most?

Aztán rájövök, és megrázom a fejem, zavarba jövök a srác helyett is.

Ha azt mondtad, „Tyler ablaka előtt”, igazad van. És ez az A-4 a térképen.

Tyler most nincs otthon... de a szülei igen. És őszintén remélem, hogy nem jönnek ki. Szerencsére, van egy nagy, burjánzó bokor pont az ablaka alatt, ami hasonlít az én ablakomhoz, úgyhogy eléggé biztonságban érzem magam.

Te hogy érzed magad, Tyler?

Nem tudom elképzelni, milyen érzés lehetett Tylernek, hogy továbbküldte ezeket a kazettákat. Hogy tudta, hogy kiadja a titkát.

Ma este évkönyves találkozó van, ami együtt jár egy csomó pizzával és pletykával. Úgyhogy tudom, hogy nem fogsz hazaérni, amíg nem lesz kellemesen sötét. Amit, mint amatőr kukkoló, nagyra értékelek.

Szóval, köszönöm, Tyler. Köszönöm, hogy megkönnyítetted a dolgom.

Amikor Tyler ezt hallgatta, vajon itt ült a Monet's-ban, próbált nyugodtnak látszani, miközben izzadt, mint egy ló? Vagy az ágyában feküdt, és kidülledt szemekkel meredt ki az ablakon?

Kukkantsunk be a házba, mielőtt hazaérsz, jó? A folyosón ég a villany, úgyhogy elég jól látok. És igen, pontosan azt látom, amire számítottam, egy csomó fotós felszerelés hever szanaszét.

Szép kis gyűjteményed van itt, Tyler! Minden alkalomhoz egy lencse.

Beleértve az éjjellátót is. Tyler megnyert egy országos versenyt azzal a lencsével. Első díj a humor kategóriában. Egy idős ember kutyát sétáltat éjszaka. A kutya megállt egy fánál vizelni, és Tyler ezt a pillanatot kapta le. Az éjjellátó miatt úgy nézett ki, mintha egy zöld lézersugár törne ki a kutya lábai közül.

Tudom, tudom. Most hallom, mit mondanál. „Azok az évkönyvhöz kellene, Hannah. Én fotózom az iskolai életet.” És biztos vagyok benne, hogy a szüleid is ezért adták ki örömmel azt a sok pénzt. De csak erre használod a felszerelésedet? Spontán felvételek a diákságról?

Ja, igen. Spontán felvételek a diákságról.

Mielőtt idejöttem, megnéztem a „spontánt” a szótárban. Ez egyike azoknak a szavaknak, amiknek elég sok jelentése van, de van egy, ami a legmegfelelőbb. És tessék, megjegyeztem a kedvéért: fényképészetben olyan alanyok megörökítése, akik/amik természetesen vagy ösztönösen viselkednek, nem beállított módon.

Szóval, áruld el, Tyler, azokon az éjszakákon, mikor az ablakom előtt ácsorogtál, elég ösztönös voltam neked? Lekaptál egész természetes, beállíthatatlan...

Várjunk! Hallottátok?

Felülök, és az asztalra könyökölök.

Jön egy autó az úton.

Kezeimmel eltakarom mindkét fületem.

Te vagy az, Tyler? Már egész közel van. És látom a fényszórókat.

Hallom, Hannah hangja alatt. A motort.

A szívem egyértelműen azt hiszi, hogy te vagy. Istenem, hogy kalapál!

Az autó ráfordul a behajtóra.

A hangja mögött hallani, hogy kerekek gurulnak a burkolaton. A motor üresben jár.

Ez te vagy, Tyler. Te vagy az. Még nem állítottad le a motort, úgyhogy tovább beszélek. És igen, ez izgalmas. Határozottan érzem a vibrálást.

Biztosan borzasztó volt Tylernek hallgatni ezt. És maga lehet a pokol, hogy tudja, nem ő az egyetlen, aki hallotta.

Oké, hallgatók, kész vagytok? Kocsiajtó... és...

Psz!

Hosszú szünet. A lélegzete lágy. Nyugodt.

Egy ajtó becsukódik. Kulcsok. Lépések. Egy másik ajtó kinyílik.

Oké, Tyler. Íme, a közvetítés. Bent vagy a házban, az ajtó csukva. Vagy lejelentkezel a szüleidnek, és azt mondod, minden nagyszerűen ment, és ez lesz minden idők legjobb évkönyve, vagy nem volt elég pizza, és a konyha felé veszed az irányt.

Amíg várunk, kicsit visszamegyek az időben, és elmondom mindenkinek, hogy is kezdődött ez az egész. És ha tévednék az időrendben, Tyler, keresd meg a többieket, akik ezeken a kazettákon szerepelnek, és mondd el nekik, hogy sokkal korábban kezdte el engem kukkolni, mint rajtakaptalak volna.

Megteszed, ugye? Mindannyian megteszitek? Kitöltitek a házagokat? Mert minden egyes történet, amit elmondok, túl sok megválaszolatlan kérdést hagy maga után.

Megválaszolatlan? Én bármilyen kérdésre válaszoltam volna, Hannah. De te soha nem kérdeztél.

Például: mennyi ideig lopakodtál utánam, Tyler? Honnan tudtad, hogy a szüleim nem lesznek a városban azon a héten?

Ahelyett, hogy kérdeztél volna, azon az éjszakán, a bulin, elkezdte velem kiabálni.

Oké, itt a vallomás ideje. Az a szabály nálunk, hogy mikor a szüleim nincsenek otthon, nem randizhatok. Attól félnék, bár nem mondanák el, hogy túlságosan is élvezem a randit, és megkérem a srácot, hogy jöjjön be.

Az előző történeteknél már elmondtam, hogy a pletykák, amiket hallottatok rólam, nem voltak igazak. És tényleg nem azok. De soha nem állítottam, hogy jó kislány vagyok. Tényleg randiztam, mikor a szüleim nem voltak otthon, de csak azért, mert olyan sokáig kimaradhattam, ameddig csak akartam. És ahogy tudod is, Tyler, azon az éjszakán, mikor mindez elkezdődött, a srác, akivel voltam, egészen a bejárati ajtóig elkísért. Megvárta, míg előveszem a kulcsaimat, hogy kinyissam a zárat... azután elment.

Félek körülnézni, de kíváncsi vagyok, hogy az emberek a Monet's-ban engem bámulnak-e. A reakcióimból meg tudják állapítani, hogy nem zenét hallgatok?

Tyler hálósobájában még mindig nem ég a villany, úgyhogy vagy részletekbe menő társalgást folytat a szüleivel, vagy még mindig éhes. Jó, tedd a dolgod, Tyler! Én meg tovább beszélek rólad.

Azt remélted, hogy behívom a srácot? Vagy az féltékennyé tett volna?

Megkeverem a kávémat a pálcikával.

Akárhogy is, miután bementem – egyedül! –, megmostam az arcom és a fogam. És abban a pillanatban, ahogy beléptem a szobámba...

Klikk.

Mindannyian ismerjük a fényképezőgép hangját. Még néhány digitális gép is ilyen hangot ad ki, csak úgy nosztalgiából. És résnyire mindig nyitva hagyom az ablakomat, hogy bejöjjön a friss levegő. Innen tudtam, hogy valaki van odakint.

De nem akartam tudomást venni róla. Valahogy túl hátborzongató volt ezt beismerni magamnak a szüleim elutazásának első napján. Azt mondtam magamnak, hogy csak hergelem magam. Csak szoktatom magam az egyedülléthez.

Azért nem voltam annyira hülye, hogy az ablak előtt vegyem át a pizsamámat. Leültem az ágyra.

Klikk.

Mekkora idióta vagy, Tyler! A suliban néhányan azt gondolták, hogy mentális kihívásokkal küszködsz. De nem. Csak egy idióta voltál.

Vagy az nem is egy kattánás volt, ezt mondtam magamnak. Talán nyikorgás volt. Az ágyam fakesetű, és az kicsit nyikorog. Csak ennyi volt. Nyikorgásnak kellett lennie.

Magamra húztam a takarót, és alatta vetkőztem le. Azután felvettem a pizsamámat. Mindent olyan lassan csináltam, ahogy csak tudtam, attól féltem, hogy bárki is van odakint, még egyszer lefényképezhet. Végül is fogalmam sem volt, mire indul be egy kukkoló.

De várjunk csak, egy másik kép bizonyítaná, hogy ott volt, igaz? Akkor hívhatnám a rendőrséget, és...

De az igazság az, hogy nem tudtam, mit remélhetek. A szüleim nem voltak otthon. Egyedül voltam. Úgy döntöttem, hogy a legjobb lehetőség, ha nem veszek róla tudomást. És bár ő kívül volt, nagyon is féltem attól, mi történne, ha azt látná, hogy a telefonért nyúlok.

Hülyeség? Igen. De volt valami értelme? Igen... akkor.

Hívnod kellett volna a zsarukat, Hannah. Az talán lelassította volna ezt a lavinát. Azt, amelyikről beszélsz.

Azt, amelyik mindannyiunkon átszáguldott.

Szóval, hogy ezzel kezdjük, miért is látott be olyan könnyen Tyler a szobámba? Ezt kérdezitek? Hogy mindig széthúzott függőnyénél alszom-e?

Jó kérdés, azoktól, akik az áldozatot okolják. De nem volt ilyen egyszerű. A sötétítő függöny pont olyan szögben állt, ahogyan szerettem. Tiszta éjszakákon, fejem a párnán, el tudtam aludni úgy, hogy néztem a csillagokat. És viharos éjszakákon figyeltem a villámot, ahogy megvilágítja a felhőket.

Én is ezt csinálom, úgy alszom el, hogy kifelé kémlelek. De a második emeleten nem kell amiatt aggódnom, hogy mások belátnak.

Amikor apám rájött, hogy elszoktam húzni a sötétítő függönyt, akár résnyire is, kiment a járdára, hogy megbizonyosodjon róla, senki sem láthat be az utcáról. És nem láthattak be. Úgyhogy átsétált az udvaron az ablakomhoz. És miről győződött meg? Hogy hacsak valaki nem elég magas, és nem áll lábujjhegyen pont az ablakomnál, én láthatatlan vagyok számára.

Szóval mennyi ideig ácsorogtál ott úgy, Tyler? Biztos nagyon kényelmetlen volt. És ha már vállaltad ezeket a nehézségeket, csak azért, hogy egy pillantást vethess rám, remélem, legalább kaptál valamit.

Kapott. De nem azt, amit akart. Ezt kapta helyette.

Ha akkor tudtam volna, hogy Tyler az, ha odalopakodtam volna a függönyhöz, hogy lássam az arcát, kiszaladtam volna, és halálra ijesztettem volna.

Valójában, emiatt jön a legérdekesebb része...

Várjunk! Most jössz. Majd később elmondom azt a részt.

A csésze kávé, amit még félig sem ittam meg, az asztal legtávolabbi végébe tolom.

Hadd írjam le Tyler ablakát nektek. Teljesen le van engedve a redőny, mégis belátok. Bambuszból készült, bambusz utánzatból, és a pálcikák közt különböző nagyságú rések vannak. Ha lábujjhegyre állok, mint Tyler, elérek egy elég nyitott rést, és belátok rajta.

Oké, felkapcsolja a villanyt, és... becsukja az ajtót. Most... most leül az ágyra. Lerángatja a cipőjét... most a zokniját is.

Sóhajtok. Kérlek, ne csinálj semmi hülyeséget, Tyler! Ez a te szobád, azt csinálsz, amit akarsz, de ne hozd ennél kínosabb helyzetbe magad!

Talán figyelmeztetnem kellene. Adni neki egy esélyt, hogy elrejtőzzön. Hogy a paplan alatt vetkőzzön le. Talán meg kellene kopogtatnom az ablakot. Vagy beleütni vagy rúgni a falba. Talán ugyanúgy meg kellene őrzítenem, ahogy ő őrzített meg engem.

Hannah hangosabban beszél. Azt akarja, hogy elkapják?

Végül is ezért vagyok itt, nem? Bosszú?

Nem. A bosszú vicces lenne. A bosszú valami torz elégedettséggel töltött volna el. De ettől, hogy itt állok Tyler ablaka alatt, nem leszek elégedett. Már döntöttem.

Akkor miért? Miért vagyok itt?

Hát, mit is mondtam eddig? Csak azt, hogy nem magam miatt vagyok itt. És ha továbbadjátok a kazettákat, senki más nem fogja hallani, amit mondtam, csak ti, akik szerepeltek rajtuk. Akkor miért is vagyok itt?

Mondd el nekünk! Kérlek, Hannah! Mondd el nekem, miért hallgatom én ezt. Miért én?

Nem azért vagyok itt, hogy téged figyeljelek, Tyler, nyugi. Nem érdekel, hogy mit csinálsz. Igazából ebben a pillanatban

még csak nem is nézlek. A hátam a falnak vetem, és az utcát bámulom.

Ez egyike azoknak az utcáknak, melyeknek mindkét oldalára fákat ültettek, és az ágaik messze fent összeérnek, mintha két ujj érintené egymást. Költőien hangzik, ugye? Egyszer még írtam is egy verset ehhez hasonló utcákról, a kedvenc gyerekkori mondókám mintájára: Ez itt a templom, ez itt a torony, nyisd csak ki... blablabla.

Egyikőtök még olvasta is azt a verset, amit írtam. Erről később beszélünk.

Ez sem én vagyok. Én azt sem tudtam, hogy Hannah verseket ír.

De most Tylerről van szó. És még mindig Tyler utcájában vagyok. Az ő sötét és kihalt utcájában. Csak épp nem tudja, hogy itt vagyok... még. Szóval fejezzük ezt be, mielőtt lefekszik.

A Tyler látogatása utáni napon az iskolában elmondtam egy lánynak, aki pont előttem ült az órán, hogy mi történt. Ezt a lányt arról ismerik, hogy jó hallgatóság, együttérző, és azt akartam, hogy legyen valaki, aki aggódik értem. Azt akartam, hogy valaki igazolja a félelmeimet.

Hát, határozottan nem ő volt erre a megfelelő lány. Neki van egy torz oldala, amiről csak nagyon kevesen tudtok.

„Egy kukkoló?”, kérdezte. „Úgy érted, egy igazi?”

„Szerintem igen”, mondtam neki.

„Mindig kíváncsi voltam, az milyen lehet”, mondta ő. „Egy kukkoló az olyan... nem is tudom... izgató.”

Határozottan torz. De ki ez a lány?

És miért érdekel ez engem?

Mosolygott, és felhúzta a szemöldökét. „Szerinted visszajön?”

Hogy őszinte legyek, soha nem jutott eszembe, hogy visszajöhet. De most kiborultam tőle. „Mi van, ha igen?”, kérdeztem.

„Akkor el kell mondanod nekem”, mondta. Aztán visszafordult, befejezve a beszélgetést.

Na most, ez a lány és én soha nem lógtunk együtt azelőtt. Sok választható tárgyra jártunk együtt, órán kedvesek voltunk egymáshoz, és néha szóba került, hogy majd csinálunk valamit közösen, de soha nem került rá sor.

Gondoltam, itt a nagy lehetőség.

Megböktem a vállát, és elmondtam neki, hogy a szüleim elutaztak. Mit szólna hozzá, ha átjönne, és elkapnánk a kukkolót?

Tanítás után elmentünk hozzájuk, hogy összeszedjük a cuccát. Azután hozzánk mentünk. Mivel hétköznapi volt, és feltehetően későig fog kimaradni, azt mondta a szüleinek, hogy egy iskolai feladaton dolgozunk.

Istenem! Mindenki ezt a kifogást használja?

Megcsináltuk a házit az ebédlőasztalnál, azt várva, hogy besötétedjen. Az autója a ház előtt parkolt, csaliként.

Két lány. Ellenállhatatlan, ugye?

Kicsit fészkelődöm a széken.

Bementünk a szobámba, törökülésben leültünk az ágyra egymással szemben, és minden elképzelhető témát kiveséztünk. Tudtuk, hogy halkan kell beszélnünk, ha el akarjuk kapni a kukkolót. Először ezt kellett meghallanunk...

Klikk.

A lány szája tátva maradt. A szemeiben soha nem láttam még akkora boldogságot.

Odasúgta nekem, hogy beszéljek tovább. „Csinálj úgy, mintha nem hallottad volna. Csak játssz tovább!”

Bólintottam.

Azután eltakarta a száját, és rögtönzött. „Istenem! Hagytad, hogy megérintsen ? Hol?”

„Pletykáltunk” még pár percig, és próbáltunk visszatartani minden oda nem illő nevetést, azt a fajtát, ami elárult volna minket. De a kattogás abbamaradt, és mi kifogytunk a pletykákból.

„Tudod, minek örülnék most?”, kérdezte a lány. „Egy jó kis masszázsnak.”

„Gonosz vagy”, súgtam neki.

Rámkacsintott, négykézlábra állt, és úgy nyújtózkodott, mint egy macska, míg el nem feküdt az ágyon.

Klikk.

Nagyon remélem, hogy elégetted vagy kitörölted azokat a képeket, Tyler. Mert ha napvilágot látnak, még akkor is, ha nem a te hibádból, nem szeretnék arra gondolni, mi történhet veled.

A hátára ültem.

Klikk.

Félretoltam a haját.

Klikk.

És elkezdtem dögönyözni a vállát.

Klikk. Klikk.

Elfordult az ablaktól, és azt suttogta, „Tudod, mit jelent, ha abbahagyja a fényképezést, ugye?”

Azt mondtam neki, hogy nem tudom.

„Azt jelenti, hogy valami mást csinál.”

Klikk.

„Hát igen”, mondta.

Tovább masszíroztam a vállát. Valójában arra gondoltam, hogy nagyon jó munkát végezhetek, mert elhallgatott, és gyönyörű mosoly terült el az ajkán. De utána egy újabb ötlettel

állt elő. Valami olyannal, amivel elkaphatjuk ezt a perverz alakot akció közben.

Erre nemet mondtam. Csak ki kellene mennie egyikünknek a szobából, mondjuk a fürdőbe, és hívni a zsarukat. Itt le is tudtuk volna az egészet.

De ez nem történt meg.

„Kizárt”, mondta. „Addig nem megyek el, amíg ki nem derül, hogy ismerem-e. Mi van, ha egy suliba járunk?”

„Mi van akkor?”, kérdeztem.

Azt mondta, bízzam rá, aztán kigurult a lábam alól. A terve szerint, mikor azt mondja „három”, megrohamozom az ablakot. De én azt gondoltam, talán már el is ment a kukkoló, talán megijedt, mert azóta nem hallottunk kattánást, mióta lemásztam a lányról.

„Itt az ideje egy kis testápolónak”, mondta.

Klikk.

Attól a hangtól a plafonon lettem. Oké. Végig tudom csinálni ezt a játékot, gondoltam. „Nézd meg a felső fiókban!”

Rámutatott az ablakhoz legközelebb eső fiókra, és én bólintottam.

A karjaim alatt kicsit nyirkos az ingem. Megint kényelmetlenül fészkelődöm a széken. De istenem, tovább kell hallgatnom.

Kihúzta a fiókot, belenézett, és a szája elé kapta a kezét.

Hogy mi? Semmi olyan nem volt a fiókban, ami ezt a reakciót válthatta volna ki belőle. Az egész szobában nem volt semmi olyan.

„Nem tudtam, hogy ez érdekel téged”, mondta kedvesen és hangosan. „Használhatnánk... együtt.”

„Ööö, jó”, mondtam.

Benyúlt a fiókba, arrébb lökött néhány dolgot, és újra a szája elé kapta a kezét. „Hannah? Mennyi van ebből? Tényleg rossz kislány vagy.”

Klikk. Klikk.

Nagyon ügyes, gondoltam. „Miért nem számolod meg?”

Megtette. „Na nézzük! Itt van egy... és kettő...”

Egyik lábamat levettem az ágyról.

„... három!”

Az ablakhoz ugrottam, és megrántottam a zsinórt. A sötétítő függöny szétnyílt. Az arcodat kerestem, de túl gyorsan mozgottál.

A másik lány, ő nem az arcodat nézte, Tyler.

„Istenem!”, sikította. „A farkát tuszkolja vissza a gatyájába.”

Tyler, akárhol is vagy, nagyon sajnálom. Megérdemled, de sajnálom.

Szóval, ki vagy te? Láttam, milyen magas vagy, és láttam a hajadat, de nem láttam elég jól az arcod.

Mégis feladtad magad, Tyler. Másnap az iskolában egy csomó embernek feltettem ugyanazt a kérdést: Hol voltál tegnap este? Néhányan azt válaszolták, hogy otthon, vagy egy barátjuknál. Vagy a moziban. Semmi közöd hozzá. De te, Tyler, te adtad a legmentegetőzőbb – és legérdekesebb – választ.

„Ki, én? Sehol.”

És valamiért, miközben azt mondtad, hogy nem voltál sehol, megrándult a szemhéjad, és elkezdett verejtékezni a halántékod.

Mekkora idióta vagy, Tyler!

Hát, legalább eredeti vagy. Legalább nem jöttél többet a házukhoz. De a jelenléted, Tyler, az soha nem szűnt meg.

A látogatásaid után minden éjjel szorosan behúztam a sötétítőfüggönyöket. Kizártam a csillagokat, és soha többet nem láttam villámlást. Éjszakánként csak lekapcsoltam a villanyt, és lefeküdtem aludni.

Miért nem hagytál békén, Tyler? A házamat. A hálósobámat. Ott biztonságban kellett volna lennem. Biztonságban mindentől, ami odakint van. De te voltál az, aki ezt elvette tőlem.

Hát... nem az egészet.

A hangja megremeg.

De te vetted el azt, ami maradt.

Szünetet tart. És ebben a csendben észreveszem, milyen erősen meredek a semmibe. Az asztal legtávolabbi része felé bámulok, a kávésbögre felé. De nem a bögrére.

Szeretnék, de túlságosan félek a körülöttem lévő emberekre nézni. Most biztosan engem figyelnek. Próbálják megérteni a fájdalmat az arcomon. Próbálják kitalálni, ki ez a szegény kölyök, aki divatjamúlt magnókazettákat hallgat.

Szóval mennyire fontos neked a biztonságod, Tyler? Mi van a magánszféráddal? Talán neked nem olyan fontos, mint nekem volt, de ezt nem a te dolgod eldönteni.

Kinézek az ablakon, a tükörképemen keresztül az enyhén megvilágított kertre. Nem tudom megmondani, hogy van-e még ott valaki, a téglá- és borostyánoszplop mögött, hogy ott ülnek-e még az asztalánál.

Annál az asztalnál, ami egykor Hannah másik biztonságos helye volt.

Szóval, ki volt ez a rejtélyes lány, aki szerepelt a történetedben, Tyler? Ki mosolygott olyan szépen, miközben masszíroztam a hátát? Kisegített nekem leleplezni téged? El kellene ezt mondanom?

Az attól függ. Ártott ő nekem valaha is?

A válaszáért... tedd be a harmadik kazettát!

De én arra készültem, hogy én jövök, Hannah. Arra készültem, hogy túlesek ezen.

Ja, és Tyler, most megint az ablakodnál állok. Arrébb sétáltam, hogy befejezzem a történetet, de egy ideje sötét van a szobádban... úgyhogy visszajöttem.

Hosszú szünet. Falevelek susognak

Kopp-kopp, Tyler.

Hallom. Bekopog az ablakon. Kétszer.

Ne aggódj! Hamarosan rájössz.

Kiveszem a fülhallgatókat, a sárga zsinórt szorosan a walkman köré tekerem, és beteszem a dzsekim zsebébe.

A helyiség másik felében a Monet's könyvespolca zsúfolásig meg van pakolva régi könyvekkel. Főleg szeméttel. Vadnyugati történetek papírkötésben, New Age kiadványok, sci-fi.

Óvatosan kígyózva a zsúfolt asztalok közt, odasétálok.

Egy vaskos értelmező szótár mellett van egy másik, aminek hiányzik a kötése. A papírgerincre valaki fekete tintával ráírta, hogy SZÓTÁR. Ugyanazon a polcon van öt másik könyv is, mindegyik más színű. Körülbelül akkorák, mint egy évkönyv, de az üres lapjaik miatt veszik meg őket. Firkakönyvnek hívják. Minden évben beszereznek egy újat, és a vendégek azt írnak vagy rajzolnak bele, amit csak akarnak. Feljegyeznek különleges alkalmakat, borzalmas verseket, rajzolnak valami szépet vagy groteszket, vagy írnak valami üres frázist.

Mindegyik könyv gerincén van egy évszám. Azt húzom ki a többi közül, ami a gólya évünkből való. Hannah olyan sok

időt töltött a Monet's-ban, talán írt bele valamit. Mondjuk egy verset. Vagy tehetséges volt másban is, amiről nem tudtam. Talán tudott rajzolni. Csak valami olyat keresek, ami más, mint a sok mocsok ezeken a kazettákon. Most azonnal szükségem van rá. Máshogy kell látnom őt.

Mivel a legtöbbben dátumot is írnak a bejegyzésükhöz, az elejére lapozok. Szeptemberhez. És ott van.

Becsukom a könyvet úgy, hogy a mutatóujjam benne maradjon, és magammal viszem az asztalomhoz. Lassan belekortyolok a langyos kávéba, újra kinyitom a könyvet, és elolvasom a pirossal írt szavakat a lap tetején: Mindenkinek szüksége van egy tuskómentes-övezetre.

Három monogrammal írták alá: J. D., A. S., H. B.

Jessica Davis. Alex Standall. Hannah Baker.

A monogramok alatt a lapok közti részbe valaki betett egy fejjel lefelé álló fényképet. Kihúzó és megfordítom.

Ez Hannah.

Istenem, imádom a mosolyát. És a haja még mindig hosszú. Egyik karjával egy másik lány derekát öleli át. Courtney Crimsen. És mögöttük egy csomó diákot látni, mindegyikük kezében van egy üveg, egy sörösdoboz vagy egy piros műanyag pohár. Sötét a háttér, és Courtney nem látszik vidámnak. De mérgesnek sem.

Szerintem ideges.

Vajon miért?

3. kazetta, A oldal

COURTNEY CRIMSEN. MILYEN SZÉP NÉV! És igen, ő is nagyon szép. Szép a haja. Szép a mosolya. Tökéletes a bőre.

És nagyon aranyos is vagy. Mindenki ezt mondja.

Rábámulok a firkakönyvbeli képre. Hannah átöleli Courtney derekát egy akármilyen bulin. Hannah vidám. Courtney ideges. De fogalmam sincs, hogy miért.

Igen, Courtney, mindenkivel kedves vagy, akivel összefutsz a folyosón. Mindenkivel kedves vagy, aki elkísér a kocsidhoz tanítás után.

A kávémat kortyolom, ami egyre hidegebb lesz.

Határozottan te vagy az egyik legnépszerűbb lány a suliban. És te... csak... ilyen... aranyos... vagy. Igaz? Nem.

Megküzdök a maradék kávéval, hogy kiürüljön a csésze.

Igen, kedves hallgatóim, Courtney akárkivel is kerül kapcsolatba, akárkivel beszél, kedves hozzá. És most kérdezzétek meg magatoktól, vajon ez az egész csak színjáték?

Az önkiszolgáló pulthoz viszem a csészét, hogy újratöltssem.

Szerintem az. Most hadd mondjam el, miért.

Első nekifutásra, kétlem, hogy Tyler megmutatná bármelyikőjüknek is azokat a képeket, amiken Courtney hátát masszírozom.

A tejszíniöntő kicsúszik a kezemből, és csörömpölve esik a pultra. Elkapom, mielőtt a padlóra esne, aztán a vállam felett hátranézek. A lány a kasszánál hátravetett fejével nevet.

Courtney volt akkor Hannah szobájában?

Hannah nagyon hosszú szünetet tart. Tudja, hogy kell egy kis idő, míg ez az információ leülepszik.

Ha már láttátok azokat a képeket, szerencsések vagytok. Biztos vagyok benne, hogy nagyon izgatók. De, ahogy mostanra már tudjátok, csak pózoltunk, amikor készültek.

Pózol. Milyen érdekes szó arra, hogy Courtney meséjét összefoglalja. Mert amikor pózolsz, tudod, hogy valaki figyel. Előveszed a legragyogóbb mosolyod. Éned legjobb része tündököl.

Nem úgy, mint Courtney fotója a firkakönyvben.

És a középiskolában a többiek figyelnek, szóval van okod pózolni.

Megnyomom a tartály tetejét, és forró kávé folyik a csészémbe.

Nem hiszem, hogy ezt szándékosan csinálod, Courtney. És pontosan ezért kerültél ezekre a kazettákra. Hogy megtudd, amit teszel, hatással van másokra. Hogy pontosítsunk: hatással volt rám.

Courtneyről tényleg az jön le, hogy őszintén kedves. Az, hogy meghallotta a saját történetét itt, ezeken a kazettákon, biztos megölte őt.

Hideg futkározik a hátamon. „Megölte őt.” Egy mondat, amit ezentúl száműzni fogok a szótáramból.

Courtney Crimsen. Még a neve is szinte túl tökéletesnek hangzik. És mondtam, hogy te is tökéletesen nézel ki. Csak egy dolog maradt hátra... hogy tökéletes is legyél.

A tejszínes, cukros kávémmal visszamegyek az asztalomhoz.

És ez az, amiért bíztam benned. Lehetnél volna kurva is, hogy csak annyi barátot meg pasit gyűjts magad köré, amennyivel még elbírsz. De ehelyett inkább aranyos lettél, így mindenki szeret, és egy lélek sem akad, aki utálna.

Hadd fejezzem ki magam világosan. Én nem utállak téged, Courtney. Valójában még arról sincs szó, hogy nem kedvellek. De volt idő, mikor azt gondoltam, barátok leszünk.

Erre nem emlékszem. Nem hiszem, hogy valaha is láttam volna őket együtt.

Ebből az egészből az derül ki, hogy csak azért pátyolgattál, hogy legyen még egy strigulád az Azok, Akik Azt Gondolják Courtney Crimsenről, Hogy Tényleg Nagyon Aranyos Lány listádon. Még egy garantált szavazat a Legnépszerűbbre az évkönyvben.

És miután velem megtetted, és rájöttem, figyeltem, ahogy másokkal is megteszed.

Íme, itt van, Courtney, miként járultál hozzá életem antológiájához.

Ez tetszett nektek? Az életem antológiája?

Csak most találtam ki.

Ölembre veszem a hátizsákom, és kicipzározom rajta a legnagyobb zsebet.

Az azt követő nap, hogy Tyler lefényképezett minket, ugyanúgy kezdődött, mint bármelyik másik. Becsengettek az első órára, és Courtney, mint máskor is, pár másodpercet késett. Nem mintha számított volna, mert Mrs. Dillard sem volt még bent.

Ami szintén nem volt szokatlan.

Kiveszem Hannah térképét, és széthajtogatom a kis asztalon.

Mikor abbahagyta a beszélgetést az előttem ülővel, Courtney, megkopogtattam a vállad. Abban a pillanatban, hogy a szemembe néztél, mindketten elkezdtünk nevetni. Két-három szavas mondatok hangzottak el köztünk, de arra nem emlékszem, melyiket ki mondta, mert akármit is mondtál, én pont ugyanarra gondoltam.

„Milyen furcsa!”

„Tudom.”

„Mi a fene?”

„El tudod képzelni?”

„Milyen vicces!”

Aztán, mikor Mrs. Dillard végre bejött, előrefordultál. És mikor vége lett az órának, elmentél.

Megkeresem a térképen azt a piros csillagot, ami Tyler házát jelöli. Egy részem furcsának tartja, hogy ilyen szorosan követem Hannah történetét. Mintha megszállott lennék. Túlságosan is megszállott. Míg egy másik részem tagadni akarja ezt a megszállottságot.

Még ki sem léptem a folyosóra, hogy a második órára menjek, mikor beugrott. Egy pillanat. Nem köszönt el.

Csak azt teszem, amit kért. Ez nem megszállottság. Ez tisztelet. Csak az utolsó kéréseit teljesítem.

Máskor köszöntél? Nem, nem túl gyakran. De az előző éjszaka történetek után most szándékosnak hatott. Azt hiszem, azt gondoltam, hogy azok után, amit együtt éltünk át kevesebb mint huszonnégy órával korábban, több lesz köztünk, mint alkalmi ismeretség.

A-4. Egy piros csillag Tylerék házánál.

De ez nyilvánvalóan nem változott. Köszöntünk egymásnak a folyosón, és néha elköszöntél óra után, de nem többször, mint akárki mástól.

A buli napjáig.

Addig a napig, míg újra szükséged nem lett rám.

II

Kell egy kis idő, hogy megértsem. Nem tudom tovább hallgatni, míg nem sikerül.

Kiveszem a fülhallgatókat, és a nyakamba akasztom őket. A lány, akivel együtt jártam technikára, egy műanyag tálcára gyűjti a bögréket és tányérokat az üres asztalokról. Mikor a mellettem lévő asztalhoz ér, kinézek a sötét ablakon. Néhányszor megpillantom a tükörképét, de nem fordulok meg.

Mikor elmegy, belekortyolok a kávémba, és próbálok nem gondolkodni. Csak várok.

Tizenöt perccel később egy busz hajt el a Monet's előtt, és a várakozásnak vége szakad. Fogom a térképet, hátizsákomat a vállamra vetem, és kiszaladok az ajtón.

A busz a távolabbi saroknál állt meg. Végigrohanok a járdán, fel a buszra, és leülök középen.

A sofőr a visszapillantó tükörből néz rám.

– Még van egy kis idő indulásig – mondja. – Itt ülünk még pár percig.

Bólintok, beteszem a fülhallgatót, és kinézek az ablakon.

Hadd mondjam el, hogy később még szó lesz egy sokkal nagyobb, sokkal fontosabb buliról.

Ez az? Akkor jövök én?

De ez a mostani az, ami miatt Courtney szerepel itt.

Iskolában voltam, hátizsák a vállamon, épp mentem ki a teremből első óra után, mikor megragadtad a kezem.

„Hannah, várj”, mondtad. „Hogy vagy?”

A mosolyod, a fogaid... makulátlan.

Talán azt válaszoltam, „Remekül”, vagy „Jól, és te hogy vagy?” De hogy őszinte legyek, nem érdekelt, Courtney. Akárhányszor csak félrenéztél, miután találkozott a tekintetünk a zsúfolt folyosón, kicsivel kevésbé tiszteltelek. És néha azon gondolkodtam, vajon hányan érzik még ugyanezt ugyanazon a folyosón.

Megkérdezted, hallottam-e az aznap esti buliról. Azt mondtam, igen, de nincs kedvem elmenni, és beszélgetőpartnert keresgélni. Vagy olyat keresni, akivel csak azért beszélgetek, hogy másvalakivel ne kelljen.

„Mehetnének együtt”, mondtad. És oldalra, biccentetted a fejed, megvillantottad a mosolyod, és – bár ezt talán csak képzelem – megrezegtetted a szempilláidat.

Igen, ez Courtney. Senki nem tud ellenállni neki, és ő mindenkivel flörtöl.

„Miért?”, kérdeztem. „Miért kéne nekünk együtt menni egy buliba?”

Ez nyilvánvalóan meglepett téged. Úgy értem, az vagy, aki vagy, és mindenki el akar menni veled bulizni. Csak hogy lássák, hogy együtt léptek be. Mindenki! Fiúk. Lányok. Nem számít. Ez az a fajta csodálat, amit éreznek irántad.

Éreznek? Vagy éreztek? Van egy olyan érzésem, hogy ez meg fog változni.

Többségük, sajnos, nem jön rá, milyen gondosan formált ez a kép rólad.

Megismételted a kérdésemet. „Miért kéne nekünk együtt menni egy buliba? Hannah, így együtt lehetünk.”

Megkérdeztem, miért akarsz velem lenni, miután olyan sokáig tudomást sem vettél rólam. De persze, ezt tagadtad. Azt mondtad, félreértettem valamit. És a buli jó lehetőség arra, hogy jobban megismerjük egymást.

És bár még mindig gyanakodtam, mégiscsak az vagy, aki vagy, és mindenki el akar menni veled bulizni.

De te tudtad, Hannah. Tudtad, mégis elmentél. Miért?

„Nagyszerű!”, mondtad. „Tudsz vezetni?” A szívem egy kicsit meglódult.

De lecsillapítottam, és még egyszer elaltattam a gyanakvásomat. „Persze, Courtney”, mondtam. „Hánykor?”

Kinyitottad a füzetedet, és kitéptél egy darab papírt. Kis kék betűkkel felírtad a címed, az időpontot és a monogramod: C. C. Átadtad a papírt, és azt mondtad: „Ez nagyon jó lesz!”, aztán összeszedted a cuccod, és elmentél.

A busz ajtajai becsukódnak, és elindulunk.

És tudod, mi volt, Courtney? Kifelé menet elfelejtettél köszönni. Szóval elmondom, szerintem miért akartad, hogy együtt menjünk a buliba: tudtad, hogy bosszant, hogy semmibe veszel. Legalábbis tudtad, hogy meg vagyok bántva. És ez nem tett jót a makulátlan hírnevednek. Ki kellett köszörülni a csorbát.

D-4 a térképen. Courtney-ék háza.

Szétnyitom a térképet.

Mikor a házatok elé értem, a bejárati ajtó kitárult. Kijöttél, leugráltál a verandán, végig a járdán. Mielőtt anyukád becsukta volna az ajtót, lehajolt, hogy jól belásson a kocsimba.

Ne aggódjon, Mrs. Crimsen, gondoltam. Itt nincsenek fiúk. Nincs alkohol. Nincs drog. Nincs szórakozás.

Miért érzem úgy, hogy muszáj követnem a térképét? Pedig nem kellene. Meghallgatom a kazettákat, minden egyes darabot oda-vissza, és ennek elégnek kellene lennie.

De nem elég.

Kinyitottad az ajtót, beültél, és bekapcsoltad a biztonsági övet. „Kösz a fuvart”, mondtad.

Nem azért követem a térképet, mert ő akarja így. Hanem azért, mert meg kell értenem. Akármibe kerül is, igazán meg kell értenem, mi történt vele.

Fuvar? Már eleve voltak kétségeim, hogy miért hívtál meg, és ez nem az az üdvözlés volt, amit hallani akartam.

D-4. Csak néhány háztömbnyire van Tyleréktől.

Tévedni akartam veled kapcsolatban, Courtney. És tévedtem. Azt akartam, hogy úgy gondold, felveszlek, és így együtt mehetünk a buliba. És ez nagyon különbözik attól, hogy odafigyeltél téged.

Abban a pillanatban tudtam, hogyan fog játszódni a buli. Dehogyan hogyan végződik? Hát, az meglepetés volt. Az... furcsa volt.

Mindegyik ülés háttámláján egy négyszög alakú műanyag lap alá erősített térkép van, amin a város összes buszjáratának útvonalát feltüntetik. Ahonnan felszálltam rá, onnan ez a busz Courtneyék háza felé fog menni, elfordul, mielőtt Tylerék jönnek, azután megáll.

Két és fél háztömbnyire parkoltunk, mert ott volt a legközelebbi hely. A kocsimban olyan lejáró van, ami akkor sem kapcsol ki, mikor leállítom a motort, egészen addig, míg valaki ki nem nyitja az ajtót. De aznap este, mikor kinyitottam az ajtót, a zene tovább szólt... csak távolinak tűnt.

„Istenem”, mondtad. „Azt hiszem, ez a buliból jön.”

Mondtam, hogy két háztömbnyire voltunk a buli helyszínétől? Ilyen hangos volt. Az a buli kétségtelenül könyörgött egy rendőrségi kiszállásért.

És ezért nem járok én sokszor bulizni. Olyan közel vagyok hozzá, hogy elmondhassam a búcsúbeszédet érettségi után. Egy hiba mindent összezavarna.

Beálltunk a bulira igyekvők közé – olyan volt, mintha egy csapat lazachoz csatlakoztunk volna, amik párosodni sietnek. Mikor odaértünk, két focista, akiket mez nélkül nem látni egy bulin sem, a kapu két oldalán ácsorgott, és a sörpénzt szedték össze. Benyúltam a zsebembe, hogy kivegyek valamennyit.

A hangos zenét túlharsogva azt mondtad, „Emiatt ne aggódj!”

Ahogy a kapuhoz értünk, azt mondta az egyik srác, „Két dolcsi lesz egy pohárral.” Aztán rájött, kihez beszél. „Hé, Courtney! Tessék”, ezzel átadott neked egy piros műanyag poharat.

Két dolcsi? Csak ennyi? A lányoknak biztos máshogy számolnak.

Felém intettél a fejeddel. A srác elmosolyodott, aztán nekem is adott egy pohárral. De mikor érte nyúltam, nem engedte el. Azt mondta, bármelyik percben jöhet a helyére valaki, és hogy lóghatnánk együtt. Rámosolyogtam, de te megragadtad a karomat, és berángattál a kapun.

„Ne!”, mondtad. „Bízz bennem!”

Megkérdeztem, miért, de a tömeget fürkészted, és nem hallottad.

Semmilyen történetre nem emlékszem, ami összefüggésbe hozta volna Courtney-t bármelyik focistával. Kosarasokkal igen. Sokkal. De focistákkal? Senkivel.

Aztán azt mondtad, szét kéne válnunk. És tudod, mi volt az első gondolatod, mikor ezt mondtad, Courtney? Hát ez nem tartott sokáig.

Azt mondtad, van itt pár ember, akikkel találkoznod kell, és később majd látjuk egymást. Hazudtam, és azt válaszoltam, nekem is találkoznom kell párral.

Aztán azt mondtad, ne menjek el nélküled. „Te vagy a sofőröm, tudod.”

Hogy is felejtettem volna el, Courtney?

A busz befordul Courtney-ék utcájába, ahol kábé az udvarok egyharmadában ki van téve az Eladó tábla. Ahogy elhaladunk Courtney-ék háza előtt, félig-meddig azt várom, hogy a bejárati ajtó egy piros csillaggal lesz megjelölve. De a veranda sötétbe burkolózik. Egyáltalán nincs világítás, se kívül, se belül.

De te rám mosolyogtál. És végre kimondtad a bűvös szavakat. „Szia.” És a szia pont az volt, amire gondoltál.

– Elfelejtettél leszállni, Clay?

Jeges hideg kúszik felfelé a gerincemen.

Egy hang. Egy lány hangja. De nem a fülhallgatóból.

II

Valaki a nevemen szólított. De hol van?

A busz sötét ablakai tükrözik a másik oldalt. Egy mögöttem ülő lány tükörképét látom. Velem egykorú lehet. De vajon ismerem őt? Megfordulok, és ránézek az ülés támlája felett.

Skye Miller. A nyolcadikos szerelmem. Mosolyog, vagy inkább vigyorog, mert tudja, hogy halálra rémített.

Skye mindig csinos volt, de úgy viselkedik, mintha sosem vette volna észre. Főleg az elmúlt néhány évben. Mindig fakó,

bő ruhákat hord, szinte eltemeti magát bennük. Ma este, egy alaktalan szürke pulóver és egy ugyanolyan nadrág van rajta.

Kiveszem a fülhallgatót.

– Szia, Skye!

– Elfelejtettél leszállni? – kérdezi. Már hosszú ideje nem beszélt velem ennyit. Már hosszú ideje nem beszélt ennyit senkivel. – Megáll, ha megkéred rá.

Megrázom a fejem. Nem. Nem itt kell leszállnom.

A busz balra fordul a következő kereszteződésben, és megáll. Az ajtó kinyílik, és a sofőr hátrakiált. – Valaki?

Előrenézek, és a visszapillantó tükörben elkapom a sofőr tekintetét. Azután visszafordulok Skye-hoz.

– Hová mész? – kérdezem.

Megint vigyorog. Tekintete fogva tartja az enyémet. Próbálja elérni, hogy kényelmetlenül érezzem magam. Sikerül.

– Nem megyek sehová – mondja végül.

Miért csinálja ezt? Mi történt nyolcadiktól mostanáig? Miért akar annyira kívülálló lenni? Mi változott? Senki sem tudja. Egy nap, legalábbis úgy tűnik, ilyen hirtelen történt, egyszerűen már nem akart része lenni semminek.

De itt le kell szállnom. Félúton vagyok két piros csillag, Tyler és Courtney háza között.

Vagy maradhatnék, hogy beszélgessek Skye-jal. Hogy pontosítsak, maradhatnék, hogy *próbáljak* beszélni vele. Szinte garantáltan egyoldalú társalgás lenne.

– Viszlát holnap! – mondja.

És ennyi. A beszélgetésnek vége. Részemről, bevallom, megkönnyebbülök.

– Viszlát később! – mondom.

Vállamra veszem a hátizsákot, és előresétálok a buszon. Köszönetet mondok a sofőrnek, és kilépek a hidegbe. Az ajtó becsukódik mögöttem, és a busz továbbmegy. Még látom

Skye-t az ablakban, fejét az üvegnek támasztja, szeme csukva van.

Mindkét vállamra felveszem a hátizsákot, és meghúdom a pántját. Újra egyedül vagyok, és sétálni kezdek. Tyler házához.

Jó, de honnan fogom tudni, melyik az? Tudom, hogy ez az a háztömb, és ez az oldal, de Hannah nem mondott címet.

Ha ég a villany a szobájában, talán látni fogom a bambuszrolót.

Azokat a rolókat keresem minden házon, ami mellett elhaladok, de próbálom nem túl sokáig bámulni őket.

Talán szerencsém lesz. Talán lesz valami jel az udvarban. ITT LAKIK A KUKKOLÓ – LÉPJ BELJEBB!

Nem tudom megállni, hogy nevessek a saját béna viccemen.

Rossz érzés, hogy így mosolygok, hiszen csak egy gombnyomás kell hozzá, hogy újra meghalljam Hannah szavait. Ugyanakkor jó érzés is. Bár csak néhány óra telt el, olyan, mintha több hónapja nem mosolyogtam volna.

Aztán két házzal arrébb meglátom.

Abbahagyom a mosolygást.

A hálósobában ég a villany, és a bambuszrolók le vannak eresztve. Ezüstös szigetelőszalag pókhálója tartja egyben a betöredezett ablaküveget.

Ez egy kő volt? Valaki megdobta kővel Tyler ablakát?

Valaki, aki tudta? Valaki a listáról?

Ahogy közelebb érek, szinte látom Hannah-t, ahogy az ablaknál áll, és suttogva rögzíti a felvételt. Túl halkan szólnak a szavak, ilyen távolságból nem hallom őket. De végül elérnek hozzám.

Négyzet alakú sövény választja el Tylerék udvarát a mellette lévőttől. Afelé sétálok, hogy ne legyek szem előtt.

Mert Tyler biztosan figyel. Kifelé néz. Arra vár, hogy valaki bezúzza az ablakát.

– El akarsz hajítani valamit?

A fagyos hideg újra belém hasít. Megfordulok, készen arra, hogy megüssek valakit, és elfussak.

– Nyugi! Én vagyok.

Marcus Cooley a suliból.

Lehajolok, kezem a térdemre teszem. Kimerült vagyok.

– Mit csinálsz itt? – kérdezem.

Marcus öklömnyi követ nyújt felém.

– Vedd el! – mondja.

Felnézek. – Miért?

– Jobban érzed majd magad, Clay. Komolyan.

Felnézek az ablakra. A szigetelőszalagra. Azután lefelé fordítom a tekintetem, behunom a szemem, és megrázom a fejem.

– Hadd találjam ki, Marcus! Rajta vagy a kazettákon.

Nem válaszol. Nem kell neki. Mikor felnézek, látom, hogy a szemében mosoly bujkál, bár próbálja visszatartani. És ebből meg tudom állapítani, hogy nem szégyelli magát.

Tyler ablaka felé intek a fejemmel.

– Azt te csináltad?

Belenyomja a követ a kezembe.

– Te lennél az első, aki nemet mond, Clay.

A szívem kalapálni kezd. Nem attól, hogy Marcus itt áll előttem, vagy hogy Tyler valahol odabent van, és nem is a kezemben tartott nehéz kő miatt. Hanem azért, amit Marcus mondott.

– Te vagy a harmadik, aki eljött ide – mondja. – Meg én.

Próbálok elképzelni, ahogy valaki más, nem Marcus, hanem valaki a listáról, követ hajít Tyler ablakára. De nem tudom. Nincs értelme.

Mind rajta vagyunk a listán. Mindannyian. Valahogy mind bűnösök vagyunk. Mitől lenne Tyler más, mint a többiek?

A kezemben tartott kőre meredek.

– Miért csinálod ezt? – kérdezem.

A válla felett egy másik ház felé int.

– Én ott lakom. Ahol ég a villany. Tyler házát figyeltem, hogy lássam, ki jár erre.

Nem tudom elképzelni, mit mondhatott Tyler a szüleinek. Hogy ne üvegeztessék be, mert jöhetnek még többen is? És ők mit mondtak? Megkérdezték, honnan tudja? Megkérdezték, hogy miért?

– Az első Alex volt – mondja Marcus. Egy kicsit sem tűnik úgy, hogy szégyellné magát, amiért elmondja nekem. – Nálunk voltunk, és egyszer csak azt kérte, mutassam meg, hol lakik Tyler. Nem tudtam miért, nem mintha barátok lettek volna, de nagyon akarta tudni.

– És mi volt, adtál neki egy követ, hogy bedobja vele az ablakot?

– Nem. Ez az ő ötlete volt. Akkor még nem is tudtam, hogy léteznek ezek a kazetták.

Pár centire feldobom a követ a levegőbe, és a másik kezemmel elkapom. Az ablaknak ezzel szemben akkor sem lenne esélye, ha az előző nem gyengítette volna meg. Szóval, miért választotta Marcus ezt a követ nekem? Végighallgatta a kazettákat, de azt akarja, hogy én legyek, aki befejezi a „munkát” az ablakkal. Miért?

Visszahajítom a követ a másik kezembe. A vállán túl látom Marcusék házának fényeit. Rá kéne kényszerítenem, hogy mondja meg, melyik az ő szobájának az ablaka. Azt kéne neki mondanom, hogy ez a kő be fogja törni a házuk egyik ablakát, és akár meg is mondhatja, melyik az övé, hogy ne rémítsem halálra a kishúgát.

Szorosan megmarkolom a követ. Még szorosabban. De sehogy sem tudok uralkodni a remegő hangomon.

– Egy pöcs vagy, Marcus.

– Mi van?

– Te is rajta vagy a kazettákon – mondom. – Igazam van?

– Ahogy te is, Clay.

A hangom dühtől remeg, és attól is, hogy próbálom visszatartani a feltörni készülő könnyeimet.

– Mitől vagyunk mi mások, mint ő?

– Ő egy kukkoló – mondja Marcus. – Egy rém. Benézett Hannah ablakán, akkor miért ne törjük be az övét?

– És te? – kérdezem. – Te mit csináltál?

Egy pillanatig keresztülbámul rajtam. Aztán hunyorít.

– Semmit. Hülyeség az egész – mondja. – Nem is kellene köztetek lennem. Hannah csak ürügyet akart, hogy megölhesse magát.

Hagyom, hogy a kő leessen a járdára. Vagy ez, vagy ott helyben bezúgom vele az arcát.

– Tűnj a fenébe! – mondom neki.

– Ez az én utcám, Clay.

A kezem ökölbe szorul. Lenézek a kőre, szinte rámkialt, hogy kapjam fel a járdáról.

De inkább elfordulok. Gyorsan. Úgy megyek el Tylerék háza előtt, hogy egyszer sem nézek az ablak felé. Nem engedhetem meg magamnak, hogy gondolkodjak. Újra beteszem a fülhallgatót. Benyúlok a zsebembe, és megnyomom a Playt.

Csalódott voltam, mikor elkészöntél tőlem, Courtney?

Nem nagyon. Nehéz csalódottnak lenni, mikor azt kapod, amire eleve számítottál.

Sétálj tovább, Clay!

De úgy éreztem, hogy kihasználtál? Teljesen.

Mégis, végig, amíg Courtney kihasznált, talán azt gondolta, hogy a róla alkotott képemet fényesíti. Mondhatjuk, hogy... visszafelé sült el?

Az a buli az első éjszakájává vált számomra. Akkor láttam életemben a legelső ökölharcot, ami borzalmas volt. Fogalmam sincs, miről szólt, de pont mögöttem álltak. Két srác ordibált, és mikor megfordultam, a mellkasukat csak centik választották el. Biztató tömeg kezdett köréjük gyűlni, mely végül szoros fallá alakult, nem engedve, hogy a vita elüljön. Csak annyi kellett, hogy az egyikük mellkasa hozzáérjen a másikhoz, akár véletlenül is, és így is volt.

És ez történt.

A két mellkas összeütközése lökésé változott, utána azonnal ököl csapódott egy állkapocsba.

Két további ütés után elfordultam, és átverekedtem magam az akkorra már négyrétegű emberfalon. Néhány hátul lévő lábujjhegyre állt, hogy jobban lásson.

Undorító.

Befutottam a házba, egy fürdőszobát kerestem, ahol elrejtőzhetek. Fizikailag nem éreztem rosszul magam. De lelkileg... az elmém háborgott. Az egyetlen dolog, amire gondolni tudtam, az volt, hogy hányom kell.

Előveszem a térképet, és a legközelebbi piros csillagot keresem rajta, ami nem Courtneyé. Oda nem megyek el. Nem fogom bámulni a sötét házat, miközben Hannah róla beszél.

A következő felé tartok.

Egészségtanon egyszer láttunk egy dokumentumfilmet a migrénről. Az egyik interjúalany, mikor fejfájás kínozza, térdre

rogyott, és újra meg újra a padlóhoz ütötte a fejét. Ettől az elérhetetlen, agyában lüktető fájdalom átváltozott külső fájdalommá, amit kontrollálni tudott. És valahogy azt reméltem, ha hányok, én is megtehetem ezt.

Nehéz meglátni, hogy pontosan hol vannak a piros csillagok, ha nem állok meg, ha nem állok egy lámpa fénye alá. De nem tudok megállni. Egy pillanatra sem.

Azt nézni, hogy két srác azért verekszik, hogy senki ne tartsa gyengének őket, túl sok volt nekem. A hírnevük sokkal fontosabb volt, mint az arcuk. És Courtney hírneve sokkal fontosabb volt, mint az enyém.

Igazából akadt egyetlen ember is azon a bulin, aki azt hitte, hogy mint barátját hozott magával? Vagy egyszerűen csak azt gondolták, hogy én voltam a legutóbbi jótékonyági akciója?

Azt hiszem, ezt sosem fogom megtudni.

Összehajtom a térképet, és a hónom alá gyűröm.

Szerencsétlenségemre az egyetlen fürdőszoba, amit találtam, foglalt volt... úgyhogy újra kimentem. Az ökölharcnak vége volt, minden visszatért a normális kerékvágásba, de én úgy éreztem, mennem kell.

Egyre hidegebb lesz, szorosan karba tett kézzel sétálok tovább.

Mikor a kapuhoz értem, ugyanahhoz a kapuhoz, amin beléptem, találjátok ki, ki ácsorgott ott teljes életnagyságban.

Tyler Down...fényképezőgéppel felszerelve.

Ideje békén hagyni Tylert, Hannah.

Mikor észrevett, az arckifejezése felbecsülhetetlen értékű volt. És szánalmas. Összefonta a karjait, próbálta elrejteni előlem a fényképezőgépet. De miért csinálta ezt? Mindenki tudta, hogy az évkönyvhöz gyűjt fotókat.

De egyébként meg is kérdeztem. „Ez mire kell, Tyler?”

„Mi?Ja... ez? Ööö... az évkönyvhöz.”

Utána valaki a hátam mögött a nevemen szólított. Nem fogom megmondani, ki volt az, mert nem lényeges. Ugyanúgy, mint az is, aki a Blue Spot Liquorben megfogta a seggem, amit ez a srác akart mondani, csak valaki más tettének, érzéketlenségének az utóhatása volt.

„Courtney azt mondta, beszélhetnék veled”, mondta a srác.

Gyorsan lélegzek. Ezek után a hírnevednek annyi, Courtney.

Elnéztem mögötte. Az udvar legtávolabbi pontján egy jéggel teli felfújható matrac közepén három ezüstszínű hordó állt. A matrac mellett Courtney beszélgetett három sráccal, akik másik suliba jártak.

Az előttem álló fiú lassan belekortyolt a sörébe. „Azt mondta, jó veled lógni.”

Kezdttem megenyhülni. Kezdttem hagyni, hogy a védelmi rendszerem leomoljon. Persze, talán igazam volt, és Courtney tényleg csak a róla alkotott képet akarta megmenteni. Talán azt gondolta, hogy ha küld egy aranyos fiút, hogy beszélgessen velem, akkor majd elfelejtem, hogy az egész bulin elhanyagolt.

Igen, a srác aranyos volt. És igen, talán azt akartam, hogy legyen egy kis szelektív amnéziám.

De valami történt, Hannah. Mi?

Miután kicsit beszélgettünk, a srác azt mondta, be kell vallania valamit. Valójában Courtney nem mondta neki, hogy beszélgessen velem. De hallotta, amint rólam beszél, és ezért keresett meg.

Megkérdeztem, mit mondott Courtney, de ő csak mosolygott, és a füvet nézte.

Elegem volt ezekből a játékokból! Követeltem, hogy mondja meg, mit mondott rólam Courtney.

„Hogy jó veled lógni”, ismételte meg.

Kezdttem újra felépíteni a védelmi rendszert, tégláról téglára. „Jó... hogyan?”

Vállat vont.

„Hogyan?”

Készen álltok? A mi édes kicsi Crimsen kisasszonyunk azt mondta ennek a srácnak, és azoknak, akik még hallótávolságon belül voltak, hogy a fiókomban van néhány izgalmas meglepetés.

Elakad a lélegzetem, mintha gyomorszájon vágtak volna.

Ezt elintézte! Courtney teljesen elintézte magát.

És a szemem sarkából figyeltem Tyler Downt elsétálni.

Addigra feltörni készültek a könnyeim. „Mondta, hogy mi van a fiókban?”, kérdeztem.

A srác megint elmosolyodott.

Az arcom égett, a kezeim remegtek, és megkérdeztem tőle, miért hitte el. „Te mindent elhiszel, amit rólam mondanak?”

Azt mondta, nyugodjak meg, és hogy nem számít.

„De igen!”, mondtam neki. „Igenis számít”

Otthagytam, hogy megejtsek egy kis beszélgetést a hordóknál. De odafelé menet jobb ötletem támadt. Odaszaladtam Tylerhez, és megálltam előtte. „Akarsz egy képet?”, kérdeztem. „Gyere velem!” Megragadtam a kezét, és átvezettem az udvaron.

A kép! Az, ami a firkakönyvben volt.

Tyler egész úton tiltakozott, azt hitte, azt akarom, hogy fényképezze le a söröshordókat. „Soha nem teszik be”, mondta. „Tudod, kiskorúak alkoholt isznak?”

Igaz. Miért akarnának olyan évkönyvet, ami az igazi diákéletről szól?

„Nem azt”, mondtam. „Azt akarom, hogy engem fényképez le. Courtney-vel.”

Esküszöm, abban a pillanatban gyöngyözni kezdett a homloka. Én és a masszázsos lány, újra együtt.

Megkérdeztem, jól van-e.

„Igen, nem, persze, nagyon jól.” Ez egy pontos idézet.

A képen Hannah átöleli Courtney derekát. Hannah nevet, de Courtney nem. Ő ideges.

És most már tudom, hogy miért.

Courtney éppen újratöltötte a poharát, és azt mondtam Tylernek, hogy várjon. Mikor Courtney meglátott, megkérdezte, jól érzem-e magam.

„Valaki le akar fényképezni téged”, mondtam. Aztán megragadtam a karjánál, és Tylerhez húztam. Mondtam neki, hogy tegye le a poharat, különben nem tudják használni a képet az évkönyvhöz.

Tyler betette a képet a firkakönyvbe a Monet's-ban. Azt akarta, hogy lássuk.

Ez nem volt része Courtney tervének. Csak azért hívott meg a buliba, hogy kifényezze a gyönyörű nevét, miután olyan sokáig tudomást sem vett rólam. Egy fénykép, ami összekapcsol minket, nem volt bekalkulálva.

Courtney próbálta kiszabadítani magát a markomból. „Én... én nem akarom”, mondta.

Megfordultam, hogy a szemébe nézhessek. „Miért nem, Courtney? Miért hívtál el ide? Kérlek, ne mondd azt, hogy csak sofőr kellett. Vagyis, azt hittem, barátok leszünk.”

Tylernek muszáj volt betennie a firkakönyvbe, mert tudta, hogy az évkönyvben nem fogjuk megtalálni. Soha nem tette volna bele. Azok után, hogy megtudta, mit jelent igazából az a kép.

„Barátok vagyunk”, mondta Courtney.

„Akkor tedd le a poharat”, mondtam én. „Itt az ideje egy képnek.”

Tyler szeméhez emelte a gépet, és megélesítette a lencsét arra várva, hogy elővegyük a gyönyörű, természetes mosolyunkat. Courtney letette a poharát. A derekára tettem a kezem, és azt mondtam neki: „Ha bármikor szeretnél kölcsönvenni valamit a fiókomból, Courtney, csak szólj!”

„Mehet?” kérdezte Tyler.

Előrehajoltam, azt tettetve, hogy valaki épp most mondta el a világ legjobb viccét.

Klikk.

Aztán azt mondtam nekik, hogy megyek, mert a buli bepunnyadt.

Courtney könyörgött, hogy maradjak. Azt mondta, legyek felelősségteljes. És talán egy kicsit érzéketlen voltam. Mármost, ő még maradni akart. Hogy jut haza, ha a sofőrje nem várja meg?

„Keress másik fuvarost”, mondtam. És otthagytam.

Egy részem sírni akart, amiért igazam lett a meghívásával kapcsolatban. Ehelyett a kocsiig vezető hosszú úton elkezdtem nevetni. És odakiáltottam a fáknak: „Mi folyik itt?”

Aztán valaki a nevemen szólított.

„Mit akarsz, Tyler?”

Azt mondta, igazam volt a bulival kapcsolatban. „Tényleg bepunnyadt.”

„Nem, Tyler. Nem punnyadt be”, mondtam. Aztán megkérdeztem, miért követ.

Tekintete a fényképezőgépre vándorolt, és a lencséjével babrált. Szüksége van valakire, aki hazaviszi, mondta.

És akkor igazából elkezdtem nevetni. Nem pont azon, amit mondott, hanem az egész este abszurditásán. Tényleg fogalma sem volt róla, hogy tudok az éjszakai portyázásáról? Vagy őszintén remélte, hogy nem tudom? Mert amíg nem tudom, lehetünk barátok, igaz?

„Jó”, mondtam. „De nem állunk meg sehol.”

Hazafelé párszor próbált velem beszélgetni. De mindig leállítottam. Nem akartam úgy viselkedni, mintha minden rendben lenne, mert nem volt.

És miután kivettem, a lehető leghosszabb úton mentem haza.

Úgy érzem, épp ezt csinálom most én is.

Olyan utcácskákat és rejtett utakat fedeztem fel, amikről azelőtt azt sem tudtam, hogy léteznek. Számomra teljesen új környékeket láttam. És végül... rájöttem, hogy rosszul vagyok ettől a várostól, és mindentől, ami benne van.

Kezdek én is eljutni erre a pontra, Hannah.

Következő oldal.

3. kazetta, B oldal

HÁNYAN EMLÉKEZTEK az Ó, Én Pénzes Kedvesemre?

Inkább hányan szeretnék elfelejteni?

Az volt ám a móka, igaz? Kitöltesz egy tesztlapot, a számítógép elemzi a válaszaidat, aztán összeveti a többi teszttel. Csak egy dolcsiba kerül, hogy megkapd az egyetlen, igazi lelki társad nevét és számát. Öt dolcsiért megkapod az ötös toplistádat. És...! A befolyt összeget nemes célokra szánják.

Pompontáborra.

Pompontáborra.

Minden reggel hallottuk a hangszórókból a vidám bejelentést. „Ne felejtsetek el, már csak négy nap van hátra, hogy leadjátok a tesztek. Már csak négy magányos nap, míg megtudjátok, ki az igazi párotok.”

És minden reggel más tüzes pomponlány folytatta a visszaszámlálást. „Már csak három nap... Már csak két nap... Csupán egyetlen nap... Ma van a nagy nap!”

Minden egyes lépéssel, ami elválaszt Tyler házatól és Marcustól, kicsit jobban elernyednek az izmok a vállamban.

Aztán az egész pomponcsapat énekelte, hogy „Ó, én pénzes, ó, én pénzes kedvesem!”

Persze ezt üdvrivalgás, kiáltozás és éljenzés követte. Mindig úgy képzeltem el őket, hogy ugrálnak, és szanaszét hajigálják a pomponjaikat a hallgatói irodában.

Egyszer jártam arrafelé tanári megbízásból, és tényleg ezt csinálták.

És igen, kitöltöttem a tesztet. Mindig is szerettem a tesztek. Ha láttatok valaha tinimagazint lapozgatni, esküszöm, nem a sminktippek miatt csináltam. Csak a tesztek érdekeltek.

Mert soha nem sminkelted magad, Hannah. Nem kellett.

Jó, egy pár smink- és frizuratanács hasznos volt.

Sminkelted magad?

De csak a tesztek miatt olvastam az újságokat. A sok tanács csak ráadás volt.

Emlékeztek azokra a kérdőívekre, amiket első év elején kellett kitöltenünk? Amik elvileg segítettek fakultatív tárgyakat választani. Az enyém szerint nagyszerű favágó lehetnék. És ha az mégsem jön össze, még mindig lehet belőlem úrhajós.

Úrhajós vagy favágó? Ez komoly? Kösz a segítséget.

Nem emlékszem, nekem mi volt a második, de én is megkaptam a favágót. Próbáltam kitalálni, hogy jött ki a tesztből, hogy ez a legjobb foglalkozás számomra. Persze, bejelöltem, hogy szeretek a szabadban lenni, de ki nem? Ez még nem jelenti azt, hogy szeretek fákat kivágni.

A szerelmi tesztnek két része volt. Először magadat kellett jellemezned. Hajszín. Szemszín. Magasság. Testalkat. Milyen zenét és milyen filmeket szeretsz. Aztán kipipálod azt a három dolgot, amit hétvégenként a legszívesebben csinálsz. Ez vicces, mert akárki szerkesztette is a kérdőívet, elfelejtette beleírni az

ivást és a szexet – legtöbb diáktársunknak ugyanis ez lett volna a legmegfelelőbb opció.

Összesen kb. húsz kérdés volt. És abból, hogy kik jelentek meg az én listámon, tudom, hogy nem mindenki válaszolt őszintén.

A járda közepén, a lámpa alatt van egy sötétzöld fémpad. Valamikor itt buszmegálló lehetett. De most ez csak egy pad, ahol megpihenhet az ember. Idősek, vagy bárki, aki túl fáradt a sétához.

Én.

A kérdőív második részében meg kellett adnod, hogy milyen tulajdonságokat keresel egy lelki társban. A magasságát. A testalkatát. Hogy sportos legyen, vagy ne. Szégyenlős vagy nyitott.

Leülök a hideg fémre, előrehajolok, és arcomat a két kezem közé temetem. Csak néhány háztömbnyire vagyok az otthonomtól, és nem tudom, hová menjek.

Miközben töltöttem ki a tesztet, rájöttem, hogy egy bizonyos valakit jellemzek a suliból.

Komolyan kellett volna vennem azt a tesztet.

Azt gondolhatnátok, hogy ha a válaszaim egy bizonyos valakit írtak le, annak legalább az ötös toplistán meg kellett volna jelennie. De ez a személy biztos immúnis volt a pomponlányokra és a biztatásaikra, mert végül egyáltalán nem jelent meg a listámon.

És nem, nem árulom el a nevét... még nem.

Viccből a Zabhegyező Holden Caulfieldjaként töltöttem ki a sajátomat, mert abban a félévben az volt a kötelező olvasmány, és ő jutott először eszembe.

Holden. Milyen borzalmas lenne az első randi ezzel a levert, magányos fickóval!

Abban a pillanatban, mikor kiosztották a tesztek történelemórán, már karikáztam is be a válaszokat.

Persze volt pár furcsa név a listámon. Pontosan azok a lányok, akik beleeshetnek egy Holden Caulfieldbe.

Tipikus történelemóra volt Patrick edzővel. Kibetűzünk egy csomó jegyzetet, amit öt perccel órakezdés előtt írt fel a táblára, és bemásoljuk a füzetbe. Ha még marad idő, olvasd el a könyvet a nyolcadik oldaltól a kilencvennegyedikig... és ne aludj el!

És ne beszéljess!

Honnan tudtam volna, hogy minden lány fel fog hívni arról a listáról? Azt hittem, mindenki viccnek fogja fel azt a tesztet. Hogy csak pénzügyi alap a pompontáborhoz.

Óra után egyenesen a hallgatói irodához mentem. A pultnak az ajtónál lévő végében volt a doboz, amibe a kitöltött kérdőíveket kellett dobni; egy nagy cipősdoboz, a tetején keskeny rés, az oldalait pedig kivágott piros és rózsaszín szívecskék díszítették. A pirosakra azt írták: Ó, ÉN PENZES KEDVESEM!, a rózsaszínekre zöld dollárjeleket rajzoltak.

Félbehajtottam a tesztet, becsúsztattam a dobozba, aztán megfordultam, hogy elmenjek onnan. De Ms. Benson, mosolygósan, mint mindig, pont ott ácsorgott.

„Hannah Baker?”, mondta. „Nem is tudtam, hogy te és Courtney Crimsen barátok vagytok.”

Az arckifejezésem biztos elárulta, mire gondolok, mert azonnal visszakozott. „Legalábbis ezt gondoltam. Úgy tűnt. Vagyis, barátok vagytok, nem?”

A hölgy több, mint kotnyeles.

Az első gondolatom az volt, hogy Tyler áll az ablakom alatt... és nagyon dühös lettem! Tényleg megmutatta azokat a kukkolós képeket? Ms. Bensonnak?

Nem. Ms. Benson azt mondta, hogy pár csekket vitt aznap reggel a szerkesztői szobába. A falra voltak tűzve azok a fényképek, amik megjelenhetnek az évkönyvben. Az egyiken én voltam Courtneyval.

Eltaláltad. Az a kép a buliról, amin átkarolom a derekát, és úgy nézek ki, mintha életem legszebb pillanatát élném át.

Jó színésznő vagy, Hannah.

Azt mondtam Ms. Bensonnak, „Nem, csak ismerjük egymást.”

„Hát, az egy igazán jó kép”, mondta Ms. Benson. És a következő szavaira pontosan emlékszem: „Az a csodálatos egy ilyen képen az évkönyvben, hogy mindenki átéli veled a pillanatot... örökre.”

Úgy hangzott, mintha milliószor mondta volna már ezt. És azelőtt talán egyet is értettem volna vele. De nem azzal a képpel kapcsolatban. Akárki is nézi meg azt a képet, egyértelműen nem éli át velem a pillanatot. Fogalmuk sincs, mire gondoltam épp akkor. Vagy hogy mire gondolt Courtney. Vagy Tyler.

Azon a képen minden hamis.

Akkor ott, abban az irodában rájöttem, hogy valójában senki nem tud rólam semmit, és megfordult velem a világ.

Mint mikor egy hepehupás úton autózol, elveszíted az uralmat a kocsin felett, és épp csak egy kicsit, de letérsz az útról. A kerekek felvernek egy kis port, de még képes vagy visszarántani a kormányt. Mégsem számít, milyen erősen markolod, nem számít, mekkora erőfeszítéssel próbálsz egyenesben tartani a kocsit, valami folyamatosan az út széle felé lökdös. Innentől kezdve alig van befolyásod bármire is. Egy idő után elegend lesz a hasztalan küzdelemből, túl fárasztó, és úgy döntesz, hagyod. Hagyod, hogy tragédia... vagy akármi... történjen.

Ujjhegyeimmel megérintem, és erősen megszorítom a halántékomat.

Biztos vagyok benne, hogy azon a képen Courtney gyönyörűen mosolyog. Halványan, de gyönyörűen.

Nem mosolygott. De ezt nem tudhattad.

Látjátok, Courtney azt hitte, úgy rángathat, ahogy akar. De nem hagytam, hogy így történjen. Visszatértem az útra, elég ideig ahhoz, hogy lelökjem róla... ha csak egy pillanatra is.

De most? A Valentin-napi teszt. Lehet, hogy ez csak egy újabb lehetőség arra, hogy letaszítsanak az útról? Lehet, hogy ez a teszt csak egy mentség, amire azoknak a srácoknak van szükségük, akiknek a nevem megjelenik a listáján, hogy randira hívjanak?

És lehet, hogy a pletykák miatt még izgatottabbak lesznek, amikor elhívnak?

Ránéztem a cipősdoboz tetején lévő résre, de az túl vékony volt ahhoz, hogy beférjen rajta az ujjam. De levehettem volna a doboz tetejét, hogy kivegyem belőle a tesztemet. Nagyon könnyű lett volna. Ms. Benson persze megkérdezte volna, miért csinálom, és én eljátszhattam volna, hogy csak zavarban vagyok, amiért kitöltöttem egy szerelmi tesztet. Megértette volna.

Vagy... várhatok, és majd meglátom.

Ha lett volna annyi eszem, ha őszintén töltöttem volna ki azt a tesztet, Hannah-t jellemezhettem volna rajta. És talán beszélgethettünk volna. Komolyan. Nem csak úgy poénkodtunk volna, mint múlt nyáron a moziban.

De nem ezt csináltam. Nem úgy gondolkodtam.

Lehet, hogy a legtöbben csak elkérték a listájukat, nevettek egy jót, és nem törődtek többet vele, ahogy várható is volt? Vagy felhasználták?

Vajon, ha Hannah neve és száma rajta lett volna az én listámon, felhívtam volna?

Lerogyok a hideg padra, és hátrahajtom a fejem. Még a gerincem is leszakadna, ha továbbmennék.

Azt mondtam magamnak, kicsi az esély rá, hogy rosszul süljön el. A teszt csak vicc. Senki nem fogja felhasználni. Nyugalom, Hannah! Ne húzd fel magad!

De ha igazam van, ha jól látom, ha én magam szolgáltatok valakinek alkalmat ellenőrizni a rólam szóló pletykákat... hát akkor... nem tudom. Talán lerázom magamról. Talán berúgok.

Vagy talán hagyom az egészet, és feladom.

Akkor láttam meg először annak a lehetőségét, hogy feladjam. Még reményt is találtam benne.

Kat búcsúbulija óta nem tudtam kivenni Hannah-t a fejemből. Hogy nézett ki. Hogy viselkedett. Hogy mennyire nem volt ez összhangban azzal, amit hallottam róla. De túlságosan féltem, hogy megtudjam. Túlságosan féltem attól, hogy kinevetne, ha elhívnám randizni.

Egyszerűen csak nagyon féltem.

Szóval, milyen lehetőségeim voltak? Úgy megyek el az irodából, mint egy pesszimista, és magammal viszem a tesztemet is. Vagy lehetek optimista, és remélhetem a legjobbat. A végén úgy mentem ki az irodából, hogy a kérdőívet a dobozban hagytam, és fogalmam sem volt, mi vagyok. Optimista? Pesszimista?

Egyik sem. Bolond voltam.

Behunyom a szemem, és a körülöttem áramló, hűvös levegőre összpontosítok.

Mikor tavaly nyáron elmentem a moziba, hogy megkérdezzem, van-e valami állás, meglepettnek tettem magam, hogy Hannah is ott dolgozik. Pedig csak miatta jelentkeztem.

„Ma van a nagy nap!”, mondta a pomponlány... persze vidáman. „Vegyétek át a listákat a hallgatói irodában!”

Az első munkanapomon a kedvezményes pulthoz kerültem Hannah-val. Megmutatta, hogyan kell megvajazni a pop-corn.

Azt mondta, ha olyasvalaki jön be, aki tetszik, ne vajazzam meg az alját. Így félúton visszafordul, hogy kérjen még, és akkor már nem lesznek sokan, úgyhogy tudok beszélgetni az illetővel.

De soha nem csináltam. Mert Hannah volt az, aki érdekelt. És a gondolattól, hogy más srácokkal megtette ezt, féltékeny lettem.

Akkor még nem döntöttem el, hogy megakarom-e tudni, kivel hozott össze a teszt. Ha szerencsém van, egy másik favágó az. De mikor az iroda felé sétáltam, és senki nem állt sorban, azt gondoltam... legyen.

Odamentem a pulthoz, és már mondtam volna a nevemet, de a pomponlány közbevágott.

„Kösz, hogy támogatod a pomponlányokat, Hannah.” Oldalra biccentette a fejét, és elmosolyodott. „Ez bután hangzott, ugye? De elvárják, hogy mindenkinek ezt mondjam.”

Lehet, hogy ugyanaz a lány volt, aki nekem is odaadta a teszt eredményét.

Beírta a nevem a számítógépbe, megnyomta az Entert, aztán megkérdezte, hány nevet akarok. Egyet vagy ötöt? Egy ötdollárost tettem a pultra. Megnyomta a billentyűzeten az ötös számot, és a pult felém eső részén lévő nyomtató kidobta a listámat.

Azt mondta, azért tették oda a nyomtatót, hogy a pomponlányok ne érezzenek késztetést, hogy meglessék a neveket. Így a többiek nem jönnek zavarba attól, amit kaptak.

Azt válaszoltam, hogy ez jó ötlet volt, és kezdtem átnézni a listát.

„Szóval, kik azok?”, kérdezte.

Biztos, hogy ugyanaz, aki nekem is segített.

Persze, viccelt.

Nem viccelt.

Félig-meddig. A pultra tettem a listát, hogy lássa.

„Nem rossz”, mondta. „Ó, ez tetszik.”

Egyetértettem azzal, hogy nem rossz. De egyáltalán nem csodálatos.

Megvonta a vállát, és azt mondta, ennyivel el lehet intézni a listámat. Aztán beavatott egy kis titokba. Ez nem volt valami nagyon tudományos teszt.

Kivéve azoknak, akik egy olyan levert, magányos fickót kerestek, mint Holden Caulfield. Már csak emiatt is megérdemelt volna az a teszt egy Nobel-díjat.

Mindketten egyetértettünk abban, hogy a listáról ketten is egész jól passzolnak hozzám. Egy másik név, olyan, ami tetszett, teljesen más reakciót váltott ki belőle.

„Ne”, mondta. Az arcáról eltűnt a vidámság. „Higgy nekem... ne.”

Ő is rajta van valamelyik kazettádon, Hannah? Vagy ez az oldal róla szól? Mert azt nem hiszem, hogy a pomponlányról.

„De aranyos”, mondtam.

„Kívülről”, válaszolta a lány.

Kihúzott egy kupac ötöst a kasszából, hozzátette az enyémet, és megfordította őket, hogy egy irányba álljanak.

Nem erőltettem a témát, de kellett volna. És egy pár kazettával később megfogjátok tudni, hogy miért.

Erről jut eszembe, hogy még nem árultam el, most ki a főszereplőnk. Szerencsére, tökéletes az időzítés ahhoz, hogy bemutassam, mert pontosan most kerül képbe.

Megint nem én.

Valami elkezdett zümmögni. Egy telefon? Ránéztem a pomponlányra, de ő megrázta a fejét, úgyhogy a pultra lendítettem a táskámat, kihalásztam belőle a telefonomat, és felvettem.

„Hannah Baker”, mondta a hívó. „Jó látni téged.”

Ránéztem a pomponlányra, és megvontam a vállam. „Ki az?”, kérdeztem.

„Találd ki, hogy szereztem meg a számod”, mondta a srác.

Azt mondtam neki, hogy nem szeretem a kitalálósdit, úgyhogy elárulta: „Fizettem érte.”

„Fizettél a telefonszámomért?”

A pomponlány a szája elé kapta a kezét, és a kiírásra mutatott – Ó Én Pénzes Kedvesem!

Kizárt, gondoltam. Valaki tényleg felhív azért, mert a nevem rajta volt a listáján? Valahogy izgalmas, igen. De ugyanakkor furcsa is.

A lány rámutatott azokra a nevekre, amikre mindketten azt mondtuk, hogy jók, de megráztam a fejem. Az ő hangjukat elég jól ismertem ahhoz, hogy tudjam, nem ők hívnak. Még csak nem is az, aki ellen tiltakozott.

Hangosan felolvastam a maradék két nevet.

„Úgy tűnik, te rajta vagy az én listámon”, mondta a hívó, „de én nem vagyok a tiédén.”

Valójában mégis rákerültél a listájára. Egy másik listára. De biztos vagyok benne, hogy nem örülsz neki.

Megkérdeztem, hányadik vagyok a sorban.

Megint azt mondta, találjam ki, aztán gyorsan hozzátette, hogy csak viccelt. „Felkészültél?”, kérdezte. „Te vagy az első, Hannah.”

Számmal formáltam a választ – első! – és a pomponlány fel-le ugrándozott.

„Ez nagyon király”, suttogta.

Aztán a hívó megkérdezte, hogy mit csinálok Valentin-
napon.

„Attól függ”, mondtam neki. „Ki vagy?”

De nem válaszolt. Nem kellett. Mert akkor megláttam... az
iroda előtt álldogált. Marcus Cooley.

Szia, Marcus!

A fogamat csikorgatom. Marcus. Hozzá kellett volna
vágnom azt a követ, mikor lehetőségem volt rá.

Ahogy tudjátok, Marcus az egyik legnagyobb lógós a
suliban. Nem olyan lazás, de azért lógós.

Ezen vitatkozhatnánk.

Valójában vicces. Egy csomó fájdalmasan unalmas órát
mentett már meg egy-egy jól időzített Cooley-féle beszélgetés.
Tehát – természetesen – nem vettem komolyan, amit mondott.

Bár csak pár lépésre volt tőlem, továbbra is telefonon
keresztül beszéltem vele. „Hazudsz”, mondtam. „Nem vagyok
a listádon.”

Az egyébként ostoba vigyora akkor valahogy szexinek tűnt.
„Miért, nem hiszed, hogy tudok komoly is lenni?”, kérdezte.
Aztán az ablakhoz nyomta a listát.

Bár túl messze voltam ahhoz, hogy el is tudjam olvasni,
elfogadtam, hogy azért mutatja meg, mert tényleg az első
helyen szerepel rajta a nevem. De még mindig azt hittem, hogy
csak viccel a Valentin-napi randival kapcsolatban. Szóval, úgy
gondoltam, kicsit zavarba hozom.

„Oké”, mondtam, „mikor?”

A pomponlány mindkét kezével eltakarta az arcát, de az
ujjai mögött is láttam, ahogy elvörösödik.

Ha nem lett volna ott szurkolótábornak, kétkem, hogy
beleegyeztem volna egy ilyen gyors randiba. De jól játszottam.
Adtam a lánynak valamit, amivel hencegget az edzésen.

Most Marcuson volt a sor, hogy elpiruljon. „Ó... ööö... jó... hát... mit szólsz a Rosie's-hoz? Tudod, fagyizunk.”

E-5. Láttam a csillagot a térképen, mikor a buszon ültem. Nagyjából tudtam, hol van, csak azt nem, hogy melyik üzletet jelöli. De kitalálhattam volna. A legjobb fagyí és a legzsírosabb hamburger és sült krumpli a környéken. Ez a Rosie's Diner.

A szavaim gúnyosan csengtek. „Fagyizunk?” De nem úgy értettem. Egy fagyizós randi egyszerűen olyan... aranyosan hangzott. Szóval beleegyeztem, hogy ott találkozunk sulí után. És ezzel le is tettük a telefont.

A pomponlány a pultra csapta a kezét. „Mindenképpen meg kell engedned, hogy ezzel eldicsekedjek.”

Megígértettem vele, hogy másnapig nem mondja el senkinek, csak úgy óvatosságból.

„Jó”, mondta. De ő is megígértette velem, hogy a legutolsó részletről is beszámolok neki.

Páran talán ismeritek azt a pomponlányt, akiről beszélek, de nem árulom el a nevét. Ő nagyon aranyos volt, és drukkolt nekem. Nem tett semmi rosszat.

Őszintén. Ebben nincs semmi gúny. Ne erőlködjetek, nem kell olvasni a sorok között.

Az előbb csak hittem, hogy tudom, ki volt a pomponlány. De most, visszagondolva arra a napra, mikor megtudtuk, mi történt Hannah-val, biztos vagyok benne. Jenny Kurtz. Együtt voltunk biológián. Addigra én már tudtam. De mikor Jenny meghallotta, egy szike volt a kezében, előtte pedig egy földigiliszta közepen félbevágva. Letette a szikét, és hosszú, méla csendbe burkolózott. Azután felállt, és anélkül, hogy engedélyt kért volna a tanártól, kísétált a teremből.

A nap további részében őt kerestem, és a reakcióján tépelődtem. Mint a legtöbb embernek, nekem sem volt

fogalmam a véletlenszerű kapcsolatról, ami Hannah Bakerhez fűzte.

És vajon elmondtam a pomponlánynak, mi történt a Rosie's-ban? Nem. Ehelyett olyan sokáig kerültem őt, ameddig csak tudtam.

És most meg fogjátok tudni, hogy miért.

Persze, örökké nem tudtam őt elkerülni. És ezért egy kicsivel később újra szerepelni fog ezeken a kazettákon... de akkor névvel együtt.

Többé már nem a hideg levegő az egyetlen oka annak, hogy reszketek. Minden egyes kazetta minden egyes oldala egy-egy régi emléket állít a feje tetejére. Mindenki átváltozik olyasvalakivé, akit nem ismerek.

Sírni tudtam volna, mikor néztem, ahogy Jenny kísértelt biológiáról. Minden alkalommal, mikor ilyen reakciót láttam, az övét, Mr. Porterét, eszembe jutott az a pillanat, mikor én tudtam meg, mi történt Hannah-val. Amikor tényleg sírtam.

Amikor inkább dühösnek kellett volna lennem rájuk.

Szóval, ha meg akarjátok szerezni a teljes, Hannah-féle tapasztalatot, menjetek el a Rosie's-ba.

Istenem! Utálom, hogy többé már nem tudom, mit higgyek. Utálom, hogy nem tudom, mi igazi, és mi nem az.

E-5 a térképen. Üljetek le a pulthoz! Mindjárt elmondom, mit kell csinálnotok, miután leültetek. De előbb egy kis háttér rólam és a Rosie's-ról.

Azelőtt a nap előtt soha nem jártam ott. Tudom, ez örültségnek tűnik. Mindenki volt már a Rosie's-ban. Ez egy király hely, ahol lógni lehet. De amennyire tudom, soha senki nem ment oda egyedül. És akárhányszor hívtak, valamiért soha nem értem rá. Családlátogatás másik városban. Túl sok házi. Mindig volt valami.

Számomra a Rosie's-nak különleges hangulata volt. Rejtélyes. Abból, amiket hallottam róla, úgy tűnt, ott mindig történik valami. Alex Standall a Rosie's előtt verekedett először, mikor még egy hete sem élt a városban. A Monet's Garden Café-s időkben mesélt erről nekem és Jessicának.

Mikor hallottam arról a verekedésről, olyan volt, mint egy tanács, hogy ne akasszam össze a bajszoamat az új kölyökkel. Alex tudta, hogy kell ütni.

Egy lánynak, akinek nem fogom ismételni a nevét, a Rosie's-ban fogták meg először a mellét a játékautomaták között.

Courtney Crimsen. Mindenki tudott róla. És nem úgy nézett ki, mintha Courtney titkolni akarná.

Ha a történeteket vesszük alapul, olyan volt, mintha Rosie szemet hunyna, bármi is történjen, amíg meg tudja tölteni a fagyis tölcséreket, és a levegőbe dobálni a húspogácsát. Úgyhogy el akartam menni, de nem egyedül, nehogy különcknek tűnjek.

Marcus Cooley megadta nekem a mentséget, amire szükségem volt.

És csak úgy megtörtént, mikor épp ráértem.

Ráértem, de nem voltam hülye.

Nem nagyon bíztam Marcusban. Egy kicsit gyanakodtam. De nem is annyira rá, hanem inkább azokra, akikkel együtt lógott.

Mint Alex Standall.

Miután kivált a tuskómentes-övezetünkből a Monet's-ban, Alex elkezdett Marcusszal lógni. És a kis „Ki dögös / Ki ciki” mutatványa után már nem bíztam Alexben.

Akkor miért bíztam volna olyanban, aki vele lóg?

Nem kellett volna.

Hogy miért? Mert pontosan ezt akartam magamnak is. Azt akartam, hogy mások bízzanak bennem annak ellenére, amit rólam hallottak. És ennél is jobban akartam, hogy ismerjenek meg. Ne azt ismerjék, amit gondolnak rólam, hanem az igazi éneket. Azt akartam, hogy túljussanak a pletykákon. Hogy átlássanak a régi kapcsolataimon, vagy azokon, amik még tartanak, de nem értenek velük egyet. És ha azt akarom, hogy velem így bánjanak az emberek, akkor nekem is így kell bánnom velük, ugye?

Úgyhogy besétáltam a Rosie's-ba, és leültem a pulthoz. És amikor odamentek, ha odamentek, ne rendeljeteek rögtön!

A zsebemben elkezd rezegni a telefon.

Csak üljete és várjatek!

És várjatek kicsit tovább!

Anyá az.

II

FELVESZEM A TELEFONT, de még a legegyszerűbb szó is megakad a torkomon, és nem szólok bele.

– Szívem? – Lány a hangja. – Minden rendben?

Becsukom a szemem, hogy összpontosítsak, hogy nyugodtan tudjak beszélni.

– Jól vagyok. – De hallja vajon?

– Clay, szívem, kezd késő lenni. – Tart egy kis szünetet. – Hol vagy?

– Elfelejtettem telefonálni. Sajnálom.

– Semmi baj. – Hallja, de nem fog rákérdezni. – Szeretnéd, hogy elmenjek érted?

Nem mehetek haza. Még nem. Majdnem azt mondom neki, hogy maradnom kell, míg Tony-val be nem fejezzük a háziját.

De már majdnem végeztem ezzel a kazettával, és már csak egy van nálam.

– Anya, megtennél nekem egy szívességet?

Nincs válasz.

– Otthagytam pár kazettát a munkapadon.

– A feladatodhoz?

Várjunk csak! Mi van, ha belehallgat? Mi van akkor, ha beteszi a lejátszóba, hogy megtudja, mi van rajtuk? Mi van, ha Hannah épp rólam beszél?

– Mindegy, hagyjuk – mondom. – Majd én elmegyek értük.

– Elvihetem neked.

Nem válaszolok. Nem akadnak torkomon a szavak, csak nem tudom, mit mondjak.

– Mindenképpen elmegyek itthonról – mondja. – Elfogyott a kenyér, és szendvicset akarok csinálni holnapra.

Kiengedek egy apró nevetést, és elmosolyodom. Akárhányszor sokáig maradok ki, csinál nekem szendvicset másnapra. Mindig tiltakozom, és azt mondom neki, hogy meg tudom csinálni magamnak, mikor hazaérek. De szereti. Azt mondja, arra emlékezteti, mikor még kisebb voltam, és szükségem volt rá.

– Csak mondd meg, hol vagy! – mondja.

Előrehajolok a fémpadon, és kibököm, ami először eszembe jut.

– A Rosie's-ban.

– A büfében? Jól tudsz ott dolgozni? – Válaszra vár, de nincs válaszom. – Nincs nagy zaj?

Az utca üres. Nincs autó. Nincs zaj. Nincsenek hangok a háttérben. Tudja, hogy nem az igazat mondom.

– Mikor indulsz? – kérdezem.

– Ahogy megtaláltam a kazettákat.

– Jó. – Sétálni kezdek. – Nemsokára találkozunk.

Hallgassátok a körülöttetek folyó beszélgetést! Kíváncsiak az emberek, miért ültök ott egyedül? Most pillantsatok hátra a vállatok felett. Elhalt egy beszélgetés? Elfordult valaki?

Sajnálom, ha ez túl érzelmösen hangzik, de ez van. Soha nem mentetek oda egyedül, igaz?

Én nem.

Ez egy teljesen más tapasztalat. És valahol mélyen tudjátok, hogy az előbb elmondottak miatt nem mentetek oda egyedül. De ha mégis odamentek, és nem rendeltetek semmit, az emberek azt fogják gondolni rólatok, amit rólam gondoltak. Hogy vártok valakire.

Szóval, üljete ott! És néhány percenként nézzetek a falon lévő órára! Minél régebb óta vártok, és ez így igaz, a mutatók annál lassabban mozognak.

De nem ma. Amikor odaérek, a szívem sebesebben fog verni, ahogy a mutatók közelebb és közelebb érnek anyá érkezéséhez.

Elkezdlek futni.

Mikor eltelt tizenöt perc, megengedem, hogy rendeljete egy shake-et. Mert tizenöt perc pont tíz perccel több, mint az az idő, ami a leglassabb embernek kell, hogy odaérjen az iskolából.

Valaki... nem jön.

Na most, ha ajánlhatok valamit, nem foghattok mellé a mogyoróvajás banánshake-kel.

Aztán csak várjatek tovább, akármeddig is tart meginni a shake-et. Mikor harminc perc eltelt, kezdjete a pohár alján kotorászni a kanállal, hogy az utolsó cseppet is kiszedjete belőle. Én ezt csináltam.

Egy segg vagy, Marcus. Felültetted, mikor nem is kellett volna randira hívnod, ha már itt tartunk. Csak pénzügyi alap volt a pompontáborhoz. Ha nem akartad komolyan venni, nem is kellett volna.

Harminc perc hosszú idő ahhoz, hogy egy Valentin-napi randira várj. Különösen a Rosie's Dinerben egyedül. És egy csomó idő is van rá, hogy eltűnj az az, mi történt. Elfelejtette? Mert őszintének tűnt. Mármint, még a pomponlány is azt gondolta, hogy őszinte, igaz?

Tovább futok.

Nyugalom, Hannah! Ezt mondogattam magamnak. Ne húzd fel magad feleslegesen! Nyugalom! Ismerősen hangzik ez valakinek? Nem ugyanígy győztem meg magam arról, hogy ne vegyem ki a tesztet a dobozból?

Oké, elég. Ezek a gondolatok futottak át a fejemben, miután harminc percet vártam arra, hogy Marcus feltűnjön. És ettől talán nem voltam jó hangulatban, mikor végre tényleg betoppant.

Lassabban futok. Nem azért, mert kifogytam a levegőből, vagy mert elfáradt a lábam. Nem fizikailag vagyok fáradt. Kimerült vagyok. Ha Marcus nem ültette fel, akkor mi volt?

Leült a mellettem lévő székre, és bocsánatot kért. Azt mondtam neki, majdnem feladtam és elmentem. Ránézett az üres shake-es poharamra, és újra bocsánatot kért. De szerinte nem késett el. Abban sem volt biztos, hogy egyáltalán ott leszek.

És ezt nem rovom fel neki. Nyilván azt hitte, hogy csak vicceltünk a randival kapcsolatban. Vagy feltételezte, hogy vicceltünk. De félúton hazafelé megállt, átgondolta, és a Rosie's felé vette az irányt, biztos, ami biztos.

És ezért vagy ezen a kazettán, Marcus. Biztos, ami biztos, megfordultál. Biztos, ami biztos, megakartál győződni róla, hogy én, Hannah Baker, Hírnév Kisasszony, várok-e rád.

És szomorú, de vártam. Akkor csak azt gondoltam, hogy jó móka lesz. Akkor hülye voltam.

Ott a Rosie's. Az utca másik oldalán. A parkoló távoli végében.

Tudjátok, mikor Marcus belépett a Rosie's-ba, nem volt egyedül. Nem, Marcus egy tervvel együtt jött el a Rosie's-ba. A terv egyik része az volt, hogy ne a pultnál legyünk, hanem egy hátsó bokszban. A játékautomaták mellett. És én legyek belül. Én, közé és a fal közé szorítva.

A parkoló majdnem üres. Csak egypár autó áll közvetlen a Rosie's előtt, de egyik se anyáé. Megállok.

Ha most a Rosie's-ban ültök, és azt akarjátok, maradjatok a pultnál! Ott sokkal kényelmesebb. Higgýétek el!

A padkán állok, mélyeket lélegzem. Egy piros kéz villog az út másik oldalán a kereszteződésnél.

Nem tudom, mennyire gondolta át a tervet. Lehet, hogy csak a végkifejletet képzelte el. A célt. És ahogy mondtam, Marcus vicces. Szóval, ott vagyunk, ülünk egy bokszban a büfének háttal, és nevetünk. Egyszer annyira megnevettetett, hogy megfájdult tőle a hasam. Előrehajoltam, homlokomat a vállának támasztottam, és könyörögtem neki, hogy hagyja abba.

A kéz tovább villog, sürget, hogy döntsek. Még mindig van időm, hogy átszaladjak az utcán, felugorjak a járdára, és végigszáguljak a parkolón a Rosie's-hoz.

De nem teszem.

És akkor érintette meg a térdem. Akkor jöttem rá.

A kéz már nem villog. Csak egy fénylő, piros kéz látszik.

És megfordulok. Nem mehetek be. Még nem.

Abbahagytam a nevetést. Majdnem a lélegzést is. De a homlokomat továbbra is a válladon nyugtattam, Marcus. Ott volt a kezed a térdemen. A semmiből. Ugyanúgy, ahogy megragadtak a Blue Spot Liquorban.

„Mit csinálsz?”, suttogtam.

„Szeretnéd, ha továbbmennénk?”, kérdezted.

Nem válaszoltam.

A gyomromhoz nyomom a kezem. Ez túl sok. Ennyit nem tudok elviselni.

Elmegyek a Rosie's-hoz. Rögtön. És remélhetőleg előbb érek oda, mint anya.

De először a mozihoz, ahol Hannah és én dolgoztunk egy nyáron keresztül. Egy hely, ahol biztonságban volt: a Crestmont.

És nem is húzódtam el.

Olyan volt, mintha a vállad már nem tartozna hozzád. A vállad csak egy támasz volt, ahol a fejemet nyugtattam, míg kitalálom, mi legyen. És nem tudtam levenni a tekintetemet az ujjaidról, ahogy a térdemet cirógatják... és feljebb vándorolnak.

„Miért csinálod ezt?”, kérdeztem.

Csak egy tömbnyire van, és lehet, hogy Hannah nem jelölte piros csillaggal a térképen, de kellett volna.

Nekem az egy piros csillag.

Elfordítottad a vállad, és én felemeltem a fejem, de most a hátam mögött volt a karod, és közelebb húztál magadhoz. És a másik kezeddal megérintetted a lábam. A combom felső részét.

Átnéztem a boksunk felett a többi boksra, a pultra, próbáltam elkapni valaki tekintetét. Néhányan odapillantottak, de mind el is fordultak.

Az asztal alatt az ujjaim a tieiddel küzdöttek. Hogy enyhítsem a szorításod. Hogy ellökjelek magamtól. És nem

akartam kiabálni, még nem tartottam ott, de a szemem segítségért könyörgött.

Zsebre teszem ökölbe szorított kezemet. Bele akarok bokszozni egy falba, vagy bezúzni egy ablakot. Azelőtt soha nem ütöttem meg semmit és senkit, de ma éjszaka már be akartam törni Marcus arcát azzal a kővel.

De mindenki elfordult. Senki nem kérdezte meg, van-e valami gond.

Miért? Udvariasak voltak?

Így volt, Zach? Csak udvarias voltál?

Zach? Megint? Az első kazettán Justinnal Hannah-ék udvarában. Aztán félbeszakított engem és Hannah-t Kat búcsúbuliján.

Utálok ezt. Már nem akarom tudni, hogyan kapcsolódnak egymáshoz az emberek.

„Hagyd abba!”, mondtam. És tudom, hogy hallottad, mert ahogy hátrafelé néztem, a szám csak pár centire volt a füledtől. „Hagyd abba!”

A Crestmont. Befordulok a sarkon, és csak fél tömbre van onnan. A város egyik nevezetessége. Az utolsó art deco mozi az államban.

„Ne aggódj!”, mondtad. És talán tudtad, hogy nincs sok időd, mert a kezed azonnal feljebb csúszott a combomon. Egészen fel.

Úgyhogy mindkét kezemmel feléd ütöttem, és lelöktelek a földre.

Na most, mikor valaki kiesik egy bokszból, az valahogy vicces. Egyszerűen az. Szóval, azt gondolnátok, hogy a többiek elkezdtek nevetni. Kivéve, persze, ha tudták, hogy nem baleset volt. Szóval, tudták, hogy valami történik abban a bokszban, csak nem érezték úgy, hogy segíteniük kellene.

Köszí.

A sátorszerű homlokzat, ami végignyúlik a járdán. A díszes jel, ami az égbe tör, mint egy elektromos pávatoll. Minden betű külön villan fel, C-R-E-S-T-M-O-N-T, mintha egy keresztretjtvényt töltenének ki neon betűkkel.

Egyébként elmentél. Nem volt dühkitörés. Csak fapinának nevezted, olyan hangosan, hogy mindenki meghallja, aztán kísértáttál.

Most menjünk vissza kicsit az időben! Ahhoz a pillanathoz, amikor a pultnál ültem, készen arra, hogy elmenjek. Amikor arra gondoltam, hogy Marcus nem fog idejönni, mert egyszerűen nem érdekli. És elmondom nektek, min gondolkodtam akkor. Mert most még inkább érvényes.

A Crestmont felé sétálok. A többi üzlet, ami mellett elmegyek, zárva van éjszaka. Csak egy tömör, sötét ablakokból álló fal. Aztán egy nagy háromszög szeli át a járdát, falai és márvány padlózata ugyanolyan színű, mint a neonfény – ez az előcsarnok. És a háromszög közepén ott a jegypénztár. Mint egy vámszedő bódé, három oldalán ablakkal, és egy ajtó a hátsó részén.

Ott dolgoztam a legtöbb estén.

Úgy tűnt, hogy szinte az első tanítási naptól kezdve én voltam az egyetlen, aki törődött velem.

Add az egész szíved abba a bizonyos első csókba... csak azért, hogy később visszavágjon.

Fordítsd magad ellen azt a két embert, akikben igazán bízol.

Hagyd, hogy az egyik arra használjon, hogy bosszút álljon a másikon, aztán hagyd, hogy árulással vádoljanak.

Most már értitek? Túl gyors vagyok?

Hát, zárkózzatok fel!

Hagyd, hogy valaki elvegye azt a kis biztonságérzetet is, amid talán még megvan. Aztán hagyd, hogy valaki más arra

használja ezt a bizonytalanság érzést, hogy kielégítse a saját elferdült kíváncsiságát.

Szünetet tart. Kicsit lassít.

Aztán rájössz, hogy bolhából csinálsz elefántot. Rájössz, hogy milyen kicsinyessé váltál. Persze, úgy érezheted, hogy ebben a városban senki nem segít. Úgy tűnhet, hogy valahányszor valaki segítő kezet nyújt feléd, egyszerűen cserbenhagy, és te még mélyebbre süllyedsz. De be kell fejezned ezt a pesszimizmust, Hannah, és meg kell tanulnod megbízni a körülötted lévőekben.

Úgyhogy megteszem. Még egyszer.

Most játsszák a ma esti utolsó filmet, ezért a jegypénztár már üres. Az erezett márványpadlón állok, körülöttem később bemutatásra kerülő filmek plakátjai.

Ez volt az én esélyem, ebben a moziban, hogy elérjem Hannah-t.

Ez volt az esélyem, és hagytam kicsúszni a kezeim közül.

És akkor... hát... bizonyos gondolatok kezdenek keringeni benned. Képes leszek valaha is irányítani az életemet? Vagy mindig visszalöknek és eltaszítanak majd azok, akikben megbízom?

Utálom, amit tettél, Hannah.

Alakul még valaha is úgy az életem, ahogy szeretném?

Nem kellett megtenned, és utálom a tényt, hogy mégis megtetted.

Másnap, Marcus, elhatároztam valamit. Elhatároztam, hogy kiderítem, hogy reagálnak az iskolában, ha az egyik diák soha nem jön vissza.

Ahogy a dalban van: „Ó te drága, ó te drága, bár tudnám, hogy merre jársz...”

Nekidőlök egy műanyag keretes plakátnak, és becsukom a szemem.

Azt hallgatom, hogy valaki éppen feladja. Valaki, akit ismertem. Valaki, akit kedveltem.

Hallgatom. De már nagyon elkéstem.

A szívem kalapál, és nem tudok csak úgy ott állni. Odasétálok a jegypénztárhoz. Egy kis táblát akasztottak a láncra. ZÁRVA – NYITÁS HOLNAP. Kívülről nem tűnik szűknek, de belül olyan, mintha egy akváriumban lennél.

Csak akkor kerültem kapcsolatba másokkal, amikor becsúszttattak egy bankjegyet az üveg alatt, én pedig kiadtam a mozijegyet. Vagy amikor bejött egy kollégám.

Egyébként mikor épp nem jegyet árultam, akkor olvastam. Vagy bámultam kifelé az akváriumból az előcsarnokba, és Hannah-t figyeltem. És néhány este rosszabb volt, mint a többi. Néhány estén azt figyeltem, hogy rendesen megvajazta-e a pop-corn. Ami most butaságnak és rögeszmésnek tűnik, de akkor is ezt csináltam.

Mint azon az estén, mikor Bryce Walker bejött. Az aktuális barátnőjével érkezett, és azt akarta, hogy a lánynak tizenkét éven aluli jegyet adjak.

„Úgysem a filmet fogja nézni”, mondta. „Tudod, hogy értem, Clay?” Aztán nevetett.

Nem ismertem azt a lányt. Talán másik iskolába járt. Egy dolog világos volt, olyannak tűnt, mint aki értékeli ezt a viccet. A pultra tette a tárcáját. „Kifizetem a saját jegyemet.”

Bryce arrébb tolta a pénztárcát, és kifizette a teljes összeget. „Csak nyugi”, mondta neki. „Vicc volt.”

Körülbelül a film felénél, miközben jegyeket árultam a következőre, a lány csuklóját szorongatva kiviharzott a moziból. Talán sírt. És Bryce-t sehol nem lehetett látni.

Tovább figyeltem az előcsarnokot, arra vártam, hogy feltűnjön. De nem jött. Végignézte a filmet, amire jegyet vett.

De mikor vége lett, és mindenki elment már, áthajolt a büfépulton, és Hannah fülébe sugdosott. És akkor is ott maradt, mikor új nézők jöttek be. Hannah kiszolgálta őket itallal, édességgel, visszaadott, és Bryce-ra nevetett. Mindenen nevetett, akármit is mondott neki Bryce.

Egész idő alatt azon járt az eszem, hogy kiakasztom a ZÁRVA táblát. Ki akartam menni az előcsarnokba, és megkérni Bryce-t, hogy távozzon. A filmnek vége volt, és már nem kellett itt lennie.

De ez Hannah dolga volt. Meg kellett volna kérnie, hogy menjen el. Nem, követelnie kellett volna.

Miután eladtam az utolsó jegyet is, és megfordítottam a táblát, kimentem a pénztárból, bezártam az ajtót, és beléptem az előcsarnokba. Hogy segítsek Hannah-nak takarítani. Hogy Bryce-ról kérdezzek.

– Szerinted az a lány, akivel jött, miért rohant úgy el innen? – kérdeztem.

Hannah abbahagyta a pult törölgetését, és egyenesen a szemembe nézett.

– Tudom, ki ő, Clay. Tudom, milyen. Hidd el!

– Tudom – mondtam. Lefelé néztem, és a cipőm orrával megérintettem egy foltot a szőnyegen. – Csak akkor érdekelne, hogy miért beszélgettél vele?

Nem válaszolt. Nem azonnal.

De nem tudtam felemelni a tekintetemet és ránézni. Nem akartam csalódást vagy kiábrándulást látni a szemében. Nem akartam azt látni, hogy így érez irántam.

Végül kimondta azokat a szavakat, amik egész este a fülemben csengtek.

– Nem kell vigyáznod rám, Clay.

De én vigyáztam, Hannah. És akartam is. Segíthettem volna neked. De mikor megpróbáltam, ellöktél magadtól.

Szinte hallom, ahogy Hannah kimondja a következő gondolatomat: „Akkor miért nem próbáltad jobban?”

4. kazetta, A oldal

AHOGY MEGYEK VISSZAFELÉ, látom, hogy villog a piros kéz, de mindenképpen átszaladnék a zebrán. A parkolóban még az előbbinél is kevesebb autó áll, és anyué még mindig nincs köztük.

A Rosie's-től pár háznyira megállok. Egy kisállat-kereskedés ablakához nyomom a hátam, próbálok levegőhöz jutni. Aztán előrehajolok, kezemet a térdemre teszem, azt remélve, hogy le tudom lassítani a dolgokat, mielőtt anya ideér.

Lehetetlen. Mert annak ellenére, hogy a lábam nem mozog, az elmém tovább dolgozik. Térdem begörbül, és végigcsúszom a hideg üveg mentén. Próbálom visszatartani a könnyeimet.

De fogy az idő. Anya mindjárt itt lesz.

Nagy levegőt veszek, felállok, odasétálok a Rosie's-hoz, és kinyitom az ajtót.

Meleg levegő áramlik kifelé, hamburger és édesség illata száll felém. Öt bokszból háromban ülnek. Az egyikben egy fiú és egy lány, shake-et isznak, és a Crestmontból magukkal

hozott pop-cornt majszolják. A másik kettőt tanuló diákok töltik meg. Az asztalon könyvek hevernek, épp csak annyi helyet hagyva, hogy elférjenek az italok és pár zacskó sült krumpli. Szerencsére a leghátsó bokszt is foglalt. Legalább nem kell azon gondolkodnom, hogy odaüljek-e.

Az egyik játékautomatára kézzel írt cetlit ragasztottak, miszerint Nem működik. A másik gépet egy végzős csapkodja, akit mintha ismernék.

Ahogy Hannah javasolta, az üres pulthoz ülök.

A pult mögött egy fehér kötényes férfi két műanyag tálba szortírozza az evőeszközöket. Felém int a fejével.

– Csak válassz nyugodtan!

Kiveszek egy étlapot két ezüst szalvétatartó közül. Az étlap elején terjengős történet mesél a Rosie's elmúlt negyven évéről fekete-fehér képekben. Átlapozom, de semmi nem nyeri meg a tetszésemet a menüin. Most nem.

Tizenöt perc. Hannah azt mondta, ennyit kell várni. Tizenöt perc, aztán rendelhetek.

Valamit elronthattam, mikor anya hívott. Valamit rosszul csináltam, és tudom, hogy hallotta a hangomon. De idefelé vajon meghallgatja a kazettákat, hogy megtudja, miért?

Annyira hülye vagyok! Azt kellett volna mondanom neki, hogy elmegyek értük. De nem mondtam, úgyhogy most várnom kell, míg kiderül.

A srác, aki pop-cornt evett, elkéri a mellékhelyiség kulcsát. A pult mögött álló férfi a falra mutat. Két kulcs lóg ott két rézkampón.

Az egyikhez egy kék műanyag kutyát csatoltak, a másikhoz rózsaszín elefántot. Leveszi a kék kutyát, és elmegy a folyosó irányába.

Miután kiválogatta az evőeszközöket, a férfi lecsavarja pár só- és borsszórá tetejét, ügyet sem vetve rám. És ez jó így.

– Rendeltél már?

Megfordulok. Anya ül mellettem, és egy étlapot húz elő. Mellette a pulton ott van Hannah cipősdoboz.

– Maradsz? – kérdezem.

Ha marad, beszélgethetünk. Nem bánom. Jó lenne egy időre felszabadítani a gondolataimat. Fellélegezni.

A szemembe néz, és mosolyog. Aztán egyik kezét a hasára teszi, és a mosolyát fintorrá változtatja.

– Azt hiszem, ez nem jó ötlet.

– Nem vagy kövér, anya.

Odacsúsztatja nekem a dobozt.

– Hol a barátod? Nem együtt dolgoztok?

Igaz. Az iskolai feladat.

– Ki kellett mennie, tudod, a mosdóban van.

Tekintete elsiklik a vállam felett, csak egy másodpercre. És lehet, hogy tévedek, de szerintem azt nézte, hogy mindkét kulcs a helyén van-e.

Hála istennek, nem volt.

– Van nálad elég pénz? – kérdezi.

– Arra, hogy...?

– Arra, hogy egyél valamit. – Visszateszi az étlapját, és megérinti az enyémet. – A csokis shake örjítően finom.

– Te már voltál itt? – Kicsit meglepődöm. Még soha nem láttam felnőtteket a Rosie's-ban.

Anya nevet. Kezét a fejemre teszi, és a hüvelykujjával kisimítja a ráncokat a homlokomon.

– Ne vágj ilyen meghökkent képet, Clay! Ez a hely örök idők óta itt van. – Elővesz egy tízdollárost, és a cipősdobozra teszi. – Rendelj, amit akarsz, de kérj egy csokis shake-et is a kedvemért!

Mikor feláll, a mosdó ajtaja kinyílik. Odafordulok, és a srácot figyelem, ahogy visszaakasztja a kék kutyás kulcsot a

helyére. Bocsánatot kér a barátnőjétől, amiért ilyen sokáig tartott, és pusztit nyom a lány homlokára, mielőtt leül.

– Clay? – szól anya.

Mielőtt visszafordulnék, egy pillanatra becsukom a szemem, és mély levegőt veszek.

– Igen?

Kikényszerít magából egy mosolyt. – Ne maradj el sokáig!
– De ez egy megbántott mosoly.

Négy kazetta maradt. Hét történet. És még mindig nem került szóba a nevem.

A szemébe nézek. – Eltarthat egy darabig. – Aztán lefelé, az étlapra. – Ez egy iskolai feladat.

Nem mond semmit, de látom a szemem sarkából, ahogy ott áll. Felemeli a kezét. Behunyor a szemem, és érzem, ahogy az ujjai megérintik a fejem tetejét, aztán lecsúsznak a nyakamra.

– Vigyázz magadra! – mondja.

Bólintok.

És elmegy.

Leveszem a cipősdoboz tetejét, és széthajtogatom a buborékfóliát. Nem nyúlt hozzá a kazettákhoz.

Mindenki kedvenc órája... jó, elvárják, hogy mindenki kedvence legyen... kommunikáció. Ez amolyan nem választott választott tárgy. Akkor is felvenné mindenki, ha nem várnák el, mert ez egy laza ötös a bizonyítványban.

És legtöbbször jó buli. Én csak ezért vettem fel.

Nagyon kevés a házi, és ne feledkezzünk meg a pluszpontokról, amiket az órán való szereplésért kapunk. Vagyis bátorítanak, hogy törj ki. Mit lehet ezen nem szeretni?

Lenyúlok a hátizsákomért, és arra a székre teszem, ahol az előbb anya ült.

Miután egyre inkább kívülállónak éreztem magam, a kommunikációóra amolyan biztonságos menedékké vált a számomra az iskolában. Akárhányszor besétáltam a tanterembe, olyan volt, mintha kitárnám a karom, és azt kiáltanám: „Tuskómentes-övezet!”

Belegöngyölöm a buborékfóliába azt a három kazettát, amit már meghallgattam, és visszateszem a cipősdobozba. Kész. Vége.

Naponta egy tanórán keresztül nem érhattetek hozzám, és nem vihoghattatok a hátam mögött, akármilyen volt is a legújabb pletyka. Mrs. Bradley nem értékelte, ha valaki vihogott.

Kicipzározom a hátizsákom legnagyobb zsebét, és elteszem a cipősdobozba.

Ez volt az első nap első szabálya. Ha bárki kinevetett valakit, tartozott Mrs. Bradley-nek egy Snickersszel. És ha nagyon udvariatlan volt az a nevetés, akkor egy XXL-essel tartoztál neki.

A pulton, a walkman és az anyu tiszteletére kért csokis shake között van a következő három kazetta.

És mindenki szó nélkül fizetett. Ennyire tiszteltük Mrs. Bradley-t. Senki sem vádolta azzal, hogy pikkelne rá, mert soha nem csinált ilyet.

Ha azt mondta, vihogtál, akkor vihogtál. És te is tudtad. Másnap volt egy Snickers az asztalán.

És ha nem volt? Nem tudom.

Mindig volt.

Fogom a következő két kazettát, amikre kék körömlakkal a kilenc és tíz, tizenegy és tizenkettő van írva, és a dzsekim belső zsebébe teszem őket.

Mrs. Bradley azt mondta, hogy a kommunikáció volt a kedvenc tárgya, amit tanított – vagy vezetett, ahogy ő hívta. Mindennap el kellett olvasnunk egy rövid szöveget, ami tele volt statisztikákkal és megtörtént esetekkel. Azután beszélgettünk róla.

Az utolsó kazettán, a hetediken, van egy tizenhármas az egyik oldalán, de a másikon semmi. Ezt a farmerom hátsó zsebébe csúsztatom.

Erőszak. Drogok. Énkép. Kapcsolatok. Mindenről szabadon lehetett beszélni kommunikáción. Ami, persze, a többi tanárt ingerelte. Azt mondták, ez csak időpocsékolás. Ők a rideg tényeket akarták megtanítani nekünk. Ők csak ezeket értették.

Egy autó fényszórója világít be a Rosie's ablakán, és hunyorítok, míg el nem tűnik.

Azt akarták megtanítani nekünk, hogy mit jelent x a píhez viszonyítva, ahelyett, hogy segítettek volna, hogy jobban megértsük magunkat és egymást. Azt akarták, hogy tudjuk, mikor írták alá a Magna Chartát – akármilyen is volt az –, de azt nem, hogy megbeszéljük a születésszabályozást.

Volt szexuális felvilágosítás, de az röhejes volt.

Ami azt jelentette, hogy évente, mikor a költségvetésről tárgyaltak, a kommunikáció a boncasztalra került. És Mrs. Bradley a többi tanárral együtt évente egy csomó diákot vitt az iskolaszék elé, akik elmondták, mennyi hasznunk származik ebből a tárgyból

Oké, örökké folytathatnám ezt Mrs. Bradley védelmében. De valami történt azon az órán, igaz? Különben miért hallgatnátok, ahogy beszélek róla?

Remélem, jövőre is lesz kommunikáció, a kis incidensem után.

Tudom, tudom. Azt hittétek, valami mást fogok mondani, igaz? Azt gondoltátok, hogy azt fogom mondani, hogy ha

ennek a tárgynak szerepe van a döntésben, akkor törölni kellene. De nem kellene.

Az iskolában senki sem tud arról, amit most fogok elmondani nektek. És a tantárgynak önmagában nem volt szerepe benne. Ha soha nem vettem volna fel a kommunikációt, a végeredmény talán akkor is ugyanaz lett volna.

Vagy nem.

Szerintem ez a lényeg az egészben. Senki sem tudja teljesen biztosan, milyen hatással van mások életére. Sokszor fogalmunk sincs. Mégis ugyanúgy cselekszünk.

Anyának igaza volt. A shake nagyon finom. Tökéletes keveréke a fagynak és az olvasztott csokinak.

Én meg egy bunkó vagyok, hogy itt ülök, és élvezem.

Mrs. Bradley tantermének végében volt egy vasból készült könyvállvány. Az a fajta, amit körbe lehet forgatni. Olyan, mint amin a könyvek vannak a bevásárlóközpontokban. De ezen az állványon sosem voltak könyvek. Viszont év elején mindegyik diák kapott egy uzsonnászacskót, amit kidíszíthetett rajzokkal, matricákkal vagy bélyegekkel. Azután a zacskót kinyitottuk, és fellógattuk az állványra.

Mrs. Bradley tudta, hogy nehezen mondunk szép dolgokat egymásnak, úgyhogy kigondolt egy olyan módot, hogy névtelenül megtehessük.

Tetszett, ahogy XY nyíltan beszélt a családjáról? Dobj egy cetlit a zacskójába, és mondd el neki!

Megérted XY történelemvizsga miatti aggodalmát? Dobj be neki egy cetlit! Mondd el neki, hogy gondolni fogsz rá, miközben tanulsz a közelgő dolgozatra.

Jól szerepelt az iskolai darabban?

Tetszik az új frizurája?

Levágatta a haját. A Monet's-ban, a képen, Hannah haja hosszú volt. Mindig is így képzeltem el. Még most is. De a végén nem ilyen volt.

Ha tudod, mondd el neki szemtől szemben! De ha nem tudod, hagyj neki egy cetlit, és ugyanúgy fog érezni. És amennyire tudom, soha senki nem hagyott gonosz vagy gúnyos üzenetet más zacskójában. Ehhez túlságosan is tiszteltük Mrs. Bradleyt.

Szóval, Zach Dempsey, mi a mentséged?

II

Mi van? Mi történt?

Istenem! Felnézek, és azt látom, hogy Tony áll mellettem, ujjja a Pause gombon.

– Ez az én walkmanem?

Nem válaszolok, mert nem tudom megfejteti az arckifejezését. Nem düh, pedig tényleg elloptam a walkmanjét.

Döbbenet? Lehet. De ha az is, kicsit több annál. Ugyanaz a pillantás, mint amikor segítették nekik beindítani a kocsiját. Amikor engem nézett, ahelyett, hogy az apjának világított volna a zseblámpával.

Aggodalom. Nyugtalanság.

– Tony, szia!

Kiveszem a fülhallgatót, és a nyakamba ejtem. A walkman. Igen, a walkmanről kérdezett.

– Igen. A kocsidban volt. Megláttam, mikor segítették nektek. Ma délután. Azt hiszem, megkérdeztem, hogy kölcsönvehetem-e.

Milyen hülye vagyok!

Egyik kezét a pulton nyugtatja, és leül a mellettem lévő székre.

– Sajnálom, Clay – mondja. A szemembe néz. Tudja, hogy egy szörnyű hazug vagyok? – Néha annyira ideges vagyok, mikor apám ott van. Biztos, hogy megkérdezted, csak elfelejtettem.

A tekintete a sárga fülhallgatókra siklik, aztán a hosszú zsinórt követi a pulton lévő lejátszóig. Azon imádkozom, hogy ne kérdezze meg, mit hallgatok.

Ma már egy csomó hazugságot mondtam Tonymak és anyának. És ha mégis megkérdezi, megint hazudnom kell.

– Csak add vissza, mikor végeztél – mondja. Feláll, és kezét a vállamra teszi. – Maradhat, ameddig szükséged van rá.

– Kösz.

– Nem kell sietned – mondja. Kivesz egy étlapot a szalvétatartók közül, egy mögöttem lévő üres bokszhoz sétál, és leül.

Ne aggódj, Zach! Soha nem hagytál semmilyen gonosz üzenetet a zacskómban. Tudom. Viszont amit csináltál, rosszabb volt ennél.

Úgy tudom, Zach jó srác. Túl szégyenlős még ahhoz is, hogy pletykáljon.

És mindig odavolt Hannah-ért, ahogy én is.

De először menjünk vissza az időben pár hetet! Menjünk vissza... a Rosie's-hoz!

A gyomrom összeszűkül, mint mikor az utolsó felülést akarja megcsinálni az ember. Becsukom a szemem, és próbálok visszazökkenni a normális kerékvágásba. De órák óta

nem érzem jól magam. Még a szemhéjam is forró. Mintha az egész testem rosszulállással küszködne.

Csak ültem ott, abban a boksztban, ahol Marcus hagyott, és az üres shake-es pohárra meredtem. Az ülésen talán még meleg volt a helye, mert csak pár perce ment el. És akkor megjelent Zach.

Aztán leült.

Kinyitom a szemem, és a bárpultnál álló üres székekre nézek. Az egyiken, talán pont ezen, ült Hannah, mikor megérkezett. Egyedül. De utána megjött Marcus, és egy boksztba ültette.

A tekintetem követi a pult vonalát a játékautomatákig a büfé távoli végébe, aztán a boksztukig. Üres.

Úgy csináltam, mint aki nem veszi észre. Nem azért, mintha haragudtam volna rá, hanem mert a szívem és a bizalmam pont összeomlóban volt. És ettől az összeomlástól a mellkasomban légüres tér keletkezett. Mintha az összes ideg elsovadna a testemben, és belerántanának az ürességbe. Aztán eltűnnék.

A szemem ég. Előrenyúllok, és megérintem a fagyos shake-es poharat. Jéghideg cseppek tapadnak a bőrömhöz, és nedves ujjaimmal lehűtöm a szemhéjamat.

Csak ültem. És gondolkodtam. És minél többet gondolkodtam, összekapcsolva az életem eseményeit, annál inkább összeomlottam.

Zach aranyos volt. Hagyta, hogy ne vegyek róla tudomást, míg a végén már szinte nevetséges volt a helyzet. Persze, tudtam, hogy ott van. Gyakorlatilag engem bámult. És végül melodramatikusan megköszönte a torkát.

Feleltem a kezem az asztalról, és megérintettem a poharam alját. Ez volt az egyetlen jel, amit kapott, hogy figyelek.

Közelebb húzom a poharamat, és lassan körözni kezdek benne a kanállal, hogy felkavarjam, akármi is maradt az alján.

Megkérdezte, hogy jól vagyok-e, és én kényszerítettem magam, hogy bólintsak. De továbbra is a poharat bámultam, a poháron keresztül a kanalat. És csak gondolkodtam, újra és újra azt kérdezve magamtól: Ilyen érzés megőrizni?

„Sajnálom”, mondta. „Akar mi is történt az előbb.”

Éreztem, hogy tovább bólogatok, mintha a fejem erős rugókhöz lenne kötve, de nem tudtam rávenni magam, hogy elmondjam neki, értékelem a szavait.

Felajánlotta, hogy hoz nekem még egy shake-et, de nem válaszoltam. Vajon képtelen voltam beszélni? Vagy csak nem akartam? Nem tudom. Egy részem arra gondolt, hogy most lecsap rám – készen arra, hogy kihasználja az egyedüllétemet, és randira hív. Ezt én sem hittem el teljesen, de miért kellett volna bíznom benne?

A pincérnő letette a számlát, és elvitte az üres poharat. Nem sokkal később, miután nem kapott tőlem semmi jelet, Zach otthagyt a pár dolcsit az asztalon, és visszament a barátaihoz.

Tovább kavargatom a shake-emet. Aligha maradt benne bármi is, de nem akarom, hogy elvigyék a poharat. Ez okot ad arra, hogy itt üljek. Hogy maradjak.

A szemem kezdett könnyezni, de nem tudtam levenni a tekintetemet a nedves körről, ahol azelőtt a pohár volt. Ha akár csak egyetlen szót is próbáltam volna kiejteni, azt is elvesztettem volna.

Vagy már korábban elvesztettem?

Tovább kavargatok.

Azt tudom, hogy annál az asztalnál jutott először eszembe a legrosszabb gondolat a világon. Ott kezdtem először fontolgatni... fontolgatni az... ez egy olyan szó, amit még nem tudok kimondani.

Tudom, hogy próbáltál megmenteni, Zach. De mindenki tudja, hogy nem ezért szerepelsz ezen a kazettán. Úgyhogy felteszek egy kérdést, mielőtt folytatom. Ha próbálsz megmenteni valakit, de nem tudod elérni, miért vágsz vissza neki?

Az elmúlt pár napban vagy hétben, vagy akármeddig is tartott, hogy megkapd ezeket a kazettákat, Zach, talán azt gondoltad, senki nem fog rájönni.

Kezembe temetem az arcom. Hány titok lehet egy iskolában?

Talán hányingered lett, mikor meghallottad, mit tettem. De minél több idő telt el, annál jobban érezted magad. Mert minél több idő telt el, annál több esély volt arra, hogy a titkod meghalt velem együtt. Senki nem tudja. Soha senki nem jön rá.

De most igen. És kicsit hányingerem van.

Hadd kérdezzem meg, Zach, azt gondoltad, hogy a Rosie's-ban kikoszaraztalak? Vagyis, soha nem hívtál randizni, úgyhogy hivatalosan nem tudtalak kikoszarazni, ugye? Szóval mi volt az? Szégyenkezés?

Hadd találjam ki! Azt mondtad a barátaidnak, hogy figyeljenek, miközben megteszed a lépéseket... én meg alig válaszoltam.

Vagy bátorítás volt? Ők bátorítottak, hogy hívj el?

Az emberek ezt csinálják. Nemrég valaki bátorított, hogy hívjam randira Hannah-t. Együtt dolgoztunk vele a Crestmontban. Tudta, hogy tetszik nekem, és hogy soha nem lesz merszem elhívni. Azt is tudta, hogy az elmúlt pár hónapban Hannah alig beszélt valakivel, és így kétszer akkora a kihívás.

Mikor kitörtem a kábulatból, és mielőtt elmentem volna, belehallgattam a beszélgetésbe, ami közted és a barátaid

között zajlott. Ugrattak, amiért nem szerezted meg a randit, pedig biztosítottad őket, hogy sikerül.

Dicsérnélek, ha megérdemelnéd, Zach. Visszamehettél volna hozzájuk azzal, hogy „Hannah örült. Nézzetek rá! A semmibe bámul.”

Ehelyett komolyan vetted az ugratást.

De biztosan csak lassan érlelődött benned a dolog, egyre dühösebb lettél, egyre inkább személyesnek vetted, ahogy egyre többet gondoltál arra, hogy nem voltam hajlandó tudomást venni rólad. És a lehető leggyerekesebb módon vágta vissza.

Elloptad a bátorító üzeneteimet a zacskóból.

Milyen szánalmas!

Szóval, miből is jöttem rá? Ez tényleg nagyon egyszerű. Mindenki más kapott üzeneteket. És a lehető legkülönbözőbb dolgokról. Ha csak új frizurája volt az illetőnek, kapott egy rakás üzenetet. És voltak az osztályban, akikre barátként tekintettem, akik tettek volna valamit a zacskómba, miután a hajam jó részét levágattam.

Mikor először ment el mellettem a folyosón rövid hajjal, tátva maradt a szám. És ő félrenézett. Megszokásból próbálta a füle mögé túrni a haját, de túl rövid volt, és folyamatosan az arcába hullott.

Gondoljátok végig, pontosan azon a napon vágattam le a hajam, mikor Marcus Cooley-val találkoztunk a Rosie's-ban.

Húha! Ez furcsa. Minden jel, amiről azt mondják, figyeljünk oda rá, igaz. A Rosie's-ból egyenesen a fodrászhoz mentem. Változásra volt szükségem, pont ahogy mondják, úgyhogy megváltoztattam a külsőm. Az egyetlen dolgot, amire még volt befolyásom.

Elképesztő.

Szünetet tart. Csend. Csak alig hallható morajlás szól a fülhallgatókban.

Biztos vagyok benne, hogy az iskola hívott pszichológusokat, akik kiosztottak egy csomó tájékoztatót arról, hogy mi árulkodik arról a diákról, aki azt fontolgatja, hogy...

Megint szünet.

Nem. Ahogy korábban mondtam, nem tudom kimondani.

Öngyilkos lesz. Milyen undorító szó!

Másnap, mikor azt láttam, hogy üres a zacskóm, tudtam, hogy valami készül. Legalábbis gondoltam. Az első pár hónapban körülbelül négy-öt üzenetet kaptam. De hirtelen, az árulkodó hajvágás után... semmit.

Úgyhogy vártam egy hetet.

Aztán két hetet.

Aztán három hetet.

Semmi.

Áttolom a poharamat a pulton, és a kasszánál álló férfira nézek.

– Elvinné ezt?

Ideje volt megtudni, mi folyik itt. Úgyhogy írtam magamnak egy üzenetet.

Kemény pillantást vet rám, míg leszámolja a visszajárót. A lány a felém eső oldalon szintén rám néz. Megérinti a fülét. A fülhallgató. Túl hangosan beszélek.

– Elnézést – suttogom. Vagy talán nem is hallatszott.

Így szólt az üzenet: „Hannah, tetszik az új frizurád. Ne haragudj, hogy nem mondtam korábban.” És rajzoltam mellé lilával egy mosolygós arcot.

Hogy elkerüljem a szégyent, amint rajtakapnak, hogy magamnak hagyok üzenetet, az enyém mellett lévő zacskó tulajdonosának is írtam egyet. Óra után odamentem az

állványhoz, és beledobtam az üzenetet a másik zacskóba. Utána épp hogy csak végigfuttattam a kezem az én zacskóm belső peremén, úgy téve, mintha megnézném, van-e benne valami. És azért mondom, hogy „úgy téve”, mert tudtam, hogy üres lesz.

És másnap? Semmi sem volt a zacskóban. Az üzenet eltűnt.

Talán számodra nem tűnik nagy ügynek, Zach. De most már remélem, érted. A világom összeomlóban volt. Szükségem volt azokra az üzenetekre. Szükségem volt bármilyen reményre, amit azok az üzenetek nyújthattak.

És te? Te elvetted tőlem azt a reményt. Úgy döntöttél, nem érdelem meg.

Minél tovább hallgatom ezeket a kazettákat, annál inkább úgy érzem, hogy ismerem őt. Nem azt a Hannah-t, aki az elmúlt pár évben volt, hanem azt, aki az elmúlt pár hónapban. Ez az a Hannah, akit kezdek megérteni.

Hannah-t, élete vége felé.

Az utolsó alkalom, hogy ilyen közel kerültem valakihez, aki lassan haldoklott, az a buli éjszakáján volt. Azon az éjszakán, mikor néztem, ahogy két autó összeütközik egy sötét kereszteződésben.

Akkor, mint ahogy most is, nem tudtam, hogy haldokolnak.

Akkor, mint ahogy most is, egy csomó ember volt még a közelben. De mit tehettek volna? Azok az emberek, akik a kocsik körül álltak, és próbálták megnyugtatni a sofőrt, várták, hogy megérkezzenek a mentők, ők tehettek volna valamit egyáltalán?

Vagy azok, akik elmentek Hannah mellett a folyosón, vagy mellette ültek az órákon, mit tehettek volna?

Talán akkor, mint ahogy most is, már túl késő volt.

Szóval, Zach, hány üzenetet vittél el? Hány üzenet volt ott, amit soha nem tudtam elolvasni? És te elolvastad Őket?

Remélem. Legalább egyvalakinek tudnia kellene, hogy mit gondolnak rólam igazán az emberek.

Hátrapillantok a vállam felett. Tony még mindig ott ül, sült krumplit rág, és ketchupot nyom a hamburgerére.

Beismerem, az órán nem nagyon nyíltam meg. De amikor mégis, megköszönte nekem ezt valaki azzal, hogy hagyott egy üzenetet a zacskómban? Jó lett volna tudni. Valójában ez ösztönzött volna arra, hogy még jobban megnyíljak.

Ez nem fair. Ha Zachnek lett volna róla fogalma, hogy min megy keresztül Hannah, biztos vagyok benne, hogy nem lopta volna el az üzeneteit.

Aznap, mikor eltűnt a magamnak írt üzenet, a tanterem ajtaja előtt álltam, és elkezdtem beszélgetni valakivel, akivel azelőtt soha nem beszéltem. Pár másodpercenként átnéztem a válla felett, a többieket figyeltem, ahogy belenéznek a zacskóikba.

Ez nagyon jó módának tűnt, Zach.

És akkor vettelek észre. Egyetlen ujjal megérintetted a zacskóm száját, és kinyitottad, épp csak annyira, hogy belekukkanthass.

Semmi.

Az ajtó felé indultál, anélkül, hogy a sajátodat megnéztél volna, amit nagyon érdekesnek találtam.

A pult mögött álló ember felkapja a poharamat, és egy csokifoltos kendővel sikálja a pultot.

Persze, ez még nem bizonyított semmit. Talán csak szeretted tudni, ki kapott üzenetet, és ki nem... különös tekintettel rám.

Következő nap bementem Mrs. Bradley termébe ebédidőben. Levettem a zacskómat az állványról, és egy nagyon apró ragasztószalaggal ragasztottam vissza rá. A belsejébe tettem egy félbehajtott papírt.

Amikor vége volt az órának, megint a terem előtt álltam, és figyeltem. De most nem beszélgettem senkivel. Csak figyeltem.

A tökéletes beállítás.

Megérintetted a zacskó száját, észrevetted az üzenetet, és benyúltál érte. A zacskó a földre esett, és te elvörösödtél. De azért lehajoltál, és felszedted. És az én reakcióm? Hitetlenkedés. Vagyis, láttam. És még számítottam is rá. De akkor sem tudtam elhinni.

Bár az eredeti tervem az volt, hogy akkor és ott szembenézek veled, oldalra ugrottam, az ajtó mellé.

Nagy sietve befordultál a sarkon... és ott voltunk együtt. Szemtől szemben. A szemem égett, ahogy rád meredtem. Aztán megtörtem azt a pillantást, és lehajtottam a fejem. És te elviharzottál a folyosón.

Nem akarta, hogy Zach megmagyarázza. Nem volt rá magyarázat. A saját szemével látta.

Amikor félúton jártál, még mindig sietve, láttam, hogy lefelé nézel, mintha olvasnál valamit. Az üzenetemet? Igen.

Megfordultál, csak egy pillanatra, hogy megnézd, figyellek-e. És abban a pillanatban megijedtem. Mi lesz? Szembenézel velem, és azt mondod, sajnálsz? Kiabálsz velem?

És mi történt? Egyik sem. Csak megfordultál, és mentél tovább, egyre közelebb és közelebb jutva a kifelé vezető ajtóhoz, közelebb a szabadulásodhoz.

És ahogy ott álltam a folyosón – egyedül próbálva megérteni, mi történt éppen, és miért, rájöttem az igazságra: az egész nem ért meg egy magyarázatot, még csak egy választ sem. Neked nem, Zach.

Szünetet tart.

Hogy a többiek is tudják, akik ezt hallgatják, az üzenet egyenesen Zachnek volt címezve. Ő ezt talán most úgy tekinti, mint egy előszót ezekhez a kazettákhoz. Mert abban

beismertem, hogy az életemben eljutottam egy olyan pontra, amikor minden bátorításnak hasznát tudnám venni. Bátorításnak... amit ellopott tőlem.

Megharapom a hüvelykujjamat, így próbálok nem foglalkozni a késztetéssel, hogy a vállam fölött Tonyra nézzek. Vajon kíváncsi rá, mit hallgatok? Érdekli?

De tovább már nem tudtam elviselni. Látjátok, nem Zach az egyetlen, akiben lassan érlelődnek a dolgok.

Utánakiáltottam: „Miért?”

A folyosón voltak még páran, akik épp órára mentek. Mindegyikük megriadt. De csak egyikük állt meg. És ott állt, szemben velem, az üzenetemet a hátsó zsebébe tömve.

Újra és újra azt a szót kiáltottam. Végül már könnyek patakzottak az arcomon. „Miért? Miért, Zach?”

Hallottam erről. Hogy Hannah minden ok nélkül kiborult, és megszegényítette magát egy csomó ember előtt.

De nem volt igazuk. Volt rá oka.

Úgyhogy most személyeskedjünk! A megnyílás szellemében, hogy teljes legyen a kép, hadd mondjam el a következőt: a szüleim szeretnek. Tudom, hogy így van. De az utóbbi időben nem mentek simán a dolgok. Körülbelül egy éve. Amióta a tudjátok-mi megnyitott a város határán.

Emlékszem erre. Hannah szülei minden este szerepeltek a hírekben, arra figyelmeztetve az embereket, hogy ha a hatalmas bevásárlóközpont felépül, a belvárosi boltok lehúzzhatják a rolót. Azt mondták, többé senki nem fog ott vásárolni.

Amikor ez megtörtént, a szüleim olyan távolivá váltak. Hirtelen túl sok mindent kellett átgondolniuk. Óriási nyomás nehezedett rájuk, hogy ki tudjunk jönni a pénzünkből. Persze, beszéltek velem, de nem úgy, mint azelőtt.

Mikor levágattam a hajam, anya még csak észre sem vette.

És amennyire tudom – köszönöm, Zach –, a suliban sem vette észre senki.

Én észrevettem.

A terem végében Mrs. Bradley-nek is volt egy zacskója. Az is ott lógott a miénkkel együtt az állványon.

Arra használhattuk, és bátorított is minket rá, hogy javaslatokat tegyünk az órával kapcsolatban. Kritikait vagy másmilyet. Azt is szerette volna, hogy javaslatokat tegyünk, hogy milyen témákat beszéljünk meg a jövőben.

Úgyhogy pont ezt csináltam. Írtam egy üzenetet Mrs. Bradley-nek. „Öngyilkosság. Ezen gondolkodom egy ideje. Nem nagyon komolyan, de gondolkodom rajta.”

Ez volt az üzenet. Szóról szóra. És tudom, hogy szóról szóra így volt, mert tucatszor leírtam, mielőtt betettem volna abba a zacskóba. Leírtam, eldobtam, leírtam, összegyűrtem, eldobtam.

De hogy ezzel kezdjem, miért írtam ezt? Minden alkalommal feltettem magamnak ezt a kérdést, amikor leírtam a szavakat egy papírra. Miért írom ezt az üzenetet? Ez hazugság. Nem gondolkodom rajta. Nem igazán. Nem részletesen. Felötlött bennem a gondolat, de figyelmen kívül hagytam.

De túl sokszor hagytam figyelmen kívül.

És ez olyan téma volt, amiről soha nem beszélünk órán. De biztos voltam benne, hogy többen is gondoltak rá, igaz? Akkor miért ne beszéljük meg együtt?

Vagy mélyen belül, talán több volt ennél. Talán azt akartam, hogy valaki rájöjjön, ki írta az üzenetet, és titokban a segítségemre siessen. Talán. Nem tudom. De vigyáztam, hogy soha ne adjam ki magam.

Az új frizura. Elfordítod a tekinteted a folyosón. Óvatos voltál, de mégis voltak jelek. Apró jelek. De ott voltak. És azután, csak úgy, visszatértél.

Kivéve, hogy neked tényleg kiadtam magam, Zach. Te tudtad, hogy én írtam Mrs. Bradley-nek azt az üzenetet. Tudnod kellett. Az azutáni napon vette ki a zacskójából, és olvasta fel, mikor elkaptalak. Miután kitörtem a folyosón.

Néhány nappal azelőtt, hogy bevette a tablettákat, Hannah újra önmaga volt. Mindenkinek köszönt a folyosón. A szemünkbe viselkedett így. Mint az igazi Hannah.

De te nem tettél semmit, Zach. Még miután Mrs. Bradley felhozta, akkor sem nyújtottál semmi kapaszkodót.

Azért tűnt olyan drasztikusnak, mert az is volt.

Szóval, mit is akartam az osztálytól? Főleg azt akartam hallani, hogy milyen hozzáfűznivalójuk van. A gondolataikat. Az érzéseiket.

És el is mondták.

Valaki azt mondta, nehéz segíteni anélkül, hogy tudnánk, a srác miért akarja megölni magát.

És igen, nem javítottam ki, hogy „Vagy lány. Lehet lány is.”

Aztán mások is kezdtek közbeszólni.

„Ha magányos, meghívhatnánk, hogy ebédeljen velünk.”

„Ha a jegyekről van szó, korrepetálhatnánk.”

„Ha otthon van valami gáz, talán... nem tudom... leültethetnénk őket, hogy beszélgessünk, vagy valami.”

De minden, amit mondtak – minden! –, bosszúsan csengett.

Aztán az egyik lány, akinek most nem fontos a neve, kimondta, amire mindenki gondolt. „Akárki is írta az üzenetet, olyan, mintha csak figyelmet akarna. Ha komolyan gondolná, elárulná, hogy ki ő.”

Istenem! Semmi esélye nem volt Hannah-nak, hogy megnyíljon abban a csoportban.

Nem tudtam elhinni.

Mrs. Bradley addig olyan javasolt témákat kapott, mint abortusz, családon belüli erőszak, csalás – kapcsolatokban, vizsgákon. Senki nem akarta tudni, hogy ki dobta fel ezeket a témákat. De valamiért visszautasították, hogy megbeszéljük az öngyilkosságot anélkül, hogy ismernénk a részleteket.

Mrs. Bradley tíz percen keresztül darálta a statisztikákat – helyi statisztikákat –, amik mindenkit megleptek. Mivel fiatalok vagyunk, mondta, amíg az öngyilkosságot nem nyilvános helyen, szemtanúk jelenlétében követik el, az eset feltehetően nem kerül be a híradóba. És egy szülő sem akarja tudatni másokkal, hogy a gyereke, a gyerek, akit felnevelt, elvette a saját életét. Szóval gyakran hagyják, hogy azt gondolják az emberek, hogy baleset történt. Ennek az az árnyoldala, hogy senki sem tudja, mi történik valójában a közösségben, amiben él.

Azt lehet mondani, hogy alapos megbeszélés nem kezdődött a témáról az osztályunkban.

Vajon csak kíváncsiskodtak, vagy tényleg azt hitték, hogy a részletek ismerete a legjobb módja a segítségnek? Nem tudom biztosan. Talán egy kicsit mindkettő.

Mr. Porter óráján sokat figyeltem Hannah-t. Ha szóba került volna az öngyilkosság, talán találkozott volna a tekintetünk, és talán észrevettem volna.

És őszintén szólva nem tudom, mit mondhattak volna, ami kibillentett volna valamelyik irányba. Mert lehet, hogy önző voltam. Lehet, hogy csak figyelmet akartam. Talán csak hallani akartam, ahogy rólam és a problémáimról beszélnek.

Az alapján, amit a bulin mondott nekem, akarhatta volna, hogy észrevegyem. Egyenesen rám nézett volna, reménykedve, hogy vegyem észre.

Vagy talán azt akartam, hogy valaki rám mutasson, és azt mondja: „Hannah! Azon gondolkodsz, hogy megöölöd magad? Kérlek, ne tedd ezt, Hannah! Kérlek!”

De mélyen legbelül az volt az igazság, hogy az egyetlen személy, aki ezt mondta nekem, az én voltam. Mélyen legbelül azok az én szavaim voltak.

Az óra végén Mrs. Bradley kiosztott egy szórólapot. Öngyilkosságra utaló jelek volt a címe. Találjátok ki, mi volt az első ötben! „A külső megjelenés hirtelen megváltozása.” Meghúzogattam a frissen vágott hajam végét. Hűha! Ki gondolta volna, hogy ilyen kiszámítható vagyok?

Az államot a vállamhoz dörzsölve látom Tonyt a szemem sarkából; még mindig a boksztban ücsörög. A hamburgerrel már végzett, ahogy a sült krumpli nagy részével is. Ott ül, anélkül, hogy bármit is tudna arról, min megyek keresztül.

Kinyitom a walkmant, kiveszem a négyes számú kazettát, és megfordítom.

4. kazetta, B oldal

SZERETNÉD, HA OLYAN KÉPESSÉGED LENNE, hogy hallod mások gondolatait?

Hát persze, hogy szeretnéd. Mindenki igennel válaszol erre a kérdésre, míg végig nem gondolják.

Például, mi van akkor, ha mások hallják a gondolataidat? Mi van akkor, ha meghallják, mire gondolsz... éppen most?

Döbbenetet hallanának. Csalódottságot. Még egy kis dühöt is. Hallanák egy halott lány szavait, amint keresztülcikáznak a fejemen. Egy olyan lányét, aki valamiért engem hibáztat az öngyilkosságáért.

Néha vannak olyan gondolataink, amiket saját magunk sem értünk. Gondolatok, amik még csak nem is igazak, nem is tükrözik igazán az érzéseinket, de a fejünkben kavarnak, mert érdekes rájuk gondolni.

Beállítom a szalvétatartót magam előtt úgy, hogy Tony boksza tükröződjön a kifényesített ezüstben. Épp hátradől, és egy szalvétába törli a kezét.

Ha hallanád mások gondolatait, meghallanál olyan dolgokat, amik igazak, és olyanokat is, amik teljesen véletlenszerűek. És nem tudnád megkülönböztetni egyiket a másiktól. Ez őrületbe kergetne. Mi igaz? Mi nem igaz? Milliányi ötlet, de mit jelentenek?

Fogalmam sincs, Tony mire gondol. És neki sincs fogalma rólam. Fogalma sincs arról, hogy a hang, ami a fejemben cikázik, a hang, ami a walkmanjéből jön, Hannah Baker hangja.

Ezt szeretem a költészetben. Minél elvontabb, annál jobb. Azt, amikor nem vagy biztos benne, miről is beszél a költő. Van ötleted, de nem lehetsz biztos benne. Nem száz százalékgig. Mindegyik szónak, amit nagy gonddal választott, lehet milliányi különböző jelentése. Vajon ez egy másik gondolathoz vezető szimbólum? Vajon egy még nagyobb, még rejtettebb metafora része?

Ez a nyolcadik ember, Hannah. Ha a költészetről van szó, akkor nem én vagyok. És már csak öt név maradt.

Utáltam a költészetet egészen addig, míg valaki meg nem mutatta, hogyan kell értékelni. Azt mondta, hogy úgy nézzek a költészetre, mint egy kirakósra. Az olvasón múlik, hogy megfejtse a kódot vagy a szavakat az alapján, hogy mit tud a világról és az érzelmekről.

Vajon a költő arra használta a piros színt, hogy a vért szimbolizálja? Dühöt? Kéjt? Vagy a taliga csak azért piros, mert az jobban hangzott, mint a fekete?

Emlékszem erre. Irodalomóráról. Egy nagy vita volt a piros jelentéséről. Nem tudom, miben maradtunk a végén.

Ugyanaz a személy, aki megtanított a költészet értékelésére, megtanított arra is, milyen érték rejlik abban, ha magunk írunk verset.

És hogy őszinte legyek, nincs jobb módja az érzelmek feltárásának, mint a költészet.

Vagy a magnókazetták.

Ha dühös vagy, nem kell olyan verset írnod, ami a dühöd okáról szól. De dühös versnek kell lennie. Szóval gyerünk... írjatok egyet! Tudom, hogy legalább egy kicsit dühöseket vagytok rám.

És miután megírtad, fejtsd meg úgy, mintha épp most találtad volna egy könyvben, és egyáltalán nem tudnál semmit a szerzőről. Az eredmény elképesztő lehet... és ijesztő. De mindig olcsóbb, mint egy terapeuta.

Csináltam egy ideig. A versírást, nem a terápiát.

Talán egy terapeuta segített volna, Hannah.

Vettem egy spirálfüzetet, hogy egy helyen legyen az összes versem. Hetente párszor, iskola után, elmentem a Monet's-ba, és írtam egy vagy két verset.

Az első néhány próbálkozásom eredménye szomorú volt. Nem volt bennük mélység vagy finomság. Nagyon is szókimondóra sikeredtek. Mégis, volt egypár elég jó. Legalábbis szerintem.

Aztán anélkül, hogy próbáltam volna, megjegyeztem a legelső verset abból a füzetből. És nem számít, mennyire szeretném, a mai napig nem megy ki a fejemből. Szóval most elmondom, hogy értékeljétek... vagy mulassatok rajta.

Ha a szívem tenger lenne,

nem létezne szárazföld.

Ha a szívem sivatag lenne,

homok volna csak, semmi több.

Ha a szívem csillag lenne,

sötét éjszakán fény gyúlna.

Ha a szívem szárnyat növeszthetne,

fenn repülnék vitorlázva.

Gyerünk, nevessetek! De tudjátok, hogy megvennétek, ha egy üdvözlőlapon látnátok.

Váratlan fájdalmat érzek mélyen a mellkasomban.

Már a tudat is, hogy a Monet's-ba megyek verset írni, elviselhetőbbé tette a napjaimat. Történhetett valami vicces, megdöbbenő vagy fájdalmas, és arra gondoltam, ebből egy magával ragadó vers lesz.

A vállam fölött látom, hogy Tony kimegy az ajtón. Ami furcsának tűnik.

Miért nem állt meg, hogy elköszönjön?

Felteszem, számomra ezek a kazetták a versterápia egy módját jelentik.

Az ablakon át figyelem, ahogy beszáll a kocsiba.

Ahogy elmondom nektek ezeket a történeteket, felfedezek bizonyos dolgokat. Dolgokat magamról, igen, de rólatok is. Mindannyiótokról.

Felvillantja a fényszórót.

És minél közelebb kerülünk a végéhez, annál több összefüggést fedezek fel. Mély összefüggéseket. Néhányról már beszéltem nektek, hogy egy-egy történet kapcsolódik a következőhöz. Míg másokról egyáltalán nem beszéltem.

A Mustang megremeg, ahogy Tony felbőgeti a motort. Aztán lassan tolat.

Talán ti is felfedeztetek pár összefüggést, amit én nem. Talán egy lépéssel a költő előtt jártok.

Nem, Hannah. Én alig tudok lépést tartani.

És mikor elmondom az utolsó szavaimat... hát talán nem az utolsó szavaimat, de az utolsókat ezeken a kazettákon... abból egy szoros, összefüggő érzelmi szólabda kerekedik ki.

Más szavakkal, egy vers.

Tony kocsiját figyelni az ablakból olyan, mintha filmet néznék: a Mustang lassan kitolat a képernyőről. De a fényszórók nem fokozatosan tűnnek el, ahogy kellene, ha tovább tolatna vagy elfordulna. Ehelyett csak simán eltűnnek.

Mintha lekapcsolnák őket.

Visszatekintve, akkor hagytam abba a versírást, mikor már nem akartam többé tudni magamról.

Odakint van, ül a kocsijában, és vár? Miért?

Ha hallasz egy dalt, ami sírásra késztet, és már nem akarsz többet sírni, akkor nem hallgatod többé azt a dalt.

De nem menekülhetsz el magadtól. Nem dönthetsz úgy, hogy többé nem nézel magadra. Nem dönthetsz úgy, hogy kikapcsolod a zajt a fejedben.

II

Most, hogy Tony lekapcsolta a fényszórókat, a büfé ablakai csak egy fekete üvegsávnak tűnnek. A parkoló végénél időnként egy autó hajt le az útról, és egy fénycsík suhan az ablak egyik végétől a másikig.

De az egyetlen állandó fényforrás, noha távoli, a jobb felső sarokban tűnik fel. A Crestmont neon feliratának csúcsa kandikál ki a háztetők fölül.

Istenem! Mit meg nem adnék, ha újra átélhetném azt a nyarat!

Mikor kettesben voltunk, olyan könnyű volt beszélgetni Hannah-val! Olyan könnyű volt nevetni vele! De akárhányszor arra jött valaki, szégyenlős lettem. Meghátráltam. Már nem tudtam, hogyan viselkedjek.

Abban a pici, akváriumnyi jegypénztárban az egyetlen kapcsolat az előcsarnokban lévő kollégáimmal egy piros

telefon volt. Nem voltak rajta gombok, csak a kagyló. De akárhányszor felkaptam, és Hannah beleszólt a vonal másik végén, ideges lettem. Mintha nem is néhány méter távolságból hívnám, hanem otthonról.

– Szükségem van egy kis apróra – szoktam mondani.

– Megint? – válaszolta ő. De mindig mosolygott a hangja. És minden alkalommal éreztem, hogy zavaromban ég az arcom. Mert az igazság az volt, hogy sokkal többször kértem aprót, mikor Hannah is dolgozott.

Néhány perccel később kopogtattak az ajtón, én megigazítottam az ingem, és beengedtem. Egy kis pénzesdobozzal a kezében bepréselte magát mellém, gyötrelmesen közel, és felváltott pár bankjegyet. És néha, olyan estéken, mikor nem volt nagy forgalom, leült a székemre, és megkért, hogy csukjam be az ajtót.

Valahányszor ezt mondta, erősen kellett fékeznem a képzeletemet. Mert annak ellenére, hogy három oldalról is nézhettek minket az üvegen át, mint valami cirkuszi mutatványt, és annak ellenére is, hogy csak azért mondta, hogy csukjam be az ajtót, mert nem hagyhattuk nyitva, bármi történhetett volna azon a szűk helyen.

Vagy legalábbis szerettem volna.

Azok a pillanatok, akármilyen ritkák és rövidek is voltak, a különlegesség érzését kölcsönözték nekem. Hannah Baker úgy döntött, hogy velem tölti a szabad perceit. És mivel épp dolgoztunk, senki nem gondolt bele semmit. Senki nem tudott olvasni belőle.

De miért? Miért csináltam úgy, mintha ez nem jelentene semmit, akárhányszor valaki meglátott minket? Azt akartam, hogy azt higgyék, dolgozunk. Nem együtt vagyunk. Csak dolgozunk.

Miért?

Mert Hannah-nak szép kis hírneve volt. Olyan hírneve, ami megijesztett.

Az igazság néhány hete derült ki egy bulin, mikor Hannah egyenesen ott állt előttem. Egy csodálatos pillanatban, mikor úgy tűnt, minden a helyére kerül.

A szemébe nézve nem tudtam nem elmondani neki, hogy sajnálom. Sajnálom, amiért ilyen sokáig vártam, hogy bevalljam, mit érzek iránta.

Egy rövid pillanatilag képes voltam beismerni. Neki. Magamnak. De soha többé nem tudtam újra megtenni. Mostanáig.

De már túl késő.

És éppen ezért érzek ebben a pillanatban olyan nagy gyűlöletet. Magam iránt. Megérdemlem, hogy rajta legyek ezen a listán. Mert ha nem félttem volna annyira másoktól, talán megmondtam volna Hannah-nak, hogy valaki törődik vele. És Hannah talán még mindig élne.

Leveszem a tekintetem a neonfényről.

Néha beugrottam a Monet's-ba hazafelé menet egy forró csokira. Elkezdtem a házimat. Vagy néha olvastam. De már nem írtam verseket.

El kellett szakadnom... magamtól.

Az államról a tarkómra csúsztatom a kezem. A hajam verejtékben úszik.

De szerettem a költészetet. Hiányzott. Es egy nap, néhány héttel később, elhatároztam, hogy visszatérek hozzá. Úgy döntöttem, arra fogom használni, hogy boldoggá tegyem magam.

Boldog versek. Derűs, boldog, napsütéses versek. Boldog, boldog, boldog. Mint az a két nő, akik a Monet's szórólapján vannak.

Volt egy ingyenes kurzus, aminek az volt a neve, hogy Költészet: Az élet szeretete. Azt ígérték, nemcsak a költészet szeretetére tanítanak meg, hanem a költészen keresztül önmagunk szeretetére is.

Írjátok fel!

D-7 a térképen. A közösségi helyiség a nyilvános könyvtárban.

Túl sötét van már, hogy odamenjek.

A költészetóra akkor kezdődött, mikor az utolsó órák véget ért, úgyhogy rohantam, nehogy túl sokat késsek. De mégha késtem is, mindenki örült a jelenlétnek – hogy képviselem a „nőnemű ifjúság perspektíváját”, ahogy ők nevezték.

Körbenézve azt látom, hogy már csak én vagyok az egyetlen vendég a Rosie's-ban. Még harminc percig nem zárnak be. És annak ellenére, hogy már nem eszem és nem iszom semmit, a pult mögött lévő férfi nem kér meg, hogy távozzak. Úgyhogy maradok.

Képzeltetek el tíz-tizenkét narancssárga széket egy körben elrendezve, amin boldog nők ülnek egymással szemben, mint a szórólapon. Az egyetlen probléma az volt, hogy már az első naptól kezdve nem voltak boldogok. Akárki készítette is a szórólapot, biztos valahogy megfordította a homlokráncolásukat.

A halálról írtak. Az emberi gonoszságról. Hogy romboljuk a – idézem – „zöldes, kékes, néhol fehérfürtös korongot”.

Komolyan, így írták le. Még ennél is tovább mentek, és a Földet egy felcsinált, légnemű idegennek nevezték, akinek abortuszra van szüksége.

Még egy ok, hogy utáljam a költészetet. Ki használja a „korong” szót a „labda” vagy „gömb” helyett?

„Mutasd meg magad!”, mondták. „Hadd lássuk a legmélyebb, legsötétebb részedet!”

A legmélyebb és legsötétebb részemet? Mik vagytok ti, a nőgyógyászom ?

Hannah!

Sokszor akartam feltenni a kezem, hogy megkérdezzem: „Ööö, szóval, mikor érünk el a boldogság dologhoz? Hogy szeressük az életet? Tudjátok, Költészet: Az élet szeretete? Ez volt a szórólapon. Ezért vagyok itt.”

A végén három költészeti kurzust is végigcsináltam. De lett valami eredménye is. Valami jó?

Nem.

Hmm... kétklem.

Tudjátok, valaki más is volt abban a csoportban. Egy másik középiskolás, akinek a nézőpontját imádták az idősebb költők. Hogy ki volt ő? Iskolánk saját újságjának, az Elveszett-és-Megkerült Hírlapnak a szerkesztője.

Ryan Shaver.

Tudjátok, kiről beszélek. És biztos vagyok benne, Szerkesztő Úr, alig várod, hogy kimondjam a neved.

Tessék, Ryan Shaver. Az igazság felszabadít.

Az Elveszett-és-Megkerült mottója.

Már egy ideje tudtad, Ryan. Biztos vagyok benne. Amikor először említettem a költészetet, tudtad, hogy ez rólad szól. Tudnod kellett. Bár biztos vagyok benne, hogy azt gondoltad, „Nem lehet, hogy ezért vagyok a kazettákon. Nem volt nagy ügy.”

A vers az iskolából. Istenem, az övé volt!

Emlékszel, ez egy szorosan összefüggő érzelmi labda, amit itt képezünk.

Szorosan lehunyom a szemem, és eltakarom a kezemmel.

Hogy fel ne kiáltsak, annyira összeszorítom a fogam, hogy az állkapcsom izmai is égnek. Vagy el ne sírjam magam. Nem akarom, hogy felolvassa. Nem akarom hallani azt a verset az ő szájából.

Szeretnétek hallani az utolsó verset, amit írtam, mielőtt felhagytam a költéssel? Mielőtt egyszer és mindenkorra felhagytam a költéssel?

Nem?

Jó. De már olvastátok. Nagyon népszerű az iskolában.

Hagyom, hogy a szemhéjam és az állkapcsom ellazuljon.

A vers. Beszéltünk róla irodalomórán. Sokszor olvastuk fel hangosan.

És Hannah végig ott volt.

Néhányan talán fel tudjátok most idézni. Nem szóról szóra, de tudjátok, miről beszélek. Az Elveszett-és-Megkerült Hírlap. Ryan fél éves gyűjteménye azokból a dolgokból, amik szanaszét hevernek az iskola területén.

Mint egy szerelmes levél a pad alá dugva, ami soha nem jutott el a címzetthez. Ha Ryan megtalálta, lekaparta róla az árulkodó neveket, és beszkenelte a gépébe, hogy felhasználja a hírlap következő számához.

Mappából kiesett fényképek... azokat is beszkenelte.

Összefirkált történelemjegyzetek egy különösen unatkozó diáktól... beszkenelte.

Néhányan talán csodálkoznak, hogy talált Ryan olyan sok érdekes dolgot. Egyáltalán, tényleg találta őket? Vagy lopta? Feltettem neki ezt a kérdést az egyik költészetóra után. Es megesküdt, hogy mindent, amit kinyomtat, pusztán véletlenül talált meg.

Beismerte, hogy néha mások csúsztatnak be dolgokat a szekrényébe, amit ők találnak. Azt mondta, azokért nem tud

száz százalékgig kezeskedni. Ezért kaparja le a neveket és telefonszámokat. És a fényképek általában nem lehetnek túlságosan zavarba ejtőek.

Öt-hat oldalnyi érdekes anyagot szokott összegyűjteni, majd ötven példányban kinyomtatja. Aztán összefűzi őket, és véletlenszerűen kiválasztott helyekre teszi az iskolában. WC-ben. Öltözőben. A pályán.

„Mindig máshol”, mondta. Úgy gondolta, hogy jól illik a megtalált dolgokból összeállított újságjához, ha azt is úgy találják. De találjátok ki, mi történt. A versem? Ellopta.

Kiveszek egy szalvétát a tartóból, és az érdes papírral megtörölöm a szemem.

Minden héten, költészetóra után, Ryan és én a könyvtár lépcsőin üldögéltünk, és beszélgettünk. Az első héten egyszerűen csak nevettünk azon, amit a többiek írtak és felolvastak. Azon nevettünk, mennyire nyomasztóak voltak.

„Nem arról szól, hogy boldoggá tegyen minket?”, kérdezte. Nyilvánvalóan ugyanazért iratkozott fel, amiért én.

Felnézek. A pult mögötti férfi a nehéz szemeteszsák száját köti össze. Záróra.

– Kaphatnék egy pohár vizet? – kérdezem.

A második héten ott ültünk a könyvtár lépcsőin, és néhány versünket felolvastuk egymásnak. Olyan verseket, amiket az életünk különféle pillanatairól írtunk.

A szememre néz, a szalvéta hagyta nyomokra.

De csak vidám verseket. Az élet szeretetéről. Olyanokat, amiket soha nem olvastunk volna fel abban a depressziót kedvelő, szárnalmas költőkből álló csoportban.

És amit a költők soha nem csinálnak, meg is magyaráztuk a verseinket. Sorról sorra.

A harmadik héten vállaltuk a legnagyobb kockázatot, és átadtuk egymásnak az egész versesfüzetünket.

Elém tol egy pohár jeges vizet. A szalvétatartókat és azt az egy poharat kivéve, az egész pult üres.

Húha! Ehhez nagy bátorság kellett. Nekem mindenképpen. Biztos vagyok benne, hogy neked is, Ryan. És a következő két órában, míg ment le a nap, ott ültünk azokon a betonlépcsőkön, és olvastunk.

A kézírása borzalmas volt, úgyhogy nekem kicsit tovább tartott, míg elolvastam az összes versét. De csodálatosak voltak. Sokkal mélyebbek, mint az enyéim.

Az ő cucca igazi költészetnek hatott. Profi költészetnek. És biztos vagyok benne, hogy egy napon az ő verseit fogják elemezni a gyerekek a könyvekben.

Megérintem a hideg poharat, körbefonva az ujjaimmal.

Persze, fogalmam sem volt, mit jelentenek a versei. Nem egészen. De átéltem az érzelmeket. Nagyon szépek voltak. És szinte szégyelltem magam amiatt, amit ő érezhetett, miközben a füzetemet lapozta. Mert az övét olvasva rájöttem, milyen keveset foglalkoztam a sajátommal. Időt kellett volna szakítanom arra, hogy jobb szavakat válasszak. Érzelemtelibb szavakat.

De az egyik versem megragadta. És többet akart tudni róla... mint hogy mikor írtam.

De nem árultam el neki.

Nem iszom meg a vizet. Azt figyelem, ahogy egy csepp lecsúszik a poháron, és az ujjamra hullik.

Azon a napon írtam, mikor egy csoportnyi diák dühös lett, amiért valaki segítséget mert kérni az öngyilkossággal kapcsolatban. Emlékeztek, miért húzták fel magukat? Mert akárki is írta az üzenetet, nem írta oda a nevét.

Milyen érzéketlen!

Névtelen volt. Pont, mint a vers, ami megjelent az Elveszett-és-Megtalált Hírlapban.

Szóval Ryan tudni akarta, miért írtam a verset. Azt mondtam neki, hogy így a vers önmagáért kell hogy beszéljen. De kíváncsi voltam, hogy ő mit gondol, mit jelent.

Azt mondta, hogy a felszínen az elfogadásról szól, arról, hogy fogadjon el az anyám. De még ennél is jobban akarom, hogy helyeselje a cselekedeteimet. És azt akarom, hogy bizonyos emberek – ebben az esetben egy srác – ne nézzenek át rajtam.

Egy srác ?

A pohár alján gyenge buborék képződik, aztán szétfoszlik. Belekortyolok a vízbe, és hagyom, hogy egy jégkocka csússzon a számba.

Megkérdeztem, szerinte van-e mélyebb jelentése is.

A nyelvemen tartom a jeget. Nagyon hideg, de azt akarom, hogy ott olvadjon el.

Egyik felem viccelt. Azt gondoltam, hogy pontosan rájött a mondanivalójára. De azt akartam tudni, hogy vajon egy tanár, aki feladja ezt a verset, mit szeretne, hogy felfedezzenek benne a diákjai. Mert a tanárok mindig túlelemzik a verseket.

De te megtaláltad, Ryan. Megtaláltad a rejtett jelentést. Megtaláltad azt, amit még én sem találtam meg a saját versemben.

A vers nem az anyámról szól, mondtad. Nem is egy fiúról. Rólam szól. Írtam magamnak egy levelet... egy versbe rejtve.

Mikor ezt mondtad, visszahúzódtam. Védekezni kezdtem, még dühös is lettem. De igazad volt. És megijedtem, elszomorodtam a saját szavaim miatt.

Azt mondtad, azért írtam azt a verset, mert félek szembenézni saját magammal. És az anyámat használtam kifogásként, amiért nem értékel, vagy nem fogad el, mikor azokat a szavakat a tükörbe kellett volna mondanom.

„És a srác?” , kérdeztem. „Ő mit jelképez?”

Az én vagyok. Istenem! Az én vagyok. Most már tudom.

Eltakarom a füleimet. Nem azért, hogy ne halljam a külső zajokat. A büfé szinte teljesen csendes. De érezni akarom a szavait, az összeset, ahogy elmondja.

Amíg a válaszodat vártam, zsebkendőt kerestem a hátizsákomban. Tudtam, hogy bármelyik pillanatban elsírhatom magam.

Azt mondtad, hogy egy fiú sem néz át rajtam jobban, mint amennyire én nézek át saját magamon. Legalábbis szerinted ezt jelentette. És éppen ezért kérdeztél a versről. Úgy érezted, mélyebb annál, mint amire rá tudsz jönni.

Hát, Ryan, igazad volt. Sokkal, sokkal mélyebb volt annál. És ha tudtad – ha így gondoltad miért loptad el a füzetemet? Miért nyomtattad ki a versemet – azt a verset, amiről te magad mondtad, hogy „ijesztő” – az Elveszett-és-Megkerült Hírlapban? Miért hagytad, hogy mások elolvassák?

És elemezzék. És viccet csináljanak belőle.

Az sosem volt elveszett vers, Ryan. És soha nem is találtad meg, így nem is tartozott a gyűjteményedbe.

De pontosan a gyűjteményedben találták meg a többiek. Pontosán ott botlottak bele a tanárok pont irodalomóra előtt. Pont abban vagdosta szét több teremnyi diák a jelentését keresve.

A mi osztályunkban senki sem találta el. Még csak a közelében sem voltunk. De akkor mindannyian azt hittük, hogy sikerült. Még Mr. Porter is.

Tudod, mit mondott Mr. Porter, mielőtt szétszította a versem példányait? Hogy egy ismeretlen diáktársunk versét olvasni olyan, mintha egy halott költő klasszikusát olvasnánk. Így van – egy halott költő. Mert egyiket sem tudjuk megkérdezni, igazából mit jelent.

Aztán Mr. Porter várt egy kicsit, hátha valaki kiböki, hogy ő írta. De ez, ugyebár, nem történt meg.

Szóval most már tudjátok. És azoknak, akiknek kell egy kis emlékeztető, tessék. „Magányos lélek”, írta Hannah Baker.

*Rád néztem
észre sem vettél
Nem is válaszoltál
mikor azt suttogtam
szia
Lehetnél a lélektársam
két hasonló szellem
Talán nem vagyunk
Azt hiszem nem tudjuk meg
soha*

*A saját anyám
te, aki magadban hordoztál
Most semmi mást nem látsz
csak a ruhát, ami rajtam van
Mások kérdezik
hogyan vagyok
Mosolyogsz és bólintasz
ne hagyd, hogy csak ennyi
legyen*

*Állíts
Isten fényébe és
ismerj meg
ne csak nézz
Vedd el
a húst és a csontot és*

lásd a lelkem

magányosan

És most már tudjátok, miért.

Szóval, a tanáraitok helyesen elemeztek engem? Igazuk volt? Volt valami fogalmatok arról, hogy ez én vagyok?

Igen, néhányatoknak volt. Ryan biztos elmondta valakinek, büszkén arra, hogy a kollekciója bekerült a tananyagba. De mikor rákérdeztek, visszautasítottam a választ. Nem tagadtam, és nem is ismertem be. Ami pár embert felhúzott.

Néhányan paródiát is írtak a versemről, és felolvasták nekem abban a reményben, hogy elárulom magam.

Láttam. Figyeltem, ahogy két lány Mr. Porter termében elmond egy változatot csengetés előtt.

Ez az egész annyira ostoba és gyerekes volt... és kegyetlen.

Könyörtelenek voltak, mindennap újabb verseket hoztak egy teljes héten keresztül. Hannah minden tőle telhetőt megtett, hogy tudomást se vegyen róluk, úgy csinált, mint aki olvas, míg arra vártunk, hogy Mr. Porter megérkezzen. Hogy elkezdődjön az óra, és ő megmeneküljön.

Ez nem tűnik nagy ügynek, ugye?

Nem, neked talán nem. De az iskola hosszú ideje nem volt már a biztonságos menedékem. És a fényképezős kalandod után, Tyler, az otthonom sem volt már biztonságos.

Most hirtelen még a gondolataim is nevetség tárgyát képezték.

Egyszer, Mr. Porter termében, mikor a két lány ugratta őt, Hannah felnézett. Egy pillanatra találkozott a tekintetünk. Egy villanásra. De tudta, hogy figyelem. És annak ellenére, hogy senki más nem vette észre, elfordultam.

Magára maradt.

Szép volt, Ryan. Köszönöm. Igazi költő vagy.

Kiveszem a fülhallgatót, és a nyakamba ejtem.

– Nem tudom, min mehetsz keresztül – mondja a férfi a pult mögül de tartsd meg a pénzed!

Belefúj egy szívószálba, és mindkét végét becsippenti.

Megrázom a fejem, és a tárcámért nyúlok.

– Nem, fizetek.

Egyre szorosabbra és szorosabbra tekeri a szívószálat.

– Komolyan gondolom. Csak egy shake-et ittál. És ahogy mondtam, nem tudom, mi történik, és nem tudom, hogyan segíthetnék, de valami nyilvánvalóan elromlott az életedben, és azt akarom, hogy tartsd meg a pénzt.

Tekintete az enyémet fürkészi, és tudom, hogy komolyan gondolja.

Nem tudom, mit mondjak. Még ha tudnám is, a torkom annyira össze van szűkülve, hogy nehezen préselném ki rajta a szavakat.

Csak bólintok, fogom a hátizsákom, és kifelé menet kicserélem a kazettát.

5. kazetta, A oldal

AMIKOR A ROSIE'S ÜVEGAJTAJA becsukódik mögöttem, hallom, ahogy azonnal három zár is a helyére kattán.

Szóval, most hová? Haza? Vissza a Monet's-ba? Vagy akár a könyvtárhoz is elmehetnék. Leülhetnék kint a betonlépcsőre. Meghallgathatnám a többi kazettát a sötétben.

– Clay!

Ez Tony hangja.

Egy fényszóró villan háromszor. A vezetőülés felőli ablak le van tekerve, és Tony kinyújtott kézzel integet felém. Felhúrom a dzsekim cipzárját, és odasétálok az ablakhoz. De nem hajlok le. Nem szeretnék beszélgetni. Most nem.

Tony és én évek óta ismerjük egymást, dolgozunk közös feladatokon, és viccelődünk órák után. És ez alatt az idő alatt egyszer sem beszélgettünk el komolyabban.

Attól tartok, most ezt szeretné. Egész idő alatt itt ült. Csak ült a kocsijában. Várt. Mit forgathat még a fejében?

Nem néz rám. Ehelyett megigazítja az oldalsó tükröt a hüvelykujjával. Aztán becsukja a szemét, és előre hajtja a fejét.

– Szállj be, Clay!

– Minden rendben van?

Kis idő elteltével lassan bólint.

Elölről kerülöm meg a kocsit, kinyitom az utasülés felőli ajtót, beülök, de egyik lábamat az aszfalton tartom. A hátizsákomat, benne Hannah cipősdobozát, az ölembe teszem.

– Csukd be az ajtót! – mondja.

– Hová megyünk?

– Minden rendben, Clay. Csak csukd be az ajtót! – Feltekeri az ablakot a saját oldalán. – Hideg van kint.

A műszerfalról a magnóra siklik a tekintete, onnan pedig a kormányra. De nem néz rám.

Abban a pillanatban, ahogy becsukom az ajtót, nekikezd, mint a ravasz a fegyveren.

– Te vagy a kilencedik, akit követnem kell, Clay.

– Mi? Miről beszélsz?

– A kazetták másolatai – mondja. – Hannah nem blöffölt. Nálam vannak.

– Istenem! – Kezemmel eltakarom az arcomat. A szemöldököm mögé visszatért a lüktetés. Megnyomom a tenyeremmel. Erősen.

– Minden rendben – mondja Tony.

Nem tudok ránézni. Mit tud? Rólam. Mit hallott?

– Mi van rendben?

– Mit hallgattál bent?

– Mi?

– Melyik kazettát?

Megpróbálhatnám letagadni, és úgy csinálni, mintha fogalmam sem lenne, miről beszél. Vagy kiszállhatnék a kocsiból, és elmehetnék. De akármit is csinállok, tudja.

– Minden rendben, Clay. Tényleg. Melyik kazettát hallgattad?

A szemem még mindig csukva, csuklómat a homlokomhoz nyomom.

– Ryanét – mondom. – A verset. – Aztán ránézek.

Hátrahajtja a fejét, az ő szeme is be van csukva.
– Mi van? – kérdezem.
Nincs válasz.
– Miért adta neked őket?
Megérinti az indítóban himbálózó slusszkulcsot.
– Vezethetek, míg te hallgatod a következő kazettát?
– Mondd meg, miért adta neked őket!
– Meg fogom mondani – mondja –, ha most azonnal meghallgatod a következő kazettát.
– Miért?
– Clay, nem viccelek. Hallgasd meg azt a kazettát!
– Akkor válaszolj!
– Mert az rólad szól, Clay – elengedi a kulcsokat. – A következő kazetta rólad szól.
Semmi.
A szívem nem lódul meg. A szemem nem kezd el rángatózni. Nem lélegzem.
És akkor.
Hátrarántom a karom, a könyököm az ülésnek ütöm. Aztán belecsapok az ajtóba, és a fejemet szeretném oldalról az ablakhoz vágni. De ehelyett inkább az üléstámlába ütöm.
Tony a vállamra teszi a kezét.
– Hallgasd meg! – mondja. – És ne szállj ki a kocsiból!
Elfordítja a slusszkulcsot.
Folynak a könnyeim, miközben felé fordítom a fejem. De ő egyenesen előrebámul.
Kinyitom a walkmant, és kiveszem belőle a kazettát. Az ötödiket. Egy kis kék kilences van a sarkára írva. Az én kazettám. Én vagyok a kilences.
Visszateszem a kazettát a walkmanbe, és a lejátszót két kezemben tartva úgy csukom be, mint egy könyvet.

Tony sebességbe teszi a kocsit, és keresztülhajt az üres parkolón az út felé.

Anélkül, hogy odanéznék, hüvelykujjamat végigfuttatom a walkman tetején, azt a gombot keresve, ami elindítja a történetet.

Rómeó, ó, Rómeó. Mért vagy te Rómeó?

Az én történetem. Az én kazettám. így kezdődik.

Jó kérdés, Júlia. Bárcsak tudnám a választ!

Tony hangja túlharsogja a motor zúgását.

– Clay, minden rendben van!

Hogy teljesen őszinte legyek, soha nem mondtam magamnak, hogy Clay Jensen... hogy ő az igazi.

Attól, hogy meghallom a nevem, a fejemben kétszeresére nő a fájdalom. Gyötrelmes szorítást érzek a szívemben.

Még abban sem vagyok biztos, hogy mennyire sikerült megismernem az igazi Clay Jentsent az évek során. A legtöbb információt, amit tudtam róla, másodkézből szereztem. És ezért akartam jobban megismerni. Mert minden, amit hallottam – és tényleg minden! –, jó volt.

Ez egyike volt azoknak a dolgoknak, amiket ha egyszer észrevettem, többé már nem tudtam nem észrevenni.

Kristen Rennert, például. Mindig feketében jár. Fekete nadrág. Vagy fekete cipő. Fekete ing. Ha a dzsekije fekete, és az az egyetlen fekete rajta, akkor egész nap nem veszi le. Mikor legközelebb látjátok őt, észre fogjátok venni. És azután nem tudjátok majd nem észrevenni.

Ugyanez Steve Oliverrel. Ahányszor csak felemeli a kezét, hogy mondjon vagy kérdezzen valamit, mindig úgy kezdi, hogy „rendben”.

„Mr. Oliver?”

„Rendben, ha Thomas Jefferson rabszolgatartó volt...”

„Mr. Oliver?”

„Rendben, nekem 76,1225 lett.”

„Mr. Oliver?”

„Rendben, kimehetnék a teremből?”

Komolyan. Mindig ezt mondja. És most már ti is észre fogjátok venni... mindig.

Igen, én már észrevettem, Hannah. De lépjünk tovább! Kérlek!

Clay-ről meghallani valami pletykát hasonló szórakozásommá vált. És ahogy mondtam, nem ismertem olyan jól, de hegyeztem a fülem, akárhányszor meghallottam a nevét. Azt hiszem, valamilyen – bármilyen – zaftos dolgot akartam róla hallani. Nem mintha pletykálni akartam volna. Csak nem tudtam elhinni, hogy valaki ennyire jó lehet.

Tonyra pillantok, és a szememet forgatom. De ő csak vezet, egyenesen előre nézve.

Ha ő tényleg ennyire jó... az csodálatos. Nagyszerű! De ez az én kis játékomma vált. Mennyi ideig nem hallok mást, csak jó dolgokat Clay Jensenről?

Általában, mikor egy személyről ilyen fényes kép alakul ki, valaki más a háttérben arra vár, hogy lerombolhassa. Arra várnak, hogy kiderüljön valami végzetes hiba.

De nem Clay-jel.

Megint Tonyra nézek. Most vigyorog.

Remélem, ez a kazetta nem fog arra készíteni senkit, hogy kiássa azt a mélyen megbúvó, sötét és szennyes kis titkát...

mert biztos vagyok benne, hogy létezik ilyen. Legalább egy vagy kettő, igaz?

Van egy pár.

De várjunk, nem éppen ezt csinálod most, Hannah? Úgy állítod be, mint Mr. Tökéletes, hogy aztán lerombolhasd ezt a képet. Te vagy az, Hannah Baker, aki vár a háttérben. Egy hibára vársz. És megtaláltad. És most alig várod, hogy mindenkinek elmondhasd, és lerombolhasd a róla kialakult képet.

Erre azt mondom... nem.

A mellkasom elernyed, kienged magából egy lélegzetvételnyi levegőt, amiről nem is tudtam, hogy visszatartom.

És remélem, nem vagytok csalódottak. Remélem, nem csak azért hallgattok, mert pletykára szomjaztok. Remélem, ezek a kazetták többet jelentenek nektek ennél.

Clay, drága, a te neved nem tartozik ehhez a listához.

Az ablakhoz hajtom a fejem, és becsukom a szemem, a hideg üvegre koncentrálni. Talán ha a hidegre figyelek, miközben hallgatom a szavakat, nem megy szét a fejem.

Nem úgy tartozol ide, mint a többiek. Mint a mondókában: Az egyik nem olyan, mint a többi. Az egyik nem tartozik bele.

És ez te vagy, Clay. De itt kell lenned, ha el akarom mondani a történetemet. Hogy teljesebb legyen az összkép.

II

— Miért kell nekem ezt hallgatnom? – kérdezem. — Miért nem hagyott ki, ha nem tartozom bele?

Tony tovább vezet. Ha nem előre néz, akkor az csak azért van, mert a visszapillantó tükörbe pillant.

– Boldogabb lettem volna, ha soha nem hallom ezt – mondom.

Tony megrázza a fejét.

– Nem. Az örületbe kergetett volna, hogy nem tudod, mi történt vele.

A szélvédőn keresztül a fényszórók megvilágította fehér vonalakat bámulom. És rájövök, hogy igaza van.

– Emellett – mondja Tony – szerintem azt akarta, hogy tudd.

Talán, gondolom. De miért?

– Hová megyünk?

Nem válaszol.

Igen, van néhány nagyobb rés a történetben. Vannak olyan részek, amiket azért nem mondtam el, mert nem tudtam, hogyan. Vagy nem tudtam rávenni magam, hogy hangosan kimondjam. Olyan események, amikkel nem birkóztam meg... amikkel soha nem fogok megbirkózni. És ha soha nem kell hangosan kimondanom, akkor soha nem is kell teljesen végiggondolnom őket.

De ettől kisebb lesz bármelyik másik történet is? Kevesebbet jelent vajon a többi, csak mert nem mondtam el mindent?

Nem.

Valójában ez felnagyítja őket.

Nem tudjátok, hogy mi történt még velem. Otthon. Akár az iskolában. Senkiről nem tudjátok, mi történik velem, csak saját

magatokról. És ha belekeveredsz valaki életének egy részébe, nem csak abba a részbe keveredsz bele. Sajnos nem lehetsz ilyen pontos és igényes. Mikor belekeveredsz valaki életének egy részébe, akkor az egész életébe keveredsz bele.

Minden... hatással van mindenre.

A következő néhány történet egy éjszaka alatt játszódik.

A buli.

A mi éjszakánkon játszódnak, Clay. És tudod, mit értek az alatt, hogy a mi éjszakánk, mert bár végig egy iskolába jártunk, együtt dolgoztunk a moziban, egyetlen éjszaka volt csak, mikor közel kerültünk egymáshoz.

Mikor tényleg közel kerültünk egymáshoz.

Az az éjszaka többeteket is bevon a történetbe... Valakit másodszor. Egy véletlenszerű éjszaka, amit egyikőtök sem tud visszacsinálni.

Utáltam azt az éjszakát. Már a kazetták előtt is utáltam. Azon az éjszakán egy idős asszonyhoz rohantam, hogy megmondjam neki, a férje jól van. Minden rendben lesz. De hazudtam. Mert míg én az asszonyhoz rohantam, hogy megnyugtassam, a másik sofőr haldoklott.

És az idős ember is tudta ezt, mire hazaért a feleségéhez.

Remélhetőleg senki más nem fogja meghallgatni ezeket a kazettákat, csak ti, akik a listán vagytok, és bármi is változik meg az életetekben, az teljesen rajtatok múlik.

Persze, ha a kazetták napvilágra kerülnek, meg kell birkóznotok a következményekkel, amiket nem tudtok irányítani. Szóval, őszintén remélem, hogy továbbadjátok őket.

Tonyra pillantok. Tényleg megtenné? Képes lenne rá? Odaadná valaki olyannak a kazettákat, aki nincs a listán?

Kinek?

Néhányatok számára a következmény minimális. Talán szégyen. Vagy zavar. De hogy a többiekkel mi lenne, nehéz megmondani. Elvesztett állás? Börtön?

Maradjon ez köztünk, jó?

Szóval, Clay, elvileg nem mentem volna el arra a bulira. Meghívtak, de úgy volt, hogy nem megyek. A jegyeim elég gyorsan romlottak. A szüleim megkérték a tanárokat, hogy hetente jelentsék, hogy haladok. És mikor kiderült, hogy nem fejlődtem semmit, szobafogságot kaptam.

Ez azt jelentette, hogy egy órám volt, hogy iskola után hazaérjek. Egyórányi szabadidőm volt, míg fel nem tornázom a jegyeimet.

Piros lámpánál állunk. És Tony még mindig egyenesen előre néz. Nem akarja látni, hogy sírok? Mert akkor nem kell aggódnia, nem fogok. Nem azonnal.

Egyszer csak megtudtam, hogy ott leszel a bulin.

Mi? Clay Jensen egy bulin? Hallatlan.

Hétvégenként tanulok. A legtöbb tantárgyból hétfőn írunk dolgozatot. Nem az én hibám.

Ez nem csak az én érdeklődésemet keltette fel, mindenki erről beszélt körülöttem. Senki nem tudott rájönni, miért nem látnak téged a bulikon. Persze, volt mindenféle elméletük. De tudod, mi van? Igen, egyik sem volt negatív rád nézve.

Szünetet kérek.

Ahogy már tudjátok abból, hogy Tyler nem elég magas, hogy belessen egy második emeleti ablakon, nem volt nehéz kisurranni a szobámból. És aznap éjszaka muszáj volt megtennem. De ne vonjatok le következtetéseket! Azelőtt csak kétszer lopóztam ki a házunkból.

Na jó, háromszor. Talán négyszer. De ennyi.

Azoknak, akik nem tudják, melyik buliról beszélek, ott egy piros csillag a térképen. Egy nagy, kövér piros csillag. C-6. Cottonwood 512.

Most oda megyünk?

Aha... most már tudjátok. Most már néhányan pontosan tudjátok, hova tegyétek. De várnotok kell, míg felbukkan a nevetek, hogy megtudjátok, mit fogok mondani. Hogy meghalljátok, mennyit mondok el.

Úgy döntöttem, aznap este kellemes lesz sétálni a buli helyszínéig. Megnyugtató. Azon a héten sokat esett, és emlékszem, még mindig sötét felhők voltak az égen. A levegő pedig meleg volt az éjszakához képest. A kedvenc időjárásom.

Nekem is.

Varázslatos volt.

Ez vicces. Ahogy sétáltam a házak mellett, úgy éreztem, hogy az élet egy csomó lehetőséget tartogat. Lehetőségek végtelen tárházát. És hosszú idő óta először reményt éreztem.

Ahogy én is. Kényszerítettem magam, hogy elmenjek otthonról arra a bulira. Kész voltam arra, hogy valami újdonság történjék. Valami izgalmas.

Reményt? Hát, azt hiszem, félremagyaráztam valamit.

És most? Tudva, mi történt köztem és Hannah között, most is elmennék? Még akkor is, ha nem változna semmi?

Csak vihar előtti csend volt.

Elmennék. Igen. Még akkor is, ha ugyanaz lenne a vége.

Egy fekete szoknya volt rajtam, hozzáillő kapucnis pulóverrel. És odafelé tettem egy három háztömbnyi kitérőt a régi házunk felé, ahol laktunk, mikor a városba költöztünk. Az első piros csillag az első kazetta első oldaláról. A veranda ki volt világítva, és a garázból egy kocsik motorjának zúgása hallatszott. De a garázsajtó be volt csukva.

Én vagyok az egyetlen, aki tud erről? Másvalaki is tudja, hogy ott lakott? A férfi, aki balesetet szenvedett. A férfi, akinek az autója megölt egy diákot az iskolánkból.

Megálltam, és úgy tűnt, percekig csak a házat figyelem. Megbabonázva. Egy másik család él a mi házunkban. Fogalmam sem volt, kik ők, vagy hogy milyenek, hogy milyen az életük.

A garázsajtó kezdett felemelkedni, és a hátsó lámpa piros fényében egy férfi alakja körvonalazódott, amint teljesen feltolja a nehéz ajtót. Beszállt a kocsiba, kitolatott az útra, és elhajtott.

Hogy miért nem állt meg, miért nem kérdezte meg, hogy miért ácsorgok ott a házát bámulva, nem tudom. Talán azt gondolta, arra várok, hogy kitolasson az útra, mielőtt folytatom a derűs utamat.

De akármilyen is volt az oka, szürreálisnak hatott. Két ember – ő és én –, egy ház. Mégis úgy hajtott el, hogy fogalma sem volt róla, milyen kapcsolat fűzi hozzám, a járdán ácsorgó lányhoz. És valamiért abban a pillanatban a levegő sűrűnek tűnt. Tele volt elhagyatottsággal. És az az elhagyatottság velem maradt egész éjszakára.

Még az éjszaka legszebb pillanataira is hatással volt az az esemény – az a nemesemény – a régi házunk előtt. Az, hogy a férfit nem érdekeltem, emlékeztető volt. Még ha volt is történetem abban a házban, nem számított. Nem mehetsz vissza a múltba, ahhoz, ahogy a dolgok voltak. Amilyennek gondoltad őket.

Minden, amid igazán van... az a most.

Mi, akik a kazettákon vagyunk, mi sem mehetünk vissza. Soha nem tehetjük meg, hogy nem találunk egy csomagot az ajtó előtt. Vagy a postaládában. Attól a pillanattól fogva mások leszünk.

Ami megmagyarázza, hogy miért reagáltam túl a helyzetet, Clay. És ezért kapod meg ezeket a kazettákat. Hogy megmagyarázzam. Hogy elmondjam, sajnálom.

Emlékszik rá? Emlékszik rá, hogy aznap este bocsánatot kértem tőle? Ezért kér most ő is bocsánatot tőlem?

A buli már javában folyt, mire odaértem. A legtöbb embernek nem kellett megvárnia, míg a szülei elaludtak, nem úgy, mint nekem.

A szokásos tömeg tolongott a bejárat ajtónál, szétitták az agyukat, és mindenkit magasra emelt söröspohárral köszöntöttek. Azt hittem, a Hannah egy olyan név, amibe nehezen lehet belegabalyodni, de azoknak a srácoknak elég jól sikerült. Páran ismételték a nevem, próbálták helyesen kimondani, míg a többi röhögött rajtuk.

De ártalmatlanok voltak. A vicces részek jó kiegészítői bármelyik bulinak. Nem keresik a balhét. Csak isznak és röhögnek.

Emlékszem azokra a srácokra. Mint a buli kabalái. „Clay! Miccsinááasz itt? Ha-ha-ha-ha!”

A zene hangos volt, és senki sem táncolt. Akármelyik buli lehetett volna... egy dolgot kivéve.

Clay Jentsent.

Biztos vagyok benne, hogy hallottál pár gúnyos megjegyzést, mikor odaértél, de mire én odaértem, mindenki másnak csak a buli részese voltál. De mindenki mással ellentétben, te voltál az egyetlen oka, hogy én is elmentem.

Mindazzal együtt, ami az életemben történt – és ami a fejemben zajlott –, beszélni akartam veled. Igazán beszélni. Csak egyszer. Olyan esély volt ez, amit soha nem kaptunk meg az iskolában. Vagy a munkahelyen. Egy esély, hogy megkérdezzem, ki vagy te?

Nem kaptuk meg azt az esélyt, mert túlságosan féltem. Féltem attól, hogy semmi esélyem nálad.

Így gondoltam. És jól elvoltam ezzel. Mert mi van, ha megismerlek, és kiderül, hogy pont olyan vagy, amilyennek mondanak? Mi van, ha nem az vagy, akinek reméllek?

Ez fájt volna a leginkább, jobban, mint bármi más.

És ahogy sorban álltam a konyhában, hogy megtöltsen a poharam, mögém sétáltál.

„Hannah Baker”, mondtad, és én feléd fordultam. „Hannah... szia.”

Amikor megérkezett, mikor besétált az ajtón, nem voltam felkészülve. És mint egy örült, átszáguldottam a konyhán, egyenesen a hátsó udvarba.

Túl korai volt, azt mondtam magamnak. Úgy mentem el a buliba, hogy ha Hannah Baker feltűnik, beszélni fogok vele. Elérkezett az idő. Nem érdekelt, ki van ott, csak rá fogok koncentrálni, és beszélni fogunk.

De aztán besétált, és én bediliztem.

Nem tudtam elhinni. Hirtelen ott termettél a semmiből.

Nem, nem a semmiből. Először az udvaron sétálgattam, és átkoztam magam, amiért ilyen riadt kisfiú vagyok. Aztán kimentem a kapun, azzal a szándékkal, hogy hazasétálok.

De a járdán kicsit összeszedtem magam. Aztán visszamentem a bejárat ajtóhoz. A részek megint üdvözöltek, és én egyenesen hozzád sétáltam.

Erre bármit lehet mondani, csak azt nem, hogy a semmiből kerültem elő.

„Nem tudom, miért”, mondtad, „de azt hiszem, beszélünk kéne.”

És én egyetértettem, míg valószínűleg a legostobább mosoly terült szét az arcomon.

Nem. A legszebb.

Aztán észrevettem mögöttem az ajtófélfát. Egy csomó vonalat firkáltak rá, amik azt hívatottak jelezni, milyen gyorsan nőnek a gyerekek a házban. És eszembe jutott, mikor anyut figyeltem, ahogy letörölte az ugyanilyen jeleket a régi konyhaajtónkon, mielőtt eladtuk a házat, és ideköltöztünk.

Láttam. Láttam valamit a szemedben, mikor átnéztél a vállam felett.

Egyébként ránéztél az üres poharamra, az italod felét beleöntötted, és megkérdezted, hogy most beszélhetnénk-e.

Kérlek, ne gondolkodj ebbe semmit, srácok! Igen, úgy hangzik, hogy legyen sima ügy, és itassuk le a lányt, de nem az volt. Nekem nem úgy tűnt.

Nem az volt. Senki nem fogja elhinni, de igaz.

Mert ha erről lett volna szó, mindig noszogatt volna, hogy töltsen meg a poharamat.

Szóval bementünk a nappaliba, ahol a kanapé egyik fele foglalt volt.

Jessica Davis és Justin Foley volt ott.

De a másik felén bőven volt hely, úgyhogy leültünk. És mi volt az első dolog, amit csináltunk? Letettük a poharunkat, és elkezdtünk beszélgetni. Csak... így.

Tudnia kellett, hogy ők voltak. Jessica és Justin. De nem említette a nevüket. A fiú, akit először megcsókolt, csókolózott a lánnyal, aki pofon vágta a Monet's-ban. Olyan volt, mintha nem tudna elmenekülni a múlt elől.

Minden, amit remélhettem, az megtörtént. A kérdések személyesek voltak, mintha bepótolnánk az elvesztegetett időt. Mégsem éreztem őket tolakodónak.

A hangja, ha ez fizikailag lehetséges, felmelegít a fülhallgatóból. Fülemre teszem a kezem, nehogy elszökjenek a szavai.

És nem is voltak tolakodók. Mert azt akartam, hogy ismerj meg.

Csodálatos volt. Nem tudtam elhinni, hogy Hannah és én végre beszélgetünk. Igazán beszélgetünk. És nem akartam, hogy vége legyen.

Szerettem veled beszélgetni, Hannah.

Úgy tűnt, sikerül megismerned. Mintha meg tudtál volna érteni mindent, amit mondtam neked. És minél tovább beszélgettünk, annál inkább tudtam, hogy miért. Ugyanazok a dolgok idegesítettek minket. Ugyanazok miatt aggódtunk.

Elmondhattál volna nekem bármit, Hannah. Azon az estén nem voltak korlátok. Maradtam volna, míg megnyílsz, és mindent kiadsz magadból, de nem tetted.

El akartam mondani neked mindent. És ez fájt, mert néhány dolog túlságosan ijesztő volt. Néhány dolgot még én magam sem értettem. Hogyan mondhatnék el valakinek, akivel legelőször beszélgetek igazán, mindent, amin gondolkodom?

Nem tudtam. Túl korai volt.

De nem volt.

Vagy talán túl késő volt.

De most elmondod nekem. Miért vártál mostanáig?

A szavai már nem melegek. Talán azt akarta, hogy annak halljam őket, de most inkább felégetnek. Az elmémet. A szívemet.

Clay, azt hajtogattad, hogy tudod, köztünk simán menne minden. Azt mondtad, régóta így érzed. Tudtad, hogy kifogunk jönni egymással. Hogy rátalálunk egymásra.

De hogyan? Ezt soha nem magyaráztad el. Honnan tudhattad volna? Mert tudtam, mit beszélnek rólam. Hallottam minden pletykát és hazugságot, amik mindig a részem lesznek.

Tudtam, hogy nem igazak, Hannah. Vagyis, reméltem, hogy nem igazak. De túlságosan féltem, hogy megtudjam.

Kezdttem megtörni. Bárcsak beszéltem volna veled korábban! Lehattunk volna... talán... nem tudom. De a dolgok addigra túlságosan elfajultak. Már döntöttem. Nem azt, hogy véget vetek az életemnek.

Még nem. Arra készültem, hogy átevickélek az iskolán. Hogy soha nem kerülök közel senkihez. Ez volt a tervem. Leérettségizem, aztán elmegyek innen.

De azután elmentem egy buliba. Elmentem egy buliba, hogy találkozzam veled.

Hogy miért csináltam ezt? Hogy szenvedjek? Mert ezt csináltam, utáltam magam, amiért ilyen sokáig vártam. Utáltam magam, mert ez nem volt tisztességes veled szemben.

Az egyetlen dolog, ami nem tisztességes, Hannah, ezek a kazetták, mert én ott voltam neked. Beszélgettünk. Bármit elmondhattál volna. Bármit meghallgattam volna.

A mellettünk ülő párból a lány részeg volt, nevetgélt, és időnként belém ütközött. Ami először vicces volt, de elég gyorsan unalmassá vált.

Miért nem mondja ki a nevét?

Azon kezdtem gondolkodni, hogy talán nem is annyira részeg. Talán ez csak egy műsor volt annak a srácnak címezve, akivel beszélgetett... amikor tényleg beszélgettek. Talán magának és a srácnak akarta az egész kanapét.

Szóval Clay és én elmentünk onnan.

Körbesétáltunk a bulin, és akárhová mentünk, túlharsogtuk a zenét. Végül – szerencsésen – megfordítottam a társalgást. Nem volt több nagy és nehéz téma. Nevetésre volt szükségünk. De akárhová mentünk, mindenhol túl nagy volt a zaj, hogy halljuk egymást.

Szóval valahogy felkanyarodtunk egy üres szoba ajtaja elé.

Mindenre emlékszem, ami ezután történt. Tökéletesen emlékszem rá. De ő hogyan emlékszik?

Amíg ott ácsorogtunk az ajtófélfának támaszkodva, kezünkben a poharunkkal, nem tudtuk abbahagyni a nevetést.

És mégis, az elhagyatottság, amivel beléptem a buliba, gyorsan visszatért.

De nem voltam egyedül. Tudtam. Hosszú ideje először közel kerültem valakihez az iskolából. Hogy a fenében lehettem volna egyedül?

Nem voltál. Hannah, ott voltam.

Mert így akartam. Ez minden, amit mondhatok. Csak ennek van értelme számomra. Hányszor és hányszor hagytam, hogy közel kerüljek valakihez, csak azért, hogy aztán visszaüssön rám?

Minden jónak tűnt, de tudtam, hogy megvan az a lehetőség, hogy borzalmassá váljon. Sokkal de sokkal fájdalmasabb módon, mint a többi.

Ki volt zárva, hogy így történjen.

Szóval ott voltál te, és közel kerültünk egymáshoz. És mikor már nem bírtam, mikor könnyedebb témák felé tereltem a beszélgetést, megnevettettél. És sziporkáztál, Clay. Pontosan az voltál, akire szükségem volt. Úgyhogy megcsókoltalak.

Nem, én csókoltalak meg téged, Hannah.

Egy hosszú és gyönyörű csók volt.

És mit mondtál, mikor szétváltak az ajkaink? A legaranyosabb, legkisfiúsabb vigyorral a szádon azt kérdezted, „Ezt miért kaptam?”

Igazad van. Te csókoltál meg engem.

Amire azt mondtam, hogy „Milyen buta vagy!” Aztán tovább csókolóztunk.

Buta. Igen, erre is emlékszem.

Végül becsuktuk az ajtót, és beljebb mentünk a szobába. Az ajtó egyik oldalán voltunk mi. És a buli többi része, a hangos, de tompa zenével, a másik oldalon volt.

Elképesztő. Együtt voltunk. Csak erre gondoltam egész idő alatt. Elképesztő. Nagyon oda kellett figyelnem, hogy ne csússzon ki ez a szó a számon.

Néhányan talán csodálkoztok: „Hogy lehet, hogy erről soha nem hallottunk? Mindig megtudjuk, kivel volt Hannah.”

Mert én soha nem mondtam el.

Nem igaz. Csak gondoltátok, hogy megtudjátok. Nem figyeltetek? Vagy csak arra a kazettára figyeltetek, amin szerepel a nevetek? Mert egy kezemen megtudom számolni – igen, egy kezemen –, hány sráccal voltam. De ti, ti talán azt gondoltátok, hogy mindkét kezemre és mindkét lábamra szükségem van, csak hogy elkezdjem a számolást, igaz?

Mi van? Nem hisztek nekem? Meglepődtetek? Találjátok ki, mi a helyzet... nem érdekel. Az utolsó alkalom, amikor érdekelt, hogy valaki mit gondol rólam, az az éjszaka volt. És az volt az utolsó éjszaka.

Kikapcsolom a biztonsági övet, és előrehajolok. Kezemet a számra tapasztom, hogy ne kiáltsak.

De tényleg kiáltok; a hang belefulladás a tenyerembe. És Tony csak vezet tovább.

Most helyezkedjetek kényelembe, mert elfogom mondani, mi történt abban a szobában köztem és Clay között. Kész vagytok?

Csókolóztunk.

Ennyi volt. Csókolóztunk.

Lenézek az ölembe, a walkmanre. Túl sötét van ahhoz, hogy lássam az orsócskákat a műanyag ablak mögött, ahogy a szalagot egyik oldalról a másikra tekerik, de muszáj koncentrálnom valamire, úgyhogy megpróbálom. És ha arra a pontra figyelek, ahol a két orsócska lehet, akkor kerülök a legközelebb ahhoz, hogy Hannah szemébe nézzek, míg ő a történetemet meséli.

Csodálatos volt, ahogy mindketten az ágyon feküdtünk. Clay egyik kezét a csípőmön nyugtatta. A másikat begömbölyítette a fejem alatt, mint egy párnát. Én mindkét karommal átöleltem, próbáltam közelebb húzni magamhoz. És részemről többet akartam.

Akkor mondtam. Akkor súgtam oda neki, hogy „sajnálom”. Mert belül egyszerre éreztem magam nagyon boldognak és szomorúnak. Szomorúnak, mert olyan sokáig tartott, míg eljutottam ideig. De boldog voltam, mert együtt jutottunk el ideig.

A csókok olyanok voltak, mintha az elsők lettek volna. Csókok, amik azt mondták, újrakezdhetném, ha akarnám. Vele.

De honnan kezdjem újra?

És akkor jutottál eszembe, Justin. Hosszú idő óta először gondoltam az első csókunkra. Az igazi első csókomra. Eszembe jutott, milyen várakozás előzte meg. Eszembe jutott, ahogy az ajkad az enyémhez préselődött.

Aztán eszembe jutott, hogy romboltál le mindent.

„Hagyd abba!”, mondtam Claynek. Es már nem húztam tovább magamhoz.

A kezedet a mellkasomhoz nyomtad.

Átérezted, min megyek keresztül, Clay? Érzékelted? Biztosan.

Nem. Elrejtetted. Nem mondtad, mi volt az, Hannah.

Olyan szorosan lehunytam a szemem, hogy már fájt. Próbáltam ellökni mindent, amit lelki szemeim előtt láttam. És azokat az embereket láttam, akik rajta vannak ezen a listán... és még többet. Mindenkit, addig az éjszakáig. Mindenkit, aki miatt annyira érdekelt Clay hírneve – hogy az övé mennyire különbözött az enyémtől.

Nem, ugyanolyanok voltunk.

És nem tehettem ellene. Amit rólam gondoltak, arra nem volt befolyásom.

Clay, te kiérdemelted a hírnevedet. De én... én nem. És ott voltam veled. Ami csak hozzátett a hírnevemhez.

De nem ilyen volt. Kinek mondtam volna el, Hannah?

„Hagyd abba!”, ismételtem. Akkor a mellkasodhoz nyomtam a kezemet, és eltoltalak magamtól. Aztán megfordultam, és a párnába temettem az arcom.

Elkezdte beszélni, de elhallgattattalak. Arra kértelek, menj el. Megint beszélni kezdte, és sikoltottam. A párnába.

Aztán elhallgattál. Meghallottál.

Az ágy megemelkedett az oldaladon, ahogy felálltál, hogy kimenj a szobából. De szinte örökké tartott, míg kimentél, míg rájöttél, hogy komolyan gondolom.

Azt reméltem, megint azt mondd majd, hogy álljak meg. Hogy ne menjek el.

Annak ellenére, hogy a szemem csukva volt, és beletemettem a párnába, a fények megváltoztak, mikor végül kinyitottad az ajtót. Világosabb lett. Aztán megint elsötétült... és már nem voltál ott.

Miért hallgattam rá? Miért hagytam ott? Szüksége volt rám, és én tudtam ezt.

De megijedtem. Megint hagytam magam megfélemlíteni.

Aztán lecsúsztam az ágyról a padlóra. Csak ültem ott az ágy mellett, átkulcsoltam a térdemet... és sírtam.

Clay, itt ér véget a történeted.

De nem kellett volna. Ott voltam neked, Hannah. Kinyúlhattál volna értem, de nem tetted. Ezt választottad. Megvolt az esélyed, de te ellöktél magadtól. Segítettem volna neked. Segíteni akartam neked.

Kimentél a szobából, és soha többet nem beszéltünk.

Akkor te már döntöttél. Nem számít, mit mondasz, már döntöttél.

Az iskolában, a folyosón próbáltad elkapni a tekintetemet, de mindig elfordultam. Mert aznap éjszaka, mikor hazaértem, kitéptem egy lapot a füzetemből, és ráírtam a neveket, egyiket a másik után. Azokat a neveket, amik átsuhantak a fejemben, mikor abbahagytuk a csókolózást.

Olyan sok név volt, Clay! Legalább három tucat.

És akkor... összekötöttem őket.

Először a te nevedet karikáztam be, Justin. És húztam egy vonalat tőled Alexhez. Bekarikáztam Alexet, és húztam egy vonalat Jessicához, közben elhaladtam olyan nevek mellett, amik nem kapcsolódtak – amik csak lebegtek ott –, olyan események mellett, amik csak úgy megtörténtek.

A miattatok érzett dühöm és csalódottságom miatt könnyekben törtem ki, aztán megint dühös lettem, és gyűlöltelek titeket, mikor felfedeztem egy-egy új kapcsolatot.

Aztán odaértem Clayhez, ahhoz az okhoz, ami miatt elmentem a buliba. Bekarikáztam a nevét, és húztam egy vonalat... visszafelé. Egy előző névhez.

Az volt Justin.

Valójában, Clay, nem sokkal azután, hogy kimentél, és becsuktad magad mögött az ajtót... az az illető kinyitotta.

Justin szalagján, az első szalagon, Hannah azt mondta, a neve újra felbukkan. És Justin ott volt a bulin. A kanapén Jessicával.

De az a személy már megkapta a kazettákat. Szóval, Clay, csak ugord át, mikor továbbadod a dobozt. Kis kerülővel emiatt az illető miatt egy új név került a listára. És neki kell megkapnia tőled a kazettákat.

És igen, Clay – én is sajnálom.

A szemem szúr. Nem a sós könnyek miatt, hanem mert azóta nem csuktam be, hogy megtudtam, Hannah sírt, mikor kimentem a szobából.

A nyakam minden izma ég, követeli, hogy elforduljak. Hogy kinézzek az ablakon, el a walkmanről, és hagyjam, hogy a szemem a semmibe meredjen. De nem vagyok képes megmozdulni, nem vagyok képes megtörni a szavai hatását.

Tony lassít, és a padkához húzódik.

– Minden oké?

Egy lakónegyedben vagyunk, de nem a buli utcájában.

Nemet intek a fejemmel.

– Rendben leszel? – kérdezi.

Hátradőlök, a fejtámlához nyomom a fejem, és lehunyom a szemem.

– Hiányzik.

– Nek is hiányzik – mondja Tony. És mikor kinyitom a szemem, látom, hogy lehajtotta a fejét. Sír? Vagy talán próbál nem sírni.

– Az a helyzet – mondom –, hogy egészen mostanáig nem is hiányzott igazán.

Hátradől az ülésen, és rám néz.

– Nem tudtam, hogy értelmezzem azt az éjszakát. Azt, ami történt. Olyan régóta tetszett, de soha nem volt lehetőségem elmondani neki. – Lenézek a walkmanre. – Csak egy éjszakánk volt, de a végén úgy tűnt, mintha kevésbé ismerném, mint korábban. De most már tudom. Tudom, hol kalandozott gondolatban azon az éjszakán. Most már tudom, min ment keresztül.

Megtörik a hangom, és könnyek gyűlnek a szemembe.

Tony nem válaszol. Kinéz az üres utcára, és hagyja, hogy ott üljek a kocsijában, és gyászoljam Hannah-t. Hogy gyászoljam, akárhányszor levegőt veszek. Hogy gyászoljam, olyan szívvel, ami önmagában hideg, de felmelegszik, ahányszor csak rá gondolok.

A dzsekim ujjával megtörlöm a szememet. Aztán lenyelem a könnyeimet, és elnevetem magam.

– Kösz, hogy végighallgattál – mondom. – Legközelebb nyugodtan szakíts félbe!

Tony indexel, hátranéz a válla felett, és visszakanyarodik az útra. De nem néz rám.

– Szívesen.

5. kazetta, B oldal

ÚGY TŰNIK, UGYANAZON AZ ÚTON kocsikázunk fel-alá, mióta elhagytuk a Rosie's-t. Mintha Tony húzná az időt.

– Ott voltál a bulin? – kérdezem.

Tony kinéz az oldalsó ablakon, és sávot vált.

– Nem. Clay, tudnom kell, hogy rendben leszel-e.

Erre lehetetlen válaszolni. Mert nem, én nem löktem el Hannah-t magamtól. Nem okoztam neki még több fájdalmat, nem is bántottam. Ehelyett otthagytam egyedül abban a szobában. Én voltam az egyetlen, aki talán képes lett volna őt elérni, hogy megmentse önmagától. Hogy visszarántsa onnan, ahová tartott.

Én megtettem, amit kért tőlem, és elmentem. Mikor maradnom kellett volna.

– Engem senki nem hibáztat – suttogom. Muszáj, hogy halljam kimondva. Hallanom kell a szavakat a fülemben is, nem csak a fejemben. – Engem senki nem hibáztat.

– Senki – mondja Tony, még mindig az utat figyelve.

– És te? – kérdezem.

Egy kereszteződéshez érünk, és lelassít.

Egy pillanatra rám néz a szeme sarkából. Aztán visszafordítja tekintetét az útra.

- Nem, nem hibáztatlak.
- De miért te? – kérdezem. – Miért neked adta a kazetták másolatát?
- Hadd vigyelek el ahhoz a házhoz, ahol a buli volt – mondja. – Ott majd elmondom.
- Most nem tudod elmondani?
- A mosolya halvány.
- Próbálok az úton maradni.

Nem sokkal azután, hogy Clay elment, a pár a kanapéról bejött a szobába. Igazából az, hogy bebotorkáltak a szobába, sokkal pontosabb kifejezés. Emlékeztek rájuk? Arra gondoltam, hogy a lány eljártssa, hogy részeg, mindig belém ütközik, úgyhogy mi Clay-jel otthagytuk őket. Sajnos, a lány nem csak játszott. Teljesen leitta magát.

Elmentem mellettük az előtérben. Jessica egyik kezével átkarolta Justin vállát. A másikkal a falhoz támaszkodott, hogy el ne essen.

Persze, látni nem láttam, hogy bejönnek. Még mindig a padlón ültem, hátamat az ágynak támasztva, és sötét volt odabent.

Mikor kimentem a szobából, nagyon csalódott voltam. Zavarodott. Nekidőltem a zongorának a nappaliban, mert szinte muszáj volt megtartanom magam. Mit tegyek? Maradjak? Menjek el? De hová menjek?

A lányt a kanapés pajtása megtartotta, hogy ne essen neki az éjjeliszekekrénynek. És mikor legurult az ágyról... kétszer... visszatette rá. Amilyen jó fej srác, alig nevette ki.

Azt hittem, majd betakarja, aztán becsukja maga mögött az ajtót, mikor kimegy. És az lett volna a legalkalmasabb pillanat, hogy meglépjek. Történet vége.

Nem Hannah-tól kaptam az első csókot, de az első olyan csókot, ami számít, igen; az első csókot attól, aki számít. És miután olyan sokat beszélgettünk akkor éjjel, azt hittem, ez csak a kezdet. Hogy valami történik köztünk. Valami jó. Éreztem.

De nem ez a történet vége. Mert akkor nem lenne valami érdekes ez a szalag, igaz? És biztos vagyok benne, hogy mostanra már tudjátok, hogy nem ez a vége.

Mégis otthagytam a bulit, anélkül, hogy lett volna bármilyen úti célom.

Ahelyett, hogy elment volna, a srác elkezdte csókolgatni a lányt.

Tudom, hogy páran közületek szívesen maradtak volna egy ilyen csodás lehelkedős lehetőség miatt. Közeli találkozás a szexuális változattal. Még ha nem is látjátok, legalább végighallgatjátok.

De két dolog tartott lent a földön. Homlokomat a térdemhez nyomva rájöttem, mennyit ittam aznap éjjel. És mivel nem olyan volt az egyensúlyom, amilyennek kellett volna lennie, kockázatos lett volna átszaladni a szobán.

Szóval ez egy mentség.

A kettes számú mentség az, hogy a dolgok kezdtek véget érni odafent. A lány nemcsak részeg volt és esetlen, hanem úgy tűnt, egyáltalán nem reagál. Amiből meg tudtam állapítani, hogy a csókolózáson túl nem történt sok minden. És az is egyoldalú csókolózásnak tűnt.

A srác megint csak, amilyen jó fej, nem használta ki a helyzetet. Akarta. Hosszú ideig próbálkozott, hogy valamilyen

választ csikarjon ki a lányból. „Ébren vagy? Akarod, hogy kivigyelek a fürdőbe? Hányini fogsz?”

A lány nem volt teljesen kiütve. Kicsit nyögött, és felmorrant.

A srácnak leesett – végre hogy a lány nincs romantikus hangulatban, és egy darabig valószínűleg nem is lesz. Úgyhogy betakarta, és azt mondta, kicsit később megnézi, hogy van. Aztán kiment a szobából.

Most talán azon tűnődtek, kik ezek az emberek? Hannah, elfelejtetted megmondani a nevüket. De nem felejtettem el. Ha valamim még megvan, az az emlékezetem.

Ami nem túl jó hír. Talán ha néha elfelejtenék dolgokat, mindannyian kicsivel boldogabbak lennénk.

Sűrű köd volt, mikor elmentem a buliról. És ahogy sétáltam a házak mellett, elkezdett szitálni az eső. Aztán eleredt. De mikor sétálni kezdtem, csak sűrű köd volt, amitől minden olyan homályos lett.

Nem, most várnotok kell a nevekre. Bár, ha figyelmesen hallgattatok eddig, akkor tudjátok, hogy már rég megadtam a választ.

Mielőtt hangosan kimondom a nevét, ennek a srácnak kicsit főnie kell a saját levében... emlékeznie kell mindenre, ami abban a szobában történt.

És emlékszik. Tudom.

Szeretném most látni az arcát. Hogy szorosan becsukja a szemét. Összeszorítja az állkapcsát. Tépkedi a haját.

És azt mondanám neki: Tagadd Le! Gyerünk, tagadd le, hogy ott voltam abban a szobában! Tagadd, hogy tudom, mit tettél! Vagy nem is azt, amit tettél, hanem amit nem. Amit hagyta meg történni. Magyarázd meg, miért nem ez az a szalag, ahol vissza kell térned! Az biztos egy későbbi szalag. Muszáj, hogy egy későbbi szalag legyen.

Ó, tényleg? És az tetszene? Egy későbbi szalagtól jobb lenne minden? Ne vegyél mérget rá!

Istenem! Mi romolhatott még el aznap éjjel?

Tudom, hogy nem volt a barátnőd, hogy alig beszéltél vele, ráadásul alig ismerted, de ez a legfőbb mentséged arra, ami ezután történt? Vagy ez az egyetlen mentséged?

Akárhogy is van, erre nincs mentség. Felálltam, egyik kezemmel megtámaszkodtam az ágynál. Még mindig láttam a cipődet – az árnyékát – az ajtó alatt beszűrődő fényben. Mert mikor kimentél abból a szobából, elfoglaltad az őrhelyed az ajtó előtt. Én elengedtem az ágyat, és elindultam a fénycsík felé, de nem tudtam, mit mondok majd neked, mikor kinyitom az ajtót. De mikor félúton jártam, két másik cipő tűnt fel... és megálltam.

Amikor elmentem a buliról, csak sétáltam. Egy csomó háztömbön át. Nem akartam hazamenni. Nem akartam visszamenni.

Az ajtó kinyílt, de te visszahúztad, és azt mondtad: „Ne. Hadd pihenjen”. Abban a kis fénysugárban megláttam egy szekrényt – a harmonikaajtó félig nyitva volt. Közben a barátod győzködött, hogy engedd be. Kalapáló szívvel vártam, csapdába esve a szoba közepén. Az ajtó megint kinyílt. De te megint visszahúztad. És próbáltál viccelődni. „Higgy nekem”, mondtad, „nem fog megmozdulni. Csak fekszik ott.”

És mi volt a srác válasza? Mi volt az? Mivel győzött meg, hogy állj félre, és engedd be abba a szobába? Emlékszel? Mert én igen. Éjszakai műszak.

Azt mondtad neked, hogy éjszakai műszakban dolgozik, és pár perc múlva mennie kell.

Egy pár perc, csak ennyi kell neki. Szóval csak nyugi, és állj félre. És neked ennyi elég volt, hogy beengedd.

Istenem!

Szánalmas.

Nem tudtam elhinni. És a barátod sem tudta elhinni, mert mikor megint megfogta a kilincset, nem viharzott be azonnal. Arra várt, hogy tiltakozz.

Abban a rövidke pillanatban – abban a pillanatban, mikor hallgattál –, térdre rogytam, hányingerrel küszködve, és mindkét kezemet a szám elé kaptam. A szekrényhez botorkáltam, a könnyeim elhomályosították a folyosóról besűrűdő fényt. És mikor a szekrényben összerogytam, egy földön heverő kabáthalomra estem.

Mikor a hálószoa ajtaja kinyílt, behúztam a szekrényajtót. És szorosan lehunytam a szemem. A vér dobolt a fülemben. Előre-hátra hintáztattam magam, homlokomat a kabátokhoz ütögetve. De mivel az egész házban bömbölt a zene, senki nem hallott.

„Csak nyugi”. Ezt már korábban is mondta ez a srác. Mindig ezt mondja azoknak, akiket kihasznál. A barátnőit. Más srácokat. Akárkit.

Ez Bryce. Biztosan ő az. Bryce Walker volt abban a szobában.

És mivel bömbölt a zene, senki nem hallotta, hogy a srác keresztülsétál a szobán. Keresztülsétál a szobán. Felmászik az ágyra. A rugók nyikorognak a súlya alatt. Senki nem hall semmit.

És én megállíthattam volna. Ha képes lettem volna beszélni. Ha képes lettem volna látni. Ha képes lettem volna gondolkodni, kinyithattam volna az ajtót, és megállíthattam volna.

De nem tettem. És nem számít, mi a mentségem. Hogy épp összeomlóban voltam, az nem mentség. Egyáltalán nincs mentségem. Megállíthattam volna – és ennyi. De úgy éreztem, ahhoz, hogy ezt meg tudjam állítani, az egész világot kellett

volna megállítanom, hogy ne forogjon. Mintha már olyan rég nem lett volna befolyásom az eseményekre, hogy akármit is teszek, aligha számít többé.

És többé már nem tudtam elviselni az érzéseket. Azt akartam, hogy álljon meg a világ... hogy legyen vége.

Hannah számára tényleg vége lett a világnak. De Jessicának nem. Számára minden ment tovább. Azután Hannah betalált nála a kazettákkal.

Nem tudom, hány számot játszottak, míg az arcomat a kabátokba temettem. A ritmus egyik daltól a másikig vándorolt. Egy idő után kaparni kezdett a torkom. Olyan nyersen égett. Sikítottam vajon?

Mivel a padlón térdeltem, rezgéseket éreztem, akárhányszor valaki végigment a folyosón. És mikor a lépéseket a szobában éreztem – sok számmal azután, hogy a srác bejött –, a szekrény falához nyomtam a hátam... és vártam. Vártam, hogy feltépjék a szekrény ajtaját. Hogy kirángassanak a bűvőhelyemről.

És azután? Mit tenne velem azután?

Tony lehúzódik a kocsival. Az első kerék megcsikordul a járdán. Nem tudom, hogy kerültünk ide, de a ház most pont az ablakom előtt van. Ugyanaz a bejárati ajtó, ahol beléptem a buliba. Ugyanaz a veranda, ahol távoztam. És a verandától balra ott egy ablak. Az ablak mögött egy hálószoba és egy harmonikaajtós szekrény, ahol Hannah elrejtőzött azon az éjszakán, amikor csókolóztunk.

De a folyosóról beszűrődött a fény a szobába, a szekrénybe, és a srác lépései távolodtak. Vége volt.

Végül is, nem késhetett a munkából, igaz?

Szóval, mi történt ezután? Hát, kirohantam a szobából, végig a folyosón. És ott láttalak meg. Egyedül ültél egy

szobában. Az az ember, akiről ez az egész kazetta szól... Justin Foley.

A gyomrom felkavarodik, és kinyitom a kocsiajtót.

A villany fel volt kapcsolva, és ott ültél az ágy végében.

Ott ültél, és a semmibe meredtél. Míg én a folyosón álltam dermedten, és rád meredtem.

Hosszú utat tettünk meg, Justin. Az első alkalomtól, amikor végignéztam, hogy elcsúsztál a fűvön Katnél. Az első csókomig a csúszda aljánál. Mostanáig.

Először olyan eseményláncolatot indítottál, ami tönkretette az életemet. Most a lányén munkálkods.

Az előtt a ház előtt kidobom a taccsot. Úgy maradok összegörnyedve, fejem az árok fölött lóg.

Egyszer csak felém fordultál. Az arcod színe... eltűnt. Az arckifejezésed... üres. És a tekinteted nagyon kimerültnek tűnt. Vagy fájdalmat láttam benne?

– Maradj úgy, ameddig akarsz! – mondja Tony.

Ne aggódj, gondolom. Nem fogok behányni a kocsidba.

Justin, bébi, nem hibáztatlak teljes egészében. Ebben együtt vagyunk benne. Mindketten megállíthattuk volna. Akármelyikünk. Megmenthettük volna a lányt. És ezt bevallom neked. Mindannyiótoknak. Annak a lánynak két esélye is volt. És mindketten cserbenhagytuk.

Jólesik, hogy fújja a szellő az arcomat, lehűti a homlokomon és a nyakamon gyöngyöző izzadságot.

Szóval, miért szól az a kazetta Justinról? Mi van a másik sráccal? Nem rosszabb az, amit Ő tett?

De. Teljes mértékben rosszabb. De a kazettákat tovább kell adni. És ha neki küldeném őket, a sor abban a pillanatban megszakadna. Csak gondoljátok végig! Megerőszakolt egy lányt, és egy pillanat alatt eltűnne a városból, ha tudná... hát... ha tudná, amit mi tudunk.

II

Még mindig összegörnyedve, olyan mély levegőt veszek, amelyet csak tudok. Aztán bent tartom.

És kifújom.

Levegőt veszek. Aztán bent tartom.

Kifújom.

Felülök az ülésben, de nyitva hagyom a kocsiajtót a biztonság kedvéért.

– Miért te? – kérdezem. – Miért vannak nálad ezek a kazetták? Te mit csináltál?

Egy autó húz el mellettünk, és mindketten azt figyeljük, ahogy két tömbbel arrébb befordul balra. Eltelik még egy perc, mire Tony válaszol.

– Semmit – mondja. – És ez az igazság. – Mióta elhagytuk a Rosie's-t, Tony most először néz a szemembe. És az utcai lámpa fényénél könnyeket látok a szemében. – Fejezd be ezt a kazettát, Clay, és mindent elmondok neked.

Nem válaszolok.

– Fejezd be! Már majdnem vége – mondja.

Szóval, most mit gondolsz a srácról, Justin? Gyűlölöd? A barátod, aki megerőszakolta azt a lányt, még mindig a barátod?

Igen, de miért?

Biztos csak tagadásból. Csak így lehet. Persze, mindig is volt egy vérmérséklete. Persze, mindig úgy bánt a lányokkal, mint a használt alsógatyákkal. De neked mindig jó barátod

volt. És minél többet lógsz vele, annál inkább a jó öreg cimborádnak tűnik, ugye? És ha úgy viselkedik, mint régen, akkor nem is tehetett semmi rosszat. Ami azt jelenti, hogy te sem tettél semmi rosszat.

Nagyszerű! Ez nagyszerű hír, Justin. Mert ha ő nem tett semmi rosszat, és te sem tettél semmi rosszat, akkor én sem tettem semmi rosszat. És fogalmad sincs, mennyire szeretném, ha nem tettem volna tönkre annak a lánynak az életét.

De megtettem.

Vagy legalábbis segítettem benne. És te is.

Nem, igazad van, nem te erőszakoltad meg. És nem is én erőszakoltam meg. Az a srác tette. De te... és én... mi hagytuk, hogy megtörténjen.

A mi hibánk.

— Vége a sztorinak – mondom. – Mi történt?

Előveszem a hatodik kazettát a zsebemből, és kicserélem a walkmanben lévővel.

6. kazetta, A oldal

TONY KIVESZI A SLUSSZKULCSOT. Valami, amit a kezében tarthat, míg beszél.

– Azóta próbálom kitalálni, hogy mondjam el, mióta kocsikázunk. Amióta itt ülünk. Még akkor is, mikor kidobtad a taccsot.

– Láttad, hogy nem hánytam a kocsidban.

– Igen. – Elmosolyodik, és lenéz a kulcsaira. – Kösz. Értékelem.

Becsukom a kocsiajtót. A gyomrom megnyugodott.

– Eljött hozzám – mondja Tony. – Hannah. És az volt a lehetőségem.

– Mire?

– Clay, a jelek ott voltak – mondja.

– Nekem is volt lehetőségem – mondom neki. Leveszem a fejhallgatót, és a térdemre teszem. – A bulin. Kiborult, mikor csókolóztunk, és nem tudtam, miért. Az volt a lehetőségem.

A kocsiban sötét van. És csend. Az ablakok nincsenek letekerve, ezért úgy tűnik, a külvilág mélyen alszik.

– Mindannyian hibásak vagyunk – mondja Tony. – Legalábbis egy kicsit.

– Szóval elment hozzád – mondom.

– Biciklivel. Amivel az iskolába is járt.
– A késsel – mondom. – Hadd találjam ki! Szereltesd a kocsidat.

Tony nevet.

– Ki gondolta volna, igaz? De azelőtt soha nem jött el hozzám, úgyhogy kicsit meglepődtem. Tudod, barátságosan viselkedtünk egymással a suliban, úgyhogy nem gondolkodtam rajta sokáig. Bár az volt a furcsa, amiért jött.

– Mi volt az?

Kinéz az oldalsó ablakon, és mély levegőt vesz.

– Azért jött, hogy odaadja nekem a biciklijét.

A szavak csak úgy lógtak a levegőben háborítatlanul, kényelmetlenül sokáig.

– Azt akarta, hogy az enyém legyen – mondja Tony. – Már eldöntötte. Mikor megkérdeztem az okát, csak vállat vont. Nem magyarázta meg. De ez egy jel volt. És nem vettem észre.

Felidézem a szórólap egyik pontját, amit az iskolában kaptunk.

– Elosztogatja a holmiját.

Tony bólint.

– Azt mondta, szerinte én vagyok az egyetlen, akinek szüksége lehet rá. Azt mondta, nekem van a legöregebb kocsim a suliban, és arra gondolt, talán szükségem lesz egy pótszerre, ha lerobban.

– De ez a szépség sosem robban le – mondom.

– Mindig lerobban – mondja Tony. – Csak mindig ott vagyok, hogy megjavítsam. Úgyhogy azt mondtam neki, hogy nem tudom elfogadni a bringáját. Úgy nem, hogy nem adtam cserébe valamit.

– Mit adott neki?

– Ezt soha nem fogom elfelejteni – mondja, és felém fordul.
– A szeme, Clay, a szemét egy pillanatra sem vette le rólam. Csak nézett, egyenesen a szemembe, és elkezdett sírni. Csak bámult rám, és könnyek kezdtek folyni az arcán.

Tony kitörli a könnyeket a saját szeméből, aztán végigsimít az ajkán.

– Tennem kellett volna valamit.

A jelek ott voltak, végig, bárki számára, aki észre akarta venni.

– Mit kért tőled?

– Megkérdezte, hogy csinálom a kazettáimat, amiket a kocsiban hallgatok. – Hátrahajtja a fejét, és mély levegőt vesz.

– Elmondtam neki, hogy apának van egy régi magnója. – Szünetet tart. – Aztán megkérdezte, van-e valamim, amivel beszédet lehet felvenni.

– Istenem!

– Valami hordozható felvevő, vagy ilyesmi. Amit nem kell bedugni, hanem lehet vele járkálni ide-oda. És én nem kérdeztem meg, minek. Azt mondtam neki, várjon, és hozok egyet.

– És odaadtad neki ?

Tony felém fordul, arcvonásai merevek.

– Nem tudtam, mihez kezd majd vele, Clay.

– Várj, én nem vádollar, Tony. De nem mondott semmit, hogy mire kell neki?

– Ha megkérdeztem volna, szerinted elmondta volna?

Nem. Mikor Hannah elment Tonyhoz, már mindent eldöntött. Ha azt akarta volna, hogy valaki megállítsa, hogy megmentse önmagától, én ott voltam. A bulin. És ezt ő is tudta.

Megrázom a fejem.

– Nem mondta volna el.

– Pár nappal később – folytatja Tony –, mikor hazaértem a suliból, egy csomag hevert a verandán. Felvittem a szobámba, és elkezdtem hallgatni a kazettákat. De nem volt semmi értelme.

– Hagyott valami üzenetet, vagy ilyesmi?

– Nem. Csak a kazettákat. De nem volt semmi értelme, mert együtt volt harmadik óránk, és Hannah aznap ott volt az iskolában.

– Hogy mi?

– Úgyhogy mikor hazaértem, és elkezdtem hallgatni a kazettákat, nagyon gyorsan átmentem rajtuk. Előretekerem, hogy megtudjam, benne vagyok-e. De nem voltam. És akkor már tudtam, hogy a másolatokat adta nekem. Ezért megnéztem a számát a telefonkönyvben, és felhívtam otthon, de senki nem vette fel a telefont. Akkor felhívtam a szülei boltját. Megkérdeztem, ott van-e Hannah, és ők megkérdezték, hogy minden rendben van-e, mert biztos, hogy olyan volt a hangom, mint egy örülté.

– Mit mondtál?

– Azt mondtam, hogy valami nem oké, és meg kell találniuk a lányukat. De képtelen voltam elmondani, hogy miért. – Röviden, szaggatottan lélegzik. – És másnap Hannah nem jött suliba.

Azt akarom mondani neki, hogy sajnálom, hogy el sem tudom képzelni, milyen érzés lehetett. Aztán eszembe jut a holnapi nap az iskolában, és rájövök, hogy hamarosan megfogom tudni. Mikor először meglátom a többi szereplőt a kazettákról.

– Aznap korán hazamentem – mondja Tony –, úgy csináltam, mint aki rosszul van. És be kell ismernem, eltartott pár napig, mire összeszedtem magam. De mikor visszamentem, Justin Foley pokoli rosszul nézett ki. Aztán

Alex is. És akkor arra gondoltam, oké, a legtöbben megérdemlik, úgyhogy megteszem, amit Hannah kért tőlem, és gondoskodom róla, hogy mindenki meghallgassa a mondanivalóját.

– De hogy követted nyomon? – kérdezem. – Honnan tudtad, hogy nálam vannak a kazetták?

– Te könnyű voltál – mondja. – Elloptad a walkmanemet, Clay.

Mindketten nevetünk. És ez jó érzés. Megkönnyebbülés. Mint nevetni egy temetésen. Talán nem helyénvaló, de határozottan szükséges.

– De a többiek kicsit nehezebbek voltak – mondja Tony. – Utolsó óra után gyorsan a kocsihoz rohantam, és olyan közel hajtottam a sulis elé, amennyire csak tudtam. Mikor megláttam a soron következő embert, pár nappal azután, hogy megtudtam, az előző meghallgatta a kazettákat, odakiáltottam neki, és odahívtam a kocsihoz.

– Aztán csak úgy megkérdezted, hogy nála vannak-e a kazetták?

– Nem. Letagadták volna, ugye? Mikor közelebb ért, felemeltem egy kazettát, és azt mondtam, szálljon be, mert szeretném, ha meghallgatna egy dalt. A reakciója alapján mindig tudtam.

– Aztán lejátszottad Hannah egyik kazettáját?

– Nem. Ha az illető nem szaladt el, csinálnom kellett valamit, úgyhogy lejátszottam egy dalt – mondja Tony. – Bármilyen dalt. Ott ült mindenki, ahol most te, és azon tűnődött, mi a fenéért játszom le neki ezt a dalt. De ha igazam volt, a tekintete üveges lett, mintha millió kilométerrel arrébb járna.

– Szóval, miért te? – kérdezem. – Miért neked adta a kazettákat?

– Nem tudom – válaszolja. – Csak arra tudok gondolni, hogy azért, mert én adtam neki a diktafont. Azt gondolta, nekem is van benne érdekeltségem, ezért majd együttműködöm.

– Nem vagy a kazettákon, mégis a része vagy.

Tony a szélvédőre néz, és megmarkolja a kormányt.

– Mennem kell.

– Nem úgy értettem – mondom. – Tényleg.

– Tudom. De késő van. Az apám már biztos azon tűnődik, hogy lerobbantam-e valahol.

– Mi van, nem akarod, hogy megint a motorháztető alá nézzem? – Megérintem az ajtónyitót, aztán eszembe jut valami, elengedem, és előveszem a mobilomat. – Szeretném, ha megtennél valamit. Köszönnél anyunak?

– Persze.

Végigfutok a neveken, megnyomom a hívást, és anyu azonnal felveszi.

– Clay?

– Szia, anya.

– Clay, hol vagy? – Megbántottnak tűnik.

– Mondtam, hogy talán sokáig kimaradok.

– Tudom. Mondtad. Csak azt reméltem, hogy mostanra hallok majd felőled.

– Sajnálom. De szükségem van még egy kis időre. Lehet, hogy Tonyéknál kell maradnom éjszakára.

Abban a pillanatban: – Jó estét, Mrs. Jensen.

Anya megkérdezi, hogy ittam-e.

– Nem, anya. Esküszöm.

– Jól van, hát, ez egy történelmi feladat, ugye?

Megrándulok. Olyan nagyon el akarja hinni az ürügyeimet. Akárhányszor hazudok, olyan nagyon hinni akar nekem!

– Bízom benned, Clay.

Azt mondom neki, hogy iskola előtt hazamegyek a cuccomért, aztán elköszönünk.

– Hová akarsz menni? – kérdezi Tony.

– Nem tudom. Lehet, hogy hazamegyek. De nem akarom, hogy aggódjon, ha mégsem.

Elfordítja a kulcsot, a motor felbőg, aztán felkapcsolja a fényszórót.

– Akarod, hogy elvigyelek valahová?

Megfogom az ajtónyitót, és a ház felé intek a fejemmel.

– Ez az a hely, ahol a kazettán vagyok – mondom. – De azért köszi.

Tony egyenesen előre bámul.

– Tényleg. Köszönöm – mondom. És amikor kimondom, nem csak a fuvarra értem. Mindenre. Hogy hogyan reagált, mikor megtörtem, és elsírtam magam. Hogy próbált megnevetetni életem legborzalmasabb éjszakáján.

Jó érzés tudni, hogy valaki tudja, mit hallgatok, hogy megérti, min megyek keresztül. Valahogy ettől kevésbé ijesztő tovább hallgatni a kazettákat.

Kiszállok a kocsiból, és becsukom az ajtót. Az autó elhúz mellettem.

Megnyomom a Play-t.

Menjünk vissza a buliba, srácok! De ne helyezkedjete el kényelmesen, egy perc múlva el is megyünk onnan.

Fél háztömbnyire tőlem Tony Mustangja megáll a kereszteződésnél, balra fordul, és elhajt.

Ha az idő egy fonal, ami összeköti a történeteket, akkor a buli az a pont, ahol minden összecsomósodik. És az a csomó

csak nő és nő, egyre jobban összegubancolódik, és magába vonja a többi történetet is.

Mikor Justin és én végül megtörtük azt a borzalmas, fájdalmas pillantást, végigmentem a folyosón, vissza a buliba. Igazából támoltyogtam. De nem az alkoholtól. Minden mástól.

Leülök a járdára pár méterre attól a helytől, ahol hánytam. Akárki is él itt, mert nem tudom, kinek a bulija volt ez, ha ki akar jönni, és megkér, hogy menjek el, elmegyek. Örömmel.

Nekitámaszkodtam a zongorának a nappaliban. Aztán a zongoraszékeknek. És leültem.

El akartam menni, de hová? Nem tudtam hazamenni. Még nem.

És akárhová is indulnék, hogy jutok oda? Túl gyenge voltam a sétához? Legalábbis azt gondoltam, túl gyenge vagyok. Csak azt tudtam biztosan, hogy ki akarok jutni onnan, és többé nem akarok gondolni semmire és senkire.

Aztán valaki megérintette a vállamat. Egy gyengéd szorítás.

Jenny Kurtz volt az.

A pomponlány a diáktanács irodájából.

Jenny, ez a kazetta rólad szól.

A térdemre hajtom a fejem.

Jenny megkérdezte, hogy hazavigyen-e, és én majdnem elnevettem magam. Ennyire nyilvánvaló lett volna? Ennyire borzalmasan néztem volna ki?

Belekapaszkodtam a karjába, és ő felsegített. Jó érzés volt hagyni, hogy valaki segítsen. Kimentünk a bejárati ajtón, át az emberek tömegén, akik ki voltak ütte a verandán, vagy cigiztek az udvaron.

Akkortájt én épp háztömről háztömbre sétáltam, és próbáltam rájönni, miért jöttem el a buliról. Próbáltam rájönni, próbáltam megérteni, mi történt köztem és Hannah között.

A járda nedves volt. A lábam zsibbadt és nehéz, összeakadt az úton. Figyeltem a kavicsok és falevelek hangját, amikre ráléptem.

Mindent hallani akartam. Hogy kizárjam a zenét és a hátulról jövő hangokat.

Még háztömbökkel arrébb is hallottam a zenét. Távoli volt. Tompa. Mintha nem juthatnék elég messzire tőle.

És még most is emlékszem minden dalra, amit játszottak.

Jenny, te nem szóltál egy szót sem. Nem kérdeztél semmit. És ezért nagyon hálás voltam. Talán már történt veled olyasmi, vagy láttál olyasmit bulikon, amikről nem tudtál beszélni. Legalábbis nem azonnal. Ami valahogy passzol is, mert ezekről én sem beszéltem mostanáig.

Hát... nem is... megpróbáltam. Egyszer megpróbáltam, de az illető nem akarta meghallgatni.

Az a tizenkettedik történet? A tizenharmadik? Vagy valami teljesen más? Az vajon egy olyan név a listáján, amiről nem beszél nekünk?

Szóval, Jenny, a kocsidhoz vezettél. És bár a gondolataim máshol jártak – a tekintetem a semmibe révedt –, éreztem magamon az érintésedet. Olyan gyengéden fogtad a karomat, ahogy besegítettél az ülésbe! Bekapcsoltad a biztonsági övem, te is beültél, aztán elhajtottunk.

Hogy ezután mi történt, abban nem vagyok egészen biztos. Nem figyeltem, mert a kocsidban biztonságban éreztem magam. A levegő meleg volt és megnyugtató. A lassan ide-oda mozgó ablaktörlő gyengéden visszahúzta a gondolataimat a kocsiába. A valóságba.

Nem esett olyan nagyon, de annyira bemaszatolta a szélvédőt, hogy minden álomszerűnek hatott. És erre volt szükségem. Ettől a világom nem volt olyan valóságos, olyan gyors.

És akkor... az ütközés. Semmi nem tudja jobban összetörni a világot, mint egy baleset.

Egy baleset? Még egy? Egy éjszaka alatt kettő? Hogy lehet, hogy erről soha nem hallottam?

Az én oldalam felöli első kerék megcsúszott, és járdának ütközött. Egy faoszlop csapódott a lökhárítónak, aztán vissza, mint egy fogvájó.

Istenem! Ne!

Egy stoptábla dőlt el a fényszóró előtt. A kocsi maga alá gyűrte, te felsikítottál, és rátapostál a fékre. Az oldalsó tükörből figyeltem, hogy szilánkok esnek az útra, ahogy megállunk.

Oké, most már ébren voltam.

Csak ültünk egy pillanatig, kibámulva a szélvédőn. Egy szó nem hangzott el közöttünk, nem is néztünk egymásra. Az ablaktörlő ide-oda kente az esőcseppeket. Én pedig csak markoltam a biztonsági övet, és hálás voltam, hogy csak egy oszlopnak ütköztünk neki.

A baleset az idős férfival. És a sráccal a suliból. Vajon Hannah tudta? Tudta, hogy Jenny okozta?

Kinyitottad az ajtót, és figyeltem, ahogy előresétálsz, és lekuporodsz a fényszórók közt, hogy megnézd közelebbről. Megérintetted a horpadást, és előrehajoltál. Nem tudtam, hogy dühös vagy-e. Esetleg sírsz-e.

Talán azon nevettél, milyen borzalmasan alakul az éjszaka.

Tudom, hová menjek. Nincs szükségem térképre. Pontosan tudom, hol van a következő csillag, úgyhogy felállok, és sétálni kezdek.

A horpadás nem volt túl nagy. Vagyis kicsi sem volt, de biztosan megkönnyebbültél valamennyire. Lehetett volna rosszabb is. Sokkal, sokkal rosszabb. Például... elüthettél volna valami mást.

Tudja.

Valami előtt.

Akármire is gondoltál először, üres arckifejezéssel álltál fel. Csak álltál ott, a horpadást bámultad, és a fejedet ráztad.

Aztán elkaptad a tekintetemet. És biztos vagyok benne, hogy láttam, ahogy felvonod a szemöldököd, még ha csak egy tizedmásodpercre is. De az a szemöldökvonogatás mosollyá alakult. Aztán egy vállvonás követte.

És mit is mondtál, mikor visszaültél a kocsiba? „Hát ez szívás.” Aztán betetted a kulcsot a gyújtásba és... megállítottalak. Nem hagyhattam, hogy elhajts.

A kereszteződésben, ahol Tony balra fordult, én jobbra veszem az irányt. Még mindig két háztömbnyire van, de tudom, hol. A stoptábla.

Becsuktad a szemed, és azt mondtad: „Hannah, nem vagyok részeg.” Hát én nem vádoltalak azzal, hogy részeg vagy, Jenny. De kíváncsi voltam, hogy mi a fenéért nem tudtad az úton tartani a kocsit. „Esik”, mondtad. És igen, így volt. Éppen csak. Azt mondtam, hogy parkolj le.

Te azt mondtad, gondolkodjak ésszerűen. Mindketten közel lakunk, és a lakónegyedben mész majd tovább – mintha ettől jobb lett volna.

Már látom. Egy fémoszlop, aminek a végén egy stoptábla van, visszatükröződő betűi ilyen távolságból is jól látszanak. De a baleset éjszakáján a tábla másmilyen volt. A betűk nem tükröződtek, és a táblát egy faoszlop tartotta.

„Hannah, ne aggódj!”, mondtad. Aztán elnevetted magad. „Egyébként sem veszi figyelembe a stoptáblát senki. Csak továbbhajtanak. Szóval most, hogy nincs itt tábla, már legális. Látod? Az emberek majd megköszönik nekem.”

Megint azt mondtam, hogy parkolj le. Majd hazavisz minket valaki a buliról. Reggel első dolgom lesz, hogy felveszlek, és

elhozlak a kocsidig. De újra próbálkoztál. „Hannah, figyelj!”
„Parkolj le!”, mondtam. „Kérlek!”

Aztán azt mondtad, szálljak ki. De nem szálltam ki. Próbáltam értelmesen beszélni veled. Szerencsés vagy, hogy csak egy tábla volt. Képzeld el, mi történhetne, ha hagynám, hogy hazavezess.

De megint, „Szállj ki!”

Hosszú ideig ültem ott csukott szemmel, hallgattam az esőt és az ablaktörlőt.

„Hannah! Szállj... ki!”

Szóval végül kiszálltam. Kinyitottam az ajtót, és kiléptem. De nem csuktam be. Visszanéztem rád. És te kifelé bámultál a szélvédőn – az ablaktörlőn át és a kormányt markoltad.

Még mindig egy háztömbre van tőlem, de az egyetlen dolog, amire képes vagyok fókuszálni, az az előttem lévő stoptábla.

Megkérdeztem, hogy használhatnám-e a telefonodat. Láttam, hogy pont a lejátszó alatt van.

„Miért?”, kérdezted.

Nem tudom, miért mondtam el az igazat. Hazudnom kellett volna. „Legalább el kell mondanunk valakinek, hogy kidőlt a tábla”, mondtam.

Te továbbra is egyenesen előrenéztél. „Ki fogják nyomozni. Ki tudja nyomozni a telefonhívásokat, Hannah”. Aztán beindítottad a kocsit, és azt mondtad, csukjam be az ajtót.

Nem tettem.

Hátramenetbe tetted a kocsit, és én elugrottam, nehogy hozzám csapódjon az ajtó. Nem foglalkoztál vele, hogy a tábla összenyomódik – összedarálódik – a kocsid alatt. Mikor áthajtottál fölötte, a tábla a lábam előtt hevert, megvetemedve, ezüst színű barázdáktól karcosulva.

Felbőggetted a motort, és én vettem az adást, hátraleptem a járdára. Aztán beletapostál a gázba, amitől az ajtó becsukódott, és minél messzebbre jutottál, annál gyorsabban hajtottál... és elszöktél.

Valójában sokkal többet úsztál meg, mint hogy kidöntöttél egy táblát, Jenny.

És akkor megint megállíthattam volna... valahogy.

Mindannyian megállíthattuk volna. Mindannyian megállíthattunk volna valamit. A pletykákat. Az erőszakot. Téged.

Biztos volt valami, amit mondhattam volna. Legalább elvehettem volna a slusszkulcsot. Vagy esetleg benyúlhattam volna, hogy ellopjam a mobilodat, és hívjam a rendőrséget.

Valójában ez volt az egyetlen, ami számított. Mert te egy darabban kerültél haza, Jenny. De nem emiatt aggódtam. A tábla eldőlt, és ez volt a probléma.

B-6 a térképen. Két háztömbnyire a bulitól van egy stoptábla. De azon az éjszakán egy ideig nem volt ott. És esett az eső. És valaki megpróbálta időben kiszállítani a pizzát. És valaki más, aki az ellenkező irányba tartott, éppen kanyarodott.

Az idős férfi.

A sarkon nem volt stoptábla. Azon az éjszakán nem. És az egyikük, az egyik sofőr meghalt.

Senki nem tudta, ki okozta. Mi nem. A rendőrség sem. De Jenny tudta. És Hannah is. És talán Jenny szülei is, mert valaki nagyon gyorsan megjavította a lökhárítóját.

Nem ismertem azt a srácot. Végzős volt. És mikor megláttam a képét az újságban, nem ismertem fel. Csak egy volt a sok arc közül a suliból, akiket soha nem ismertem meg... és nem is fogok.

Még a temetésére sem mentem el. Igen, talán el kellett volna, de nem tettem. Képtelen voltam rá. És most már tudom, nyilvánvaló, hogy miért.

Nem tudta. Nem tudott a férfiről a másik kocsiban. Nem tudta, hogy az a férfi lakott a házukban. A régi házukban. És ennek örülök. Korábban Hannah látta, ahogy a férfi kihajt a garázsból. Látta, hogy úgy hajt el, hogy őt észre sem veszi.

De néhányan ott voltak a temetésén.

Azért hajtott el, hogy visszaadjon egy fogkefét. Ezt mondta nekem a felesége, míg a kanapén ülve vártuk, hogy a rendőrség hazahozza a férjét. A férfi a város másik végébe ment, hogy visszaadja az unokájának a fogkefét. Ők vigyáztak a kislányra, míg a szülei nyaraltak, és a fogkefe véletlenül ott maradt náluk. A kislány szülei azt mondták, nem szükséges csak emiatt átkocsikázni a város másik felébe. Volt nekik egy csomó másik. „De ő ezt csinálja”, mondta nekem az asszony. „Ilyen az én férjem.”

Aztán megjött a rendőrség.

Azok számára, akik elmentek, hadd írjam le, milyen volt az iskola a temetés napján. Egy szóban összefoglalva... csendes volt. Körülbelül a diákok negyede nem jött be reggel. Persze, főleg végzősök. De nekünk, akik bementünk, azt mondták a tanárok, hogy ha csak elfelejtettünk igazolást hozni otthonról, akkor sem írnak be hiányzónak, ha el akarunk menni a temetésre.

Mr. Porter azt mondta, a temetés része lehet a gyógyulásnak. De ebben nagyon is kételkedtem. Számomra nem lehet. Mert azon a sarkon nem volt stoptábla aznap éjjel. Valaki kidöntötte. És valaki más... én... megállíthattam volna.

Két rendőrtiszt kísért be a férfit, aki egész testében remegett. A felesége felállt, és odament hozzá. Átkarolta, és mindketten sírni kezdtek.

Mikor elmentem, és becsuktam magam mögött az ajtót, az utolsó dolog, amit láttam, hogy ott állnak a nappali közepén. És egymást ölelik.

A temetés napján azok, akik részt vettetek rajta, nem mulasztottatok el semmit, mi többiek pedig nem csináltunk semmit. Minden órán szabadfoglalkozás volt. Szabadon írhattunk. Szabadon olvashattunk.

Szabadon gondolkodhattunk.

És én mit csináltam? Akkor először gondoltam a saját temetésemre. Egyre többet és többet, nagy általánosságokban, gondolkodtam a saját halálomon. Csak a halál tényén. De aznap, hogy mindenki ott volt a temetésen, elkezdtem gondolkodni a sajátomon.

Odaérek a stoptáblához. Előrenyúlok, és ujjhegyemmel megérintem a hideg fémoszlopot.

El tudtam képzelni, hogy az élet – az iskola és minden más – megy tovább nélkülem. De a temetésemet nem tudtam elképzelni. Egyáltalán nem. Főleg azért, mert nem tudtam elképzelni, kimenne el rá, vagy mit mondanának.

Nem volt... nincs... fogalmam sem, mit gondoltok rólam.

Én sem tudom, mit gondolnak rólad, Hannah. Mikor megtudtuk, és mivel a szüleid nem itt rendezték a temetést, senki nem beszélt erről túl sokat.

Mármint ott volt. Éreztük. Az üres padod. A tény, hogy nem jössz vissza. De senki nem tudta, hol kezdje. Senki nem tudta, hogy kezdje el azt a beszélgetést.

Most már eltelt pár hét a buli óta. Eddig sikeresen elrejtőztél előlem, Jenny. Gondolom, ez érthető. Szeretnéd elfelejteni, mit tettünk – mi történt a kocsiddal és a stoptáblával. A következményeket. De soha nem fogod elfelejteni.

Talán azért nem tudod, mit gondolnak rólad a többiek, mert ők maguk sem tudják. Talán nem adtál nekünk eleget ehhez, Hannah.

Ha nem lett volna az a buli, soha nem találkoztam volna az igazi éneddel. De valamiért, és emiatt nagyon hálás vagyok, megadtad nekem ezt a lehetőséget. És tetszett az a Hannah, akivel azon az éjszakán találkoztam. Talán bele is tudtam volna szeretni.

De te úgy döntöttél, hogy ez nem történhet meg, Hannah. Te voltál az, aki így döntött.

Viszont nekem már csak egy napig kell erre gondolnom.

Elfordulok a stoptáblától, és elsétálok.

Ha tudtam volna, hogy két kocsi összeütközik majd azon a sarkon, azonnal visszarahantam volna a buliba, és hívtam volna a rendőrséget. De soha nem gondoltam volna, hogy ez történik. Soha.

Így aztán csak sétáltam. De nem mentem vissza a buliba. A gondolataim a hely körül száguldoztak. Nem tudtam egyenesen gondolkodni. Nem tudtam egyenesen járni.

Vissza akarok nézni. Visszanézni a vállam felett, és látni a stoptábla óriási, tükröződő betűit, amint Hannah-nak könnyörögnek. Állj!

De továbbra is előre nézek, nem engedem, hogy többnek lássam a táblát, mint ami. Az egy tábla. Egy stoptábla az utcasarkon. Semmi több.

Csak befordultam minden sarkon, de fogalmam sem volt, hová megyek.

Együtt jártunk ezeken az utcákon, Hannah. Külön utakon, de együtt. Ugyanazon az éjszakán. Jártuk az utcákat, hogy elszökjünk. Én tőled. És te, a buliról. De nem csak a buliról. Önmagadtól.

És akkor kerécsikorgást hallottam, megfordultam, és láttam, hogy két kocsi összeütközik.

Végül eljutottam a benzinkúthoz. C-7a térképen. És a nyilvános telefonról felhívtam a rendőrséget. Ahogy csörgött a vonal másik végén, azon kaptam magam, hogy a kagylóba kapaszkodom, és egy részem azt reméli, senki nem fogja felvenni.

Várni akartam. Azt akartam, hogy csak csörögjön a telefon. Azt akartam, hogy az élet maradjon úgy... tartson szünetet.

Többé már nem tudom követni a térképét. Nem megyek el a benzinkútra.

Mikor végül valaki felvette, lenyeltem a könnyeimet, amik benedvesítették az ajkamat, és elmondtam nekik, hogy a sarkon, a Tanglewood és Dél...

De a hölgy félbeszakított. Azt mondta, nyugodjak meg. És akkor jöttem rá, milyen hevesen zokogok. Milyen erősen küszködök, hogy levegőt vehessek.

Átmegyek az utcán, és még jobban eltávolodom a buli helyszínétől.

Az elmúlt néhány hétben sokszor kerültem ki azt a házat. Hogy elkerüljem az emlékeztetőt, a fájdalmat egyetlen Hannah Bakerrel töltött éjszakámról. Semmi kedvem nem volt egy éjszaka alatt kétszer is látni.

A hölgy azt mondta, hogy már hívták a rendőrséget, és ők úton vannak.

Előrelendítem a hátizsákot, és kiveszem a térképet.

Megdöbbentem. Nem tudtam elhinni, hogy tényleg hívtad a rendőrséget, Jenny.

Kihajtogatom a térképet, hogy még egyszer, utoljára megnézzem.

De nem kellett volna megdöbbennem. Mert ahogy később kiderült, nem te hívtad őket.

Aztán egy gombócba gyűröm a tenyeremben.

Másnap az iskolában, mikor mindenki az előző éjszaka eseményeiről beszélt, akkor tudtam meg, ki telefonált. És nem azért, hogy bejelentést tegyenek egy kidőlt tábláról.

Egy bokor alá tömöm, és elsétálok.

Azért telefonáltak, hogy bejelentsenek egy balesetet. Egy balesetet, amit egy kidőlt tábla okozott. Egy balesetet, amire nem is gondoltam...

De azon az éjszakán, miután letettem a telefont, kicsit még jártam az utcákat. Mert meg kellett állnom sírni. Meg kellett nyugodnom, mielőtt hazamegyek. Ha a szüleim elkapnak, miközben könnyes szemmel visszasurranok a házba, túl sok kérdést tesznek fel. Megválaszolhatatlan kérdéseket.

Pontosan ezt teszem most. Távol maradok. A buli éjszakáján nem sírtam, de most alig tudom visszafojtani a könnyeket.

És nem mehetek haza.

Úgyhogy csak sétáltam, anélkül, hogy elgondolkodtam volna rajta, melyik úton menjek. És ez jó érzés volt. A hideg. A köd. Akkorra az lett az esőből. Vékony köd.

És órákig sétáltam, azt képzeltem, hogy a köd sűrű lesz, és teljesen elnyel. A gondolat, hogy így eltűnök – ilyen egyszerűen nagyon boldoggá tett.

De ez, ahogy már tudjátok, soha nem történt meg.

Kinyitom a walkmant, és megfordítom a kazettát. Majdnem a végénél tartok.

Istenem! Remegve felsóhajtok, és lehunyom a szemem. A vége.

6. kazetta, B oldal

MÁR CSAK KETTŐ. Most már ne mondjatok le rólam, ne adjátok fel!

Sajnálom. Gondolom, furcsa, hogy ezt mondom. Mert nem ezt csinálom éppen? Hogy feladom?

Igen. Valójában ezt teszem. És ez az, amerre a dolgok haladnak. Én... amint lemondok... magamról.

Nem számít, mit mondtam eddig, nem számít, kikről beszéltem, az egész ide tér vissza – ezzel végződik –, velem.

A hangja nyugodt. Elégedett azzal, amit mond.

A buli előtt sokszor gondoltam arra, hogy feladjam. Nem tudom, talán néhányan hajlamosabbak többet gondolni erre, mint mások. Mert akármikor történt valami rossz, erre gondoltam.

Erre? Oké, kimondom. Az öngyilkosságra gondoltam.

A harag, a vád, minden eltűnt. Már döntött. Ez a szó már nem okoz neki kínokat.

Azok után, amikről beszéltem nektek ezeken a kazettákon, a történetek után elgondolkodtam az öngyilkosságon. Általában ez csak egy átsuhanó gondolat volt.

Azt kívántam, bárcsak meghalnék.

Sokszor gondoltam erre. De nehéz hangosan kimondani. Még annál is ijesztőbb, ha az ember talán komolyan gondolja.

De néha továbbfűztem a dolgokat, és azon tűnődtem, hogyan csinálnám. Bevackoltam magam az ágyamba, és azon tűnődtem, van-e valami a házban, amit használhatnék.

Pisztoly? Nem. Soha nem volt pisztolyunk. És nem tudom, hol szerezhetnék.

Mi a helyzet az akasztással? Hát, mit használnék hozzá? Hol csinálnám? És még ha tudnám is, mivel és hol, senkit nem tennék ki a látványnak, ahogy rám talál – himbálózva – centikkel a padló felett.

Nem tudnám megtenni anyuval és apuval.

Szóval, akkor hogy találtak rád? Mert sok mindent hallottam.

Valamiféle beteges játékkommá vált, hogy különböző módokat képzeltem el, ahogy megölöm magam. És van néhány elég furcsa, kreatív mód is.

Tablettákat vettél be. Ezt mindannyian tudjuk. Néhányan azt mondják, kiütötted magad, és belefulladtál egy kád vízbe.

Végül két módszeren gondolkodtam el. Ha azt akarom, hogy mások azt higgyék, baleset volt, lehajtok a kocsimmal az útról. Valahol, ahol esély sincs a túlélésre. És a külvárosi részeken sok ilyen hely van. Talán már mindegyik mellett elhajtottam vagy tucatnyi alkalommal az elmúlt hetekben.

Mások szerint megengedted a fürdővizet, de elaludtál az ágyadban, mire a kád megtelt. A szüleid hazaértek, észrevették az elárasztott fürdőszobát, és a neveden szólongattak. De nem kaptak választ.

Aztán ott vannak ezek a kazetták.

Megbízhatok mind a tizenkettőtökben, hogy megtartjátok a titkot? Hogy nem engeditek, hogy a szüleim rájöjjenek, mi történt valójában? Hogy hagyjátok, hadd higgyék, baleset volt, miután a történet körbemegy?

Szünetet tart.

Nem tudom. Nem vagyok benne biztos.

Azt hiszi, elmondanánk. Azt hiszi, odamegyünk a barátainkhoz, és azt mondjuk: „Akarsz tudni egy borzalmas titkot?”

Úgyhogy a lehető legfájdalommentesebb mód mellett döntöttem.

Tabletták.

A gyomrom összehúzódik, meg akarja szabadítani a testemet mindentől. Ételről. Gondolatokról. Érzésekről.

De milyen tabletták? És mennyi? Nem vagyok benne biztos. És nincs sok időm, hogy kitaláljam, mert holnap... megteszem.

Hűha.

Leülök a járdára egy sötét, csendes kereszteződésben.

Már nem leszek itt többé... holnaptól.

A körülöttem lévő négy háztömbben nem sok jel utal arra, hogy bárki is ébren lenne. Néhány ablakban a késő éjszakai tévéadás halvány, kék fényei villognak. Körülbelül a házak egyharmadában ég a villany a verandán. De a többi esetében, azonkívül, hogy le van vágva a fű, vagy autó áll a ház előtt, nehéz megmondani, hogy él-e ott valaki.

Holnap felkelek, felöltözöm, és elsétálok a postára. Ott feladok egy csomó kazettát Justin Foley-nak. És ezután már nem lehet visszalépni. Bemegyek az iskolába, elkések az első óráról, és lesz még egy közös napunk. Az egyetlen különbség az lesz, hogy én tudom, ez lesz az utolsó nap.

Ti nem tudjátok.

Emlékszem vajon? Látom magam előtt a folyosón azon az utolsó napon? Emlékezni akarok a legutolsó alkalomra, amikor láttam.

És ti majd úgy bántok velem, ahogy mindig is tettétek. Emlékeztek, mi volt az utolsó dolog, amit mondtatok nekem?

Én nem.

Az utolsó dolog, amit tettetek velem?

Mosolyogtam, ebben biztos vagyok. A buli után mindig mosolyogtam, ahányszor megláttalak, de te soha nem néztél rám. Mert már döntöttem.

Ha megadtad volna a lehetőséget, tudtad, talán visszamosolyogtál volna. És nem voltál rá képes. Akkor nem, ha végig akartad csinálni.

És mi volt az utolsó dolog, amit én mondtam nektek? Mert, higgyétek el, mikor kimondtam, én tudtam, hogy az lesz az utolsó dolog, amit valaha mondok.

Semmit. Azt mondtad, hogy menjek ki a szobából, és ennyi. Azután többé nem vettél rólam tudomást.

Ezzel el is érkeztünk az egyik legutolsó hétvégémhez. Ez a balesetet követő hétvége. Egy új buli hétvégéje. Egy bulié, amin nem vettem részt.

Igen, még mindig szobafogságban voltam. De nem ezért nem mentem el. Valójában, ha el akartam volna menni, sokkal könnyebben megtehettem volna, mint a legutolsó alkalommal, mert azon a hétvégén épp egy házra vigyáztam. Az apám egy barátja elutazott a városból, és én őriztem a házát, etettem a kutyáját, és szemmel tartottam mindent, mert az a hír járta, hogy lesz valami tombolás néhány háznyira onnan.

És volt is. Talán nem olyan nagy, mint a legutóbbi buli, de határozottan nem kezdőknek való.

Még ha azt is gondoltam volna, hogy talán ott leszel, akkor is otthon maradtam volna.

Ahogy elkerültél a suliban, feltételeztem, hogy ott is elkerülnél. És ez a gondolat túl fájdalmas volt ahhoz, hogy bizonyosságot nyerjen.

Egyszer hallottam, hogy valaki azt mondja, miután volt egy különösen rossz tapasztalata a tequilával, már a szagától is rókázik. És bár ez a buli nem készítetett arra, hogy elhányjam magam, már attól, hogy a közelében voltam – hogy hallottam – , görcsbe rándult a gyomrom.

Egy hét közel sem volt elég ahhoz, hogy túltegyem magam a legutóbbi bulin.

A kutya megörült, minden alkalommal elkezdett csaholni, mikor valaki elment az ablak előtt. Én lekuporodtam, és odakiabáltam, hogy menjen onnan, de túlságosan féltem odamenni, és felkapni – túlságosan féltem, hogy valaki észrevesz, és megszólít.

Úgyhogy bezártam a kutyát a garázsba, ahol annyit ugathatott, amennyit csak akart.

Várj, most már emlékszem. Az utolsó alkalomra, mikor láttalak.

A környéken végigsöprő dübörgést lehetetlen volt kizárni. De megpróbáltam. Végigfutottam a házban, elhúztam a függönyöket, és minden zsalut bezártam, amit találtam.

Emlékszem az utolsó szavakra, amiket egymásnak mondtunk.

Aztán elrejtőztem a hálósobában, és felhangosítottam a tévét. És bár nem hallottam, éreztem, hogy a dübörgéstől rázkódik a bensőm.

Szorosan lehunytam a szemem. Többé már nem néztem a tévét. Többé már nem abban a szobában voltam. Csak arra a szekrényre tudtam gondolni, ahol rejtőztem egy rakás kabáttól körülvéve. És megint elkezdtem hintázni előre-hátra, előre-

hátra. És megint nem volt ott senki, aki hallotta volna a kiáltásaimat.

Mr. Porter irodalomóráján észrevettem, hogy üres a padod. De mikor megszólalt a csengő, és kimentem a folyosóra, ott voltál.

Végül a buli elhalt. És miután mindenki elsétált újra az ablak előtt, és a kutya is abbahagyta az ugatást, végigsétáltam a házban, és elhúztam a függönyöket.

Majdnem egymásnak ütköztünk. De te lefelé néztél, így nem tudtad, hogy én vagyok az. És egyszerre mondtuk ki. „Bocsi.”

Miután olyan hosszú ideig voltam bezárva, elhatároztam, hogy szívok egy kis friss levegőt. És talán cserébe hős leszek.

Aztán felnéztél. Észrevetted. És mi volt az a szemedben? Szomorúság? Fájdalom? Megkerültél, és próbáltad eltűnni a hajad. Ujjbegyed sötétkéék volt. Figyeltem, ahogy végigmész a folyosón, közben csomóan nekem ütköztek. De nem törődtem vele.

Csak álltam ott, és néztem, ahogy eltűnsz. Örökre.

Szócok, megint D-4. Courtney Crimsen háza. A buli helyszíne.

Nem, ez az oldal nem Courtney-ról szól... bár neki is jut szerep. De Courtney-nak fogalma sincs róla, mit fogok mondani, mert ő távozott, ahogy az események beindultak.

Megfordulok, és az ellenkező irányba indulok, nem Courtney-ékhoz.

Azt terveztem, hogy csak úgy elmegyek a hely mellett. Talán meglátom, hogy valakinek nehézséget okoz kinyitni a kocsiajtót, és hazaviszem.

Nem megyek Courtney-ékhoz. Az Eisenhower Parkba megyek, oda, ahol Hannah először csókolózott.

De az utca üres volt. Már mindenki elment.

Legalábbis úgy tűnt.

Aztán valaki a nevemen szólított.

Egy fej kandikált ki a magas fakerítés mögül, ami a házukat veszi körül. És kinek a feje volt az? Bryce Walkeré.

Istenem, ne! Ez csak egyféleképp végződhet. Ha van valaki, aki képes ennél is több szemetet lapátolni Hannah életébe, az Bryce.

„Hová mész?”, kérdezte.

Hányszor és hányszor láttam, ahogy az épp soros barátnője csuklóját markolászva maga felé fordítja a lányt? Úgy kezeli őket, mint valami rongyot.

És mindezt mások előtt.

A testem, a vállam, mindenem kész volt rá, hogy továbbmenjek. És tovább kellett volna mennem. De a fejem felé fordult. Gőzfelhő szállt fel mellőle.

„Gyere, csatlakozz hozzánk!”, mondta. „Épp józanodunk.”

És kinek a feje bukkant fel mellette? Miss Courtney Crimsené.

Micsoda egybeesés! Ő volt az, aki sofőrnek használt, hogy eljusson egy buliba. És ott voltam én, aki tönkreteszi az utóbuliját.

Ő volt az, aki magamra hagyott, mikor nem tudtam beszélgetni senkivel. És ott voltam én, a házában, ahol nem tudott elrejtőzni előlem.

Nem ezért csináltad, Hannah. Nem ezért csatlakoztál hozzájuk. Pontosan tudtad, hogy ez volt a lehető legrosszabb döntésed. Pontosan tudtad.

De miért tartanék haragot?

Ezért csináltad. Azt akartad, hogy a világ összeomoljon körülötted. Azt akartad, hogy minden olyan sötét legyen, amennyire csak lehet. És pontosan tudtad, hogy Bryce segíthet ebben.

Bryce azt mondta, kicsikét lazítotok. Azután te, Courtney, felajánlottad, hogy hazaviszel, mikor mindennel megvagyunk, nem tudva, hogy az „otthon”, csak két házzal arrébb van. És olyan őszintének tűntél, hogy ez meglepett.

Még egy kis büntudatot is ébresztett bennem.

Hajlandó voltam megbocsátani neked, Courtney. Tényleg megbocsátok neked. Igazából mindannyiótoknak megbocsátok. De attól még meg kell hallgatnotok. Attól még tudnotok kell.

Átsétáltam a nedves fűvön, és lenyomtam a zárat a kerítésen, épp csak résnyire nyitva a kaput. És mögötte ott volt a gőzfelhő forrása... egy vörösfából készült jacuzzi.

A hidromasszázs nem volt bekapcsolva, úgyhogy az egyetlen hangot a vízhullámok adták. Mellettetek.

A fejetek a kád szélén pihent. Szemetek csukva volt. És a mosolyotok hívogatóvá varázsolta a vizet és a gőzt.

Courtney felém fordította a fejét, de a szeme csukva maradt. „Alsóneműben vagyunk”, mondta.

Egy másodpercre megálltam. Meg kellene ezt tennem?

Nem... de megteszem.

Tudtad, mibe kevered magad, Hannah.

Levettem a felsőmet, lehúztam a cipőmet, levettem a nadrágomat, és felmentem a falépcsőn. És azután? Beleereszkedtem a vízbe.

Olyan megnyugtató volt! Olyan kényeztető!

Kezembe mertem egy kis forró vizet, és végigfolyattam az arcomon, a hajamon. Kényszerítettem magam, hogy becsukjam a szemem, hogy lecsúsztassam a testem, és hogy a kád szélére hajtsam a fejem.

De a megnyugtató vízhez rettegés is párosult. Nem kellene itt lennem. Nem bízom Courtney-ban. Nem bízom Bryce-ban. Nem számít, eredetileg mi volt a szándékuk, mindkettőt elég jól ismertem ahhoz, hogy ne bízzam meg bennük sokáig.

És igazam volt abban, hogy nem szabad bízni bennük... de már kész voltam. Már túl voltam a küzdelmeken. Kinyitottam a szemem, és felnéztem az éjszakai égboltra. A gőzfelhőn keresztül az egész világ álomszerűnek tűnt.

Séta közben összeszűkítem a szemem, szeretném teljesen becsukni.

A víz nemsokára kezdett kényelmetlenné válni. Túl forró volt.

Azt akarom, hogy mikor kinyitom a szemem, a park előtt álljak. Nem akarok ennél többet látni az utcákból, ahol sétálok, és ahol Hannah sétált a buli éjszakáján.

De mikor nekivettem a hátam a kádnak, és felültem, hogy lehűtsem a felsőtestemet, észrevettem, hogy kilátszik a mellem a nedves melltartóm alól.

Úgyhogy visszacsúsztam.

És Bryce mellém csusszant... lassan... a víz alatti padon. És a válla az enyémhez ért.

Courtney kinyitotta a szemét, ránk nézett, aztán megint becsukta.

Kezemet oldalra lendítem, és megzörgetek egy rozsdás vaskerítést. Lehunyom a szemem, és végigfuttatom az ujjaimat a fémen.

Bryce megszólalt, lágyan, nyilvánvaló kísérletképp a romantikára. „Hannah Baker”, mondta.

Mindenki tudja, ki vagy te, Bryce. Mindenki tudja, milyen vagy. De én, a felvétel kedvéért, nem szakítottalak félbe.

Megkérdezted, jól éreztem-e magam a bulin. Courtney odasúgta neki, hogy nem voltam ott a bulin, de oda sem figyeltél rá. Ehelyett ujjbegyeddal megérintetted a combom külső részét.

Kinyitom a szemem, és megint megzörgetem a kerítést.

Összeszorítottam az állkapcsomat, te pedig elhúztad az ujjaidat.

„Elég hamar vége lett”, mondtad. És pont olyan gyorsan tértek vissza az ujjaid.

Erősen szorítom a kerítést, és haladok előre. Mikor leveszem az ujjamat a fémről, a bőröm megkarcolódik.

Az egész kezed visszatért. És mikor nem állítottalak meg, a hasamra csúsztattad a kezed. Hüvelykujjaddal megérintetted a melltartóm alját, kisujjaddal pedig a bugyim tetejét.

Oldalra fordítottam a fejem. És tudom, hogy nem mosolyogtam.

Összezártad az ujjaidat, és lassú körökben simogattad a hasamat. „Ez jó érzés”, mondtad.

Éreztem, hogy megemelkedik a víz, és egy pillanatra kinyitottam a szemem.

Courtney elment.

Kell még valami ahhoz, hogy mindenki meggyűlöljön, Courtney?

„Emlékszel még, mi volt, mikor gólya voltál?”, kérdezted.

Ujjaidat a melltartóm alá csúsztattad. De nem fogtad meg a mellem. Azt hiszem, próbálgattad, meddig mehetsz el. Végigfuttattad a hüvelykujjadat a mellem alatt.

„Nem voltál rajta azon a listán?”, mondtad. „Legjobb segg a gólyák között.”

Bryce, biztosan láttad, hogy összeszorítom az állkapcsom. Látnod kellett a könnyeimet. Ettől indulsz be?

Bryce? Igen. Ettől.

„Igaz”, mondtad.

És akkor, csak úgy hagytam. A vállam elernyedte. A lábam szétnyílt. Pontosan tudtam, mit csinálok.

Egyszer sem tettem hozzá ahhoz a hírnévhez, amit tőletek kaptam. Egyszer sem. Ennek ellenére, néha nehéz volt. Ennek

ellenére, néha azon kaptam magam, hogy vonzódok valakihez, aki csak amiatt akart velem lenni, amit hallott rólam. De én mindig nemet mondtam azoknak az embereknek. Mindig!

Egészen Bryce-ig.

Szóval, gratulálok, Bryce. Te vagy az egyetlen. Hagytam, hogy utolérjen a hírnevem – hogy a hírnevem a lényem részévé váljon – veled. Milyen érzés?

Várj, ne válaszolj! Először hadd mondjam el a következőt: nem vonzódtam hozzád, Bryce. Soha. Valójában undorodtam tőled.

Én pedig szétrúgom a segged. Esküszöm.

Te érintettél meg... de én használtalak ki. Szükségem volt rád, hogy megszabaduljak magamtól, teljes egészében.

A hallgatóság kedvéért hadd tisztázzam ezt a dolgot. Nem mondtam nemet, és nem löktem el a kezét. Csak elfordítottam a fejem, összeszorítottam a fogam, és visszafojtottam a könnyeimet. És ő látta ezt. Még azt is mondta, hogy csak nyugi.

„Csak nyugi”, mondta. „Minden rendben lesz.” Mintha minden bajra gyógyír lenne, hogy hagyom, hadd tapizzon.

De végül nem mondtam, hogy tűnj el... és nem is tetted. Abbahagytad a hasam simogatását. Ehelyett a derekamat kezdted simogatni gyengéden, oda-vissza. A kisujjaddal benyúltál a bugyim alá, és ide-oda mozgattad. Aztán egy másik ujjadat is becsúsztattad, a kisujjad lejjebb vándorolt, a fanszörzetemen át.

És csak erre volt szükséged, Bryce. Elkezdted csókolgatni a vállamat, a nyakamat, közben ki-be csúsztattad az ujjaidat. És ennél is tovább mentél. Nem álltál meg ott.

Sajnálom. Néhányatoknak kezd túl részletes lenni? Kár. Mikor végeztél, Bryce, kimásztam a jacuzziból, és

hazasétáltam, két házzal arrébb. Az éjszakának vége volt. Felkészültem.

Ökölbe szorítom a kezem, és az arcom elé emelem. Könnyeimen át figyelem, hogy préselődik ki a vér az ujjaim közt. A bőrömet több helyen is megvágta a rozsdás kerítés.

Nem számít, mit akar Hannah, hová menjek ezután, már tudom, hol töltöm az éjszaka hátralévő részét. De először meg kell tisztítanom a kezemet. A vágások fájnak, de legfőképp a vér látványától érzem gyengének magam.

A legközelebbi benzinkút felé veszem az irányt. Az jó néhány háztömbre van innen, és nem esik ki nagyon az útvonalamból. Megrázogatom a kezem, aminek következtében sötét vércseppek hullanak a járdára.

Mikor odaérek a kúthoz, sérült kezemet a zsebembe dugom, és kinyitom az üzlet üvegajtaját. Magamhoz veszek egy üveg alkoholt és egy csomag sebtapaszt, pár dolcsit dobok a pultra, és elkérem a mellékhelyiség kulcsát.

– A mellékhelyiség ott van hátul – mondja a pénztáros.

Elfordítom a kulcsot a zárban, és a vállammal belököm az ajtót. Aztán hideg víz alatt leöblítem a kezem, és figyelem, ahogy a vér elkeveredik a vízsugárral. Kinyitom az alkoholos üveget, és egy mozdulattal (mert ha átgondolnám, kizárt, hogy megtenném) az üveg egész tartalmát a kezemre öntöm.

Az egész testem megfeszül, és olyan hangosan és keményen szitkozódok, ahogy csak tudok. Úgy érzem, mintha a bőröm leválna a húsomról.

Egy óra múlva, legalábbis ennyinek tűnik, végül képes vagyok bekötni, és megint behajlítani az ujjaimat. Szabad kezemmel és a fogammal beragasztom a sérült kezemet.

Visszaviszem a kulcsot, és a nő csak annyit mond:

– Jó éjszakát!

Mikor elérek a járdához, megint futni kezdek. Már csak egy kazetta van hátra. Aminek a sarkára egy kék tizenhármasszámot festettek.

7. kazetta, A oldal

Az Eisenhower Park üres. Csendesen állok a bejáratnál, magamba szívom a látványt. Ez az a hely, ahol eltöltöm az éjszakát. Ahol meghallgatom az utolsó szavakat, amiket Hannah Baker mondani akar, mielőtt álomba merülök.

Lámpaoszlopok állnak a különböző játékeszközök mellett, de a legtöbb égő vagy kiégett, vagy szétrobbant. A rakétás csúszda alsó része sötétségbe burkolózik. A tetején azonban, ahol a rakéta magasabbra tör, mint a hinták és a fák, a holdfény megcsillan a fémrudakon, egészen a csúcsáig.

A rakétát körülvéő homokos területre lépek. Behajolok az alsó peron alá, amit három hatalmas fémszárny emel a föld fölé. Fölöttem ember nagyságú lyukat vágtak az alsó szint közepére, ahonnan egy fémlétra ereszkedik a homokba.

Mikor felállok, vállam kikandikál a lyukon. Ép kezemmel megfogom a kör szélét, és felmászok az első peronra.

Benyúlok a kabátom zsebébe, és megnyomom a Play-t.

Egy... utolsó... próbálkozás.

Hannah suttog. A diktafon közel van a szájához, és hallom, ahogy levegőt vesz a szavak között.

Adok magamnak még egy esélyt. És ezúttal segítséget kérek. Segítséget kérek, mert egyedül képtelen vagyok ezt megtenni. Kipróbáltam.

Nem próbáltad, Hannah. Ott voltam neked, és te elküldtél.

Persze, ha ezt hallgatjátok, akkor elbuktam. Vagy ő bukott el. Es ha ő elbukik, a sorsom megpecsételődik.

Összeszorul a torkom, és elkezdek mászni a következő létrán.

Egyetlen személy áll köztetek és a kazetták között: Mr. Porter.

Nem! Ő nem tudhat erről!

Mindketten Mr. Porterhez jártunk irodalomórára. Mindennap látom őt. Nem akarom, hogy tudjon minderről. Rólam ne. És senkiről sem. Hogy egy felnőttet is belerángassunk ebbe, valakit az iskolából, az túlmegy a képzeletem határán.

Mr. Porter, nézzük, hogy szerepel.

Tépőzár hangja hallatszik. Aztán gyömöszölés. Elteszi valahová a diktafont. Hátizsákba? A kabátjába?

Kopog.

És megint kopog.

– *Hannah, örülök, hogy eljöttél.*

A hang fojtott, de ő az. Mr. Porter. Mély, de barátságos hang.

– *Gyere be! Ülj le!*

Köszönöm.

Az irodalomtanárunk, aki egyben a tanácsadó A-tól G-ig. Hannah Baker tanácsadó tanára.

– *Kényelmesen ülsz? Kérsz egy pohár vizet?*

Jól vagyok, köszönöm.

– Szóval, Hannah, miben segíthetek? Miről szeretnél beszélni?

Hát ezt... nem igazán tudom. Csak úgy mindenről, azt hiszem.

– Az eltarthat egy ideig.

Hosszú szünet. Túl hosszú.

– Hannah, minden rendben. Annyi időm van számodra, amennyi csak szükséges. Ha kész vagy, csak szólj!

Csak... dolgok. Most minden olyan nehéz.

Remeg a hangja.

Nem tudom, hol kezdjem. Vagyis, tudom. De olyan sok minden van, és nem tudom, hogy mondjam el.

– Nem kell mindent elmondanod. Miért nem kezdjük azzal, hogy érzed magad ma?

Most?

– Most.

Most elveszettnek érzem magam, azt hiszem. Valahogy üresnek.

– Üresnek hogyan?

Csak üresnek. Csak úgy. Már nem törődöm vele.

– Mivel?

Mondassa el vele! Tegyen fel kérdéseket, de mondassa el vele!

Semmivel. Az iskolával. Magammal. Azokkal, akik az iskolába járnak.

– Mi a helyzet a barátaiddal?

Ha azt akarja, hogy válaszoljak a kérdésre, először meg kell határoznia, mit ért „barátok” alatt.

– Ne mondd, hogy nincsenek barátaid, Hannah! Látlak a folyosón.

Komolyan, szükségem van egy meghatározásra. Honnan tudja, mi az, hogy barát?

– Valaki, akihez fordulhatsz, mikor...

Akkor egy sincs. Ezért vagyok itt, nem? Önhöz fordulok.

– Igen. Hozzám fordulsz. És örülök, hogy itt vagy, Hannah.

Végigmászok a második peronon, és a rudak mellé térdelek. Egy akkora nyílás mellé, amin át tudnak mászni azok, akik le akarnak csúszni a csúszdán.

Ön nem tudja, milyen nehéz volt megszerveznem ezt a találkozót.

– Az órarendem elég nyitott ezen a héten.

Nem az órarend miatt. Nehéz volt rávennem magam, hogy idejöjjenek.

A holdsugár eléri a csúszda sima fémrészét. El tudom képzelni Hannah-t két évvel korábban, ahogy elrugaszkodik, és lecsúszik rajta. Elcsusszan örökre.

– Megint azt mondom, örülök, hogy itt vagy, Hannah. Szóval, áruld el, mit szeretnél másnak látni, mikor kimész innen?

Úgy érti, miben tud segíteni?

– Igen.

Azt hiszem, én... én nem tudom. Nem tudom, mit várok.

– Nos, mire van szükséged ebben a pillanatban, amit nem kapsz meg? Kezdjük ezzel!

Arra van szükségem, hogy megálljon.

– Mi álljon meg? Minden. Az emberek. Az élet.

Visszahúzódok a csúszdáról.

– Hannah, tudod, mit mondtál az imént?

Tudja, hogy mit mondott, Mr. Porter. Azt akarja, hogy Ön észrevegye, mit mondott, és segítsen neki.

– Azt mondtad, azt akarod, hogy álljon meg az élet, Hannah. A te életed?

Nincs válasz.

– Ezt akartad mondani, Hannah? Tudod, ezek nagyon komoly szavak.

Hannah minden egyes kiejtett szavával tisztában van, Mr. Porter. Tudja, hogy azok komoly szavak. Csináljon valamit!

Tudom. Tényleg azok. Sajnálom.

Ne kérj bocsánatot! Beszélj vele!

Nem akarom, hogy véget érjen az életem. Ezért vagyok itt.

– Szóval, mi történt, Hannah? Hogy jutottunk idáig?

Mi? Vagy én jutottam idáig?

– Te, Hannah. Hogy jutottál el erre a pontra? Tudom, hogy nem tudsz mindent elmondani. Ez a lavina effektus, igazam van?

Igen. A lavina effektus. Pontosan így nevezte Hannah is.

– Egyik dolog jött a másik után. Túl sok lett mostanra, igaz?

Túl nehéz.

– Az élet?

Újabb szünet.

Megfogom a rakéta külső korlátját, és felhúzó magam. Fájd a bekötözött kezem. Szúr, ahogy ránehezedem, de nem érdekel.

– Tessék, vedd el! Egy egész doboz papír zsebkendő csak neked. Soha nem használták.

Nevetés. Mr. Porter megnevettette!

Köszönöm.

– Beszéljünk az iskoláról, Hannah! Hogy legyen némi fogalmam arról, hogy jutottunk... bocsánat... jutottál idáig.

Rendben.

Elkezdlek felmászni a legfelső peronra.

– Mikor az iskolára gondolsz, mi az első dolog, ami eszedbe jut?

A tanulás, azt hiszem.

– Nos, ezt jó tudni. Csak vicceltem.
Most Mr. Porter nevet.
Itt tényleg tanulok, de az iskola nem ezt jelenti nekem.
– Hát mit jelent?
Egy helyet. Csak egy helyet, ami tele van emberekkel, és ahol jelen kell lennem.
Leülök a legfelső peronra.
– És ez nehézséget okoz neked?
Időnként.
– Bizonyos emberekkel, vagy általában az emberekkel?
Bizonyos emberekkel. De... mindenki mással is.
– Meg tudnád ezt határozni kicsit közelebbről is?
Hátracsúszok a peronon, és a fém kormányoknak dőlök. A fák felett a félhold szinte túlságosan fényes ahhoz, hogy ránézhessek.
Ez nehéz, mert nem tudom, ki fog... tudja... elkapni legközelebb. Vagy hogy hogyan.
– Hogy érted, hogy „elkapni”?
Nem összeesküvés vagy ilyesmi. De úgy érzem, sosem tudom, mi ugrik ki a bokorból.
– És elkap?
Tudom, hogy hülyén hangzik.
– Akkor magyarázd el!
Nehéz elmagyarázni, hacsak nem hallott rólam pár pletykát.
– Nem hallottam. A tanárok, főleg a tanácsadók, inkább kimaradnak a diákok pletykálkodásaiból. Nem mintha nem lennének meg nekünk is a saját pletykáink.
Magáról?
Mr. Porter nevet.
– Az attól függ. Mit hallottál?
Semmit. Csak vicceltem.

– *De elmondod, ha hallasz valamit.*

Ígérem.

Ne vicceljen, Mr. Porter! Segítsen neki! Térjen vissza Hannah-hoz! Kérem!

– *Mikor bukkant fel utoljára... egy pletyka?*

Látja, erről van szó. Nem mindegyik pletyka.

– *Rendben.*

Nem. Figyeljen...

Kérem, figyeljen!

Évekkel ezelőtt megválasztottak... tudja, olyan szavazáson. Hát, nem is igazi szavazás, csak valaki idióta ötlete volt. Egy legjobb és legrosszabb lista.

Mr. Porter nem válaszol. Vajon érti? Tudja, miről beszél Hannah?

És a többiek azóta is annak megfelelően viselkednek velem.

– *Mikor volt az utolsó ilyen alkalom?*

Hallom, ahogy Hannah kihúz egy zsebkendőt a dobozból.

Nemrég. Egy bulin. Esküszöm, az volt életem egyik legrosszabb éjszakája.

– *Egy pletyka miatt?*

Sokkal több, mint egy pletyka miatt. De részben igen.

– *Megkérdezhetem, mi történt azon a bulin?*

Igazából nem is a bulin történt. Utána.

– *Rendben, Hannah. Játshatunk kérdezz-feleleket?*

Mit?

– *Néha nehéz megnyílni, még egy tanácsadó előtt is, aki szigorúan bizalmasan kezel mindent.*

Rendben.

– *Szóval, játszhatunk kérdezz-feleleket?*

Igen.

– *Ezzel a bulival kapcsolatban, amit említettél, egy fiúról van szó?*

Igen. De újra elmondom, nem a bulin történt.

– Ezt értem. De valahol el kell kezdenünk.

Rendben.

Mr. Porter hosszan kifújja a levegőt.

*– Nem fogok ítélni fölötted, Hannah, de történt valami
aznap éjjel, amit megbántál?*

Igen.

*Felállok, és a rakéta külső korlátjához sétálok. Kezemet a
két rúdra fonom, és arcomat a köztük lévő üres térbe illesztem.*

*– Történt valami ezzel a fiúval... és velem teljesen őszinte
lehetsz, Hannah... történt valami olyasmi, ami talán
törvénytelen?*

Úgy érti, erőszak? Nem. Nem hiszem.

– Miért nem tudod?

Mert voltak bizonyos körülmények.

– Alkohol?

Talán, de nem nálam.

– Drogok?

Nem, csak körülmények.

– Vádemelésen gondolkodsz?

Nem. Én... nem.

Minden levegőt kifújok a tüdőmből.

– És most mik a lehetőségek számodra?

Nem tudom.

*Mondja meg neki, Mr. Porter! Mondja meg neki, mik a
lehetőségei!*

– Mit tehetünk, hogy megoldjuk ezt a problémát, Hannah?

Együtt.

Semmit. Vége van.

*– Valamit tenni kell, Hannah. Valaminek meg kell
változnia.*

Tudom. De milyen lehetőségeim vannak? Meg kell mondania nekem.

– Nos, ha nem emelsz vádat, ha nem vagy biztos benne, hogy egyáltalán emelhetsz vádat, akkor két lehetőség van.

Mi? Mik azok?

Reménykedőnek tűnik. Túl sok reményt fűz Mr. Porter válaszához.

– Az egyik a szembesítés. Idehívhatjuk a fiút, és megbeszélhetjük, mi történt azon a bulin. Mindkettőtöket kihívhatlak...

Azt mondta, két lehetőségem van.

– Vagy a másik, és nem kíméletlen próbálok lenni, Hannah, hogy továbblépsz.

Úgy érti, ne tegyek semmit?

Megmarkolom a korlátot, és szorosan lehunyom a szemem.

– Ez is egy lehetőség, és erről beszélgetünk. Nézd, valami történt, Hannah. Hiszek neked. De ha nem emelsz vádat, és nem nézel szembe a fiúval, akkor meg kell fontolnod azt a lehetőséget, hogy túllépsz rajta.

És ha ez nem egy lehetőség? Akkor mi a helyzet? Mert találja ki, mi van, Mr. Porter, Hannah nem lép túl rajta.

Lépjek túl rajta?

– A te osztályodba jár, Hannah?

Végzős.

– Szóval jövőre már nem lesz itt.

Azt akarja, hogy lépjek túl rajta.

Ez nem kérdés volt, Mr. Porter. Ne annak vegye! Hannah hangosan gondolkodik. Ez nem egy lehetőség, mert nem tudja megtenni. Mondja neki, hogy segít.

Zörgés hallatszik.

Köszönöm, Mr. Porter.

Ne!

– *Hannah! Várj! Nem kell elmenned.*
 Kiáltásom visszhangzik a korláton. A fákon.
 – *Ne!*
Azt hiszem, itt végeztem.
Ne engedje, hogy elmenjen!
Megkaptam, amiért idejöttem.
 – *Azt hiszem, van még miről beszélgetnünk, Hannah.*
Nem. Szerintem kitaláltuk, mit tegyek. Tovább kell lépnem,
és túllenni rajta.
 – *Nem túllenni rajta, Hannah. De néha nem marad más*
hátra, mint továbblépni.
Ne hagyja, hogy kimenjen abból a szobából!
Igaza van. Tudom.
 – *Hannah, nem értem, miért akarsz ilyen sietősen távozni.*
Mert meg kell birkóznom a dolgokkal, Mr. Porter. Ha
semmi nem változik, jobb, ha megbirkózom vele, igaz?
 – *Hannah, miről beszélsz?*
Az életemről beszélek, Mr. Porter.
Zár kattánása hallatszik.
 – *Hannah, várj!*
Még egy kattánás. Most a tépőzár. Lépések. Sietős lépések.
Végigsétálok a folyosón.
A hangja tiszta. Hangosabb.
Mr. Porter ajtaja becsukódott mögöttem. Még mindig
csukva van.
Szünet.
Nem jön.
Szorosan hozzányomom az arcomat a korláthoz. Olyan
érzés, mintha egy satu szorulna egyre inkább a koponyámra,
minél jobban hozzásimulok.
Hagyja, hogy elmenjek.

A szemöldököm mögött erősen lüktet a fejem, de nem érek hozzá. Nem dörzsölöm meg. Hagyom, hadd lüktessen.

Azt hiszem, nagyon is világos voltam, de senki nem áll elém, hogy megállítson.

Ki más, Hannah? A szüleid? Én? Velem nem voltál valami világos.

Sokan törődtek velem, csak nem eléggé. És ezt... ezt kellett kiderítenem.

De én nem tudtam, min mentél keresztül, Hannah.

És tényleg kiderítettem.

További lépések hallatszanak. Gyorsabbak.

És sajnálom.

A diktafon kikapcsol.

Arcomat a korláthoz nyomva sírni kezdek. Tudom, ha bárki keresztülsétál a parkon, meghallhatja. De nem érdekel, hogy meghallják-e, mert képtelen vagyok elhinni, hogy épp most hallottam Hannah Baker utolsó szavait.

„Sajnálom.” Megint ugyanazok a szavak. És mostantól ha valaki azt mondja, sajnálom, ő jut majd az eszembe.

De néhányunk nem fogja magától elismételni ezeket a szavakat. Néhányunk túlságosan dühös lesz Hannah-ra, amiért megölte magát, és másokat hibáztat érte.

Én segítettem volna neki, ha hagyta volna. Segítettem volna neki, mert azt akarom, hogy éljen.

A szalag rezeg a walkmanben, ahogy a felvétel a végére ér.

7. kazetta, B oldal

A KAZETTA MEGFORDUL, és a walkman tovább játssza a szalagot.

Hannah hangja nélkül a lágy morajlás, ami folyamatosan hallatszott a szavai alatt, most hangosabb. Ez a kitartó zümmögés a háttérben hét kazettán és tizenhárom történeten át, alig érzékelhető távolságban tartotta tőlem a hangját.

Ahogy csukott szemmel továbbra is a korlátot szorongatom, hagyom, hogy ez a hang végigsöpörjön rajtam. A fénylő hold eltűnik. A fák ringatózó csúcsa eltűnik. A bőrömet érintő szellő, a halvány fájdalom az ujjaimban, a kazetta hangja, ahogy egyik orsótól a másikig halad; mindezek arra emlékeztetnek, amit az elmúlt napon hallottam. Légzésem kezd lelassulni. Izmain kezdenek ellazulni. Aztán egy kattanás hallatszik a fülhallgatóban. Lassú lélegzetvétel. Kinyitom a szemem a fénylő holdra. És ott van Hannah, teli melegséggel.

Köszönöm.

Másnap

A kazetták feladása után

KÜZDÖK AZ IZMAIMMAL, amik azért esdekelnek, hogy omoljak össze. Azért esdekelnek, hogy ne menjek iskolába. Hogy menjek bárhová, csak oda ne, és rejtőzzek el holnapig. De nincs értelme, mert mikor visszamegyek, végül mindenképp szembe kell néznem azokkal, akik rajta vannak a szalagokon.

Odaérek a parkoló bejáratához, egy parcellányi borostyánnal keretezett széles kőlaphoz, ami üdvözlő minket. A '93-AS OSZTÁLY TISZTELETÉBŐL. Az elmúlt három évben sokszor sétáltam át ezen a kövön, de a parkoló egyszer sem volt ennyire tele. Egyszer sem, mert még soha nem jöttem ilyen későn.

Egészen a mai napig.

Két okból.

Egy: a posta előtt várok. Arra vártam, hogy kinyisson, hogy feladhassak egy cipősdoboznyi kazettát. Egy barna papírzacskóval csomagoltam át, és leragasztottam, alkalomszerűen elfelejtve ráírni a feladót. Aztán elküldtem Jenny Kurtznak, hogy megváltoztassam az életről, a világról alkotott képét mindörökre.

És kettő: Mr. Porter miatt. Ha bemegyek első órára, és ő ott áll a tanári asztal mögött, ír a táblára, csak egyfelé tudtam volna nézni: a terem közepére, egy paddal arrébb.

Hannah Baker üres padjára.

A diákok mindennap megbámulják azt a padot. De ma számomra az a pad teljesen más lenne, mint tegnap. Úgyhogy majd elbabrállok a szekrényemnél. És a mellékhelyiségben. Vagy csak kóborlok a folyosókon.

Követem a járdát, ami a parkoló külső része mellett halad el. Végigmegyek a fűvön, át a főépület duplaszárnyas üvegajtóján. És különös érzés, szinte szomorú végigsétálni az üres folyosón. Minden egyes lépésem olyan magányos.

A trófeaszekrény mögött három sorban állnak a szekrények, mindkét oldalon irodák vagy mellékhelyiségek. Meglátok pár másikat, késésben lévő diákot, amint a könyveiket rakosgatják.

Odaérek a szekrényemhez, előreahajtom a fejem, és a hűvös fémajtóhoz dőlök. Figyelmemet a vállamra és a nyakamra koncentrálok, ellazítom az izmokat. A légzésemre figyelek, hogy lelassuljon. Aztán elfordítom a kombinációs lakatot az ötösre. Aztán balra a négyesre, végül jobbra a huszonháromra.

Hányszor és hányszor álltam itt, arra gondolva, hogy soha nem lesz esélyem Hannah Bakerrel?

Fogalmam sem volt, ő hogy érez irántam. Fogalmam sem volt, ki ő valójában. Ehelyett elhittam, amit mások mondtak róla. És féltem attól, mit mondanának rólam, ha tudnák, hogy kedvelem őt.

Elforgatom a lakatot, hogy kitöröljem a kombinációt.

Öt.

Négy.

Huszonhárom.

A buli után hányszor és hányszor álltam itt, amikor Hannah még élt, arra gondolva, hogy elszalasztottam a lehetőséget?

Arra gondolva, hogy valami rosszat tettem vagy mondtam. Túlságosan féltem újra beszélni vele. Túlságosan féltem megpróbálni.

És azután, hogy Hannah meghalt, a lehetőségeim örökre eltűntek.

Ez az egész pár héttel korábban kezdődött, mikor egy térképet csúszttattak a szekrényembe.

Kíváncsi vagyok, mi van most Hannah szekrényében. Vajon üres? Vajon a gondnok bepakolt mindent egy dobozba, és elraktározta, míg a szülei érte nem jönnek? Vagy érintetlen maradt a szekrénye, pontosan úgy, ahogy hagyta?

Homlokomat még mindig a fémhez nyomom, úgy fordulok egy kicsit a folyosó felé, az első óra mindig nyitott ajtajú terme felé. Mr. Porter terme felé.

Épp ott, az ajtó előtt láttam utoljára élve Hannah Bakert.

Becsukom a szemem.

Mit fogok ma látni? Rajtam kívül már nyolcan meghallgatták a kazettákat az iskolából. Nyolc ember várja, hogy lássa, mit tettek velem azok a kazetták. És a következő héten vagy azután, ahogy a kazetták továbbhaladnak, én ugyanezt fogom tenni a többiekkel.

Távolról, a falaktól tompítva, ismerős hang üti meg a fületem. Lassan kinyitom a szemem. De ez a hang számomra soha többé nem cseng majd barátságosan.

– Azt szeretném, ha valaki elvinné ezt az irodába.

Mr. Porter hangja végigkúszik a folyosón, egyenesen hozzám. Vállamban az izmok szorosak, nehezek, és beleöklözök a szekrénybe.

Egy székhöz megnyílik az ajtó, aztán lépések hallatszanak, amint elhagyják a termet. Térdekem kész arra, hogy összerogyjon, várva, hogy a diák észrevegyen, és megkérdezze, miért nem vagyok az órán.

Egy távolabbi szekréynysornál valaki bezárja a lakatot.

Steve Oliver jön ki Mr. Porter terméből, felém bólint, és elmosolyodik. A másik szekréynél lévő diák befordul a sarkon a folyosóra, és majdnem nekiütközik Steve-nek.

A lány azt suttogja:

– Bocsi – aztán Steve mögé kerül, hogy továbbmenjen.

Steve lenéz rá, de nem válaszol, csak továbbhalad felém.

– Rendben, Clay! – mondja. Aztán elneveti magát. – Valaki elkésett az óráról, mi?

Mögötte a lány megfordul a folyosón. Skye az.

A tarkóm izzadni kezd. Skye rám néz, és én viszonzom a pillantását, aztán pár lépés, megfordul, és továbbmegy.

Steve még közelebb jön, de nem nézek rá. Odaintek neki, hogy menjen el.

– Majd később beszélünk – mondom.

Múlt éjjel úgy szálltam le a buszról, hogy nem beszéltem Skye-jal. Akartam vele beszélni, próbáltam is, de hagytam, hogy elzárkózzon. Az évek során megtanulta, hogy kerülje el az embereket. Mindenkit.

Ellépek a szekrényem mellől, és figyelem, ahogy végigmegy a folyosón.

Szeretnék mondani valamit, szeretném megszólítani, de összeszorul a torkom.

Egy részem nem akar tudomást venni róla. Az a részem meg akar fordulni, és azt akarja, hogy lefoglalja valami, bármi, a második óráig.

De Skye ugyanazon a folyosószakaszon halad, ahol Hannah-t láttam eltűnni két héttel ezelőtt. Azon a napon Hannah elveszett a diákok tömegében, és hagyta, hogy a kazetták köszönjenek el helyette. De Skye Miller lépéseit még mindig hallom, egyre halkabban és halkabban, ahogy távolodik.

És elindulok utána.

Elhaladok Mr. Porter termének nyitott ajtaja előtt, és egy sietős pillantással többet fogadok be, mint amire számítok. Az üres padot a terem közepén. Ami két hete üres, és a tanév végéig üres is marad. Egy másik padot, az enyémet, ami egy napig áll majd üresen. Arcok tucatjai fordulnak felém. Felismernek, de nem látnak mindent. És ott van Mr. Porter, aki nem néz rám, de már kezd felém fordulni.

Érzelmek hulláma söpör végig rajtam. Fájdalom és harag. Szomorúság és sajnálat. De ami a legmeglepőbb, remény.

Továbbmegyek.

Skye lépései most egyre hangosabbak. És minél közelebb érek hozzá, annál gyorsabban megyek, és annál könnyebbnek érzem magam. A torkom kezd ellazulni.

Kétlépésnyire vagyok tőle, mikor a nevén szólítom.

– Skye!

Tizenhárom indok, hogy miért (a sorok közt)

► HONNAN SZÁRMAZIK A KÖNYV MEGÍRÁSÁNAK ÖTLETE?

► Elég régen dédelgettem már magamban ezt a gondolatot, először csak a szokatlan formátum ötlött fel bennem, a témát még nem választottam ki. Elmondom, honnan jött a két ötlet, utána azt, hogyan kapcsoltam őket egymáshoz.

Ami a formáját illeti: évekkel azelőtt, hogy elkezdtem volna dolgozni ezen a könyvön, elmentem egy múzeumba, ahol minden látogató kapott egy walkmant, kazettával. A vitrinek előtt állva csak meg kellett nyomni a Play-t, és a narrátor elmondta, mit látunk. Utána megnyomtuk a Stopot, és továbbmentünk a következő vitrinhez... a saját tempónkban. Mindig is vonzóak az egyedi formátumú könyvek, és észben tartottam az audio-idegenvezetés ötletét. De hosszú ideig csak a humoros könyvek érdekeltek, és nem találtam olyan vicces történetet, amihez illene ez a formátum.

Ami pedig a témát illeti: egy közeli hozzátartozóm öngyilkosságot kísérelt meg, mikor annyi idős volt, mint Hannah. Szerencsére ő túlélte. Az évek során sorra megbeszéltük azokat az eseményeket és érzelmeket, amik a döntéséhez vezettek. De egyszer sem tudott megemlíteni egy bizonyos körülményt anélkül, hogy ne mondta volna el, mi történt előtte vagy utána. Az az ötlet, hogy minden hatással

van mindenre, ahogy Hannah mondja a könyvben, lenyűgözött.

A két ötlet akkor kapcsolódott össze, mikor nem is kerestem új könyvtémát. Feleségemmel néhány héttel az esküvőnk után Kalifornia napos partjairól a wyomingi Sheridanbe költöztünk hat hónapra. Korábban még sosem vezettem hóban, de egész idő alatt havas volt az út, míg ott voltunk, amitől nagyon feszült voltam vezetés közben. Egyszer, mikor egy különösen sötét, jeges útszakaszon autóztam – tökéletes feltételek ahhoz, hogy egy megszakított regényt ihlessenek –, az egész alapötlet eszembe jutott: Hannah, Clay, az öngyilkosság, a kazettával teli cipősdoboz, az oda-vissza narráció. Megálltam a legközelebbi benzinkútnál, és csak ültem ott (míg a fűtés teljes gőzzel ment a kocsiban), és ötleteket jegyeztem le egy spirálfüzetbe. Mire aznap este ágyba kerültem, kész volt a bevezetés és az 1. kazetta A oldalának egy része.

► HOGY ÍRT MEG KÉT PÁRHUZAMOS NARRÁCIÓT?

► Kezdetben megpróbáltam megírni a teljes könyvet úgy, ahogy van. Hannah beszélt néhány sort, aztán odaírtam Clay reakcióját, hogy megtörjem. De így nem voltam teljesen biztos abban, merre tart Hannah története... és arról végképp fogalmam sem volt, hol kapcsolódik be Clay. Úgyhogy az ő legtöbb reakciója céltalan volt, és végül töröltem őket.

Visszamentem a kezdetekhez, és megírtam Hannah történetét elejétől a végéig, az első indoktól a tizenharmadikig. Ez tovább tartott, mint gondoltam, és – egy rövidke pillanatig – azt fontolgattam, hogy csupán Hannah történeteként adom le a kéziratot. De úgy éreztem, szükség van a kettős narrációra ahhoz, hogy őszinte legyen. Ahhoz, hogy az olvasók

megértsék a lány nézőpontját, úgy, ahogy szerettem volna, szükség volt Clay azonnali reakciójára. Ezt nem írhattam bele egy következő fejezetbe, mint ahogy más könyvekben találjuk, amik több egyéni nézőpontot mutatnak be.

▶ VAN VALAMI MÁS JELENTŐSÉGE IS ANNAK, hogy tizenhárom indokot választott, azon kívül, hogy ehhez a számhoz sok babonaság fűződik?

▶ Kezdetben a női főszereplőmet Anna Bakernek hívták. De felfedeztem, hogy sok más regényben is Annának hívják az öngyilkos karaktereket, ezért úgy döntöttem, hogy én békén hagyom az Annákat. Mikor sor került rá, hogy eldöntsem, hány történetet mondjon el Ms. Baker, egyértelműnek tűnt (mert szeretem a szójátékokat). A „baker’s dozen” az tizenhárom, ezért lett tizenhárom indok. Mikor eladtam a könyvet, ez volt a címe: *Baker’s Dozen: The Audio Biography of Hannah Baker*.

▶ AMIKOR ELKEZDTE HANNAH TÖRTÉNETÉT, tudta, ki lesz a fiú főszereplője?

▶ Amikor elkezdtem írni, még csak Hannah tíz indokát tudtam, de egyikben sem volt olyan karakter, aki megfelelő lenne ahhoz, hogy az olvasók „szeme és füle” legyen. Egy barátommal, Robinnal utaztam, mikor közösen kitaláltuk Clay figuráját, és azt, hogy mit tett, ami miatt a kazettákra kerül. Aztán változtattam pár másik történeten, hogy ennek a kazettának az eseménye olyan helyen történjen, amit megfelelőnek gondoltam.

▶ HOGY TALÁLTA KI HANNAH TIZENHÁROM INDOKÁT?

▶ Először megkérdeztem a feleségemet és női íróársaimat, milyen volt nekik a középiskola. Megbeszéltünk olyan tapasztalatokat, amikről akkoriban azt gondolták, soha nem fognak túljutni rajtuk — és olyanokat is, amiken nem is sikerült túljutniuk. De saját tiniéveim is ott voltak, amikből meríthettem. A legtöbb való életből merített jelenet (akár az enyém, akár a barátaimé vagy a rokonaimé) felismerhetetlen a könyvben, mert elsősorban az eseményekhez kapcsolódó érzések inspiráltak, nem a részletek.

▶ VAN OLYAN JELENET A KÖNYVBEN, ami tényleg hasonlít megtörtént eseményekhez?

▶ Főleg a zavarba ejtők!

Amikor Clay találkozik Hannah-val a búcsúpartin (mikor jéghideg az idő odakint, és kioldódik a cipőfűzője), az pontosan ugyanaz, mint ami velem történt, mikor megismerkedtem azzal a lánnyal, akivel legelőször randevúztam. Mikor Zach és a barátja elcsúszik a nedves fűvön, és felbuknak egymásban, míg próbálják lenyűgözni Katet és Hannah-t, az is velem történt. És míg Hannah első csókja chilis hot dog ízű, az enyém csak sima hot dog és majonéz ízű volt, de a szerkesztőm azt gondolta, ez kicsikét durva ahhoz, hogy hihető legyen, még akkor is, ha igaz.

De volt egy komoly pillanat is, ami bekerült a könyvbe. Középiskolában kommunikáció órán a mi tanárunk papírzacskójában is volt egy szinte ugyanolyan öngyilkos üzenet, mint a könyvben. Azt is névtelenül írták, és az osztály

pontosan úgy reagált rá, ahogy a könyvben. És soha nem tudtuk meg, ki tette oda.

► Mi A HELYZET A HELYSZÍNEKKEL? Volt olyan, amit a városában lévő valódi helyek ihlettek?

► A könyvben szereplő város keveréke annak a kettőnek, ahol felnőttem. Soha nem szerettem a hosszú leírásokat arról, hogy néz ki egy hely... általában egy vagy két apró részlet valóságosabbá teszi a helyszínt, mint részletek tömkelege. Az, hogy valóságos helyszíneket használok (legalábbis képzeletben), segít megragadni azt az egy vagy két árulkodó részletet.

Például Arcadiában, Kaliforniában most is létezik egy Eisenhower Park, bár a rakétás csúszdát már évekkel korábban eltávolították. A Rosie's Dinert a Rosie's Ice Cream nevű bisztró ihlette (ami már nem üzemel), bár soha nem mentem be, mert ugyanolyan hírneve volt, mint a könyvben szereplőnek. És a Blue Spot Liquort a Red Spot Liquor ihlette (szintén nem üzemel), ahová gyakran jártam édességért.

A középiskola az én középiskolámat idézi San Luis Obispóban, Kaliforniában, ahogy a közkönyvtár is. Az art-deco Crestmont mozi pont úgy néz ki, mint a Fremont mozi. És a Monet's Garden Café olyan, mint a Linnaea's Café... ahol a könyv nagy részét írtam. Még firkakönyveik is vannak!

► EGY BIZONYOS ÜZENETET AKART közvetíteni ebben a könyvben?

► Sok szerző nemmel válaszolna erre a kérdésre, vagy azt mondaná, a könyv magáért kell hogy beszéljen. És ezt meg

tudom érteni, de tényleg volt mondanivalóm; és mivel rengeteg olvasó megérti, semmi okom rá, hogy kihúzzam magam a válasz alól.

Alapvetően az, hogy bár Hannah beismeri, egyedül ő döntött úgy, hogy elveszi az életét, az is fontos, hogy tudatában legyünk, hogy viselkedünk másokkal. Bár úgy tűnhet, az illető egy vállvonással elintézi egy odavetett megjegyzést, vagy nem lehet megbántani egy pletykával, lehetetlen mindenről tudni, ami végbemegy az ember életében, és arról, mivel járulunk hozzá a fájdalomához. Valóban hatással vagyunk mások életére, ez tagadhatatlan. A kedvenc idézetem egy lánytól származik, aki azt mondta, a könyvem hatására „csodálatos” akar lenni. Milyen remek is ez!

▶ MIT TEHET AZ, AKI AMIATT AGGÓDIK, hogy a barátja esetleg öngyilkos akar lenni?

▶ Akivel az aggódó barátnak beszélnie kell, az először is az a személy, aki miatt aggódik. Az öngyilkossághoz kapcsolódik egy olyan előítélet, hogy úgy érezzük, megtámadjuk az illetőt azzal, hogy felhozzuk a témát. De én inkább a támadás oldalán állok, semmint elveszítsem a barátomat egy öngyilkosság következtében. Az illetőnek tudnia kell, hogy beszélhet velünk, és hogy nem fogjuk lekicsinylően kezelni az érzéseit. De azután segítenünk kell neki, hogy rátaláljon a megoldásra. Ne hagyjuk, hogy lerázza magáról, mint valami olyasmit, amivel foglalkozhat, ha a dolgok rosszra fordulnak. Ehelyett adjuk oda azokat a telefonszámokat és kapcsolatokat, amikre szükségük van, vagy még jobb, ha mi magunk kezdeményezzük számára ezeket a kapcsolatokat.

▶ MIT TEHET AZ, AKI HANNAH BŐRÉBEN ÉRZI MAGÁT?

▶ Egyértelműen beszélnie kell valakivel az érzéseiről. Sajnos, pont amiatt az előítélet miatt, amiről korábban beszéltem, sokan szégyellik bevallani, hogy öngyilkosságra vonatkozó gondolataik vannak, sőt még azt is, hogy lehangoltak. A legfontosabb, hogy tudjuk, akkor is van kihez fordulnunk, mikor úgy érezzük, nincs senki. Létezik egy országos telefonszám (Magyarországon 116-111, ingyenes, körzetszám nélkül hívható bárhol, mindennap, a nap huszonnégy órájában), ami elérhető mindenki számára, aki beszélni szeretne a gondjairól.

Az egyik legelképesztőbb dolog, aminek tanúja voltam a könyv miatt, hogy hallottam olyan tinikről, akik Hannah érzéseiben a sajátjaikra ismertek. Azt is felismerték, mekkora hibát követett el Hannah, amiért nem igazán kért segítséget (egyszerűen elrejtette a gondjait). Szóval ők felvállalták, és megszerezték azt a segítséget, amit Hannah soha nem kapott meg. Ez nagyon inspiráló volt számomra.

▶ AGGÓDOTT VALAHA AMIATT, hogy ez a könyv majd nehéz lesz az embereknek, mert túl sok komoly részletet tartalmaz?

▶ Határozottan igen. És pontosan ezért írtam megszakított regényként. Részben mert arra készíti az olvasót, hogy lapozzon. Másrészt sok olyan ember van, akik – különböző okok miatt – nehezen szakadnak el saját, bizonyos dolgokról alkotott véleményüktől, hogy felfedezzék mások életét. Szóval, azt akartam, hogy az olvasók inkább a központi karakterekre koncentráljanak, ne a részletekre. Néhányan,

főleg a felnőttek, jobb szeretik, ha nincsenek vitára készítő könyvek a gyerekek közelében, még akkor is, ha azok a könyvek segítenek beszélgetést kezdeményezni a tinik és felnőttek közt. Szerencsére sok olyan szülőről, tanárról és könyvtárosról hallottam, akik pontosan ezen ok miatt használják ezt a könyvet.

► És MIÉRT KAZETTÁK? Nyilván tisztában van vele, hogy azok felettébb idejétmúltak.

► Igen. És ez az egyik oka, amiért ezeket használtam. Mivel a technika ilyen gyorsan változik, egy napjainkban játszódó könyvnek lehetetlen naprakésznek maradni, ha a szereplők a legújabb technológiával készült anyagokat használják. Szóval ahelyett, hogy Hannah online küldte volna el az indokait – aminek nyelvezete naponta változhat, és a könyvben lévő szereplők nem is tudnának róla —, a felvételkészítés egy még régebbi módját használtam, és elfogadtattam a szereplőkkel. Mikor valami divatjamúlt, de a szereplők ismerik, akkor a könyv hirtelen naprakésszé válik.

Ne aggódjon, a választól majdnem meglágyult az én agyam is.

Itt egy másik példa: Tony autója egy régi Mustang, és ő elfogadja. Sokkal inkább, mint egy nagyon is modern kocsi, ami egy évre előre behatárolná a könyvet, ő egy klasszikust vezet. Probléma megoldva.

De tetszett az a tapintható mozzanat is, hogy Clay a hátizsákjával kóborol a városban, ami tömve van kazettákkal, és ki-be rakosgatja őket a walkmanben. Ez hozzáad néhány érdekes részletet a történetéhez, mint hogy ki kell találnia, hogy játssza le a kazettákat.

► ÍRÁS KÖZBEN HALLGAT ZENÉT?

► Nem, az írás folyamata közben nem. Túlságosan könnyen eltéríthető vagyok. De írás előtt hallgatok zenét, hogy egy bizonyos hangulatba ringassam magam. Ehhez a könyvhöz főleg a *My So-Called Life* című tévésorozat betétdalait és a Buffalo Tom nevű zenekar számait hallgattam. Úgy fedeztem fel őket, hogy írtak egy betétdalt ehhez a sorozathoz. A könyv legutolsó jelenetéhez újra és újra meghallgattam a Buffalo Tom „Larry” című dalát. A dal hangulata és a szövege gyönyörűen kapcsolódik ehhez a jelenethez.